

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

(verze platná od 1.9.2013)
úplné znění s vyznačenými změnami

Základní škola a mateřská škola
Hradec nad Svitavou, okres Svitavy

~~2012~~ 2013

... Až budou knihy vševýchovné řádně upraveny, bude třeba postarat se, aby si žáci odnášeli ze škol ne učené knihy, nýbrž řádně vzdělanou mysl, srdce, jazyk a ruce, tak aby po celý svůj život nosili moudrost ne v knihách nýbrž ve svém nitru, a aby ji prokazovali svými skutky.

... Aby to všichni v posledním věku moudrosti uměli, k tomu je zapotřebí vedení všeučitelů.

... Všeučitel však, aby byl opravdu tím, čím se nazývá, musí vytknout své didaktice trojí cíl:

Univerzálnost, aby všichni mohli být učení všemu;

Jednoduchost, aby se mohli učit spolehlivě spolehlivými prostředky;

Dobrovolnost, aby se učili všemu lahodně a příjemně, takřka hrou; takže bys mohl celému úkonu lidské výchovy dát jméno Škola hrou; čili, abych to vyjádřil stručně, učit všechny všemu všestranně.

Jan Ámos Komenský

Obecná porada o nápravě věcí lidských

1642 – 1670

Obsah

1. Identifikační údaje	4
2. Charakteristika školy	5
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	7
Zaměření školy	7
Výchovné a vzdělávací strategie	7
Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	9
4. Průřezová témata a jejich začlenění	11
Integrace průřezových témat do obsahu vyučovacích předmětů	16
5. Učební plán	17
Učební osnovy jednotlivých předmětů	20
Učební osnovy vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK	20
Učební osnovy vyučovacího předmětu ANGLICKÝ JAZYK	43
Učební osnovy vyučovacího předmětu MATEMATIKA	53
Učební osnovy vyučovacího předmětu INFORMATIKA	77
Učební osnovy vyučovacích předmětů PŘÍRODOVĚDA, VLASTIVĚDA	80
Učební osnovy vyučovacího předmětu DĚJEPIS	91
Učební osnovy vyučovacího předmětu OBČANSKÁ VÝCHOVA	96
Učební osnovy vyučovacího předmětu FYZIKA	101
Učební osnovy vyučovacího předmětu CHEMIE	110
Učební osnovy vyučovacího předmětu ZEMĚPIS	124
Učební osnovy vyučovacího předmětu PŘÍRODOPIS	129
Učební osnovy vyučovacího předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA	134
Učební osnovy vyučovacího předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA	141
Učební osnovy vyučovacího předmětu RODINNÁ VÝCHOVA	152
Učební osnovy vyučovacího předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA	156
Učební osnovy vyučovacího předmětu PRACOVNÍ ČINNOSTI	172
Učební osnovy vyučovacího předmětu CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA	181
Učební osnovy vyučovacího předmětu CVIČENÍ Z MATEMATIKY	183
Učební osnovy vyučovacího předmětu KONVERZACE Z ANGLICKÉHO JAZYKA	186
Učební osnovy vyučovacího předmětu RUSKÝ JAZYK	189
Učební osnovy vyučovacího předmětu NĚMECKÝ JAZYK	195
Učební osnovy vyučovacího předmětu MATEMATICKÁ CVIČENÍ	199
Učební osnovy vyučovacího předmětu CVIČENÍ Z ANGLICKÉHO JAZYKA	202
6. Hodnocení žáků a autoevaluace	204
6.1 Úvod	204
6.2 Stanovení dlouhodobých cílů školy	204
6.3 Hodnocení žáků	205
6.4 Autoevaluace školy	213
7. Školní preventivní strategie	218
7.1 Současný stav problematiky	218
7.2 Personální zajištění prevence	220
7.3 Potřebnost projektu	221
7.4 Cíle projektu	222
7.5 Vymezení cílové skupiny	223
7.6 Způsob realizace	223
7.7 Znalostní kompetence žáků	224
7.8 Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny	225
7.9 Příklady zařazovaných témat	226
7.10 Vyhodnocení preventivní strategie	228

1. Identifikační údaje

Název

Školní vzdělávací program **pro** základního vzdělávání,
~~Základní škola a mateřská škola Hradec nad Svitavou, okres Svitavy~~

~~Předkladatel~~ Údaje o škole

Základní škola a mateřská škola Hradec nad Svitavou, okres Svitavy

Ředitelka: Miroslava Turinská

Adresa: Hradec nad Svitavou 496, 569 01

Telefon: 461 548 124

E-mail: skola.hradecns@tiscali.cz

www.zsmshradecns.cz

IČO: 71009388

REDIZO: 600100499

IZO: 002506734

Zřizovatel

Obec Hradec nad Svitavou

Adresa: Hradec nad Svitavou 230, 569 01

Tel.: 461 548 156

E-mail: info@hradecnadsvitavou.cz

www.hradecnadsvitavou.cz

Platnost dokumentu

Základní verze dokumentu je platná od 1.září 2007

Verze 2012 je platná od 1.září 2012

Verze 2013 je platná od 1.září 2013

Podpis ředitelky

razítko školy

2. Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Základní škola a mateřská škola Hradec nad Svitavou, okres Svitavy je úplná škola s devíti postupnými ročníky, po jedné třídě v každém ročníku. Kapacita školy je 320 žáků. Některé děti dojíždí z okolních obcí.

Součástí školy jsou školní družina a dvě oddělení mateřské školy.

Škola se nachází v relativně klidném prostředí, v blízkosti je autobusová zastávka, obchod a zubní lékařka.

Vybavení školy

Škola má 9 kmenových tříd a odborné učebny: fyziku, chemii, cvičnou kuchyň, jazykovou učebnu. K výuce informatiky slouží počítačová učebna s připojením na internet. Pracovní činnosti probíhají v dílnách, cvičné kuchyňce. K hodinám tělesné výchovy slouží tělocvična se zázemím – šatnami, spřehami, nářadovnou a kabinetem. Ateliér je k dispozici pro výtvarné činnosti. Za příznivého počasí využíváme nově vybudované venkovní hřiště s umělým povrchem, některé sportovní akce probíhají v areálu fotbalového hřiště v obci.

Škola je standardně vybavena učebnicemi a učebními pomůckami. Pro další studium a práci žáků slouží žákovská knihovna, pedagogové využívají učitelskou knihovnu s bohatou videotékou, počítače s přístupem na internet.

Budova školy zahrnuje tři vzájemně propojené části – hlavní budovu, tělocvičnu s družinou a jídelnu s kuchyní a mateřskou školou. Pro relaxaci o přestávkách žáci využívají i dřevěné hřiště pro mateřskou školu, altán s pískovištěm, dřevěný domek pro hračky. Na zahradě školy je jablonoňový sad, udržované keře a velká travnatá plocha. Hlavní budova slouží k výuce všech dětí. Sídli tu vedení školy, účetní, jsou zde kabinety se sbírkami (přírodopis, zeměpis, dějepis, hudební výchova, matematika, fyzika, chemie, informatika, kabinet I. stupně, výtvarná výchova, cizí jazyky), sborovna. Ve třídách jsou relaxační zóny. Do školy je vybudován bezbariérový přístup.

Školní družina má k dispozici hernu, cvičnou kuchyň a zázemí pro materiál.

Technické zázemí

Pedagogové ve stále větší míře používají pro výuku ve svých předmětech informační a komunikační technologie – každá učebna a kabinet má k dispozici síťovou zásuvku na intranet a internet. Pro výuku nejen ICT, ale i dalších předmětů je určena učebna výpočetní techniky s pracovními stanicemi a serverem, připojenými na internet, v učebnách se postupně instalují interaktivní tabule a další prezentační technika. Další počítače, kopírka a tiskárna jsou k dispozici učitelům ve sborovně. Pro záznam aktivit školy lze využít digitální kameru s příslušenstvím a počítač na stříh videozáznamu.

Škola disponuje dílnami vybavenými základním ručním nářadím, kabinet pozemků je vybaven ručním nářadím pro práce na pozemku.

Hygienické zázemí

Žáci mají po příchodu do školy k dispozici společné šatny.

Pro odpočinek a odpolední činnosti je k dispozici školní družina, od jara do podzimu školní zahrada s pláckem na minikopanou a venkovní hřiště s umělým povrchem.

Velké přestávky mohou děti trávit pohybem v tělocvičně, nebo za příznivého počasí venku na zahradě.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor základní školy tvoří ředitelka, zástupce ředitelky, učitelé a učitelky 1. a 2. stupně, vychovatelky ve školní družině. Sbor je smíšený s většinou převahou žen, věkově pestrý. Ve sboru jsou zastoupeni pedagogové s kvalifikací pro nápravy specifických poruch učení.

Snažíme se, aby všichni pedagogové měli odpovídající kvalifikaci pro výkon svého povolání.

Jednou z priorit školy je zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zejména v oblasti moderních didaktických metod, cizích jazyků, práce s výpočetní technikou, oblasti prevence sociálně patologických jevů.

Charakteristika žáků

Kromě žáků z obce Hradec nad Svitavou tvoří významnou část žáci dojíždějící z okolních obcí. Integrovaní žáci mají na základě doporučení PPP nebo SPC vypracovaný individuální vzdělávací plán.

Dlouhodobé projekty a aktivity

Třídění odpadu – v každé třídě jsou nádoby na tříděný odpad – plasty, papír a smíšený odpad

Mléko do škol – děti si mohou vybrat svačiny – mléko, nebo jogurt

Ovoce do škol – děti na prvním stupni dostávají ovocné a zeleninové balíčky

Zdravé zuby – prevence zubního kazu.

Recyklohraní – sběr drobného elektroodpadu s doprovodnými úkoly

Řešení vrstevnických vztahů – program na podporu dobrého klimatu ve třídách

Roční projekty – tematicky zaměřené aktivity během školního roku (např. Myslivecký rok)

Škola má prostor k prezentaci v Hradeckém zpravodaji, kde informuje občany Hradce nad Svitavou o dění ve škole a aktivitách mimo školu.

Mezinárodní spolupráce

Obec navázala partnerství s obcí Marxzell – Pfaffenroth ve Spolkové republice Německo, snažíme se navázat kontakt se školou v této partnerské obci.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

~~Rodiče dostávají informace výsledků vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, e-mailem, případně telefonicky dle přání rodičů (zákonných zástupců). Výchovný poradce komunikuje s rodiči vycházejících žáků o možnostech uplatnění jejich dětí, o nabídkách středních škol, poradenských zařízení apod.~~

~~Na základě zákona č. 561/2004 Sb. § 167 a § 168 zřizovatel zřizuje Školskou radu. Ve Školské radě zastupují školu 2 členové zvolení pedagogickými pracovníky školy.~~

~~V oblasti kulturních akcí spolupracuje škola se Střediskem kulturních služeb ve Svitavách, Městskou knihovnou ve Svitavách a s Městským muzeem ve Svitavách.~~

~~K zajištění školních akcí spolupracujeme s Mysliveckým sdružením, Obecním úřadem v Hradci nad Svitavou, a příležitostně s dalšími sdruženími.~~

~~Dobrá je spolupráce s neziskovými organizacemi ve Svitavách i Policií ČR v oblasti prevence sociálně patologických jevů.~~

Servisní služby

Školní družina (ŠD) je základním článkem zařízení výchovy mimo vyučování. Hlavní činností je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků.

Mimo činnosti výchovně vzdělávací plní funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před nebo po skončení vyučování.

ŠD má vypracovaný vlastní školní vzdělávací program.

Škola zajišťuje zájmové kroužky v době mimo vyučování. Kroužky vedou pedagogové školy nebo rodiče našich žáků. Výsledky jejich činnosti jsou prezentovány ve školních prostorách nebo na veřejnosti při různých příležitostech (Vánoční besídka, akademie apod.).

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Zaměření školy

Budujeme školu s přátelským klimatem, naší prioritou je co nejkvalitněji plnit cíle základního vzdělávání. Rozvíjíme otevřenost vůči dětem, rodičům, veřejnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učíme žáky vyhledávat, třídit a zpracovávat potřebné informace
- žákům je zpřístupněno co nejvíce zdrojů informací: knihovna, Internet a další
- učíme žáky práci s chybou
- podporujeme a umožňujeme různé způsoby dosažení cíle
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- dbáme na to, aby učivo bylo co nejvíce propojeno s reálným životem
- uplatňujeme individuální přístup ke každému žákovi
- žáci jsou vedeni k sebehodnocení a k zodpovědnosti za svoji práci
- žáky vedeme k tomu, aby vlastní schopnosti, vědomosti a dovednosti uměli využít při pomoci ostatním spolužákům

Kompetence k řešení problému

- motivujeme žáky k řešení problému vytvářením problémových situací
- nabízíme široký výběr možností řešení problému - spolužáci, rodiče, literatura, média, třídní učitel
- nabízíme pomoc při plánování řešení problému
- umožňujeme přístup ke zpracování výstupu - kopírka, tiskárna, PC, projektor
- dáváme žákům čas a prostor k řešení a zhodnocení problému
- podporujeme žáka ve schopnosti řešit problém ve škole i v životě
- podporujeme a oceňujeme originalitu a tvořivé myšlení
- podporujeme a oceňujeme samostatnost i schopnost spolupracovat
- učíme žáky, jak některým problémům předcházet
- hodnotíme, jak žáci zvládají řešení problémů
- k řešení životních problémů umožňujeme konzultace s výchovným poradcem, vedením školy, dalšími učiteli a odborníky

Kompetence komunikativní

- umožňujeme samostatné projevy a podporujeme iniciativu bez ohledu na úspěch či neúspěch – oceňujeme iniciativu, ne jen výsledek
- učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou, přednést svůj vlastní názor a zároveň naslouchat jiným názorům
- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami - hry, soutěže, celoškolní aktivity v průběhu školního roku
- při výuce používáme různé typy textů, záznamů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků

- s ohledem na věk a schopnosti využíváme informační a komunikační prostředky a technologie
- vedeme žáky k prezentaci svých schopností a dovedností i před širší veřejností (kulturní vystoupení , účast na soutěžích)

Kompetence sociální a personální

- do vyučování je pravidelně zařazována forma skupinové práce
- žák se učí chápat svoji roli v týmu, řídit se pravidly pro spolupráci, poskytnout radu, požádat o pomoc
- žáci ve třídě si stanoví vlastní pravidla chování
- dbáme na to, aby žáci ve škole pracovali v atmosféře klidu a bezpečí
- každý žák má v případě potřeby možnost požádat o pomoc nebo radu kteréhokoliv vyučujícího
- každý žák má právo vyjádřit se k problémům, které se ho týkají
- veškeré činnosti žáků směřují mimo jiné k utváření jejich zdravého sebevědomí

Kompetence občanské

- vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem, k respektování stanovených pravidel chování, odmítáme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů, odmítáme rasismus, vedeme žáky k uvědomění si práv a povinností ve škole i mimo školu
- využíváme pomoci a zkušeností odborníků - výchovných poradců, pedagogicko-psychologické poradny, lékařů, právníků, policie, pracovníků krizového centra KROK ve Svitavách (besedy, exkurze, přednášky)
- spolupracujeme s pracovníky Obecního úřadu v Hradci nad Svitavou
- na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí a učíme zvládat krizové situace v životě
- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity podporující lidové tradice, fyzickou zdatnost, tvořivost a smysl pro umění (muzea, kulturní představení, sportovní soutěže, knihovna, výstavy)
- vychováváme žáky k zodpovědnosti za svůj život, své zdraví a své životní prostředí (první pomoc, zlepšení ŽP - úprava okolí školy, výzdoba školy, environmentální výchova - třídění odpadu...)
- vedeme žáky k vzájemné účinné pomoci v různých situacích, sami jdeme příkladem

Kompetence pracovní

- žáci jsou pravidelně seznamováni s pravidly bezpečnosti práce a chování ve škole i mimo ni
- důsledně vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k dodržování povinností používat ochranné pomůcky, sami jdeme příkladem
- žáci jsou seznámeni s programem odpadového hospodářství ve škole a aktivně se podílejí na jeho plnění
- žáci se aktivně zapojují do zvelebování okolí školy i školního interiéru
- žáci jsou průběžně vedeni k využití výsledků svých pracovních činností v ostatních předmětech i v běžném životě
- žáci se učí sami hodnotit odvedenou práci - tedy i cestu k jejímu dosažení, vynaložené úsilí, nejen výsledek

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením, žáci se zdravotním znevýhodněním, žáci se sociálním znevýhodněním a mimořádně nadaní žáci.

Žáci se zdravotním postižením – s tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, s autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení nebo chování.

Žáci se zdravotním znevýhodněním – zdravotně oslabení, dlouhodobě nemocní, s lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování.

Žáci se sociálním znevýhodněním – z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu.

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním

1. Vzdelávání žáků se specifickými poruchami učení (SPU)

Na doporučení třídního učitele a ostatních vyučujících a se souhlasem zákonných zástupců doporučíme žáky, u kterých se projevují některé symptomy SPU, na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny (PPP). Na základě vyšetření a závěrů z poradny jsou pak tyto žáci zařazováni do reedukační péče (práce s vyškolenými pedagogy).

Ředitelství školy uzavírá se zákonnými zástupci žáka dohodu o vzájemné úzké spolupráci při nápravě. Součástí dohody je individuální vzdělávací plán (IVP), podle kterého se bude se žákem pracovat. IVP obsahuje: závěry a doporučení z vyšetření v PPP, konkrétní způsoby reedukace, pomůcky, které se budou v případě potřeby používat při nápravě, způsob hodnocení, podmínky vzájemné spolupráce se zákonnými zástupci při nápravě. Za zpracování IVP odpovídá třídní učitel a ředitel školy. Na zpracování IVP se budou podílet třídní učitel, vyučující učitelé problémových předmětů žáka, výchovný poradce a ředitel školy. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeby. Ředitel školy seznámí s IVP zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem (§ 6 odst. 4 vyhlášky č. 73/2005 Sb.).

Při klasifikaci přihlížíme ke stupni a druhu specifické poruchy.

Obsahem se vzdělávací proces žáků s SPU zásadně neodlišuje od vzdělávání ostatních žáků.

2. Vzdelávání žáků s ostatními formami zdravotního znevýhodnění

Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním bude organizováno na základě jejich specifických potřeb a založeno na individuálním přístupu ke každému žákovi. V odůvodněných případech může škola vypracovat individuální vzdělávací plán pro jednotlivé předměty.

Obsahem se vzdělávací proces žáků se zdravotním znevýhodněním zásadně neodlišuje od vzdělávání ostatních žáků.

3. Vzdelávání žáků se zdravotním postižením

Zařazení žáka se zdravotním postižením do speciálního vzdělávání bude v souladu s vyhláškou č. 73/2005 Sb. Zařazení žáka se zdravotním postižením rozhodne ředitel školy na základě doporučení školského poradenského zařízení a souhlasu zákonného zástupce žáka podle § 9 vyhlášky č. 73/2005 Sb. Pokud ředitel školy, s ohledem na možnosti školy, nezařadí žáka se zdravotním postižením, který má povinnost plnit školní docházku, oznámí tuto skutečnost zákonnému zástupci žáka, krajskému úřadu a obci, v níž má žák trvalý pobyt. Žáci s těžkým zdravotním postižením (§1 odst. 4

vyhlášky č.73/2005 Sb.) budou integrováni na naší škole pouze v případě výrazné spolupráce zákonných zástupců žáka a v souladu s možnostmi školy.

Při plánování a realizaci vzdělávacího procesu budeme vycházet z konkrétního zjištění a popisu speciálních vzdělávacích potřeb a možností žáka. Speciální potřeby žáka budou zaznamenány v jeho IVP, který bude obsahovat: závěry a doporučení z vyšetření nutného při diagnostikování formy zdravotního postižení (PPP, praktický lékař, SPC aj.), konkrétní organizace vzdělávání žáka, pomůcky a metody výuky, které se budou v případě potřeby používat, způsob hodnocení, podmínky vzájemné spolupráce se zákonnými zástupci. Za zpracování IVP odpovídá třídní učitel a ředitel školy. Na zpracování IVP se budou podílet třídní učitel, vyučující učitelé jednotlivých předmětů žáka, výchovný poradce a ředitel školy. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeby. Ředitel školy seznámí s IVP zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem §6 odst. 4 vyhlášky č. 73/2005 Sb..

Další podmínky týkající se vzdělávání žáků se zdravotním postižením:

- pokud zdravotní postižení žáka objektivně neumožňuje realizaci vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru RVP ZV nebo jeho části, může ředitel školy povolit náhradu příslušného vzdělávacího obsahu nebo jeho části příbuzným, případně jiným vzdělávacím obsahem, který lépe vyhovuje jeho vzdělávacím možnostem
- ředitel školy může povolit, v případě potřeby žáka, úpravu očekávaných výstupů vzdělávacího oboru v jednotlivých obdobích tak, aby byly pro žáka z hlediska jeho možností reálné a splnitelné, a těmto výstupům přizpůsobit i výběr učiva
- ředitel školy může umožnit v případě potřeby, v souladu s právními předpisy §7 vyhlášky č.73/2005 Sb., působení asistenta pedagoga ve třídě
- všechna tato opatření budou součástí IVP žáka, pokud budou realizována

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Při vzdělávání žáků z kulturně odlišného prostředí (národnostní menšiny, etnika aj.) bude v případě nedostatečné znalosti vzdělávacího jazyka hlavní pozornost věnována osvojení českého jazyka, seznámení s českým prostředím, jeho kulturními zvyklostmi a tradicemi. Na druhé straně se budou vyučující snažit doplnit vzdělávací obsah specifickými materiály o historii, kultuře a tradicích jeho národnosti. Cílem integrace žáků z odlišného kulturního a sociálního prostředí bude ochrana jejich minoritní kultury a podpora jejich úspěšnosti v majoritní společnosti. Snahou integrace těchto žáků bude vytvářet příznivé společenské klima ve třídě i ve škole. V případě potřeby bude u žáků se sociálním znevýhodněním vytvořen IVP žáka, který bude obsahovat: závěry a doporučení z vyšetření (PPP, speciální pedagog – etoped, sociální pracovník, aj.), konkrétní organizace vzdělávání žáka, pomůcky a metody výuky, které se budou v případě potřeby používat, způsob hodnocení, podmínky vzájemné spolupráce se zákonnými zástupci. Za zpracování IVP odpovídá ředitel školy. Na zpracování IVP se budou podílet třídní učitel, vyučující učitelé jednotlivých předmětů, výchovný poradce a ředitel školy. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeby. Ředitel školy seznámí s IVP zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem §6 odst. 4 vyhlášky č. 73/2005 Sb.. Ředitel školy může umožnit v případě potřeby, v souladu s právními předpisy §7 vyhlášky č.73/2005 Sb., působení asistenta pedagoga ve třídě.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků bude realizováno v souladu s vyhláškou č.73/2005 Sb. – část třetí Vzdělávání žáků mimořádně nadaných. Na základě doporučení třídního učitele a se souhlasem zákonného zástupce zprostředkujeme vyšetření v pedagogicko-psychologickém zařízení a budeme respektovat jeho závěry a doporučení týkající se nadání žáka. Ředitel školy může umožnit tyto pedagogicko-organizační úpravy:

- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- zadání specifických úkolů
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- vnitřní diferenciaci žáků v některých předmětech

Pokud budou organizační úpravy většího rozsahu, budou zpracovány v IVP žáka, který bude obsahovat: závěry a doporučení z vyšetření z PPP, konkrétní organizace vzdělávání žáka, pomůcky a metody výuky, které se budou v případě potřeby používat, podmínky vzájemné spolupráce se zákonnými zástupci, v případě potřeby žáka (§13 vyhlášky č.73/2005 Sb.). Za zpracování IVP odpovídá ředitel školy. Na zpracování IVP se budou podílet třídní učitel, vyučující učitelé jednotlivých předmětů, výchovný poradce a ředitel školy. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeby. Ředitel školy seznámí s IVP zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem §6 odst. 4 vyhlášky č. 73/2005 Sb.

4. Průřezová témata a jejich začlenění

1. Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- a) Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- b) Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- c) Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- d) Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- e) Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- f) Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

- g) Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- h) Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- i) Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- j) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- k) Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

2. Výchova demokratického občana

- a) Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- b) Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciací, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- c) Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- d) Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- a) Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- b) Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- c) Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvi k řešení problémů dětí a mládeže

4. Multikulturní výchova

- a) Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- b) Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- c) Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- d) Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- e) Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvi každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

5. Environmentální výchova

- a) Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho

funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

- b) Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- c) Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- d) Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

6. Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

- a) kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- b) interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaújatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky

signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

- c) stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- d) vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- e) fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) ; role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností

- f) tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- g) práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Integrace průřezových témat do obsahu vyučovacích předmětů

název PT	integrace do předmětů v jednotlivých ročnících								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
PT 1	Osobnostní a sociální výchova								
a)	~~M,HV~~	M,HV	M,HV	ČJ,M	M	M	M	M	~~M,AJ~~
b)	Č,PRV	PRV	PRV					OV,PČ	OV,PČ
c)	TV	TV	TV	TV	TV	RV	RV	PČ	PČ
d)	TV,PRV	TV						OV	
e)	VV,PČ	VV,PČ	VV,PČ	VV,PČ	VV,PČ	VV	VV	VV,AJ	~~VV,AJ~~
f)		PRV	PRV	VL		RV	OV		
g)	PRV	ČJ	PRV		VL	OV			
h)	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ		RV	ČJ	ČJ,TV,OV	ČJ,TV
i)				TV	TV	TV	TV	CH	CH
j)	ČJ					RV			
k)				ČJ		RV	RV	OV	
PT 2	Výchova demokratického občana								
a)		PRV	PRV		VL				
b)								D	
c)					VL			D	Z
d)					VL	D	OV		D,Z
PT 3	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech								
a)		ČJ	AJ		VL,AJ			ČJ,AJ	
b)					VL,AJ			Z	
c)			ČJ			D	D	OV	Z
PT 4	Multikulturní výchova								
a)		ČJ		HV	HV				HV
b)		ČJ	ČJ,PRV						
c)							OV	P, INF	Z
d)				ČJ		AJ	OV	ČJ	ČJ
e)									D,OV
PT 5	Environmentální výchova								
a)			PRV		PŘ	P	P		
b)			PRV			P,Z,PČ		F,CH	P,CH,Z
c)					ČJ		OV, ~~D~~ ~~INF~~	INF	F,CH, Z
d)		ČJ		PŘ	PŘ				Z,OV
PT 6	Mediální výchova								
a)				ČJ		ČJ	INF		
b)			ČJ		ČJ,INF		D, INF		ČJ
c)									ČJ
d)				ČJ	ČJ,INF				OV
e)					INF			INF	
f)			ČJ	VV	VV	ČJ	INF	INF	
g)								INF	

Učitel příslušného předmětu může rozhodnout o dodatečné integraci dalšího libovolného průřezového tématu nebo jeho části v závislosti na aktuální situaci, dění ve škole, obci, společnosti, ve světě.

5. Učební plán

Učební plán 1. stupně

Předmět	1.	2.	3.	4.	5.	minimální	disponibilní	celkem
Český jazyk	7+2	7+3	7+2	7+1	7+1	35	9	44
Anglický jazyk	0	0	3	3	3	9	0	9
Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4	20	3	23
Informatika	0	0	0	0	1	1	0	1
Prvouka	2	2	2	0	0	12	2	14
Vlastivěda	0	0	0	2	2			
Přírodověda	0	0	0	1+1	1+1			
Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	0	12
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2			
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0	10
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0	5
Celkem	20	22	24	26	26	104	14	118

Učební plán 2. stupně

Předmět	6.	7.	8.	9.	minimální	disponibilní	celkem
Český jazyk	4+1	4	4+1	3+1	15	3	18
Anglický jazyk	3	3	3	3	12		13
Matematika	3+1	4+1	4	4+1	15	3	19
Informatika	0	1	0+1	0	1	1	2
Dějepis	1+1	2	2	2	7	1	8
Občanská výchova	1	1	1	1	4		4
Fyzika	1	2	2	1	6		6
Chemie	-	-	2	2	4		4
Zeměpis	1+1	1+1	2	1+1	5	3	8
Přírodopis	1+1	2	1+1	2	6	2	8
Hudební výchova	1	1	1	1	4		4
Výtvarná výchova	2	1	2	1	6		6
Rodinná výchova	1	1	-	-	2		2
Tělesná výchova	2	2	2	2	8		8
Pracovní činnosti *	1	1	1	0+1	3	1	4
Volit. předměty **	-	2***	2***	2***		6***	6+2
2. cizí jazyk **		2***	2***	2***			
Cvičení z Čj				1			
Cvičení z M				1			
Cvičení z angličtiny	1					1	1
Matematická cvičení	1					1	1
Celkem	22+7	26+4	27+5	23+8	98	24	
	29	30	32	31			122
Časová dotace	28-30	28-30	30-32	30-32			

Učební plán 2. stupně

Předmět	6.	7.	8.	9.	minimální	disponibilní	celkem
Český jazyk	4+ <i>1</i>	4	4+ <i>1****</i> <i>4****</i>	3+ <i>1</i>	15	<i>3****</i> <i>2****</i>	18
Anglický jazyk	3	3	3	3	12		13
Další cizí jazyk	0	<i>2****</i>	<i>2****</i> <i>3****</i>	<i>2****</i> <i>3****</i>		<i>6</i>	6
Matematika	3+ <i>1</i>	4+ <i>1</i>	4	4+ <i>1</i>	15	<i>3</i>	19
Informatika	0	1	0+ <i>1</i>	0	1	<i>1</i>	2
Dějepis	1+ <i>1</i>	2	2	2	7	<i>1</i>	8
Občanská výchova	1	1	1	1	4		4
Fyzika	1	2	2	1	6		6
Chemie	-	-	2	2	4		4
Zeměpis	1+ <i>1</i>	1+ <i>1</i>	2	1+ <i>1</i>	5	<i>3</i>	8
Přírodopis	1+ <i>1</i>	2	1+ <i>1</i>	2	6	<i>2</i>	8
Hudební výchova	1	1	1	1	4		4
Výtvarná výchova	2	1	2	1	6		6
Rodinná výchova	1	1	-	-	2		2
Tělesná výchova	2	2	2	2	8		8
Pracovní činnosti *	1	1	1	0+ <i>1</i>	3	<i>1</i>	4
~~Volit. předměty **~~	-	<i>2****</i>	<i>2****</i>	<i>2****</i>		<i>6****</i>	6+2 1****
~~2. cizí jazyk **~~		<i>2****</i>	<i>2****</i>	<i>2****</i>			
Cvičení z Čj				<i>1****</i> <i>0****</i>		<i>1****</i> <i>0****</i>	
Cvičení z M				<i>1</i>		<i>1</i>	
Cvičení z angličtiny	<i>1</i>					<i>1</i>	1
Matematická cvičení	<i>1</i>					<i>1</i>	1
Celkem	22+ <i>7</i>	26+ <i>4****</i>	27+ <i>5</i>	23+ <i>8</i>	98	<i>24</i>	
	29	30	32	31			122
Časová dotace	28-30	28-30	30-32	30-32			

Poznámky k učebnímu plánu:

*Pracovní činnosti:

6.roč. – Pěstitelství, chovatelství

7.roč. – Příprava pokrmů

8.roč. – Svět práce a Práce s technickými materiály

9.roč. – Svět práce a Práce s technickými materiály

~~**Volitelné předměty:~~~~7.,8.,9. roč. Konverzace z Aj — 2h v každém ročníku.~~~~****nebo~~~~7.,8.,9. roč. Další cizí jazyk — 2h v každém ročníku (ruský nebo německý jazyk).~~~~***Žák bude mít pouze jeden volitelný předmět — další cizí jazyk nebo konverzaci z Aj~~

*** Ve školním roce 2013/2014 budou mít:

- žáci sedmého ročníku 2 hodiny dalšího cizího jazyka (dále DCJ)
- žáci osmého ročníku 3 hodiny DCJ a čtyři hodiny českého jazyka místo pěti celkem
- žáci devátého ročníku 2 hodiny DCJ

Ve školním roce 2014/2015 budou mít:

- žáci sedmého ročníku 2 hodiny DCJ
- žáci osmého ročníku 2 hodiny DCJ
- žáci devátého ročníku 3 hodiny DCJ a nebudou mít volitelný předmět Cvičení z ČJ

V dalších letech budou mít žáci sedmého, osmého a devátého ročníku po dvou hodinách DCJ

Volitelné předměty:

9. roč. – Cvičení z matematiky	– 1h
– Cvičení z českého jazyka	– 1h
6. roč. – Cvičení z anglického jazyka	– 1h
– Matematická cvičení	– 1h

Učitelé budou vlastní výuku plánovat a rozpracovávat do časově tematických plánů.

Učební osnovy jednotlivých předmětů

Učební osnovy vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk má komplexní charakter. Pro přehlednost je rozdělen do tří složek. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

1. Komunikační a slohová výchova – rozvíjí komunikační schopnosti, tvořivost a fantazii žáků – žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.
2. Jazyková výchova – žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. V jazykové výchově vedeme žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.
3. Literární výchova – žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Literární výchova má za cíl humanizaci žákovy osobnosti, rozvíjení jeho citů, pochopení mezilidských vztahů, rozpoznání dobra a zla, rozvoj estetického citění, rozpoznání literárních hodnot od braků, podněcování žáků k četbě. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Předmět český jazyk se vyučuje v každém ročníku. Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá podle časové dotace převážně ve třídách, někdy v učebně informatiky při využívání dostupných výukových programů, příležitostně v terénu při komunikační a slohové výuce. Začleněny jsou i návštěvy kulturních představení, knihoven, besedy apod., vždy v souvislosti s aktuálním děním ve společnosti nebo ve škole. Do předmětu byla integrována PT Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova.

Týdenní časová dotace

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	9	10	9	8	8	5	4	5	4

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- klademe důraz na pozitivní motivaci žáka
- používáme vhodné učební pomůcky (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, tabule gramatických přehledů) a audiovizuální techniku
- předkládáme dostatek informačních zdrojů z učebnic a pracovních textů
- zařazujeme práci s jazykovými příručkami a slovníky
- věnujeme se dovednosti autokorekce chyb
- podporujeme u žáků rozvoj abstraktního a logického myšlení zařazováním vhodných problémových úkolů, hádanek, křížovek, kvízů, osmisměrek, rébusů atp.

Kompetence k řešení problému

- nabízíme žákům dostatek úkolů a článků vycházejících z reálného života
- motivujeme žáky k samostatnému řešení daného problému, napomáháme jim hledat další řešení
- vedeme žáky k tomu, aby uměli známé a osvědčené postupy řešení aplikovat při řešení obdobných nebo nových úkolů a problémů
- zadáváme úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností, získaných např. z četby, samostudia a z vlastního úsudku
- předkládáme modelové situace a vedeme žáky k jejich optimálnímu řešení s využitím kreativity
- klademe důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, porovnání jevů, zjištění shod a odlišností, třídění podle hledisek, zobecnění

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů v logickém sledu
- zařazujeme řečnická cvičení a slohové práce na dané téma
- zařazujeme diskusní kroužky a besedy - vedeme žáky k přípravě a uskutečnění diskuse na vybrané téma z literatury s dodržováním všech zásad pro vedení diskuse, umožňujeme žákům diskutovat nad významem a využitím literárního textu
- nabízíme žákům využívání informační a komunikační technologie pro řešení úkolů, pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- vedeme žáka k přesnému a stručnému vyjadřování
- zadáváme žákům přesně vymezené a motivující úkoly pro mluvní cvičení, ve kterých mohou využít získané znalosti a dovednosti (např. který literární žánr čtou nejraději, atp.)
- zadáváme individuálně nebo ve skupině krátké referáty
- podněcujeme žáky k formulaci a prezentaci vlastního názoru (vhodnými otázkami)

Kompetence pracovní

- rozvíjíme u žáků smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na vyučování, shromažďováním materiálů
- kontrolujeme samostatné práce žáků
- nabízíme možnost výroby jednoduchých pomůcek

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme práci ve skupině a klademe důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta) a jejich respektování samotnými žáky
- uplatňujeme individuální přístup k talentovaným žákům (rozšiřující úkoly) a k žákům s poruchami učení (spolupráce se speciálním pedagogem)
- vnášíme přátelskou atmosféru do procesu výuky
- posilujeme sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- vedeme žáky k vzájemné výměně zkušeností, pomoci a spolupráci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve třídě i ve skupinách, k pomoci slabším spolužákům

- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- podporujeme u žáků projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- aktivně zapojujeme žáky do kulturního dění účastí na kulturních akcích, popř. účastí na jejich organizování a účastí v soutěžích

Vzdělávací obsah

1. stupeň

Ročník: první

VÝSTUPY RVP	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PT
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
rozdílí zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova; • rozlišuje slovo, slabiku, hlásku; • čte a rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky; • pozná větu, píše na konci věty tečku; 	<ul style="list-style-type: none"> • Písmena: malá, velká, tiskací a psací • Délka samohlásek • Opis a přepis slov a vět 	
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	<ul style="list-style-type: none"> • ve svém mluveném projevu užívá správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves; 	<ul style="list-style-type: none"> • Kultura mluveného projevu 	PT1h
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	<ul style="list-style-type: none"> • čte nahlas slova, věty a krátké texty; • rozpozná nadpis, řádek, odstavec, článek; 	<ul style="list-style-type: none"> • Věcné čtení 	
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým písemným pokynům; • adekvátně reaguje na mluvené pokyny (pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání); 	<ul style="list-style-type: none"> • Naslouchání: praktické a věcné • Věcné čtení 	PT1b
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	<ul style="list-style-type: none"> • pozdraví, poděkuje, požádá, omluví se; 	<ul style="list-style-type: none"> • Souvislý mluvený projev • Technika mluveného projevu: dýchání, výslovnost a nonverbální prostředky 	
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	<ul style="list-style-type: none"> • s pomocí učitele aplikuje zásady správného dýchání a mluveného projevu; 		
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	<ul style="list-style-type: none"> • mluví srozumitelně, pečlivě vyslovuje, opravuje nedbalou nebo nesprávnou výslovnost; 		
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	<ul style="list-style-type: none"> • v promluvách užívá vhodné verbální prostředky řeči; 		
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	<ul style="list-style-type: none"> • krátce, souvisle vypráví své zážitky; 	<ul style="list-style-type: none"> • Hygiena psaní 	
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	<ul style="list-style-type: none"> • uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní; • udržuje si pracovní 		

	a hygienické návyky, včetně prvních návyků psaní na počítači;		
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> píše správně tvary písmen a číslic i podle diktátu; kontroluje vlastní písemný projev; orientuje se na klávesnici počítače; 	<ul style="list-style-type: none"> Technika psaní 	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	<ul style="list-style-type: none"> seřadí ilustrace podle časové (dějové) posloupnosti; podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý příběh; 	<ul style="list-style-type: none"> Mluvený projev: vypravování, dialog na základě obrazového materiálu 	PT1h
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	<ul style="list-style-type: none"> čte literární texty, pozorně naslouchá čtení; recituje básně, říkadla a rozpočítadla, z paměti je přednáší; 	<ul style="list-style-type: none"> Čtení Naslouchání Literární žánry (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka) a další pojmy (kniha, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec) Tvořivé činnosti s literárním textem: přednes, dramatizace 	
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	<ul style="list-style-type: none"> vyjadřuje své pocity z přečteného textu; rozpozná dobro a zlo v jednání pohádkových postav; 		PT1k
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	<ul style="list-style-type: none"> odliší jednotlivé literární pojmy; 		
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	<ul style="list-style-type: none"> pracuje tvořivě s literárním textem, dramatizuje jej. 		

1. stupeň

Ročník: druhý

VÝSTUPY RVP	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PT
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<ul style="list-style-type: none"> rozděluje slova na konci řádků; seřadí slova v abecedním pořádku podle jejich prvního písmena; identifikuje a správně píše slova, v nichž dochází ke spodobě znělosti; označí přízvukovou slabiku ve slově; správně vyslovuje a píše spojení předložky a ohebných slov; 	<ul style="list-style-type: none"> Slabika Abeceda Spisovná výslovnost Spodoba znělosti Slovní přízvuk 	
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	<ul style="list-style-type: none"> rozpozná slovo významově nadřazené ve skupině slov; ke skupině slov přiřadí slovo významově nadřazené; v textu najde slova příbuzná, citově zabarvená a zdvořnlíny, vytvoří vlastní; přiřadí správně slova stejného anebo podobného 	<ul style="list-style-type: none"> Význam slov: slova nadřazená a podřazená, synonyma, antonyma, slova příbuzná, slova citově zabarvená a zdvořnlíny 	

	<p>významu a slova významu opačného;</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná a uvede více významů u známých slov; 		
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	<ul style="list-style-type: none"> aplikuje pravidla psaní u, ů a ú, i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev, pravopis zdůvodní; správně píše velká písmena na počátku vět a vlastních jmen osob a zvířat, pravopis zdůvodní; 	<ul style="list-style-type: none"> Pravopis lexikální Vlastní jména 	
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	<ul style="list-style-type: none"> rozlíší slova do skupin podle jejich obecného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost); 	<ul style="list-style-type: none"> Významové okruhy slov 	
rozlíší v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	<ul style="list-style-type: none"> rozpozná oznámení, otázku, výtku, rozkaz, přání; podle komunikačního záměru mluvčího zaznamená správně interpunkci na konci věty; moduluje melodii výpovědi podle svého záměru; v krátké výpovědi opraví chybnou modulaci; 	<ul style="list-style-type: none"> Druhy vět podle komunikačního záměru mluvčího 	PT1g
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	<ul style="list-style-type: none"> čte nahlas i potichu známé i neznámé jednoduché texty; jednoduše reprodukuje přečtené texty; 	<ul style="list-style-type: none"> Čtení s porozuměním 	
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<ul style="list-style-type: none"> rozumí písemným nebo ústním pokynům k práci a pobytu ve škole a adekvátně na ně reaguje; rozumí jednoduchým pokynům z různých oblastí života, např. v dopravě, knihovně, divadle; 	<ul style="list-style-type: none"> Čtení a naslouchání s porozuměním 	
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	<ul style="list-style-type: none"> podle konkrétní komunikační situace volí vhodné oslovení a rozloučení; vyslechne druhého, naváže na téma zmíněné partnerem; 	<ul style="list-style-type: none"> Mluvený projev: základní techniky, pravidla dialogu 	PT1h
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	<ul style="list-style-type: none"> správně dýchá a volí vhodné tempo řeči v připravených i nepřipravených školních projevech; 	<ul style="list-style-type: none"> Mluvený projev: nonverbální prostředky 	
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	<ul style="list-style-type: none"> v krátkých promluvách v běžných školních a mimoškolních situacích užívá vhodně melodii a tempa řeči, pauz a důrazu; svůj projev doprovází jednoduchými gesty 		PT1h PT4b

píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	a vhodnou mimikou; • píše krátká sdělení podle pokynů učitele;	• Psaný projev žáka	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• při četbě nebo přednesu literárního textu správně vyslovuje, vhodně frázuje a užívá správné tempo a melodii řeči;	• Krásná literatura • Poslech literárních textů • Přednes literárních textů	PT4a PT5d PT3a
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• stručně reprodukuje obsah krátkého literárního textu; • vyjádří pocity z přečteného literárního textu mluvenou formou nebo jednoduchými výtvarnými technikami, např. komiksem, obrázkem;	• Reprodukce textu • Počátky interpretace literatury	
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• odliší vyjadřování v próze a ve verších; • rozumí základním literárním pojmům;	• Literární druhy a žánry: poezie, próza, báseň, pohádka, hádanka, rozpočítadlo, říkanka	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• vymyslí závěr jednoduchého příběhu; • zaznamená klíčová místa jednoduchého literárního textu formou obrázku.	• Literární pojmy: spisovatel, básník, čtenář, divadelní představení, herec, režisér • Čtení s porozuměním • Poslech literárních textů • Zážitkové čtení a naslouchání • Tvůrčí psaní	

1. stupeň

Ročník: třetí

VÝSTUPY RVP	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PT
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	• odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; • správně píše vlastní jména vybraných států, ulic, zeměpisných názvů;	• Pravopis: vyjmenovaná slova, velká písmena	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	• rozezná slovo ohebné a slovo neohebné; • v základním tvaru rozliší všechny ohebné slovní druhy;	• Tvarosloví: slova ohebná a neohebná, slovní druhy	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	• spojuje krátké věty do souvětí a užívá k tomu vhodné spojovací výrazy; • obmění spojovací prostředky podle potřeby svého projevu nebo podle zadání učitele;	• Spojování vět • Spojovací prostředky: spojky, vztažná zájmena, příslovce	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti; • vyhledá informace	• Čtení s porozuměním, tvořivá práce s textem	PT6b

	<ul style="list-style-type: none"> v encyklopediích a slovnících pro děti; při čtení vhodně užívá nonverbální prostředky; reprodukuje obsah textu; doplní text o chybějící část, dovypráví jej, vymyslí název úryvku textu;		
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<ul style="list-style-type: none"> aktivně se podílí na sestavování jednoduchých pravidel a pokynů pro různé situace ve škole;	<ul style="list-style-type: none"> Naslouchání a čtení s porozuměním	PT1h
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	<ul style="list-style-type: none"> dodržuje vhodnou vzdálenost k partnerovi, udržuje s ním oční kontakt; rozhovor bezdůvodně nepřerušuje nebo požádá o přerušení a uvede důvod;	<ul style="list-style-type: none"> Mluvený projev: dialog, verbální a nonverbální prostředky komunikace	
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	<ul style="list-style-type: none"> naslouchá mluvenému projevu spolužáka a uvědomuje si jeho nonverbální prostředky; odhalí výraznější chyby v mluveném projevu, upozorní na ně a pomůže s jejich opravováním;		
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	<ul style="list-style-type: none"> v jednoduchém projevu dbá na to, aby byl gramaticky a věcně správný; opraví chyby v samostatném vypravování spolužáka;	<ul style="list-style-type: none"> Mluvený projev: kultivace mluveného projevu žáka.	PT6f
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	<ul style="list-style-type: none"> sestaví osnovu a podle ní píše krátké texty; v písemném projevu užívá vhodně jazykové prostředky, grafické symboly a interpunkci a při tom aplikuje znalosti osvojené v jazykové výchově;	<ul style="list-style-type: none"> Psaný projev: vypravování, popis, inzerát, pozdrav, dopis, základy elektronické komunikace (sms, e-mail, chat), grafické symboly Rozvoj slovní zásoby	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	<ul style="list-style-type: none"> ústně i písemně vyjadřuje své pocity z přečteného textu;	<ul style="list-style-type: none"> Zážitkové čtení a naslouchání Reprodukce literárního textu Tvořivé činnosti s literárním textem	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	<ul style="list-style-type: none"> podle svých schopností ztvární obsah textu jednoduchými obrázky, jednoduchým komiksem, dramatizací či hudebním doprovodem;		PT4b
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	<ul style="list-style-type: none"> rozliší poezii a prózu; pozná a charakterizuje pohádku, příběh s dětským a zvířecím hrdinou, bajku; uvede nejznámější autory a ilustrátory knih pro děti.	<ul style="list-style-type: none"> Literární pojmy: verš, rým, pohádka Dětská literatura	PT3c

1. stupeň

Ročník: čtvrtý

VÝSTUPY RVP	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PT
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			

porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	<ul style="list-style-type: none"> vyhledá a vhodně použije slova stejného nebo podobného významu; 	<ul style="list-style-type: none"> Význam slova: synonyma, vícevýznamová slova 	
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	<ul style="list-style-type: none"> v jednoduchých případech rozliší kořen slova, část předponovou a příponovou; podle instrukcí učitele graficky zaznamená stavbu slova; rozpozná a správně napíše předponu a předložku, zvládá jejich pravopis; 	<ul style="list-style-type: none"> Stavba slova: kořen, předpona a část příponová 	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	<ul style="list-style-type: none"> vyhledá v neznámém textu plnovýznamová slova a určí jejich slovní druh; ohledně slovní druhy užívá ve správném tvaru; 	<ul style="list-style-type: none"> Tvarosloví: slovní druhy plnovýznamových slov, spisovné a nespisovné tvary jmen, zájmen a sloves 	
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	<ul style="list-style-type: none"> vhodně užívá koncovky spisovné a nespisovné s ohledem na komunikační situaci; určí nespisovné tvary u českých slov; označí různé komunikační situace, při nichž je vhodné užívat spisovných tvarů slov; 		PT1h
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	<ul style="list-style-type: none"> ve dvojčenné větě vyhledá základní skladební dvojici; ve větách s nevyjádřeným podmětem tvoří základní skladební dvojici za pomoci příslušných osobních zájmen; 	<ul style="list-style-type: none"> Skladba: základní větné členy, nevyjádřený podmět, souvětí souřadné a podřadné Spojovací výrazy 	
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	<ul style="list-style-type: none"> ve svém projevu užívá vhodných spojovacích výrazů a obměňuje je dle pokynů učitele; 		
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	<ul style="list-style-type: none"> píše správně i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných; 	<ul style="list-style-type: none"> Pravopis: lexikální 	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	<ul style="list-style-type: none"> sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky; 	<ul style="list-style-type: none"> Čtení a naslouchání s porozuměním a věcné čtení Osnova textu Výpisky Vypravování Popis 	
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	<ul style="list-style-type: none"> v krátkém odstavci nalezne klíčová slova a obsahové jádro sdělení, svůj výběr zdůvodní; vypíše z textu požadované informace; vyhledá v textu informace, které jej zaujmou nebo o nichž se chce více dozvědět; 		PT1a PT6a
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	<ul style="list-style-type: none"> doplní neúplný text; sestaví souvislé vypravování a popis (podle pravidel časové a příčinné souvislosti); 		PT4d
reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	<ul style="list-style-type: none"> reprodukuje obsah slyšeného projevu, vybere z něj podstatné informace a zapamatuje si je; zaznamená si data a informace, s nimiž chce v budoucnosti dále pracovat; 		
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	<ul style="list-style-type: none"> dodržuje pravidla komunikace v různých prostředích a pravidla bezpečnosti na internetu; vhodně se zapojí do rozhovoru, 	<ul style="list-style-type: none"> Mluvená komunikace: nonverbální prostředky, dialog, spisovná výslovnost Elektronická komunikace: 	PT1h

	udržuje a ukončí jej;	chat, sociální sítě, telefon	
rozdílí spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> postihne významné rozdíly mezi spisovnou a nespisovnou výslovností; rozhodne, zda je ukázka textu vhodná pro určitou situaci (s ohledem na spisovnost projevu); 		
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	<ul style="list-style-type: none"> dle komunikačního záměru vědomě moduluje a intonuje promluvu, užívá vhodně tempa a pauz řeči; promluvu upraví podle změněného záměru; 		
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	<ul style="list-style-type: none"> správně aplikuje pravopisné a gramatické jevy v jednoduchých písemných projevech; dodržuje kompoziční a jiné požadavky spojené s vypravováním a popisem; vyplní správně jednoduché formuláře v tištěné i elektronické podobě; 	<ul style="list-style-type: none"> Písemný projev: dopis, blahopřání, vzkaz, zpráva, oznámení, inzerát, dotazník 	PT1k
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	<ul style="list-style-type: none"> sestaví osnovu vypravování, než začne psát souvislý text; tvoří nadpisy, člení text na odstavce; v souvislém textu zachovává časovou a příčinnou souvislost; podle osnovy vypráví krátký příběh, užívá vhodný jazyk; popíše svůj pokoj, členy rodiny, jednoduchý pracovní postup; 	<ul style="list-style-type: none"> Vypravování Popis 	
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	<ul style="list-style-type: none"> za pomoci učitele rozpoznává v mediálních produktech (zejména v reklamě) některé manipulativní záměry a techniky a diskutuje o nich; 	<ul style="list-style-type: none"> Věcné naslouchání a čtení 	PT6d
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	<ul style="list-style-type: none"> sdílel své dojmy z přečteného literárního textu, argumentuje s oporou jeho konkrétní části; své dojmy vyjádří písemně i ústně; označí v krátkém odstavci literárního textu nejdůležitější část, svůj výběr zdůvodní; vypíše z textu informace dle zadání učitele; vypíše z textu informace, které jej zaujmou, formuluje otázky vyplývající z textu; 	<ul style="list-style-type: none"> Zážitkové čtení Interpretace literárního díla 	
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	<ul style="list-style-type: none"> přednáší a volně reprodukuje text; tvoří vlastní text na dané či vlastní téma; 	<ul style="list-style-type: none"> Tvořivé činnosti s literárním textem 	
rozdílí různé typy uměleckých a neuměleckých textů	<ul style="list-style-type: none"> rozliší poezii, prózu, drama; odliší umělecký text od neuměleckého. 	<ul style="list-style-type: none"> Literární pojmy: druhy a žánry, literatura neumělecká 	

1. stupeň
Ročník: pátý

VÝSTUPY RVP	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PT
-------------	-----------------------	-------	----

JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	<ul style="list-style-type: none"> • najde v textu větu, která obsahuje slovo vícevýznamové; 	<ul style="list-style-type: none"> • Význam slov: slovo vícevýznamové 	
rozdílí ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	<ul style="list-style-type: none"> • určí v běžných a jednoduchých slovech kořen, předponu a část příponovou a koncovku; • uvede slova příbuzná k českým slovům; • uvede příklady slov odvozených stejnou příponou či předponou; • graficky označí ve slovech kořen, slovtvorný základ, předponu a příponovou část; 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovtvorba: odvozování slov, slovtvorný základ • Stavba slova: kořen slova, příbuznost slov 	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	<ul style="list-style-type: none"> • určí pád, číslo, vzor a rod podstatných jmen; • určí mluvnické kategorie slovesa – osobu, číslo, způsob, čas; • vyhledá složené tvary slovesa; • určí druh a vzor přídavných jmen; • píše správně koncovky podstatných jmen a přídavných jmen měkkých a tvrdých; • rozpoznává neohebné slovní druhy (s výjimkou částic); • správně píše předložku s/z; 	<ul style="list-style-type: none"> • Tvarosloví: vzory podstatných jmen, přídavných jmen tvrdých a měkkých, způsob slovesa, složené slovesné tvary v činném rodu, předložky, spojky • Pravopis morfologický 	
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	<ul style="list-style-type: none"> • označí základ podmětu a základ přísudku dvojčlenné věty; • na nevyjádřený podmět odkáže odpovídajícím osobním zájmenem; 	<ul style="list-style-type: none"> • Skladba: základní větné členy, větný základ, podmět vyjádřený a nevyjádřený 	
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> • pozná souvětí; • spojí věty, oddělí věty v souvětí čárkou nebo vhodným spojovacím výrazem; 	<ul style="list-style-type: none"> • Skladba: věta jednoduchá a souvětí 	
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	<ul style="list-style-type: none"> • upraví spojení vět v souvětí dle zadání, užije správný spojovací výraz; 		
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	<ul style="list-style-type: none"> • píše správně i/y v koncovkách přičestí minulého (činného) ve shodě přísudku s podmětem v základních případech; 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravopis syntaktický 	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	<ul style="list-style-type: none"> • vymyslí název úryvku textu; • rozhodne, zda je možno dozvědět se z textu danou informaci; • z přečteného textu vyvozuje závěry; • sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky; 	<ul style="list-style-type: none"> • Čtení s porozuměním 	PT6b
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	<ul style="list-style-type: none"> • rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro jeho smysl; • porovná informace ze dvou zdrojů; 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznámky a výpisky 	
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	<ul style="list-style-type: none"> • doplní neúplné sdělení; • opraví neúplné sdělení jiného žáka; • zeptá se na podrobnosti slyšeného 	<ul style="list-style-type: none"> • Celistvost a soudržnost textu 	

	projevu;		
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	<ul style="list-style-type: none"> při skupinové práci najde v reklamě nebo inzerci autorovu manipulaci, společný názor zdůvodní a obhajuje;	<ul style="list-style-type: none"> Čtení a naslouchání s porozuměním	PT6d
rozdlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> najde ukázkou nespisovných jazykových prostředků v literárním textu, diskutuje o vhodnosti jejich užití a o důvodu autora, proč tyto prostředky užil; rozpozná vhodnost použití spisovné či nespisovné výslovnosti dle situace; vhodně užívá spisovnou a nespisovnou výslovnost dle komunikační situace;	<ul style="list-style-type: none"> Literární dialog: přímá řeč, věty uvozovací, běžná komunikace	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	<ul style="list-style-type: none"> správně aplikuje osvojené gramatické a stylistické vědomosti a dovednosti při tvorbě vlastního textu;	<ul style="list-style-type: none"> Slohové útvary: vypravování, popis děje, popis pracovního postupu, inzerát, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz	
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	<ul style="list-style-type: none"> zdůvodní význam osnovy; na základě osnovy vypráví příběh nebo popisuje postup práce;		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	<ul style="list-style-type: none"> napiše pohádku, povídku, bajku, dotvoří ji obrázky; ohodnotí vlastní text a diskutuje o něm;	<ul style="list-style-type: none"> Tvořivé činnosti s literárním textem	PT5c
rozdlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	<ul style="list-style-type: none"> odliší jednoduché literární, publicistické a populárně naučné texty a svou klasifikaci zdůvodní;	<ul style="list-style-type: none"> Základní literární pojmy: literatura umělecká a věcná Literární žánry: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň	
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje základní žánry literatury pro děti; pozná v textu zvláštní či zvláště užitě jazykové prostředky jazyka, za pomoci učitele vysvětlí, proč je autor užil, popíše, jak na něj působí; uvažuje o funkci verše, rýmu a rytmu poezie v konkrétním textu; popíše svými slovy kompozici povídky.	<ul style="list-style-type: none"> Slohové útvary: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň Populárně naučné texty: encyklopedie, slovník	

ČESKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 6. třídy			PT
Výstupy RVP	Výstupy ŠVP	Učivo	
	Komunikační a slohová výchova		
	<ul style="list-style-type: none"> správně vyplní předložený formulář 	objednávka, vyplňování jednoduchých tiskopisů	
	<ul style="list-style-type: none"> napiše krátký text uspořádá informace v textu 	vzkaz, inzerát	PT6f
<ul style="list-style-type: none"> Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> v připraveném psaném projevu se vhodně vyjadřuje 	internetová forma komunikace, sms	
<ul style="list-style-type: none"> Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné 	<ul style="list-style-type: none"> odlišuje spisovný a nespisovný projev 	zpráva, oznámení	PT6a,f

jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru			
<ul style="list-style-type: none"> Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> napiše dopis úřední a osobní 	dopis osobní a úřední (samostatná slohová práce)	
	<ul style="list-style-type: none"> popíše zadaný objekt 	popis – předmětu, budovy, místnosti, postavy, krajiny, pracovního postupu (samostatná slohová práce)	
<ul style="list-style-type: none"> Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu 	<ul style="list-style-type: none"> vyhledá klíčová slova textu, vysvětlí jejich význam ověřuje fakta pomocí otázek vytvoří stručné otázky a poznámky k textu vytvoří výpisky nebo výtah z přečteného textu 	výtah a výpisky, čtení s porozuměním (samostatná slohová práce)	
<ul style="list-style-type: none"> Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem i k vlastnímu tvořivému psaní V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči 	<ul style="list-style-type: none"> reprodukuje zadaný text vytvoří srozumitelný text podle zadání 	dějová posloupnost, reprodukováný děj, tvorba osnovy, vypravování podle obrázků (samostatná slohová práce)	
	Jazyková výchova		
<ul style="list-style-type: none"> Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> správně třídí slovní druhy rozdělí jednotlivé druhy podstatných jmen určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a přídavných jmen stupňuje přídavná jména a užívá jejich jmenné tvary skloňuje zájmena a určuje jejich druhy, užívá správné tvary zájmen užívá správné tvary číslovek, rozlišuje jednotlivé druhy číslovek vhodně používá slovesné tvary, rozlišuje slovesný způsob a čas 	tvary sloví (všechny slovní druhy) - podstatná jména – druhy (konkrétní, abstraktní, hromadná, pomnožná, látková, obecná, vlastní), mluvnické kategorie, přídavná jména – stupňování, jmenný tvar, mluvnické kategorie, zájmena – druhy, skloňování číslovky – druhy; slovesa – slovesný způsob a čas	
<ul style="list-style-type: none"> Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a Slovníkem cizích slov V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický 	<ul style="list-style-type: none"> s pomocí učitele pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem cizích slov a Slovníkem spisovné češtiny 	seznámení s jazykovými příručkami	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, větu hlavní a vedlejší rozřídí větné členy v jednoduchých souvětích doplní interpunkci, užívá vhodné spojovací výrazy 	skladba – stavba věty, pořádek slov ve větě - větné členy – základní (podmět a přísudek, podmět nevyjádřený) a rozvíjející (přívlastek, předmět, příslovečné určení); - věta jednoduchá,	

		souvětí, rozlišení věty hlavní a vedlejší; interpunkce	
<ul style="list-style-type: none"> Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 	<ul style="list-style-type: none"> definuje pojem hláska, vyjmenuje a rozdělí české hlásky spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 	<ul style="list-style-type: none"> zvuková stránka jazyka – hlásky, výslovnost, přízvuk slovní a větný 	

	Literární výchova		PT
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává i jejich funkci 	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje základní literární druhy a žánry, přiřadí literární text k příslušnému žánru 	literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické	
<ul style="list-style-type: none"> Uceleně reprodukuje přečtený text 	<ul style="list-style-type: none"> čte s porozuměním, zaznamená a reprodukuje hlavní myšlenky textu vysvětlí, proč vznikají mýty a báje přečte ukázkou mýtu, báje 	mýty, báje	
<ul style="list-style-type: none"> Uceleně reprodukuje přečtený text 	<ul style="list-style-type: none"> vyhledá v pohádce její charakteristické rysy uvede jména spisovatelů a sběratelů pohádek čte s porozuměním, uceleně reprodukuje přečtené pohádky tvoří vlastní literární text podle svých schopností ve skupině dramatizuje pohádku 	pohádky, dramatizace pohádky	
<ul style="list-style-type: none"> Uceleně reprodukuje přečtený text 	<ul style="list-style-type: none"> vyhledá v pověsti její charakteristické rysy zapamatuje si a reprodukuje přečtenou pověst 	pověsti	
<ul style="list-style-type: none"> Uceleně reprodukuje přečtený text 	<ul style="list-style-type: none"> seznámí se s obsahem Bible vyjmenuje několik postav, o kterých se v Bibli píše reprodukuje vybraný biblický příběh 	bible	
<ul style="list-style-type: none"> Uceleně reprodukuje přečtený text 	<ul style="list-style-type: none"> čte s porozuměním, uceleně reprodukuje přečtený text charakterizuje hlavní postavy, zhodnotí jejich jednání ústně a písemně formuluje dojmy ze své četby 	dobrodružná literatura	
<ul style="list-style-type: none"> Uceleně reprodukuje přečtený text 	<ul style="list-style-type: none"> čte s porozuměním ukázky z knih se zvířecím hrdinou, uceleně reprodukuje přečtený text 	svět lidí a svět zvířat	
<ul style="list-style-type: none"> Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby 	<ul style="list-style-type: none"> čte s porozuměním ukázky z humoristických knih, uceleně reprodukuje přečtený text výstižně formuluje vlastní názory na četbu 	humoristická literatura	
	<ul style="list-style-type: none"> na příkladech objasní pojmy sloka, verš, rým nahlas recituje báseň vytvoří vhodný výtvarný doprovod k básni 	báseň, píseň, výtvarné ztvárnění básně	
<ul style="list-style-type: none"> Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<ul style="list-style-type: none"> z různých zdrojů získává další informace k probíranému učivu při návštěvě knihovny vyhledá knihu vybraného autora, žánru získává informace z internetu čtením si obohacuje slovní zásobu, rozšiřuje vědomosti a rozvíjí myšlení 	<ul style="list-style-type: none"> mýty báje pohádky pověsti dobrodružná literatura humoristická literatura báseň, píseň 	

	<ul style="list-style-type: none"> ústně vyjádří dojmy z filmového nebo divadelního představení, doporučí spolužákům oblíbený film nebo divadelní představení 		
--	--	--	--

	ČESKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 7. třídy		PT
Výstupy RVP	Výstupy ŠVP	Učivo	
	Komunikační a slohová výchova		
	<ul style="list-style-type: none"> uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel popíše dle zadání určitý pracovní postup 	Popis uměleckého díla Popis pracovního postupu, odborné názvy v popisu (samostatná slohová práce)	
<ul style="list-style-type: none"> Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 	<ul style="list-style-type: none"> odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení vytvoří charakteristiku 	Charakteristika – vnější, vnitřní (samostatná slohová práce)	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení 	Líčení – subjektivně zabarvený popis	
	<ul style="list-style-type: none"> vyhledá klíčové myšlenky textu vytvoří otázky a stručné poznámky vytvoří výpisky nebo výtah z přečteného textu 	Výtah a výpisky, čtení s porozuměním (samostatná slohová práce)	
	<ul style="list-style-type: none"> dorozumívá se kultivovaně tvoří životopis 	Strukturovaný životopis	
	<ul style="list-style-type: none"> v mluveném připraveném projevu vhodně užívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči 	Žádost – administrativní styl	PT1h
<ul style="list-style-type: none"> Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 	<ul style="list-style-type: none"> tvořivě pracuje s textem 	Vypravování, ukázky z knihy, filmu (samostatná slohová práce)	
	Jazyková výchova		
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<ul style="list-style-type: none"> posoudí význam češtiny jako národního, popř. mateřského jazyka rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk 	český jazyk - čeština jako národní, popř. mateřský jazyk, rozvrstvení národního jazyka - spisovný a nespisovný jazyk, nářečí, obecná čeština, čeština jako jeden ze slovanských jazyků	

	<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady nářečí, obecné češtiny • vysvětlí, proč patří čeština do slovanských jazyků 		
	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku • určuje věcné významy slov • v textu vyhledá slova jednoznačná a mnohoznačná • v textu vyhledá a vysvětlí rčení • vysvětlí význam slov homonyma, synonyma, antonyma, uvede příklady • vysvětlí význam ustálených rčení • v textu vyhledá odborné názvy (hlavně z jiných vyučovacích předmětů), slova neutrální a citově zabarvená 	<p>význam slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovo a sousloví - slova jednoznačná a mnohoznačná - homonyma, synonyma, antonyma - rčení, slova neutrální, citově zabarvená, odborné názvy 	
	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, jakým způsobem dochází k obohacování slovní zásoby, svá tvrzení doloží příklady • pozná, jakým způsobem se do češtiny dostalo dané slovo • rozliší jednotlivé části slova 	<p>tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba a její jednotky - obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov - stavba slova (předpona, kořen, přípona, koncovka) 	
	<ul style="list-style-type: none"> • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu 	práce s Pravidly českého pravopisu	
<ul style="list-style-type: none"> • Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • identifikuje slovesný rod, vyhledá ve větě původce děje, posoudí, převede slovesa z rodu činného do trpného a obráceně • vědomě využívá znalostí o stupňování příslovce v komunikaci • volí vhodné předložky a spojky v souvětích 	<p>tvarosloví (všechny slovní druhy)</p> <ul style="list-style-type: none"> – slovesa – slovesný rod – příslovce - stupňování 	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 	<p>skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy vět podle postoje mluvčího - věty jednočlenné a dvojčlenné - rozvíjející a několikanásobné větné 	

	<ul style="list-style-type: none"> • určí druh věty podle postoje mluvčího, rozliší otázku zjišťovací a doplňovací • rozezná větu jednočlennou od dvojčlenné • rozlišuje větné členy a správně je určuje • orientuje se v různých typech vedlejších vět, na příkladech uvede • nahradí vedlejší větu větným členem 	členy (druhy příslovečného určení, různé typy přívlastků, doplněk, přístavek) - druhy vedlejších vět	
<ul style="list-style-type: none"> • V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí • osvojené znalosti využívá ke správnému písemnému projevu 	pravopis – vyjmenovaná slova <ul style="list-style-type: none"> - shoda podmětu s přísudkem - psaní -i/-y v koncovkách podstatných a přídavných jmen - psaní velkých písmen ve vlastních jménech - základy interpunkce 	
	Literární výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základní literární druhy a žánry, uvede jejich výrazné představitele 	literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické, lyricko-epické	
<ul style="list-style-type: none"> • Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla 	<ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním ukázky z povídek, vlastními slovy reprodukuje přečtený text, zaznamená hlavní myšlenky 	povídky z historie a ze současnosti	
	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojem bajka, uvede autory bajek • z textu vyvodí charakteristické znaky bajky • ve skupině napíše a dramatizuje bajku • vytvoří vhodný výtvarný doprovod k bajce 	bajky, dramatizace bajky, výtvarné ztvárnění	
	<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje druhy rýmu, schematicky znázorní, na příkladech určí • vyhledá smysl básně • z paměti recituje zadanou báseň • vytvoří vlastní báseň podle svých schopností 	básně (rým)	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<ul style="list-style-type: none"> • z různých zdrojů získává další informace k probíranému učivu • při návštěvě knihovny 	Povídky z historie a ze současnosti Bajky Básně	

	<p>vyhledá knihu vybraného autora, žánru</p> <ul style="list-style-type: none"> • získává informace z internetu • čtením si obohacuje slovní zásobu, rozšiřuje vědomosti a rozvíjí myšlení • ústně vyjádří dojmy z filmového nebo divadelního představení, doporučí spolužákům oblíbený film nebo divadelní představení 		
--	--	--	--

	ČESKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 8. třídy		PT
Výstupy RVP	Výstupy ŠVP	Učivo	
	Komunikační a slohová výchova		
	<ul style="list-style-type: none"> • formuluje hlavní myšlenky textu • ověřuje fakta pomocí otázek a porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • vytvoří otázky a stručné poznámky • vytvoří výpisky a výtah z přečteného textu 	výtah, výpisky – studijní čtení (samostatná slohová práce)	
<ul style="list-style-type: none"> • Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 	<ul style="list-style-type: none"> • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel • vytvoří charakteristiku 	charakteristika literární postavy – vnitřní – vnější, přímá – nepřímá (samostatná slohová práce)	
<ul style="list-style-type: none"> • Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> • řídí diskusi 	diskuse	
	<ul style="list-style-type: none"> • dorozumívá se výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • s pomocí učitele připraví referát • s oporou o text přednese referát 	výklad – mluvený a psaný, osnova výtahu	PT1h
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje komunikační záměr partnera v hovoru • vytvoří líčení 	líčení – subjektivně zabarvený popis (samostatná slohová práce)	
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci 	<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem 	úvaha – osnova, citáty (samostatná slohová práce)	

s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů • vytvoří úvahu		
	• vyplní správně předložený formulář	vyplňování tiskopisů	
	Jazyková výchova		
• Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch	• rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch • nahrazuje slova přejatá slovy domácími	tvoření slov - obohacování slovní zásoby - slova přejatá, jejich výslovnost, pravopis	
	• správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • tvoří spisovné tvary přejatých a cizích vlastních jmen, obtížnější tvary slov vyhledává v jazykových příručkách • porovná dokonavý a nedokonavý slovesný vid, tvoří vidové dvojice	tvarosloví (všechny slovní druhy) - skloňování jmen přejatých a cizích vlastních jmen - slovesný vid	
• V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí • využívá poznatků o jazyce ke gramatice a věcně správnému písemnému projevu	pravopis - psaní -i/-y v koncovkách - předpony s-/z-/vz- a předložky s/z - skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně	
• Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí • rozlišuje větu jednoduchou a souvětí • určí významové poměry mezi hlavními větami a mezi souřadně spojenými větnými členy • využívá znalostí o významovém poměru mezi souřadně spojenými hlavními větami a mezi souřadně spojenými větnými členy • rozlišuje různé druhy souvětí, správně používá interpunkci v souvětí, vybírá vhodné spojovací výrazy	skladba - určování vět jednoduchých a souvětí - významové poměry mezi souřadně spojenými větami hlavními; významové poměry mezi větnými členy - souvětí souřadné a podřadné; spojovací výrazy v souvětí, interpunkce v souvětí	
• Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• uvede některé slovanské jazyky, na příkladech posoudí jejich příbuznost s češtinou	obecné výklady o jazyce - slovanské jazyky (hlavně slovenština) - útvary českého jazyka - kultura jazyka a řeči, jazyková norma a	PT4d

	<ul style="list-style-type: none"> rolišuje spisovný a nespisovný jazyk využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	kodifikace	
	Literární výchova		
	<ul style="list-style-type: none"> uvede důležité funkce literatury, zhodnotí význam literatury pro život 	funkce literatury	
	<ul style="list-style-type: none"> naučí se nazpaměť zadanou báseň, přednese před svými spolužáky vytvoří vlastní literární text na základě osvojených znalostí základů literární teorie 	básně, písně (rým, rytmus)	
	<ul style="list-style-type: none"> na základě přečtených ukázek vysvětlí rozdíl mezi klasickou pohádkou a pohádkou pro dospělé 	pohádky pro dospělé	
<ul style="list-style-type: none"> Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 	<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje nejznámější autory legend, jejich díla vyhledá v legendě charakteristické rysy 	legendy	
	<ul style="list-style-type: none"> popíše okolnosti vzniku Bible popíše, jak je Bible rozdělena 	bible	
	<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje novelu, uvede příklad 	novely	
	<ul style="list-style-type: none"> na základě přečtených ukázek vyjmenuje charakteristické znaky románu 	romány	
	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatu a cíle literatury faktu 	literatura faktu	
<ul style="list-style-type: none"> Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 	<ul style="list-style-type: none"> vlastními slovy interpretuje smysl díla 	biografie, autobiografie	
<ul style="list-style-type: none"> Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování 	<ul style="list-style-type: none"> rozliší komedii a tragédii, vyjmenuje příklady vyjmenuje názvy nejznámějších divadel porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování 	drama, hudebně – divadelní žánry, filmová a televizní tvorba	
<ul style="list-style-type: none"> Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele ve světové literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> přihadí k jednotlivým světovým literárním směrům významné autory a jejich díla 	vývoj světové literatury – typické žánry, představitelé	PT3a
<ul style="list-style-type: none"> Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními 	<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje nejznámější díla literatury našeho regionu čte s porozuměním ukázky z regionální literatury, 	regionální literatura	

slovy interpretuje smysl díla	uceleně reprodukuje přečtenou ukázkou		
<ul style="list-style-type: none"> Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<ul style="list-style-type: none"> z různých zdrojů získává další informace k probíranému učivu při návštěvě knihovny vyhledá knihu vybraného autora, žánru získává informace z internetu čtením si obohacuje slovní zásobu, rozšiřuje vědomosti a rozvíjí myšlení ústně a písemně vyjádří dojmy z filmového nebo divadelního představení, doporučí spolužákům oblíbený film 	básně, písně pohádky pro dospělé legendy novely romány literatura faktu biografie, autobiografie drama regionální literatura	

	ČESKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 9. třídy		PT
Výstupy RVP	Výstupy ŠVP	Učivo	
	Komunikační a slohová výchova		
	<ul style="list-style-type: none"> vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 	jazyková kultura	
<ul style="list-style-type: none"> Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	<ul style="list-style-type: none"> vytvoří výpisky nebo výtah z přečteného textu samostatně připraví referát s oporou o text přednese referát 	výtah, výpisky – studijní čtení, kritické čtení (samostatná slohová práce)	
<ul style="list-style-type: none"> Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 	<ul style="list-style-type: none"> vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 	vypravování	
<ul style="list-style-type: none"> Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 	<ul style="list-style-type: none"> uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel 	popis děje, popis uměleckého díla, pracovního postupu	
	<ul style="list-style-type: none"> komentuje vzhled, jednání a chování sebe a druhých vytvoří charakteristiku 	charakteristika – přímá – nepřímá (samostatná slohová práce)	
	<ul style="list-style-type: none"> vytvoří originál vlastního životopisu 	strukturovaný životopis	
	<ul style="list-style-type: none"> identifikuje a správně vyplní předložený formulář 	vyplňování tiskopisů	
<ul style="list-style-type: none"> Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 	<ul style="list-style-type: none"> využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů vytvoří úvahu 	úvaha (samostatná slohová práce)	
	<ul style="list-style-type: none"> řídí diskusi 	diskuse	PT1h
	<ul style="list-style-type: none"> v improvizovaném projevu vhodně 	proslov	

	<ul style="list-style-type: none"> užívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči ve skupině připraví proslov přednese proslov 		
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj Vytvoří reklamu 	reklama (samostatná slohová práce)	PT6b
	<ul style="list-style-type: none"> shrne důležité informace vytvoří stručný a výstižný text 	zpráva, oznámení	PT6c
	<ul style="list-style-type: none"> na základě podstatných znaků rozliší a porovná jednotlivé funkční styly v mluveném a psaném projevu připravené i improvizovaném vhodně užívá prostředků řeči 	funkční styly – prostě sdělovací, odborný, administrativní, publicistický, umělecký, řečnický	
	Jazyková výchova		
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh 	<ul style="list-style-type: none"> rozvíjí bohatou slovní zásobu využívá zásad tvoření českých slov ovládá pravidla dělení slov na konci řádku 	<p>význam slova – slovní zásoba</p> <p>tvoření slov – slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba slova, dělení slov na konci řádku 	
<ul style="list-style-type: none"> Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ovládá mluvnické kategorie sloves využívá různé slovní druhy jako spojovací výrazy ve větě jednoduché a v souvětí 	<p>tvarosloví (všechny slovní druhy)</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovesné třídy a vzory 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí tvoří věty podle zadaného vzorce využívá a správně aplikuje přímou řeč a nepřímou řeč ve vlastním písemném projevu rozvíjí logické myšlení při aplikaci pravidel pořádku slov v české větě 	<p>skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba věty (větné členy) a souvětí (druhy souvětí, druhy vedlejších vět, významové poměry) - řeč přímá a nepřímá - pořádek slov v české větě 	
<ul style="list-style-type: none"> V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo-tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> aplikuje zásady českého pravopisu při tvorbě vlastního jazykového projevu uvědomuje si význam pravopisu pro společenské uplatnění člověka 	pravopis – pravidla českého pravopisu	
<ul style="list-style-type: none"> Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	<ul style="list-style-type: none"> využívá znalosti pravidel spisovné výslovnosti 	zvuková stránka jazyka -zásady spisovné výslovnosti, členění souvislé řeči (přízvuk, melodie, pauzy, frázování)	
	<ul style="list-style-type: none"> samostatně pracuje se Slovníkem cizích slov vhodně využívá jazykové příručky při tvorbě vlastního projevu 	práce s jazykovými příručkami	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití vyhledá a přečte ukázky literatury psané nářečím, text převede do spisovné češtiny 	<p>obecné výklady o jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> - útvary českého jazyka - vývoj jazyka - skupiny jazyků - disciplíny jazykovědy - původ a základy vývoje češtiny 	PT4d

	<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje nejdůležitější skupiny jazyků, uvede příklady stručně popíše původ a vývoj češtiny 		
	Literární výchova		
	<ul style="list-style-type: none"> porovná jednotlivé literární žánry a jejich funkci vhodně aplikuje v mluvené řeči obrazná pojmenování, vysvětlí jejich význam 	teorie literatury – literární žánry a jejich funkce, jazyk literárního díla – obrazná pojmenování	
<ul style="list-style-type: none"> Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> přihadí k jednotlivým českým literárním směrům významné autory a jejich díla 	vývoj české literatury, typické žánry, představitele	
<ul style="list-style-type: none"> Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 	<ul style="list-style-type: none"> rozlíší jednotlivé druhy pohádky, uvede příklady vyjmenuje nejznámější české a světové autory (sběratele) pohádek 	pohádky	
<ul style="list-style-type: none"> Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 	<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje nejznámější autory pověstí 	pověsti	
<ul style="list-style-type: none"> Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 	<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje nejznámější autory povídek na základě přečtených ukázek vyjmenuje charakteristické znaky povídky 	povídky	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje nejznámější autory románů rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ústně a písemně formuluje svoje názory na umělecké dílo 	romány	
<ul style="list-style-type: none"> Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování 	<ul style="list-style-type: none"> na základě zhlédnutí filmové adaptace literárního díla porovná toto s literární předlohou vyjmenuje přední české a světové dramatiky a jejich nejznámější díla 	filmová a divadelní tvorba	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie 	<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje přední české a světové básníky a jejich nejznámější díla roznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora vyhledá básnické prostředky nazpaměť recituje zadanou báseň tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie 	poezie (rým, rytmus)	
<ul style="list-style-type: none"> Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<ul style="list-style-type: none"> z různých zdrojů získává další informace k probíranému učivu při návštěvě knihovny vyhledá podle svého zájmu knihu získává informace z internetu čtením si obohacuje slovní zásobu, rozšiřuje vědomosti a rozvíjí myšlení ústně a písemně vyjádří dojmy z filmového nebo divadelního představení, doporučí spolužákům 	pohádky pověsti povídky romány poezie	

	oblíbený film nebo divadelní představení		
--	--	--	--

Učební osnovy vyučovacího předmětu ANGLICKÝ JAZYK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka anglického jazyka je založena na získávání vědomostí a dovedností potřebných k osvojování spisovné podoby anglického jazyka. Žáci se učí poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti. Anglický jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání. Anglický jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Do výuky jsou integrována PT Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk má komplexní charakter. Dosahované výstupy v jednotlivých ročnících jsou pro přehlednost rozděleny do tří složek:

- Receptivní řečové dovednosti
- Produktivní řečové dovednosti
- Interaktivní řečové dovednosti

Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	0	0	3	3	3	3	3	3	3

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá podle časové dotace v jednotlivých třídách, u vhodných témat je k procvičování učiva využívána i počítačová učebna.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podporujeme u žáka zájem o studium anglického jazyka (zařazujeme vhodné úkoly, hádanky, písničky, rébusy)
- vytváříme pozitivní vztah k tomuto předmětu (slovní zásoba – moje rodina, domov, škola, město, příroda, nákupy, komunikace, setkání)
- vedeme žáky k stručnému vyjadřování v anglickém jazyce včetně anglické symboliky
- klademe důraz na čtení s porozuměním

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- učíme žáky vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání
- vytváříme předpoklady k mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama
- žáci jsou vedeni, úměrně věku, k používání internetu, čtení časopisů, pohádek

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- vedeme k správnému a plynulému čtení s porozuměním
- učíme kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu, analyzovat jej a posoudit jeho obsah

Kompetence pracovní

- nabízíme žákům další činnosti: pomocí obrázků - porovnáváme a všímáme si rozdílů např. v bydlení – britský rodinný dům X český rodinný dům
: pomocí výrobků – vytváříme a ztvárňujeme pomůcky, kterými si připomínáme zvyky a tradice v anglicky mluvících zemích např. Halloween, Thanksgiving day
- výuku doplňujeme praktickým předváděním daných situací např. nákup v obchodě apod.

Kompetence sociální a personální

- do hodin zařazujeme skupinovou práci, kde se žáci učí receptivním, produktivním a interaktivním řečovým dovednostem
- usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídát role ve skupině

Kompetence občanské

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve třídě i ve skupinách
- vedeme žáky k uplatnění praktických dovedností i mimo školu v běžných situacích (komunikace v obchodě, na nádraží, ve městě, na poště a orientace ve městě
- v hodině při práci si žáci společně stanovují pravidla chování

Vzdělávací obsah

ANGLICKÝ JAZYK – očekávané výstupy u žáka 3. třídy	Učivo	PT
Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje • aplikuje vzájemné pozdravy dětí ve škole, doma a na ulici 	jednoduchá sdělení-pozdravy, pravidla komunikace v běžných každodenních situacích-pozdravy	
<ul style="list-style-type: none"> • vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby • správně pojmenuje jednotlivé členy rodiny • pojmenuje domácí zvířátka • vysloví a čte základní číslovky • rozliší grafickou a mluvenou podobu slova • pozná podle obrázků jednotlivé místnosti v bytě • rozliší členy rodiny, barvy, číslovky, základní školní pomůcky • pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění • používá naučené a osvojené fráze – Jak se jmenuješ? Kolik je ti let? Jak se máš? Co je to? Kdo je to? • reaguje na základní pokyny – vstaň, posaď se, běž k tabuli • používá abecední slovník učebnice • hláskuje abecedu a jednotlivá slova 	<p>slovní zásoba a tvoření slov-význam slov v kontextu</p> <p>tematické okruhy-domov, rodina, škola, tradice a zvyky</p> <p>základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu-slov-věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu-to be</p> <p>slovní zásoba a tvoření slov-domov, rodina, barvy, zvířátka, číslovky, školní pomůcky</p>	PT3a

ANGLICKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 3. třídy	Učivo	PT
- řečové dovednosti – žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky	PT3a

<p>sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně verbálně a neverbálně – zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterým se v průběhu výuky setkal</p> <ul style="list-style-type: none"> - mluvení – žák se zapojuje do jednotlivých rozhovorů o sobě, o rodině - čtení s porozuměním – rozumí jednoduchým krátkým textům - produktivní řečové dovednosti – žák rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - psaní – napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, o rodině - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<p>(pasivně)</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou – vzájemné pozdravy dětí doma, ve škole, na ulici - základní pokyny (vstaň, posad' se, běž k tabuli, otevři knihu, ...) - abeceda a jednotlivá slova - základní číslovky od 0 – 20 - členové rodiny - jednoduchá sdělení – pozdravy - tvorba otázky a záporu „to be“ - hry, básně, písně 	
---	--	--

ANGLICKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 4. třídy	Učivo	PT
Receptivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí známým slovíčkům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům • v ojedinělých případech nahradí slovo jiným slovem • představí se pomocí základních naučených frází 	<p>slovní zásoba a tvoření slov-význam slov v kontextu, synonyma</p> <p>představování, věk</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu-rodina, věci ve třídě, barvy, hračky, zvířátka, tradice a svátky • počítá od 0 do 100 • rozliší určitý a neurčitý člen (a, an, the) • rozpozná osobní a přivlastňovací zájmena 	<p>základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov-věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu-to be, to have got, základní číslovky, zájmena osobní, přivlastňovací členy</p>	
Produktivní a interaktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří ústně jednoduchá sdělení • provádí základní matematické operace (sčítání, odčítání) • používá správně ve větách určitý a neurčitý člen • vytvoří správné tvary osobních a přivlastňovacích zájmen 	<p>jednoduchá sdělení-pozdravy, blahopřání</p> <p>pravidla komunikace v běžných každodenních situacích-pozdravy, poděkování</p> <p>základní číslovky</p> <p>určitý a neurčitý člen</p> <p>osobní a přivlastňovací zájmena</p>	

ANGLICKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 4. třídy	Učivo	PT
<ul style="list-style-type: none"> - řečové dovednosti – žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu – rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - poslech s porozuměním – žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - mluvení – žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy 	<ul style="list-style-type: none"> - představování (pozdravy, poděkování, základní naučené fráze) - tématické okruhy – domov, rodina, škola, příroda, počasí, hračky, barvy, kalendářní rok – svátky, měsíce, tělo – pojmenování jednotlivých částí - základní číslovky od 0 -100 - určitý a neurčitý člen - osobní a přivlastňovací zájmena - základní matematické operace (sčítání, odčítání) - věta jednoduchá - tvorba otázky a záporu „To be“, 	

<ul style="list-style-type: none"> - čtení s porozuměním - – žák rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - psaní – žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, škole, kamarádovi - žák si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích, probíraných tematických okruhů a umí ji používat - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<ul style="list-style-type: none"> - „To have“ hry, básně, písně 	
---	---	--

ANGLICKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 5. třídy	Učivo	PT
Receptivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • porozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (poslechové materiály) a využívá je při své práci 	tematické okruhy-domov, rodina, škola, volný čas, oblékání, nákupy, příroda a počasí, důležité zeměpisné údaje, tradice a zvyky	
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku • přiřadí správné odpovědi na zadané otázky • rozliší jednotné a množné číslo podstatných jmen 	základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slova, věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu to be, to have got, přítomný čas průběhový, prostý, modální slovesa, pořádek slov ve větě, jednotné a množné číslo podstatných jmen	
• používá dvojjazyčný slovník	slovní zásoba a tvoření slov- význam slov v kontextu, synonyma, antonyma	
• pozná přivlastňovací pád	přivlastňovací pád	
Produktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formuláře • reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace • obmění krátké texty se zachováním smyslu textu • pracuje ve dvojici a ve skupině • správně používá jednotné a množné číslo podstatných jmen • používá ve větách správně přivlastňovací pád 	základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slova, věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu to be, to have got, přítomný čas průběhový, prostý, modální slovesa, pořádek slov ve větě, jednotné a množné číslo; slovní zásoba a tvoření slov- význam slov v kontextu, synonyma, antonyma; tematické okruhy-domov, rodina, škola, volný čas, oblékání, nákupy, příroda a počasí, důležité zeměpisné údaje, tradice a zvyky; rozhovory, hry;	PT3a, b
• používá ve větách správně přivlastňovací pád	přivlastňovací pád	
Interaktivní řečové dovednosti		
• aktivně se zapojuje do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích-pozdravy, poděkování, představování	

ANGLICKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 5. třídy	Učivo	PT
<ul style="list-style-type: none"> - řečové dovednosti – žák přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení – píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy - poslech s porozuměním – žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny 	<ul style="list-style-type: none"> - tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní (svátky, roční období, měsíce, 	PT3a, b

<p>pomalou a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu – rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</p> <ul style="list-style-type: none"> - mluvení - – žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat – odpovídá na jednoduché otázky, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - čtení s porozuměním – žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům – rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - psaní – vyplní údaje do formuláře - – žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, škole, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - mluvnice - – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<p>dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a počasí</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotné a množné číslo podstatných jmen - přivlastňovací pád - věta jednoduchá - tvorba otázky a záporu „To be“, „To have“ - přítomný čas průběhový, prostý - modální slovesa - pořádek slov ve větě - synonyma, antonyma - tradice, zvyky - práce se slovníkem - rozhovory, hry, básně, písně, soutěže, práce ve dvojici, ve skupině - práce s internetem 	
---	---	--

ANGLICKÝ JAZYK – očekávané výstupy – u žáka 6. třídy	Učivo	PT
Receptivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • porozumí jednoduché a zřetelně vyslované promluvě a konverzaci 	<p>gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov minulý čas prostý a průběhový,</p> <p>slovní zásoba a tvoření slov, podmětová otázka,</p> <p>jednoduchá sdělení oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, představování, omluva, poděkování a reakce na poděkování</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • používá dvojjazyčný slovník 	slovní zásoba a tvoření slov odvozování	
Produktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • písemně, gramaticky správně tvoří a obmění jednoduché věty a krátké texty • vyžádá jednoduchou informaci 	<p>gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov minulý čas prostý a průběhový, řadové číslovky, budoucí čas to be going to, vyjádření množství, stupňování přídavných jmen, určování času, řadové a násobné číslovky,</p> <p>základní vztahy existenciální (Kdo?), prostorové (Kde?, Kam?), časové (Kdy?)</p>	PT4d
<ul style="list-style-type: none"> • samostatně vytvoří ve dvojici krátký rozhovor • zazpívá vybranou píseň, recituje vybranou báseň 	<p>Rozhovory na zadané téma</p> <p>Písně, básně</p>	
Interaktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích • hovoří o svém víkendu (Kde jsi byl o víkendu?), volném čase a krátce o svých oblíbených filmech • vyjádří vlastními slovy vybrané zvyky a tradice 	<p>tematické okruhy domov, rodina, škola, nákupy, volný čas a zájmová činnost</p>	

ANGLICKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 6. třídy	Učivo	PT
- poslech s porozuměním – žák rozumí	- tematické okruhy – domov,	PT4d

<p>informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</p> <ul style="list-style-type: none"> - mluvení – žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných, formálních i neformálních situacích – mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - čtení s porozuměním – žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - psaní – žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat – reaguje na jednoduché písemné sdělení - mluvnice – žák používá gramatické jevy k realizaci komunikačního závěru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - žák je dostatečně schopen rozlišovat sluchem prvky fonologického jazyka, slovní a větný přízvuk, intonaci – ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby 	<p>rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, počasí, příroda, město, nákupy a móda, volba povolání, média, cestování</p> <ul style="list-style-type: none"> - minulý čas prostý, průběhový - nepravidelná slovesa - jobs - some X any - stupňování krátkých přídavných jmen, nepravidelné stupňování - stupňování dlouhých přídavných jmen - Halloween - British schools - Shopping in Britain - práce se slovníkem - hry, básně, písně, soutěže, práce ve dvojici, ve skupině - práce s internetem 	
---	--	--

ANGLICKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 7. třídy	Učivo	PT
Receptivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • porozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky • rozpozná počitatelná a nepočitatelná podstatná jména 	<p>gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov-modální slovesa, budoucí čas prostý-will, příslovce, nepřímé otázky, pořádek slov ve větě-SVOMPT, časové věty, tázací dovětky, zástupné zájmeno ONE; tematické okruhy-domov, rodina, škola, nákupy, volný čas, zájmová činnost, sport, oblékání, počasí, dotazník, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky</p>	
Produktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy 	<p>tematické okruhy-domov, rodina, škola, nákupy, volný čas, zájmová činnost, sport, oblékání, počasí, dotazník, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • písemně, gramaticky správně tvoří a obmění jednoduché věty a krátké texty, s pomocí učitele i složitější věty a texty • vyžádá jednoduchou informaci • používá při mluvení počitatelná a nepočitatelná podstatná jména 	<p>gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov-modální slovesa, budoucí čas prostý-will, příslovce a frekvenční příslovce, nepřímé otázky, pořádek slov ve větě-SVOMPT, vazba there is/are, vazba would like to, neurčitá zájmena a jejich složeniny, tázací dovětky, zástupné zájmeno ONE; slovní zásoba a tvoření slov; základní vztahy existenciální (Kde?), prostorové (Kde?, Kam?), časové (Kdy?), kvalitativní (Jaký?, Který?, Jak?...), kvantitativní (Kolik?...)</p>	
Interaktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchým způsobem se domluví v běžných 	<p>jednoduchá sdělení-oslovení, reakce na</p>	

každodenních situacích	oslovení, pozdrav, představování, omluva, poděkování a reakce na poděkování, reakce na omluvu, prosba, žádost, přání, souhlas/n souhlas	
------------------------	---	--

ANGLICKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 7. třídy	Učivo	PT
<ul style="list-style-type: none"> - poslech s porozuměním - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně – rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - mluvení – žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných, formálních i neformálních situacích – mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech – vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - čtení s porozuměním - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - psaní – žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat – reaguje na jednoduché písemné sdělení - mluvnice – žák používá a rozvíjí gramatické jevy k realizaci komunikačního závěru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - žák je dostatečně schopen rozlišovat sluchem prvky fonologického jazyka, slovní a větný přízvuk, intonaci – ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby 	<ul style="list-style-type: none"> - tématické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, sport, péče o zdraví, počasí, příroda, město, nákupy, povolání, média - samostatně stojící přivlastňovací zájmena, tázací dovětky - frekvenční příslovce - pořádek slov ve větě - budoucí čas prostý – „Will“ - neurčitá zájmena a jejich složeniny - podmínkové věty - „would/wouldn't like to, both, ether, neither“ - This/these, that/those - Zástupné zájmeno „one/ones“ - „can, must, may + opisy, modální slovesa - Vyjádření „So ... I, Neither ... I, too, ether - Udávání směru - Historie „The white house“, „The toner of London“, „The Big Apple“ - práce se slovníkem - hry, básně, písně, soutěže, práce ve dvojici, ve skupině - práce s internetem 	

ANGLICKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 8. třídy	Učivo	PT
Receptivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • reaguje na otázky typu Where have you been? • rozumí obsahu jednoduchých a složitějších textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky • používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova • vyhledá v textu tvaru trpného rodu 	slovní zásoba a tvoření slovídiomy; gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov-modální slovesa a jejich opisy, budoucí čas, přítomný čas, zvrtná zájmena, podmínkové věty, trpný rod	
Produktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace • napodobí chování v těchto situacích: objednání a zaplacení jídla v restauraci, krátké telefonní rozhovory, běžné nákupy, návštěva u kamaráda, vyžádání jednoduchých informací 	tématické okruhy-domov, rodina, škola, nákupy, volný čas, zájmová činnost, sport, oblékání, počasí, dotazník, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky, osobní dopis, péče o zdraví, stravování, příroda, člověk a společnost	PT3a
• písemně, gramaticky správně tvoří a obmění	gramatické struktury a typy vět, lexikální	PT1e

jednoduché a složitější věty, krátké a delší texty	princip pravopisu slov-modální slovesa, budoucí čas, předpřítomný čas, zratná zájmena, záporné a kladné věty (SVOMPT), podmínkové věty	
• používá trpný rod	trpný rod	
Interaktivní řečové dovednosti		
• jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	jednoduchá sdělení - oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, představování, omluva, poděkování a reakce na poděkování, reakce na omluvu, prosba, žádost, přání, souhlas/nesouhlas, přivítání, rozloučení, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, setkání a společenský program	
• zopakuje obsah svými slovy slyšeného nebo mluveného projevu	poslech běžných životních situací (v obchodě, na letišti, na nádraží, na poště, ve městě, na zastávce atd.)	

ANGLICKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 8. třídy	Učivo	PT
<ul style="list-style-type: none"> - poslech s porozuměním - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - mluvení - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných, formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - čtení s porozuměním - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení - mluvnice - žák používá a rozvíjí gramatické jevy k realizaci komunikačního závěru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - žák je dostatečně schopen rozlišovat sluchem prvky fonologického jazyka, slovní a větný přízvuk, intonaci - ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby 	<ul style="list-style-type: none"> - tématické okruhy - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, sport, péče o zdraví, počasí, příroda, město, nákupy, povolání, média, cestování, volba povolání móda, péče o zdraví - „to be interested in“ + gerundium - Předpřítomný čas prostý - Podmiňovací způsob - Předpřítomný čas průběhový - Podmínkové věty reálné - Infinitivní vazba + účelové věty - „Should + shouldn't“ - „much x many, little x few“ - Trpný rod - „I'd rather + I'd prefer to“ - „made of x made from“ - Tázací dovětky - Praha - historické památky - Olympic games - The Beatles, Yesterday - práce se slovníkem - hry, básně, písně, soutěže, práce ve dvojici, ve skupině - práce s internetem 	PT 3 a PT 1e

ANGLICKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 9. třídy	Učivo	PT
Receptivní řečové dovednosti		
• čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu, připravené i nepřipravené	slovní zásoba a tvoření slovídiomů; tématické okruhy-domov, rodina, škola, nákupy, volný čas, zájmová činnost, sport, oblékání, počasí, dotazník, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky, osobní dopis, péče o zdraví, stravování, příroda, člověk a společnost, historie zadaných témat	

	vztahujících se nejen k anglicky mluvícím zemím, tematické celky tykající se běžného života	
<ul style="list-style-type: none"> odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku rozliší přímou a nepřímou řeč 	<p>slovní zásoba a tvoření slov - význam slov v kontextu, synonyma, antonyma, odvozování, původní a přejatá slova</p> <p>gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov - nepřímá řeč</p>	
Produktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích, s pomocí učitele i v situacích neočekávaných vypráví a sdělí spolužákům své zkušenosti a zážitky z cest 	<p>slovní zásoba a tvoření slov - význam slov v kontextu, synonyma, antonyma, odvozování, původní a přejatá slova; tematické okruhy-domov, rodina, škola, nákupy, volný čas, zájmová činnost, sport, oblékání, počasí, dotazník, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky, osobní dopis, péče o zdraví, stravování, příroda, člověk a společnost, historie zadáných témat vztahujících se nejen k anglicky mluvícím zemím, tematické celky tykající se běžného života, aktuality</p>	PT1a, e
Interaktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích, s pomocí učitele i v situacích neočekávaných popoví a sdělí spolužákům své zkušenosti a zážitky z cest 	<p>slovní zásoba a tvoření slov - význam slov v kontextu, synonyma, antonyma, odvozování, původní a přejatá slova Tematické okruhy-domov, rodina, škola, nákupy, volný čas, zájmová činnost, sport, oblékání, počasí, dotazník, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky, osobní dopis, péče o zdraví, stravování, příroda, člověk a společnost, historie zadáných témat vztahujících se nejen k anglicky mluvícím zemím, tematické celky tykající se běžného života, aktuality</p>	
<ul style="list-style-type: none"> shromáždí údaje o vybraném autorovi a jeho díle s využitím knihovny a Internetu 	prezentace vlastní práce	

ANGLICKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 9. třídy	Učivo	PT
<ul style="list-style-type: none"> poslech s porozuměním - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat mluvení - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných, formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života čtení s porozuměním - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, 	<ul style="list-style-type: none"> tematické okruhy - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, sport, péče o zdraví, počasí, příroda, město, nákupy, povolání, média, cestování, volba povolání móda, péče o zdraví, pocity a nálady, člověk a společnost, moderní technologie a média, realie zemí, příslušných jazykových oblastí míňulý čas prostý, průběhový „should + shouldn’t“ (opakování) Zvrátá a zdůrazňovací zájmena Zájmena „Each, other“ Frekvenční příslovce Podmínkové věty reálné 	

<p>vyhledá v nich požadované informace</p> <ul style="list-style-type: none"> - psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat – reaguje na jednoduché písemné sdělení - mluvnice - žák používá a rozvíjí gramatické jevy k realizaci komunikačního závěru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - žák je dostatečně schopen rozlišovat sluchem prvky fonologického jazyka, slovní a větný přízvuk, intonaci – ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby 	<ul style="list-style-type: none"> - Podmínkové věty nereálné - Číslovky (letopočty, řadové číslovky) - Stupňování přídavných jmen - William Shakespeare - Domácí mazlíčci - The british Queen - Památky Londýna - The Great Britain - Thanksgiving Day - Isaac Newton – info - Britský vzdělávací systém - St. Valentineš Day - práce se slovníkem - hry, básně, písně, soutěže, práce ve dvojici, ve skupině - práce s internetem 	
--	--	--

Učební osnovy vyučovacího předmětu MATEMATIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Matematika rozpracovává obsah vzdělávacího oboru a vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Matematika je založena na aktivních činnostech spojených s prací s matematickými objekty a s využitím matematiky v reálných životních situacích.

Vzdělávací obsah předmětu Matematika je na 1 stupni rozdělen na 4 tematické okruhy.

1. Čísla a početní operace: důraz je kladen na zvládnutí pamětného počítání a provádění písemných početních operací v oboru přirozených čísel.
2. Závislosti, vztahy a práce s daty: žáci seznamují se závislostmi a jejich zápisy z běžného života, s nimiž přicházejí do styku, učí se sbírat a uspořádávat dostupná data.
3. Geometrie v rovině a prostoru: žáci se učí poznávat, určovat, modelovat a znázorňovat jednoduché geometrické útvary, řešit úlohy na orientaci v rovině a v prostoru. Všechny geometrické pojmy jsou zaváděny a využívány na intuitivní úrovni, v geometrických představách se vychází důsledně ze zkušeností žáků.
4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy: tematický okruh je zařazen ve 2. období 1. stupně. Žáci poznávají zajímavost a využitelnost matematiky, aktivizují logické myšlení, zábavnou formou řeší problémy.

Vzdělávací obsah předmětu Matematika je na 2 stupni rozdělen na 4 tematické okruhy.

1. Číslo a proměnná: v tematickém okruhu se rozšiřuje číselný obor na čísla celá a racionální. Žáci se seznamují s pojmem proměnné, provádějí operace s jednočleny a mnohočleny, řeší a aplikují lineární rovnice a soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými. Důraz je kladen na dokonalé zvládnutí základních matematických dovedností, pochopení a nácvik řešení základních slovních úloh, účinné využití náčrtů a schémat. Výrazně aplikační charakter tematického okruhu spočívá v procentovém počtu a elementech finanční matematiky.
2. Závislosti, vztahy a práce s daty: tematický okruh vychází ze sběru a zpracování dat a jejich grafického znázornění. Z funkčních vztahů je kladen důraz na přímou a nepřímou úměrnost a na lineární funkci (rostoucí a klesající).
3. Geometrie v rovině a v prostoru: žáci poznávají a určují rovinné a prostorové útvary, učí se přesně vyjadřovat, zdůvodňovat vlastnosti útvarů, užívat matematickou terminologii a symboliku, aplikovat dovednosti z předchozích tematických okruhů a řešit aplikační úlohy z reálného světa. V geometrických náčrtech a při rýsování konstrukcí žáci zdokonalují svůj grafický projev.
4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy: žáci řeší úlohy komplexního charakteru, mezioborové a mezitematické povahy, nalézají více způsobů řešení. Jednotlivé úlohy tohoto typu jsou využívány systematicky v průběhu celé výuky a nemusí tvořit souvislý tematický okruh.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	4	5	5	5	4	4	5	4	4

Předmět je realizován formou vyučovací hodiny ve třídě, žáci využívají i výpočetní techniku a výukové programy. Do výuky matematiky je začleněno průřezové téma PT1 - Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj: u žáků rozvíjíme smyslové vnímání, pozornost a soustředěnost, dovednost zapamatování si matematických operací a postupů, dovednosti pro učení a studium.

Sociální rozvoj: Podporujeme dobré vztahy mezi spolužáky ve třídě i ve škole. Rozvíjíme individuální a sociální dovednosti pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence.

Morální rozvoj: rozvíjíme dovednosti pro řešení problémů a rozhodování, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku matematiky.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podporujeme u žáka rozvoj schopností abstraktního a logického myšlení, zejména zařazujeme vhodné problémové úkoly, logické úlohy, matematické hádanky, kvízy, rébusy apod.
- vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe
- vedeme žáky k stručnému vyjadřování využívajícímu matematického jazyka včetně matematické symboliky

Kompetence k řešení problému

- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- vedeme žáky k poznatku, že matematická úloha a nejen ona má různé varianty řešení, učíme žáky nalézat a objevovat různé varianty řešení úloh
- vedeme žáky k tomu, aby uměli známé a osvědčené postupy řešení aplikovat při řešení obdobných nebo nových úkolů a problémů
- vedeme žáky k provádění rozboru úkolu (problému), tvorbě plánu jeho řešení, odhadu výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a k vyhodnocení správnosti výsledku vzhledem k zadání
- vytváříme u žáků dovednost vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a umět své hypotézy ověřit nebo vyvrátit pomocí příkladů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů v logickém sledu
- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- vedeme žáka k přesnému a stručnému vyjadřování, užívání matematického jazyka včetně matematické symboliky, učíme žáky porozumět a orientovat se v různých grafech, tabulkách, diagramech apod.

Kompetence pracovní

- nabízíme žákům projekty a další činnosti (modelování), ve kterých se mj. budou učit zvládat základní pracovní činnosti (práce s různými materiály - papírem, dřevem, kovem)

Kompetence sociální a personální

- do hodin zařazujeme skupinovou práci
- žáci jsou vedeni k vzájemné výměně zkušeností, pomoci a spolupráci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve třídě i ve skupinách, k pomoci slabším spolužákům

Vzdělávací obsah

výstup RVP	MATEMATIKA - dílčí výstupy u žáka 1. třídy	Učivo	PT
	Číslo a početní operace		
používá přirozená čísla k modelování reálných situací,	<ul style="list-style-type: none"> • spočítá prvky daného souboru • vytvoří skupinu s daným počtem prvků • podle obrázku rozhodne o vztahu více- 	~~obor přirozených čísel~~ přirozená čísla, 1-20	PT 1a

počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	<ul style="list-style-type: none"> méně, porovnává soubory (i bez počítání) • využívá univerzální modely čísel 		
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	<ul style="list-style-type: none"> • napíše a přečte číslice; • doplní chybějící čísla v řadě; • porovnává čísla, používá znaky rovnosti a nerovnosti, řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel; 	Číslice 0 – 9, čísla 0 – 20 Znaky <, >, =	
užívá lineární uspořádání; vyhledá a zobrazí číslo na číselné ose	<ul style="list-style-type: none"> • využívá číselnou osu, orientuje se na ní, zobrazí na ní číslo; • správně používá pojmy před, za, hned před, hned za, mezi; 	číselná osa	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	<ul style="list-style-type: none"> • sčítá a odčítá z paměti bez přechodu přes desítku; 	Číselný obor 0 – 10, 10 – 20	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	<ul style="list-style-type: none"> • řeší a tvoří slovní úlohy s využitím sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku; • řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“; 	Práce s textem slovní úlohy	
	Závislosti, vztahy, práce s daty		
	<ul style="list-style-type: none"> • doplňuje jednoduché tabulky, posloupnosti čísel 	Tabulky	
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	<ul style="list-style-type: none"> • čte a nastavuje celé hodiny; • orientuje se ve struktuře času; 	<ul style="list-style-type: none"> • struktura času: hodina, den, týden, měsíc, rok 	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	<ul style="list-style-type: none"> • zaznamenává jednoduché situace související s časem pomocí tabulek a schémat; 	• Tabulky a schémata	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel		• Tabulky a schémata	
	Geometrie v rovině a prostoru		
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	<ul style="list-style-type: none"> • rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí; • rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí; • orientuje se v prostoru, užívá prostorové pojmy; • pomocí stavebnic modeluje rovinné i prostorové útvary; 	<ul style="list-style-type: none"> • Rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh • Tělesa: krychle, kvádr, koule, válec • <i>Orientace v prostoru: před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole</i> 	
rozezná a modeluje	<ul style="list-style-type: none"> • porovná rovinné útvary stejného typu podle 	• Porovnávání: větší,	

jednoduché souměrné útvary v rovině	velikosti; • porovná tělesa stejného typu podle velikosti; • odhaduje a srovnává délky úseček s využitím pomůcek;	menší, stejný, nižší, vyšší • Délka úsečky • <i>Poměrování úseček</i>	
---	---	--	--

výstup RVP	MATEMATIKA - dílčí výstupy u žáka 2. třídy	Učivo	PT
	Číslo a početní operace		PT1a
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• používá přirozená čísla k modelování situací běžného života; • samostatně pracuje s univerzálními modely přirozených čísel;	• Přirozená čísla 1 – 100 • Počítání s penězi • Peníze: způsoby placení	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• zapisuje a čte čísla v daném oboru; • počítá po jednotkách a desítkách, rozliší sudá a lichá čísla; • porovnává čísla, chápe rovnost a nerovnost i v různých významových kontextech (délka, čas, peníze);	• Číselný obor 0 – 100 • Lichá a sudá čísla	
užívá lineární uspořádání; vyhledá a zobrazí číslo na číselné ose	• zobrazí číslo na číselné ose; • využívá číselnou osu k porovnání čísel;	• Řád jednotek a desítek	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• orientuje se v zápisu desítkové soustavy, sčítá a odčítá z paměti dvojčíferné číslo s jednocíferným i dvojčíferným číslem s přechodem násobků deseti; • násobí z paměti formou opakovaného sčítání i pomocí násobky, dělí z paměti v oboru osvojených násobků;	• Násobilka 2, 3, 4, 5, 10 • Součet a rozdíl	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení; • řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“;	• Strategie řešení úloh z běžného života	
	Závislosti, vztahy, práce s daty		
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• čte časové údaje na různých typech hodin, orientuje se v kalendáři; • sleduje různé časové intervaly; • používá vhodně časové jednotky a provádí jednoduché převody mezi nimi;	• Časové údaje: čtvrt hodiny, půl hodiny, tři čtvrtě hodiny, celá hodina	
popisuje jednoduché závislosti z praktického	• zachycuje výsledky měření pomocí tabulek a schémat; • provádí odhady délky a množství;	• Měření délky, hmotnosti, objemu • Jednotky: centimetr, litr, kilogram	

života			
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	<ul style="list-style-type: none"> navrhne a použije tabulku k organizaci údajů; třídí soubor objektů; 	<ul style="list-style-type: none"> Tabulková evidence zadáných údajů 	
	Geometrie v rovině a prostoru		
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	<ul style="list-style-type: none"> rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí; rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí; pomocí stavebnic modeluje rovinné a prostorové útvary podle zadání; 	<ul style="list-style-type: none"> Rovinné útvary: lomená čára, křivá čára, bod, úsečka, přímka, polopřímka Tělesa: kužel, jehlan 	
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	<ul style="list-style-type: none"> změří délku úsečky, používá jednotky délky; provádí odhad délky úsečky. 	<ul style="list-style-type: none"> Práce s pravítkem Jednotky délky: milimetr, centimetr, metr, kilometr 	

výstup RVP	MATEMATIKA - dílčí výstupy u žáka 3. třídy	Učivo	PT
	Číslo a početní operace		PT1a
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje a čte čísla v daném oboru; počítá po jednotkách, po desítkách a stovkách, porovnává čísla; 	<ul style="list-style-type: none"> Číselný obor 0 – 1 000 Rozklad čísla v desítkové soustavě 	
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	<ul style="list-style-type: none"> zobrazí číslo na číselné ose a jejích úsecích; využívá číselnou osu k porovnání čísel; 	<ul style="list-style-type: none"> Číselná osa – nástroj modelování 	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	<ul style="list-style-type: none"> rozloží číslo v desítkové soustavě v oboru do tisíce; sčítá a odčítá z paměti čísla bez přechodu násobků sta; násobí a dělí z paměti v oboru osvojených násobků; násobí z paměti dvojčíselná čísla jednocíselným činitelem mimo obor malé násobilky; násobí a dělí součet nebo rozdíl dvou čísel; používá závorky při výpočtech; 	<ul style="list-style-type: none"> Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) Násobilka 6, 7, 8, 9 Nejbližší, nižší a vyšší násobek čísla 	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	<ul style="list-style-type: none"> řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení; řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „$x$krát více (méně)“; ovládá jednoduché řešitelské strategie; 	<ul style="list-style-type: none"> Řešitelské strategie: pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, zjednodušování 	
	<ul style="list-style-type: none"> písemně sčítá a odčítá dvě trojčíselná čísla, 	písemné algoritmy	

	provede kontrolu	početních operací	
	Závislosti, vztahy, práce s daty		
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	<ul style="list-style-type: none"> využívá časové údaje při řešení různých situací z běžného života; 	<ul style="list-style-type: none"> Jízdní řády 	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	<ul style="list-style-type: none"> eviduje složitější statické i dynamické situace pomocí slov a tabulek; 	<ul style="list-style-type: none"> Teplota, teploměr, stupeň celsia Evidence sportovních výkonů 	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	<ul style="list-style-type: none"> čte a sestavuje tabulky násobků; doplní chybějící údaje do strukturované tabulky podle zadání; 	<ul style="list-style-type: none"> Tabulka jako nástroj pro řešení úloh 	
	Geometrie v rovině a prostoru		
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	<ul style="list-style-type: none"> rozezná, pojmenuje a načrtne rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí; třídí trojúhelníky dle délek stran, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí; určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran; pomocí stavebnic modeluje rovinné útvary podle zadání; 	<ul style="list-style-type: none"> Klasifikace trojúhelníků (obecný, rovnostranný, rovnoramenný) Rovinné útvary: mnohoúhelník (čtyřúhelník, pětiúhelník, šestiúhelník) Vrchol, strana, úhlopříčka mnohoúhelníku 	
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	<ul style="list-style-type: none"> rozezná a modeluje osově souměrné rovinné útvary, uvede konkrétní příklady. 	<ul style="list-style-type: none"> Osově souměrné rovinné útvary 	

výstup RVP	MATEMATIKA - dílčí výstupy u žáka 4. třídy	Učivo	PT
	Číslo a početní operace		PT1a
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení;	<ul style="list-style-type: none"> využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení; 	<ul style="list-style-type: none"> Komutativnost a asociativnost 	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> čte a zapisuje čísla v daném oboru; počítá po statisících, desetitisících a tisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a 	<ul style="list-style-type: none"> Číselný obor 0 – 1 000 000 Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení 	

	<ul style="list-style-type: none"> jejích úsecích; sčítá a odčítá čísla v daném oboru (z paměti pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly); písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem; účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulatoru); používá římské číslice při zápisu čísel; 	<ul style="list-style-type: none"> Římské číslice Hospodaření domácnosti: rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti 	
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> zaokrouhluje přirozená čísla na statisíce, desetitísíce, tisíce, sta a desítky; provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací (sčítání a jeho kontrola záměnou sčítanců, odčítání a jeho kontrola sčítáním, dělení a jeho kontrola násobením); provádí kontrolu výpočtů pomocí kalkulatoru; 	<ul style="list-style-type: none"> Zaokrouhlování čísel Odhad a kontrola výsledku Práce s kalkulatorem 	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení a slovní úlohy se dvěma početními operacemi; řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „$x$krát více (méně)“; 	<ul style="list-style-type: none"> Matematizace reálné situace 	
Závislosti, vztahy, práce s daty			
vyhledá, sbírá a třídí data	<ul style="list-style-type: none"> provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (např. měření teploty); 	<ul style="list-style-type: none"> Zásady sběru a třídění dat 	
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	<ul style="list-style-type: none"> používá tabulky k evidenci, modelování a řešení různých situací; doplňuje údaje, které chybí ve strukturované tabulce; vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku a sloupkový diagram; 	<ul style="list-style-type: none"> Strukturovaná tabulka Sloupkové diagramy 	
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	<ul style="list-style-type: none"> používá modely zlomků ke znázornění části celku řeší jednoduché slovní úlohy se zlomky provádí zápis čísla ve formě zlomku 	<ul style="list-style-type: none"> zlomky 	
Geometrie v rovině a prostoru			
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici), užívá jednoduché konstrukce	<ul style="list-style-type: none"> dodržuje zásady rýsování; narýsuje přímku, vyznačí polopřímku; narýsuje různoběžky a označí jejich průsečík; narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem; narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník ve čtvercové síti; 	<ul style="list-style-type: none"> Zásady rýsování Rýsování jednoduchých rovinných útvarů Čtvercová síť 	

sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	<ul style="list-style-type: none"> • měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky a převodní vztahy mezi nimi; • sčítá a odčítá graficky úsečky, porovná úsečky podle délky; • určí délku lomené čáry a obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran; 	<ul style="list-style-type: none"> • Jednotky délky a jejich převody: milimetr, centimetr, metr, kilometr • Grafické sčítání a odčítání úseček • Obvod mnohoúhelníku 	
sestrojí rovnoběžky a kolmice	<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí rovnoběžné a kolmé přímky pomocí trojúhelníku s ryskou; • určí vzájemnou polohu přímek v rovině; 	<ul style="list-style-type: none"> • Vzájemná poloha přímek v rovině: rovnoběžky, různoběžky, kolmice 	
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	<ul style="list-style-type: none"> • určí pomocí čtvercové sítě obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku a obsahy porovná; • používá základní jednotky obsahu; 	<ul style="list-style-type: none"> • Jednotky obsahu: mm², cm², dm², m² 	
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary; • určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru; • rozpozná a využije osovou souměrnost i v praktických činnostech a situacích; 	<ul style="list-style-type: none"> • Osová souměrnost rovinného útvaru 	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	<ul style="list-style-type: none"> • využívá úsudek pro řešení jednoduchých slovních úloh a problémů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Řešení úloh úsudkem • Číselné a obrázkové řady 	

výstup RVP	MATEMATIKA - dílčí výstupy u žáka 5. třídy	Učivo	PT
	Číslo a početní operace		PT1a
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> • čte a zapisuje čísla v daném oboru; • počítá po milionech, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; • porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejich úsecích; • písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla; • písemně odčítá dvě přirozená čísla; 	<ul style="list-style-type: none"> • Číselný obor 0 – miliarda • Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení 	

	<ul style="list-style-type: none"> • písemně násobí až čtyřciferným činitelem; • písemně dělí jednociferným nebo dvojciferným dělitelem; • účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulatoru); 		
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> • zaokrouhluje přirozená čísla na miliony; • provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v daném oboru; • provádí kontrolu výpočtu pomocí kalkulatoru; 	• Zaokrouhlování	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> • řeší a tvoří slovní úlohy z praktického života s využitím matematizace reálné situace; 	• Fáze řešení problému: zápis, grafické znázornění, stanovení řešení, odhad a kontrola výsledku, posouzení reálnosti výsledku, formulace odpovědi	
	Závislosti, vztahy, práce s daty		
vyhledává, sbírá a třídí data	<ul style="list-style-type: none"> • vybírá z textu data podle zadaného kritéria; 	• Statistické údaje a jejich reprezentace	
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagram	<ul style="list-style-type: none"> • zjistí požadované údaje z kruhového diagramu, ve kterém nejsou k popisu použita procenta; 	<ul style="list-style-type: none"> • Kruhový diagram • Finanční produkty: úspory 	
porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	<ul style="list-style-type: none"> • Řeší příklady porovnání, sčítání a odčítání zlomků se stejným základem 	• zlomky	
přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá čtení desetinných čísel • zapisuje desetinné číslo na číselné ose • řeší jednoduché slovní úlohy s desetinnými čísly 	• desetinná čísla	
porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto vyznačí na číselné ose	<ul style="list-style-type: none"> • používá modelu (teploměr) k porozumění a označení celého záporného čísla • zapisuje celé záporné číslo na číselné ose 	• celá čísla	
	Geometrie v rovině a prostoru		
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec,	<ul style="list-style-type: none"> • při konstrukcích rovinných útvarů využívá elementární geometrické konstrukce a základní vlastnosti těchto útvarů; 	<ul style="list-style-type: none"> • Konstrukce čtverce a obdélníku • Konstrukce pravoúhlého, 	

obdélník, trojúhelník, kružnici), užívá jednoduché konstrukce		rovnostanného a rovnoramenného trojúhelníku	
sestrojí rovnoběžky a kolmice	<ul style="list-style-type: none"> sestrojí k dané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou; 	<ul style="list-style-type: none"> Konstrukce rovnoběžky a kolmice daným bodem 	
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	<ul style="list-style-type: none"> určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného obrazce, který je tvořen čtverci, obdélníky a trojúhelníky a obsahy porovná; 	<ul style="list-style-type: none"> Složené obrazce ve čtvercové síti 	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	<ul style="list-style-type: none"> ovládá některé řešitelské strategie, v průběhu řešení nestandardních úloh objevuje zákonitosti a využívá je. 	<ul style="list-style-type: none"> Magické čtverce, pyramidy, sudoku 	

výstup RVP	MATEMATIKA - dílčí výstupy u žáka 6. třídy	Učivo	PT
	Číslo a proměnná		
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	<ul style="list-style-type: none"> čte, zapíše, porovná desetinná čísla a zobrazí je na číselné ose; z paměti a písemně provádí početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinného čísla děliteli 10, 100, 1 000), využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení; písemně provádí sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinných čísel převádí jednotky délky a hmotnosti v oboru desetinných čísel; provádí jednoduché výpočty (sčítá, odčítá, násobí, dělí) v prostředí tabulkového kalkulátoru i s použitím funkce SUMA; čte, zapíše, porovná zlomky a zobrazí je na číselné ose; vyjádří část celku graficky i zlomkem; sečte zlomky se stejným jmenovatelem; vysvětlí pojem číselný výraz, určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru; 	<ul style="list-style-type: none"> Desetinná čísla Algoritmy početních operací v prostředí tabulkových kalkulátorů Zlomky: polovina, čtvrtina, třetina, pětina, zlomky se jmenovatelem 10 a 100 (desetinné zlomky) Číselný výraz 	PT1a

zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá a používá pravidla pro zaokrouhlování desetinných čísel; • provádí odhady početních operací s desetinnými čísly s danou přesností; • účelně využívá kalkulátor, využívá formát čísla při zaokrouhlení v tabulkovém kalkulátoru; 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaokrouhlování desetinných čísel • Formát čísla v tabulkovém kalkulátoru 	
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí základní pojmy týkající se dělitelnosti přirozených čísel; • určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané přirozené číslo dělitelné; • určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou až tří přirozených čísel, používá algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel; • modeluje a řeší úlohy s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel; 	<ul style="list-style-type: none"> • Dělitelnost přirozených čísel, základní pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené, sudé a liché číslo, společný násobek, společný dělitel, největší společný dělitel (D), nejmenší společný násobek (n), soudělná a nesoudělná čísla • ~~Znaky dělitelnosti dvěma, třemi, pěti a deseti (čtyřmi, šesti, osmi, devíti, stem)~~ • Kritéria dělitelnosti 	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	<ul style="list-style-type: none"> • převede desetinné číslo na desetinný zlomek a naopak 	<ul style="list-style-type: none"> • Převod desetinných zlomků a desetinných čísel 	
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	<ul style="list-style-type: none"> • vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s desetinnými čísly a zlomky; • posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou; 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovní úlohy 	
	Závislosti, vztahy, práce s daty		
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	<ul style="list-style-type: none"> • vyznačí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic na základě zadaných souřadnic, zapíše souřadnice daného bodu; • spočítá aritmetický průměr a aplikuje jej 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravoúhlá soustava souřadnic • Aritmetický průměr • Využití tabulkového 	

	<ul style="list-style-type: none"> v úlohách z praxe; • vkládá data do tabulky v prostředí tabulkového kalkulátoru, seřadí data v tabulce podle jednoho kritéria; 	kalkulátoru k práci s daty	
	Geometrie v rovině a prostoru		
<p>zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • využívá při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů vzájemnou polohu dvou přímek v rovině, totožné, kolmé a rovnoběžné přímky, vzdálenost bodu od přímky; • při řešení problému provádí rozbor (náčrt) úlohy a rozhodne, zda zvolit pro řešení známý algoritmus, nebo řešit úlohu úsudkem; • při řešení úloh používá trojúhelníkovou nerovnost; • rozpozná shodné geometrické útvary; • používá příslušnou matematickou symboliku; • určí vzdálenost bodu od přímky • sestrojí bod v dané vzdálenosti od přímky a přímku v dané vzdálenosti od bodu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vzájemná poloha dvou přímek v rovině • Trojúhelníková nerovnost • Shodnost geometrických útvarů • Vzdálenost bodu od přímky 	PT1a
<p>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozezná základní rovinné útvary a určí jejich vzájemnou polohu; • rozlišuje a používá různé druhy čar; • modeluje úhel pomocí polorovin, rozlišuje druhy úhlů podle jejich velikosti (ostrý, tupý, pravý, přímý), odhaduje jejich velikost; • charakterizuje vlastnosti dvojic úhlů (vrcholové, vedlejší, střídavé, souhlasné); • používá pro označení úhlů písmena řecké abecedy; • třídí a popisuje trojúhelníky (rozdělení podle délky stran a velikosti vnitřních úhlů); • charakterizuje a používá vlastnosti úhlu v trojúhelníku, vlastnosti výšky a těžnice trojúhelníku; • vysvětlí pojem pravidelný mnohoúhelník; 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní Rovinné útvary: bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtyřúhelník, trojúhelník, kruh, kružnice, polorovina • Druhy čar • Úhel a jeho velikost • Druhy trojúhelníků • Vnitřní a vnější úhly trojúhelníku • Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku • Pravidelný mnohoúhelník 	PT1a PT1a
<p>určuje velikost úhlu měřením a výpočtem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • určuje velikost úhlu pomocí úhloměru a výpočtem, využívá vlastnosti dvojic úhlů; • používá jednotky velikosti úhlu a převody mezi nimi; • sčítá a odčítá úhly graficky i početně; • graficky i početně násobí a dělí úhel dvěma; 	<ul style="list-style-type: none"> • Jednotky velikosti úhlu • Operace s úhly 	
<p>odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • používá a převádí jednotky délky a obsahu; • využívá centimetrovou čtvercovou síť pro výpočet obvodu a obsahu mnohoúhelníků; • odhaduje a vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníku a trojúhelníku; 	<ul style="list-style-type: none"> • Obsah a obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku, mnohoúhelníku 	
<p>načrtne a sestrojí rovinné útvary</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí různé velikosti úhlů (i bez použití úhloměru), přenesení úhel, porovná dva úhly; 	<ul style="list-style-type: none"> • Konstrukce rovinných útvarů: úhlu, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku; • sestrojí pravidelný šestiúhelník a osmiúhelník; • sestrojí trojúhelník ze zadaných údajů sss, sus, usu (provede rozbor úlohy a náčrt bez zápisu postupu konstrukce); • sestrojí čtyřúhelník s využitím rovnoběžnosti a kolmosti přímek (provede rozbor úlohy a náčrt bez zápisu postupu konstrukce); 	trojúhelníku, čtyřúhelníku <ul style="list-style-type: none"> • Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku • Pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník 	
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníku	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojem shodnost trojúhelníků, matematicky jej vyjádří; • používá věty o shodnosti trojúhelníků k řešení geometrických úloh; 	<ul style="list-style-type: none"> • Věty o shodnosti trojúhelníků 	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	<ul style="list-style-type: none"> • přiřadí k sobě vzor a obraz, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje osově souměrné útvary; • sestrojí osu úhlu a úsečky; • rozpozná útvary souměrné podle osy, určí osu souměrnosti, sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti; • přiřadí k sobě vzor a obraz, určí střed souměrnosti, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje středově souměrný útvar; • rozpozná útvary souměrné podle středu souměrnosti a sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti; 	<ul style="list-style-type: none"> • Osová souměrnost • Středová souměrnost 	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje krychli a kvádr, • využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti krychle a kvádrů; 	<ul style="list-style-type: none"> • Krychle a kvádr 	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	<ul style="list-style-type: none"> • používá a převádí jednotky délky, obsahu a objemu; • odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádrů; 	<ul style="list-style-type: none"> • Objem a povrch krychle a kvádrů 	
načrtne a sestrojí síť základních těles	<ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí síť krychle a kvádrů, tělesa vymodeluje; 	<ul style="list-style-type: none"> • Síť krychle a kvádrů 	
načrtne a sestrojí obraz těles v rovině	<ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání; 	<ul style="list-style-type: none"> • Volné rovnoběžné promítání 	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného	<ul style="list-style-type: none"> • řeší aplikační geometrické úlohy na výpočet obsahu a obvodu rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník), povrchu a objemu těles (krychle, kvádr), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí 	<ul style="list-style-type: none"> • Postup při řešení slovní úlohy 	

matematického aparátu	<ul style="list-style-type: none"> reálnost výsledku; řeší aplikační geometrické úlohy s využitím vlastností trojúhelníku, osově souměrných rovinných útvarů, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; účelně využívá při výpočtech kalkulátor; 		
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	<ul style="list-style-type: none"> doplňuje číselnou a obrázkovou řadu; doplňuje početní tabulky, čtverce a jiné obrazce; vysvětlí způsob řešení úlohy; 	<ul style="list-style-type: none"> Číselné a obrázkové řady Početní obrazce Úlohy o šachovnicích a tabulkách 	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	<ul style="list-style-type: none"> rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných údajů, při řešení využívá vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů. 	<ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů 	
	Pozn. jako nadstandardní učivo může být zařazeno učivo z vyššího ročníku.		

výstup RVP	MATEMATIKA - dílčí výstupy u žáka 7. třídy	Učivo	PT
	Číslo a proměnná		
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtu druhou mocninu a odmocninu	<ul style="list-style-type: none"> čte a zapíše celé číslo, rozliší číslo kladné a záporné, určí číslo opačné; znázorní celá čísla na číselné ose a porovná je; provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru celých čísel; určí absolutní hodnotu celého čísla a uvede její praktický význam; zapíše převrácený zlomek, rozšíří a zkrátí zlomek, zapíše zlomek v základním tvaru, převede smíšené číslo na zlomek a naopak, upraví složený zlomek; provádí početní operace se zlomky (sčítání, odčítání, násobení a dělení); vyjádří racionální čísla více způsoby 	<ul style="list-style-type: none"> Celá čísla Absolutní hodnota čísla Zlomky Racionální čísla Druhá mocnina a odmocnina (pozn.: Vhodné na konci školního roku) 	

	<ul style="list-style-type: none"> a vzájemně je převádí (zlomky, desetinná čísla); • provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru racionálních čísel; • zapíše periodické číslo a porovná ho s jinými čísly; • určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru; • účelně využívá kalkulátor a tabulkový kalkulátor při provádění početních operací v oboru racionálních čísel; • rozdlišuje pojmy umocňování a odmocňování; • určuje z paměti druhou mocninu čísel 1 – 20 a odmocninu těchto mocnin, určuje druhou mocninu a odmocninu přirozených a desetinných čísel pomocí tabulek a kalkulátoru; • ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel; • určuje hodnotu číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou; • využívá geometrický význam druhé mocniny v praxi; 		
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	<ul style="list-style-type: none"> • používá pravidla pro zaokrouhlování racionálních čísel; • provádí odhady výsledků početních operací s racionálními čísly s danou přesností; 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaokrouhlování racionálních čísel 	
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> • využívá nejmenší společný násobek při určování společného jmenovatele zlomků; 	<ul style="list-style-type: none"> • Společný jmenovatel zlomků 	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a využívá pojmy procento, základ, počet procent, procentová část, promile; • vyjádří část celku procentem, desetinným číslem, zlomkem; • užívá poměr ke kvantitativnímu vyjádření vztahu celek – část; • navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek – část; 	<ul style="list-style-type: none"> • Procenta • Poměr 	
řeší modelováním a	<ul style="list-style-type: none"> • dělí celek na části v daném poměru, změní číslo v daném poměru; 	<ul style="list-style-type: none"> • Poměr, zvětšení, zmenšení 	

výpočet situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítkem map a plánů	<ul style="list-style-type: none"> • upravuje poměr rozšiřováním a krácením; • vysvětlí, co znamená postupný a převrácený poměr, zapíše jej a upraví; • používá pojem úměra a vypočítá neznámý člen úměry; • řeší aplikační úlohy s využitím poměru a trojčlenky; • využívá měřítko mapy (plánu) k výpočtu, odvodí měřítko mapy (plánu) ze zadaných údajů; 	<ul style="list-style-type: none"> • Trojčlenka • Měřítko plánu a mapy 	
řeší aplikační úlohy na procenta(i pro případ, že procentová část je větší než celek)	<ul style="list-style-type: none"> • určí z textu úlohy, které z hodnot (počet procent, procentová část a základ) jsou zadány a které má vypočítat, provede výpočet; • rozhodne, zda zvolit pro řešení úlohy známý algoritmus, nebo zda řešit úlohu úsudkem, provede odhad výsledku a ověří správnost svého řešení; • řeší jednoduché úlohy z oblasti finanční matematiky (úrok); 	<ul style="list-style-type: none"> • Finanční matematika 	
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	<ul style="list-style-type: none"> • vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s celými a racionálními čísly; • posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou; 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovní úlohy 	PT1a
Závislosti, vztahy, práce s daty			
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	<ul style="list-style-type: none"> • doplňuje a vytváří tabulky, orientuje se v nich; • orientuje se v sloupkových a kruhových diagramech, ze vstupních dat vytvoří vhodný diagram; • využívá graf přímé a nepřímé úměrnosti při zpracování dat; • účelně využívá tabulkový kalkulátor; 	<ul style="list-style-type: none"> • Tabulky, grafy, diagramy • Přímá a nepřímá úměrnost • Hospodaření domácnosti: rozpočet domácnosti 	
porovnává soubory dat	<ul style="list-style-type: none"> • porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat v tabulkách, grafech a diagramech; • vybere data tabulky podle jednoho kritéria s pomocí tabulkového kalkulátoru, setřídí data v tabulce podle více kritérií; 	<ul style="list-style-type: none"> • Tabulky, grafy, diagramy • Třídění dat 	
určuje vztah přímé a nebo nepřímé úměrnosti	<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná přímou a nepřímou úměrnost v příkladech reálného života; • určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti z textu úlohy, z tabulky a grafu; • sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti; • využívá vztahy a grafy přímé a nepřímé 	<ul style="list-style-type: none"> • Přímá a nepřímá úměrnost 	

	úměrnosti k řešení aplikačních úloh a problémů;		
	Geometrie v rovině a prostoru		
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> třídí a popisuje čtyřúhelníky; rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků; využívá vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh; 	<ul style="list-style-type: none"> Čtyřúhelníky (rovnoběžníky a lichoběžníky) 	
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	<ul style="list-style-type: none"> odhaduje a vypočítá obvod obecného čtyřúhelníku; odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku; 	<ul style="list-style-type: none"> Obvod a obsah čtyřúhelníků 	
načrtne a sestrojí rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> sestrojí čtyřúhelník ze zadaných údajů (provede rozbor úlohy a náčrt bez zápisu konstrukce); 	<ul style="list-style-type: none"> Konstrukce čtyřúhelníku 	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osové a středové souměrný útvar	<ul style="list-style-type: none"> přiřadí k sobě vzor a obraz, určí střed souměrnosti, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje středově souměrný útvar; rozpozná útvary souměrné podle středu souměrnosti a sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti; 	<ul style="list-style-type: none"> Středová souměrnost 	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje pojmy rovina a prostor, správně používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka; charakterizuje kolmý hranol, pravidelný hranol; pracuje s půdorysem a nárysem kolmého hranolu; 	<ul style="list-style-type: none"> Hranoly 	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	<ul style="list-style-type: none"> odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu; 	<ul style="list-style-type: none"> Objem a povrch hranolu 	
načrtne a sestrojí síť základních těles	<ul style="list-style-type: none"> načrtne a sestrojí síť kolmých hranolů a tělesa vymodeluje; 	<ul style="list-style-type: none"> Síť kolmého hranolu 	
načrtne a sestrojí obraz těles v rovině	<ul style="list-style-type: none"> načrtne hranol ve volném rovnoběžném promítání; 	<ul style="list-style-type: none"> Volné rovnoběžné promítání 	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	<ul style="list-style-type: none"> řeší aplikační slovní úlohy s využitím znalostí o obsahu a obvodu čtyřúhelníků, s využitím znalostí o hranech, o středově souměrných rovinných útvarech, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; účelně využívá kalkulátor; 	<ul style="list-style-type: none"> Postup při řešení aplikační slovní úlohy s využitím znalostí geometrie v rovině a prostoru 	
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení	<ul style="list-style-type: none"> doplní číselnou řadu v oboru celých a racionálních čísel, doplní obrázkovou řadu; doplní početní tabulky, čtverce či jiné obrazce; 	<ul style="list-style-type: none"> Číselné řady v oboru celých a racionálních čísel, obrázkové řady Početní obrazce 	PT1a

úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje způsob řešení úlohy; 	<ul style="list-style-type: none"> • Presentace řešení úlohy 	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	<ul style="list-style-type: none"> • rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných parametrů s využitím vlastností rovinných a prostorových geometrických útvarů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Postupy při řešení netradičních geometrických úloh 	
	Pozn. jako nadstandardní učivo může být zařazeno učivo z vyššího ročníku.		

výstup RVP	MATEMATIKA - dílčí výstupy u žáka 8. třídy	Učivo	PT
	Číslo a proměnná		
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtu druhou mocninu a odmocninu	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování; • určuje z paměti druhou mocninu čísel 1 – 20 a odmocninu těchto mocnin, určuje druhou mocninu a odmocninu přirozených a desetinných čísel pomocí tabulek a kalkulatoru; • ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel; • určuje hodnotu číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou; • využívá geometrický význam druhé mocniny v praxi; 	<ul style="list-style-type: none"> • Druhá mocnina a odmocnina (pozn.: Vhodné na začátku školního roku) 	
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na	<ul style="list-style-type: none"> • určuje třetí mocninu a třetí odmocninu z paměti (pokud lze), pomocí tabulek a kapesního kalkulatoru • určuje mocniny s přirozeným mocnitelem • provádí základní početní operace s mocninami s užitím pravidel pro počítání s mocninami • zapíše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti a ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$ • provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vytýkání; 	<ul style="list-style-type: none"> • Mocnina s přirozeným mocnitelem – rozšiřující učivo • Mnohočleny vyšších stupňů 	

součin pomocí vzorců a vytýkáním	<ul style="list-style-type: none"> umocní dvojčleny a rozloží dvojčleny na součin pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$; využívá tabulkový kalkulátor; 		
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost dvou výrazů; zapiše slovní text pomocí výrazů s proměnnými (a naopak), vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných; provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s mnohočleny, výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně; provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vytýkání; umocní dvojčleny a rozloží dvojčleny na součin pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$; využívá tabulkový kalkulátor; 	<ul style="list-style-type: none"> Výrazy s proměnnou Mnohočleny maximálně druhého stupně Vzorce v tabulkovém kalkulátoru 	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	<ul style="list-style-type: none"> řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku správnosti řešení rovnice; rozhodne, jestli má rovnice jedno řešení, nekonečně mnoho řešení, nebo nemá řešení; sestaví rovnici ze zadaných údajů slovní úlohy; vyjádří neznámou ze vzorce; 	<ul style="list-style-type: none"> Lineární rovnice Výpočet neznámé ze vzorce 	
analyzuje řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	<ul style="list-style-type: none"> matematizuje reálné situace využitím vlastností rovnic, při řešení úloh označí neznámou a sestaví rovnici; posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou. 	<ul style="list-style-type: none"> Matematizace reálné situace s použitím proměnné 	PT1a
Závislosti, vztahy, práce s daty			
vyhledává vyhodnocuje a zpracovává data	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí základní statistické pojmy (statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, statistické šetření) a používá je; určí četnost, relativní četnost, aritmetický průměr, modus, medián; provede jednoduché statistické šetření, zapiše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram k jejich znázornění; účelně využívá tabulkový kalkulátor, výpočty provádí pomocí vzorců a funkcí, jež nabízí tabulkový kalkulátor v tabulkovém kalkulátoru vytváří grafy, 	<ul style="list-style-type: none"> Základy statistiky Typy diagramů 	

	diagramy, k reprezentaci dat volí vhodný typ grafu, diagramu;		
	Geometrie v rovině a prostoru		
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojmy odvěsna a přepona v pravoúhlém trojúhelníku; používá Pythagorovu větu pro výpočet třetí strany pravoúhlého trojúhelníku; vypočítá délku hrany, tělesovou a stěnovou úhlopříčku krychle a kvádru; řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty, situaci načrtne, odhadne výsledek a ověří jeho reálnost, využívá potřebnou matematickou symboliku; 	<ul style="list-style-type: none"> Pravoúhlý trojúhelník Pythagorova věta 	PT1a
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> definuje a sestrojí kružnici a kruh, vysvětlí vztah mezi poloměrem a průměrem; určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímká), vzájemnou polohu dvou kružnic (body dotyku) a narýsuje je; 	<ul style="list-style-type: none"> Kruh, kružnice 	PT1a
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	<ul style="list-style-type: none"> účelně používá tvar zápisu Ludolfova čísla (desetinné číslo, zlomek); vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců; 	<ul style="list-style-type: none"> Obvod a obsah kruhu Délka kružnice 	PT1a
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	<ul style="list-style-type: none"> pomocí množiny všech bodů dané vlastnosti charakterizuje osu úhlu, osu úsečky a sestrojí je; využívá Thaletovu kružnici při řešení úloh, sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice; 	<ul style="list-style-type: none"> Množiny bodů dané vlastnosti Thaletova kružnice a věta 	
načrtne a sestrojí rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> sestrojí rovinné útvary dle zadaných prvků; při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, načrt, diskusi o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím matematické symboliky (případně ji kombinuje se slovním vyjádřením); narýsuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku; 	<ul style="list-style-type: none"> Konstrukce rovinných útvarů: trojúhelníku, čtyřúhelníku (rovnoběžníku, lichoběžníku), kružnice 	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary	<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje válec ~~a koule~~; pracuje s půdorysem a nárysem válce ~~a koule~~; 	<ul style="list-style-type: none"> Válec ~~Koule~~ 	

(tělesa), analyzuje jejich vlastnosti			
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	<ul style="list-style-type: none"> • odhaduje a vypočítá objem a povrch válce a koule; 	<ul style="list-style-type: none"> • Objem a povrch válce a koule 	
načrtne a sestrojí síť základních těles	<ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí síť válce, válec vymodeluje; 	<ul style="list-style-type: none"> • Síť válce 	
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	<ul style="list-style-type: none"> • načrtne obraz rotačního válce v rovině; 	<ul style="list-style-type: none"> • Volné rovnoběžné promítání 	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	<ul style="list-style-type: none"> • řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o válci a kouli, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; • účelně využívá kalkulátor; 	<ul style="list-style-type: none"> • Postup při řešení aplikační slovní úlohy 	
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	<ul style="list-style-type: none"> • řeší kombinatorické úlohy úsudkem a vysvětlí způsob řešení; 	<ul style="list-style-type: none"> • Kombinační úsudek v úlohách 	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	<ul style="list-style-type: none"> • využívá při řešení netradičních geometrických úloh prostorovou představivost. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prostorová představivost 	
	Pozn. jako nadstandardní učivo může být zařazeno učivo z vyššího ročníku.		

výstup RVP	MATEMATIKA - dílčí výstupy u žáka 9. třídy	Učivo	PT
	Číslo a proměnná		
řeší aplikační	<ul style="list-style-type: none"> • objasní a používá základní pojmy finanční 	<ul style="list-style-type: none"> • Základy finanční 	

úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	matematiky (jistina, úroková míra, úrok, úrokovací doba, daň, inflace); <ul style="list-style-type: none"> vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku; získá základní informace o půjčkách a úvěrech; řeší aplikační úlohy na procenta; 	matematiky <ul style="list-style-type: none"> Peníze: inflace Finanční produkty: úročení 	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním	<ul style="list-style-type: none"> určí hodnotu výrazu s využitím tabulkového kalkulátoru; určí podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl krátí a rozšiřuje lomené výrazy sčítá a odčítá dva nebo tři lomené výrazy násobí a dělí dva nebo tři lomené výrazy převéde složený lomený výraz na násobení dvou lomených výrazů 	<ul style="list-style-type: none"> Tabulkový kalkulátor Lomené výrazy – rozšiřující učivo 	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	<ul style="list-style-type: none"> řeší lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací; řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor úlohy, pro řešení zvolí známý algoritmus nebo řeší úlohu úsudkem, provede zkoušku správnosti řešení; 	<ul style="list-style-type: none"> Rovnice s neznámou ve jmenovateli Soustavy lineárních rovnic o dvou neznámých 	
	Závislosti, vztahy, práce s daty		
~~vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data~~	<ul style="list-style-type: none"> ~~vysvětlí základní statistické pojmy (statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, statistické šetření) a používá je;~~ ~~určí četnost, aritmetický průměr, modus, medián;~~ ~~provede jednoduché statistické šetření, zapíše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram k jejich znázornění;~~ ~~účelně využívá tabulkový kalkulátor, výpočty provádí pomocí vzorců a funkcí, jež nabízí tabulkový kalkulátor~~ ~~v tabulkovém kalkulátoru vytváří grafy, k reprezentaci dat volí vhodný typ grafu;~~ 	<ul style="list-style-type: none"> ~~Základy statistiky~~ ~~Typy diagramů~~ 	PT1a
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí a grafem	<ul style="list-style-type: none"> rozhodne, zda je daná závislost mezi dvěma veličinami funkcí, uvede příklady z běžného života; určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu; vyjádří lineární funkci, konstantní funkci, přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, 	<ul style="list-style-type: none"> Funkce Grafy funkcí Kvadratická funkce Lomená funkce (nepřímá úměrnost) 	

	rovnicí, grafem; • účelně využívá tabulkového kalkulátoru k vyjádření funkce;		
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	• odhalí funkční vztah v textu úlohy; • využívá znalostí o funkcích k řešení praktických úloh;	• Funkční vztah	
	Geometrie v rovině a prostoru		
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	• rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary; • určí poměr podobnosti z rozměru útvaru a naopak (na základě poměru podobnosti určí rozměry útvarů); • využívá věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, uu, sus); • určí hodnoty goniometrických funkcí z paměti (0° , 30° , 45° , 60° , 90°), pomocí kalkulátoru nebo tabulek • užívá goniom. funkce při výpočtech chybějících údajů v pravoúhlém trojúhelníku • sestrojí a určí hodnotu orientovaného úhlu	• Podobnost • Věty o podobnosti trojúhelníků • Goniometrické funkce – rozšiřující učivo • Jednotková kružnice • Orientovaný úhel	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• charakterizuje jehlan, kužel a kouli; • pracuje s půdorysem a nárysem jehlanu kužele a koule ; • využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti jehlanu a kuželu;	• Jehlan, rotační kužel a koule	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule • využívá Pythagorovu větu a goniometrických funkcí při řešení metrických úloh v rovině a prostoru;	• Objem a povrch jehlanu, kužele a koule	
načrtne a sestrojí síť základních těles	• narýsuje síť jehlanu a kužele, vymodeluje tato tělesa;	• Síť jehlanu a kužele	
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• načrtne a sestrojí jehlan ve volném rovnoběžném promítání; • načrtne kužel ve volném rovnoběžném promítání;	• Volné rovnoběžné promítání	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• využívá podobnost a goniometrické funkce při řešení slovních úloh • využívá měřítko mapy (plánu) k určení skutečných rozměrů a naopak; • řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o tělesech (jehlan, kužel, koule), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; • účelně využívá kalkulátor;	• Podobnost v úlohách z praxe • Goniometrické funkce ve slovních úlohách – rozšiřující učivo	PT1a
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
užívá logickou	• řeší úlohy různým způsobem, zdůvodní	• Optimalizace řešení	

úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	optimální řešení;	úloh	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	řeší úlohy na prostorovou představivost s využitím poznatků a dovedností z jiných tematických a vzdělávacích oblastí.	Aplikovaná matematika	

Učební osnovy vyučovacího předmětu INFORMATIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Matematika rozpracovává obsah vzdělávacího oboru a vzdělávací oblasti informační a komunikační technologie Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Předmět je rozdělen na tematické okruhy:

1. Základy práce s počítačem
2. Vyhledávání informací a komunikace
3. Zpracování a využití informací

Výuka je založena na aktivních činnostech – práci s osobním počítačem a multimediální technikou. Tyto činnosti vedou k porozumění základním operacím při práci s informacemi v běžném životě i v technické a technologické praxi. Učí žáky tvořivému využití softwarových a hardwarových prostředků, rozvíjí jejich specifické zájmy a uvádí je do možností a perspektiv moderních technologií.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	0	0	0	0	1	0	1	1	0

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá podle časové dotace v odborné pracovně. Do výuky jsou integrována PT Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k organizování a řízení činností
- umožňujeme jim vyhledávat a třídit informace
- vedeme je k operování s přesnými termíny, znaky a symboly, k uvádění věcí, jevů do souvislostí s reálným životem
- vedeme žáky poznání smyslu učení, hodnocení výsledků svého učení, diskusi o nich

Kompetence k řešení problémů

- učíme je vyhledat informace hodné k řešení problému, vedeme je k využívání získaných vědomostí a dovedností při objevování různých variant řešení
- umožňujeme žákům prakticky ověřit správnost řešení problému, osvědčený postup aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací

Kompetence komunikativní

- učíme je porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů
- učíme žáky využívat informační a komunikační technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

- vedeme je k poskytování vzájemné pomoci při řešení problému
- učíme žáky respektovat různá hlediska a čerpat poučení z toho, co druzí lidé říkají a dělají

Kompetence občanské

- vedeme je k porozumění nutnosti využití technických prostředků k ochraně života na Zemi

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování stanovených postupů, logického sledu pracovních činností při samostatných činnostech, také k dodržování hygieny práce

- umožňujeme jim činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a technickém profesním zaměření
- učíme žáky orientaci v základních aktivitách k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci

Vzdělávací obsah

INFORMATIKA - očekávané výstupy u žáka 5. třídy	Učivo	PT
Základy práce s počítačem		
<ul style="list-style-type: none"> • popíše informaci jako sdělení • rozezná informační zdroje, vyjmenuje hlavní informační instituce • identifikuje hlavní části počítače a přídavných zařízení a jejich funkce • využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie • zapne a vypne korektně počítač, orientuje se ve složkách, spustí, ovládá a ukončí programy • vytváří a odstraňuje složky, kopíruje, přesouvá soubory mezi složkami • chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím • dodržuje ergonomii při práci s PC • respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady • vyjádří vlastními slovy rizika vyplývající z dlouhodobého pobytu u počítače 	<p>základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce;</p> <p>struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení</p> <p>jednoduchá obsluha počítače, postupy při běžných problémech s hardware, software;</p> <p>zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky</p>	PT6b PT6d, e
Vyhledávání informací a komunikace		
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže správně telefonovat • dokáže otevřít existující e-mailovou schránku, nebo chatovací program a používat základní funkce – přijmout, odeslat zprávy • při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty • vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích 	<p>základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) ;</p> <p>metody a nástroje vyhledávání informací;</p> <p>formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy</p>	
Zpracování a využití informací		
<ul style="list-style-type: none"> • otevře textový editor, napíše a uloží soubor • nakreslí a uloží obrázek v jednoduchém grafickém editoru 	základní funkce textového a grafického editoru	

INFORMATIKA - očekávané výstupy u žáka 7. třídy	Učivo	PT
Základy práce s počítačem		
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje nejrozšířenější operační systémy • rozezná podle formátu o jaký soubor jde • zdůvodní pojem multimediální využití počítače • najde standardní složky OS Windows – Dokumenty, Obrázky, Hudbu, Programy • nastaví obrazovku, myš, zvuk, tiskárnu • chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím • jmenuje rizika spojená s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky • respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady • chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím 	<p>struktura, funkce počítače a přídavných zařízení</p> <p>operační systémy a jejich základní funkce;</p> <p>seznámení s formáty souborů (doc, gif)</p> <p>multimediální využití počítače</p> <p>zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky;</p> <p>jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software</p>	PT6b
Vyhledávání informací a komunikace		
<ul style="list-style-type: none"> • popíše změnu obsahu informace v závislosti na cestě k 	společenský tok informací (vznik,	PT6a

uživatel <ul style="list-style-type: none"> při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost 	přenos, transformace, zpracování, distribuce informací ; metody a nástroje vyhledávání informací; vývojové trendy informačních technologií; internet; hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování	
Zpracování a využití informací		
<ul style="list-style-type: none"> vytvoří v textovém editoru dokumenty, vloží obrázky, formátuje text uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem k výpočtům použije tabulkový editor, vloží graf vyhodnocuje a zpracovává data v tabulkovém editoru používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji nakreslí rastrový a vektorový obrázek s použitím odpovídajících programů upraví fotografii v grafickém editoru dbá zásad neporušování autorských práv pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 	další funkce textového a grafického editoru; tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce; grafy; počítačová grafika, rastrové a vektorové programy; ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	PT6f PT5c

INFORMATIKA - očekávané výstupy u žáka 8. třídy	Učivo	PT
Základy práce s počítačem		
<ul style="list-style-type: none"> chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím zkomprimuje a dekomprimuje soubory dokáže posílat soubory pomocí FTP protokolu 	správa souborů, zipování, archivace ; FTP protokol	
Vyhledávání informací a komunikace		
<ul style="list-style-type: none"> vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení 	metody a nástroje ;vyhledávání informací; nové vývojové trendy informačních technologií; nové informační kanály;	PT6e PT6f
Zpracování a využití informací		
<ul style="list-style-type: none"> vytvoří dokument při dodržování základních typografických pravidel pro práci s textem a obrazem pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě vytvoří kompilát zpráv o aktuálních událostech, uvede zdroje vytvoří textový soubor a prezentaci na environmentální téma (obnovitelné zdroje energií, ochrana živočichů apod.) s použitím různých zdrojů vytvoří rozsáhlejší textový soubor a prezentaci na multikulturní téma (etnický původ, rovnocennost kultur, odlišné vnímání světa, projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku) stanovuje si cíl práce, časový harmonogram v redakční práci pracuje v realizačním týmu – redakci webových stránek 	prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimedia) ; tvorba www stránek	PT4c PT6g PT5c

Učební osnovy vyučovacích předmětů PRVOUKA, PŘÍRODOVĚDA, VLASTIVĚDA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětů prvouka, vlastivěda a přírodověda rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

V 1. – 3. ročníku nese předmět název Prvouka. Jeho vzdělávací obsah je rozčleněn na tematické okruhy:

1. Místo, kde žijeme,
2. Lidé kolem nás,
3. Lidé a čas,
4. Rozmanitost přírody
5. Člověk a jeho zdraví.

Ve 4. a 5. ročníku navazují předměty vlastivěda a přírodověda. Jejich vzdělávací obsah je rozčleněn na tematické okruhy:

1. Člověk a společnost
2. Člověk a příroda
3. Člověk a zdraví

Prvouka, vlastivěda a přírodověda poskytují vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a vytvářejí základy pro učivo přírodopisu, dějepisu, a fyziky na druhém stupni. Výuka je založena na aktivních činnostech žáků, které vycházejí z reálných situací a na rozvíjení vlastních zkušeností. Žáci postupně získávají ucelený elementární pohled na okolní svět, přírodu i prostředí. Učí se pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí. V hojné míře využívají přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojují rozvíjení myšlení s ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

Třída	1.	2.	3.	4.	5.
počet hodin PRVOUKY	2	2	2	0	0
počet hodin VLASTIVĚDY	0	0	0	2	2
počet hodin PŘÍRODOVĚDY	0	0	0	2	2

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá podle časové dotace v jednotlivých třídách, u vhodných témat jsou zařazovány vycházky do přírody, exkurze, praktické činnosti v přírodě. Do výuky prvouky, vlastivědy a přírodovědy jsou integrována PT: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- používáme obecně platné termíny pro dění kolem nás a uvádíme věci do souvislostí
- učíme žáky třídit informace a využívat je v praktickém životě
- snažíme se, aby mohli experimentovat a získané výsledky mohli porovnávat a posuzovat a vyvozovat závěry
- pokoušíme se objasňovat smysl a cíl učení, aby mohli posuzovat vlastní pokroky
- učíme žáky hodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich

Kompetence k řešení problému

- učíme žáky vyhledávat informace k danému problému, nacházet shodné, podobné a odlišné znaky
- učíme samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení
- pokouší se sledovat vlastní pokroky při zdolávání problémů
- umožňujeme činit rozhodnutí, která se učí obhájit
- vedeme žáky k pozorování praktických jevů a jednání lidí souvisejících se zdravím

Kompetence komunikativní

- pomáháme žákům při formulaci a vyjadřování svých myšlenek v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně
- učíme žáky naslouchat druhým lidem a porozumět jim, vhodně reagovat, zapojovat se do diskuze a obhajovat svůj názor
- učíme žáky používat informační a komunikační prostředky vhodné věku

Kompetence sociální a personální

- navozujeme situace, které vedou k vědomí odlišnosti i jedinečnosti každého člověka a budou rozvíjet pozitivní sebedůvěru
- vytváříme dostatek situací k poznání potřeby vzájemného respektu i pomoci v otázkách souvisejících s osobou člověka, jeho zdraví, vztahů obou pohlaví apod.
- učíme žáky chápat potřebu vzájemně spolupracovat při řešení úkolu

Kompetence občanské

- navozujeme situace, které vedou k vědomí odlišnosti i jedinečnosti každého člověka a budou rozvíjet pozitivní sebedůvěru
- vytváříme dostatek situací k poznání potřeby vzájemného respektu i pomoci v otázkách souvisejících s osobou člověka, jeho zdraví, vztahů obou pohlaví apod.
- učíme žáky chápat potřebu vzájemně spolupracovat při řešení úkolu

Kompetence pracovní

- nabízíme dostatek situací vedoucích k osvojení hygieny, ochrany zdraví při práci a zájmové činnosti
- učíme žáky používat bezpečně různé pracovní pomůcky a materiály

PRVOUKA - očekávané výstupy u žáka 1. třídy	Učivo	PT
Místo, kde žijeme		
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve členění domu a bytu • vlastními slovy popíše funkce jednotlivých prostor v bytě • umí se zeptat na cestu 	domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště	
<ul style="list-style-type: none"> • prakticky předvede, jak se orientuje v budově školy • předvede příklad správného chování ve veřejném dopravním prostředku, na ulici • rozliší správné a nesprávné chování ve vyučování, o přestávkách a při cestě do školy 	škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	PT1g
Lidé kolem nás		
<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje členy rodiny a rozlišuje úzké příbuzenské vztahy 	rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy	PT1b
<ul style="list-style-type: none"> • předvede různé způsoby pozdravů, přivítání, rozloučení 	soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace	PT1g
<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje kladné a záporné lidské vlastnosti 	chování lidí – pravidla slušného chování, vlastnosti lidí	
<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje svoje školní povinnosti, uvede, jak je plní 	právo a spravedlnost – práva a povinnosti žáků školy, zákl. lids. práva a práva dítěte	
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší osobní a školní majetek, uvede, jak se o něj stará 	vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné	
<ul style="list-style-type: none"> • zakreslí zážitek z kulturní akce 	kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce	
<ul style="list-style-type: none"> • identifikuje a označí nádoby na tříděný odpad 	základní globální problémy – problémy	

	konzumní společnosti	
Lidé a čas		
<ul style="list-style-type: none"> na praktických pomůckách ukáže čas (celé hodiny) pojmenuje části dne, přiřadí k nim obvyklé činnosti (režim dne) vyjmenuje dny v týdnu, rozliší dny pracovní a dny volna zakreslí změny v přírodě v různých ročních obdobích 	orientace v čase – určování času, denní režim dne , roční období, kalendáře	
<ul style="list-style-type: none"> nakreslí a vysvětlí, jak oslavuje různé svátky (rodinné tradice) rozhodne, které události se staly (stanou) v minulosti (budoucnosti) 	současnost a minulost v našem životě – bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny	
<ul style="list-style-type: none"> navštíví místní památky (kostel) 	regionální památky – péče o památky	
Rozmanitost přírody		
<ul style="list-style-type: none"> pozoruje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	Vesmír a Země – den a noc, roční období	
<ul style="list-style-type: none"> pozoruje a porovnává známé rostliny a živočichy 	rostliny, houby a živočichové – znaky života, životní potřeby a projev	
<ul style="list-style-type: none"> podílí se na úklidu prostředí v areálu školy (Den Země) uvede a zakreslí příklady péče o přírodní prostředí 	ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody – ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů	
Člověk a jeho zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> uplatňuje základní hygienické návyky 	péče o zdraví, ~~zdravá výživa~~ zdravý životní styl – denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy , pitný režim, ~~pohybový režim, zdravá strava~~ , osobní hygiena	PT1b, d
<ul style="list-style-type: none"> chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci 	návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	
<ul style="list-style-type: none"> umí požádat o pomoc pro sebe i pro jiné děti 	osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu ~~v roli chodce~~ , dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	
<ul style="list-style-type: none"> využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času 	osobní bezpečí, krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru	

PRVOUKA - očekávané výstupy u žáka 2. třídy	Učivo	PT
Místo, kde žijeme		
<ul style="list-style-type: none"> uvede plnou adresu svého bydliště popíše cestu do školy, označí nebezpečné úseky 	domov – orientace v místě bydliště	
<ul style="list-style-type: none"> zakreslí plánek nejbližšího okolí školy včetně dopravních značek 	škola – okolí školy	PT1b, f
<ul style="list-style-type: none"> vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy 	obec, místní krajina – její části, poloha v krajině, význačné budovy	
Lidé kolem nás		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje širší příbuzenské vztahy pojmenuje základní povinnosti a úkoly členů rodiny popíše profesi svých rodičů 	rodina – život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání	PT2a
<ul style="list-style-type: none"> uvede příklady odlišností lidí žijících v jeho okolí ~~projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům~~ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, 	chování lidí – vlastnosti lidí, ~~principy demokracie~~ , ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování,	PT1f

jejich přednostem i nedostatkům (schopnosti, povahové vlastnosti) <ul style="list-style-type: none"> • předvede chování v různých společenských situacích (lékař, autobus, obchod,...) • sestaví pravidla chování ve třídě 	předcházení konfliktům	
<ul style="list-style-type: none"> • vybere příklady dodržování práv dětí 	právo a spravedlnost – zák. lidská práva a práva dítěte, protiprávní jednání a korupce	
<ul style="list-style-type: none"> • předvede nebo zakreslí různé způsoby ochrany soukromého majetku 	vlastnictví – hmotný a nehmotný majetek, peníze	
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší divadelní a filmové představení • uvede příklady vlastních kulturních zážitků 	kultura – kulturní instituce, masová kultura	
<ul style="list-style-type: none"> • podílí se na třídění odpadu ve škole, uvede příklady, jak třídí odpad doma 	základní globální problémy – globální problémy přírodního prostředí	
Lidé a čas		
<ul style="list-style-type: none"> • na praktických pomůckách ukáže čas, zakreslí ho (čtvrt hodiny, půl hodiny) • vyjmenuje měsíce v roce, přiřadí měsíce k ročním obdobím • vysvětlí rozdíl mezi školním a kalendářním rokem • rok i školní rok označí letopočtem • uvede den a měsíc svého narození 	orientace v čase – určování času, letopočet	
<ul style="list-style-type: none"> • seřadí podle časové posloupnosti etapy lidského života 	současnost a minulost v našem životě – státní svátky a významné dny, proměny způsobu života	
<ul style="list-style-type: none"> • navštíví některé památky v okolí 	regionální památky	
Rozmanitost přírody		
<ul style="list-style-type: none"> • pravidelně pozoruje a zaznamenává změny v přírodě a počasí do kalendáře přírody 	Vesmír a Země – roční období	
<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje a zakreslí nejdůležitější části těla rostlin a živočichů • vytvoří jednoduchý herbář (listy) • vypěstuje nenáročnou rostlinu • v přírodě identifikuje některé rostliny, živočichy, houby 	rostliny, houby, živočichové – stavba těla u některých nejznámějších druhů	
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady vhodného a nevhodného chování v přírodě • podílí se na úklidu prostředí v okolí školy (Den Země) • navštíví ZOO, botanickou zahradu, záchrannou stanici pro zvířata apod. 	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí	
Člověk a jeho zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> • ukáže a popíše základní části lidského těla 	lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy , životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce člověka	
<ul style="list-style-type: none"> • nakreslí členy rodiny a popíše jejich zapojení do rodinného života 	~~partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina a partnerství~~ partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy	
<ul style="list-style-type: none"> • ~~dodržuje zásady bezpečného chování~~ rozezná nebezpečí různého charakteru, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí	
PRVOUKA - očekávané výstupy u žáka 3. třídy		
Místo, kde žijeme	Učivo	PT
<ul style="list-style-type: none"> • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, význačné orientační body v obci 	domov – orientace v místě bydliště	PT1b, f PT2a

<ul style="list-style-type: none"> popíše cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí 	škola – bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	
<ul style="list-style-type: none"> začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí 	obec, místní krajina – její části, poloha v krajině	
<ul style="list-style-type: none"> pojmenuje části své obce, ukáže směr do sousedních obcí 		
<ul style="list-style-type: none"> pojmenuje nejběžnější dopravní značky 		
<ul style="list-style-type: none"> rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině rozliší tvary zemského povrchu – rovinu, pahorkatinu, hory na vlastivědné mapě vyhledá podle barev nížiny, vysočiny, vodní toky a nádrže na mapě i ve skutečnosti určí světové strany popíše základní činnosti člověka v krajině popíše vliv člověka na utváření krajiny vyjádří různými způsoby estetické hodnoty krajiny a rozmanitost 	okolní krajina – zemský povrch a jeho tvary, světové strany, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí	
Lidé kolem nás		
<ul style="list-style-type: none"> sestaví jednoduchý rodokmen své rodiny odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	rodina – příbuzenské a mezigenerační vztahy, práce fyzická a duševní	
<ul style="list-style-type: none"> projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a ostatních (původ, barva pleti, jazyk, povolání, společenské zařazení, zvyky) vyhledá příklady různých způsobů života v různých evropských zemích navrhne různé způsoby pomoci nemocným nebo sociálně slabým spolužákům 	soužití lidí – mezilidské vztahy, principy demokracie , zájmové spolky, pomoc nemocným	PT1g
<ul style="list-style-type: none"> řídí se pravidly slušného chování navrhne nebo předvede řešení konfliktních situací mezi lidmi sestaví pravidla chování ve třídě 	chování lidí – pravidla slušného chování, principy demokracie, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům	PT4b
<ul style="list-style-type: none"> vybere příklady dodržování a porušování lidských práv 	právo a spravedlnost – lidská práva, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci	
<ul style="list-style-type: none"> rozliší a uvede příklady soukromého, veřejného, osobního a společného vlastnictví 	vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné	
<ul style="list-style-type: none"> vede záznamy z kulturních akcí během školního roku navštíví vybrané kulturní instituce v okolí bydliště 	kultura – kulturní instituce, masová kultura	
<ul style="list-style-type: none"> identifikuje různé způsoby poškozování životního prostředí, navrhne nápravu navrhne řešení některých konfliktů mezi spolužáky (mezi dospělými) 	základní globální problémy - významné sociální problémy, nesnášenlivost mezi lidmi	
Lidé a čas		
<ul style="list-style-type: none"> využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti určí a změří čas na různých typech hodin (včetně digitálních) vyhledá některé významné svátky a významné dny v kalendáři uvede data svého narození včetně letopočtu 	orientace v čase – dějiny jako časový sled událostí	
<ul style="list-style-type: none"> seznámí ostatní spolužáky s vyprávěním pamětníků (prarodičů) na příkladech porovnává minulost a současnost (se spolužáky připraví výstavu předmětů denní potřeby, které sloužily v minulosti) porovná práci lidí dříve a dnes 	současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života	
<ul style="list-style-type: none"> pojmenuje některé významné rodáky z obce či okolí (Litomyšl, Polička, Svitavy,...) vypracuje seznam neznámějších památek v okolí, dle 	regionální památky – péče o památky	

možností doloží obrazovým materiálem		
• interpretuje některé pověsti nebo báje (spjaté s místem, v němž žije)	báje, mýty, pověsti – domov, vlast, rodný kraj	
Rozmanitost přírody		
• pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Vesmír a Země	
• provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, zkoumá jejich společné a rozdílné vlastnosti (např. skupenství, tvar, rozměr, hmotnost, teplota, barva, lesk, vůně, ...)	látky a jejich vlastnosti – třídění látek, vlastnosti, změny látek a skupenství, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	
• změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů, užívá při tom základní jednotky		
• vysvětlí význam vody a vzduchu pro život člověka	voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti vzduchu, význam vody a vzduchu pro život	
• zakreslí a vysvětlí koloběh vody v přírodě		
• pojmenuje vlastnosti a formy vody v přírodě, uvede názorné příklady		
• zkoumá složení a proudění vzduchu, výsledky pokusů zaznamená a vysvětlí		
• vysvětlí význam půdy pro člověka	nerosty, horniny, půda – význam půdy, některé hospodářsky významné horniny a nerosty	
• prakticky rozřídí některé horniny a nerosty		
• uvede příklady využití hornin a nerostů		
• rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	rostliny, houby, živočichové – průběh a způsob života, výživa, význam v přírodě a pro člověka	PT5a, b
• identifikuje organismy ve známé lokalitě, pojmenuje je podle jejich typických znaků		
• vysvětlí rozdíly mezi dřevinami, bylinami, houbami		
• vysvětlí rozdíl mezi rybami, obojživelníky, plazy, ptáky, savci, hmyzem		
• pozoruje a popíše nejdůležitější znaky života organismů		
• prakticky zkoumá a pozoruje potřeby a projevy organismů, průběh a způsob jejich života, o svých pozorováních vede záznamy		
• vytvoří jednoduchý herbář (byliny)		
• uvede příklady výživy rostlin, hub, živočichů, sestaví a vysvětlí jednoduchý potravní řetězec	rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva	
• na jednoduchých příkladech vysvětlí závislost výskytu organismů v přírodních společenstvech		
• v literatuře apod. vyhledá oblasti s různými životními podmínkami	životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi	
• podílí se na úklidu prostředí v okolí školy a v obci (Den Země)	ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody – ochrana rostlin a živočichů, ochrana a tvorba životního prostředí	PT5b
• vyhledá příklady chráněných území a vysvětlí jejich význam		
• navštíví ZOO, botanickou zahradu, záchrannou stanici pro zvířata apod., vysvětlí jejich význam		
• průběžně sleduje informace o péči o živ. prostředí v médiích, informuje ostatní spolužáky		
Člověk a jeho zdraví		
• uplatňuje hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle	lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy základní stavba a funkce člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vývoj jedince	
• projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	péče o zdraví, zdravá výživa, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim , osobní a intimní hygiena, ~~nebezpečí~~ drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů ,	
• vybere zdravé a nezdravé potraviny		
• umí přivolat pomoc sobě i druhému		
• popíše své hygienické návyky		

	první pomoc při drobných poraněních, reklamní vlivy	
<ul style="list-style-type: none"> odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, obzvláště s cizími lidmi předvede modelové chování při různých krizových situacích ~~uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu~~ uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 	osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu ~~v roli cyklisty, krizové situace,~~ dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečné prvky), šikana, týrání a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích	
<ul style="list-style-type: none"> zvládá chování při požárním poplachu předvede přivolání pomoci reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	~~situace hromadného ohrožení~~ mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém	
<ul style="list-style-type: none"> ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek 	přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	

PŘÍRODOVĚDA - očekávané výstupy u žáka 4. třídy	Učivo	PT
Rozmanitost přírody		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje prvky živé a neživé přírody popíše skupenství látek a jejich vlastnosti měří veličiny v základních jednotkách 	látky a jejich vlastnosti voda a vzduch – složení a proudění vzduchu	
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje horniny a nerosty a některé rozpozná 	nerosty a horniny, půda	
<ul style="list-style-type: none"> reprodukuje základní poznatky o Zemi a dalších planetách Sluneční soustavy 	Vesmír a Země	
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje přírodní společenstva, porovná je ve vybraných lokalitách, popíše a vysvětlí základní projevy života na konkrétních organismech používá klíče a atlasy živočichů a rostlin založí jednoduchý pokus (s rostlinou), popíše postup 	rostliny, houby, živočichové	
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje a popíše různé konkrétní správné a špatné činnosti a chování člověka v přírodě 	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – živelné pohromy a ekologické katastrofy	PT5d
Člověk a jeho zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav porovná jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte po jeho narození 	lidské tělo – základy lidské reprodukce	
<ul style="list-style-type: none"> popíše čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek pro sebe i ostatní členy rodiny a vzájemné chování mezi nimi uplatňuje ohleduplné chování ke druhému pohlaví 	partnerství, manželství rodičovství, základy sexuální výchovy – biologické a psychické změny v dospívání – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, estetická stránka vztahů, estetická stránka sexuality	
<ul style="list-style-type: none"> popíše chování v situacích ohrožujících zdraví rozlišuje zdravou a nezdravou výživu, sepíše jídelníček ošetří drobná poranění a předvede názorně přivolání lékařské pomoci 	péče o zdraví, zdravá výživa – úrazová zábrana	
<ul style="list-style-type: none"> předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek 	návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače	
<ul style="list-style-type: none"> předvede použití telefonní čísla krizového centra 	osobní bezpečí – služby odborné pomoci	

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista 	situace hromadného ohrožení	
---	-----------------------------	--

PŘÍRODOVĚDA - očekávané výstupy u žáka 5. třídy	Učivo	PT
Rozmanitost přírody		
<ul style="list-style-type: none"> • popíše propojenost mezi prvky živé a neživé přírody • vysvětlí změny látek a skupenství • měří veličiny v základních jednotkách a převádí je 	látky a jejich vlastnosti voda a vzduch	PT5a
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí vznik hornin a nerostů, porovná je mezi sebou, popíše význam půdy 	nerosty a horniny	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí poznatky o Zemi jako součásti vesmíru a souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období 	Vesmír a Země	
<ul style="list-style-type: none"> • zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy, popíše rozdíly a shody v přizpůsobení se organismů prostředí • popíše základní společenstva v místních lokalitách, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí • prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 	rostliny, houby, živočichové	
<ul style="list-style-type: none"> • porovná základní projevy života organismů v jednotlivých živočišných a rostlinných skupinách 	rovnováha v přírodě	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí souvislosti mezi vzhledem přírody a činností člověka, zhodnotí konkrétní činnosti člověka a rozliší, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat • stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně bránit 	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	PT5d
Člověk a jeho zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> • popíše základní funkce jednotlivých orgánů lidského těla a vyvodí z toho podporu vlastního zdravého způsobu života 	lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou	
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve vývoji dítěte po i před jeho narozením • plánuje svůj čas na učení, práci, zábavu a odpočinek s ohledem na oprávněné nároky členů rodiny a jiných osob • orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku 	partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – etická stránka sexuality, HIV/AIDS (cesty přenosu)	
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje účelné chování v situacích simulujících mimořádné události, v modelových situacích předvede odmítání návykových látek • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou 	péče o zdraví, ~~zdravá výživa~~ – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba potravy, pitný režim, pohybový režim, ~~zdravá strava a nemoc~~, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc, ~~úrazová zábrana~~ při drobných poraněních	
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje návykové látky a předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby jejich odmítání 	návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost	

<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • předvede v modelových situacích, jak si počínat při nepříjemném kontaktu s cizí osobou • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné děti, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek 	<p>osobní bezpečí – krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, označování nebezpečných látek., dopravní značky, předcházení rizikových situacích v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události 	<p>~~Situace hromadného ohrožení~~ Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčina a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru) integrovaný záchranný systém</p>	

VLASTIVĚDA - očekávané výstupy u žáka 4. třídy	Učivo	PT
Místo, kde žijeme		
<ul style="list-style-type: none"> • zhotoví plánec obce, ve které žije, zakreslí do něj své bydliště i školu • vyhledá obec na vlastivědné mapě ČR • orientuje se v mapě místní oblasti • vyjmenuje význačné budovy a dopravní síť v obci 	<p>domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, jak se nejlépe dostane do okolních měst a obcí, jaký použije dostupný dopravní prostředek 	<p>obec, místní krajina – dopravní síť, minulost a současnost obce</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • určí a ukáže světové strany v přírodě i na mapě, na mapě ČR vyhledá a ukáže jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí 	<p>okolní krajina, (místní oblast, region) – vodstvo, půda, rostliny a živočichové, orientační body a linie</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest v ČR, rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 	<p>regiony ČR, naše vlast – výroba, služby a obchod</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • rozezná naše státní symboly 	<p>naše vlast – domov, krajina, národ, státní symboly, armáda ČR</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá a ukáže na mapě Evropy a světa různé světadíly a státy, • porovná různé druhy map 	<p>Evropa a svět – kontinenty, EU, cestování</p>	PT1f
Lidé kolem nás		
<ul style="list-style-type: none"> • vyvodí a dodržuje pravidla soužití mezi chlapci a dívkami, mezi dospělými a dětmi • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům 	<p>soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • roztřídí zaměstnání podle práce fyzické a duševní 	<p>rodina – práce fyzická a duševní</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci – lidmi, obhájí při konkrétních činnostech a odůvodní své názory, popřípadě připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky. 	<p>chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ~~principy demokracie~~ ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří základní pravidla chování ve třídě • vyjmenuje základní lidská práva a povinnosti rozlišuje 	<p>právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti</p>	

vlastnictví soukromé, veřejné, osobní a společné	žáků školy, protiprávní jednání a	
• používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	korupce , právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci , soukromého vlastnictví, duševních hodnot	
• vyjmenuje kulturní instituce a jejich kulturní akce, zúčastní se některé a popíše ji	kultura	
• uvede příklady sociálních problémů a problémů konzumní společnosti, rozpozná a upozorní na nesnášenlivost mezi lidmi	základní globální problémy – významné sociální problémy	
Lidé a čas		
• rozlišuje a umí zařadit do časové osy časové údaje na minulost, současnost a budoucnost, pracuje s časovými údaji	orientace v čase a časový řád – čas jako fyzikální veličina	
• změří dobu trvání jednotlivých konkrétních dějů a jevů		
• popíše a porovná život lidí dříve a nyní	regionální památky – lidé a obory zkoumající minulost	
• seznámí se s archívem, muzeem a dalšími informačními zdroji		
• navštíví některou chráněnou oblast a kulturní památku v regionu, seznámí se s příklady bydlení, oblékání a techniky v minulosti a porovná je se současností		
• vyhledá státní svátky a významné dny v kalendáři		
• vyhledá, přečte a vypravuje některou místní pověst	báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků	

VLASTIVĚDA - očekávané výstupy u žáka 5. třídy	Učivo	PT
Místo, kde žijeme		
• určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a ke státu	domov obec, místní krajina	
• vyhledá nebo vypravuje pověst z minulosti obce nebo okolí (literatura, média, muzeum)		
• porovná náčrtek, plánků a základní vlastivědnou mapu	okolní krajina (místní oblast,region)	
• porovná typicky regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního a historického	regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje	
• jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska politického, správního a vlastnického	naše vlast – základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva	PT2a, c
• vyhledá jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách Evropy a světa	Evropa a svět	PT3a, b
• zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích		
• porovná mapy podle získaných informací a různého použití	mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky	
Lidé kolem nás		
• vyvodí a dodržuje pravidla soužití ve škole, v rodině, v obci	rodina soužití lidí chování lidí	PT1g
• porovná práci fyzickou a duševní v různých zaměstnáních		
• zhodnotí základní rozdíly mezi jednotlivci v chování, navrhne řešení konfliktu mezi nimi		
• ke třídním pravidlům navrhne opatření a postup při neplnění		
• vlastními slovy popíše základní práva dítěte, rozpozná a pojmenuje chování a jednání, která je porušují	právo a spravedlnost vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek ,	PT2d
• navrhne, jak ochránit soukromé vlastnictví a jak ostatní	peníze, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby	
• rozlišuje hmotný a nehmotný majetek		

	placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky	
<ul style="list-style-type: none"> • popíše kulturní akce a zhodnotí pozitivní přínos • popíše funkce kulturních institucí • pokusí se společně navrhnout nápravu nějakého sociálního problému • navrhne chování při setkání se s nesnášenlivostí mezi lidmi • navrhne možnosti zlepšení životního prostředí v obci 	kultura a základní globální problémy	
Lidé a čas		
<ul style="list-style-type: none"> • uspořádá některé důležité letopočty na časové ose • chápe dějiny jako časový sled událostí • popíše časové vztahy mezi ději a jevy 	orientace v čase a časový řád	
<ul style="list-style-type: none"> • roztřídí (rozdělí) informační zdroje podle způsobů získávání informací • porovná nemovité i movité kulturní památky a chráněné přírodní oblasti • srovná a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce našich předků v minulosti a současnosti • pokusí se vyhledat některá regionální specifika • vysvětlí důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	současnost a minulost v našem životě regionální památky báje, mýty a pověsti	

Učební osnovy vyučovacího předmětu DĚJEPIS

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu dějepis rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Dějepis vzdělávací oblasti Člověk a společnost Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Předmět je rozdělen na tematické okruhy:

Název tematického okruhu

1. Člověk v dějinách
2. Počátky lidské společnosti
3. Nejstarší civilizace a kořeny evropské kultury
4. Náboženství
5. Středověká Evropa
6. Objevy a dobývání
7. Počátky nové doby
8. Modernizace společnosti
9. Moderní doba
10. Rozdělený a integrující se svět

Výuka dějepisu je založena na získávání vědomostí a dovedností potřebných pro aktivní zapojení žáka do života demokratické společnosti. Žáci se učí poznávat dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Dějepis vede žáky k rozvoji samostatného a kritického myšlení, které je základním předpokladem k utváření komplexnějšího pohledu na minulost. Přispívá k objevování a poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj lidské společnosti a promítají se do obrazu naší společnosti. Poskytuje prostor pro kladení otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	0	0	0	0	0	2	2	2	2

Předmět je realizován formou vyučovací hodiny ve třídě, žáci využívají i výpočetní techniku a výukové programy.

Do výuky dějepisu jsou integrována PT: Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podporujeme u žáka zájem o studium dějepisu (zařazujeme hádanky, historické mapy, dokumenty, beletrii, odbornou literaturu, návštěvy historických expozic, výstav, muzeí, kulturních památek)
- vedeme žáka k utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost

Kompetence k řešení problému

- učíme žáka zařazovat události chronologicky a vysvětlovat jejich vzájemné vztahy (příčiny a důsledky)
- nabízíme žákům dostatek aktivit a příkladů vedoucích k uvažování a pochopení smyslu událostí a činů osobností, které ovlivňovali jejich běh a společenský vývoj

- vytváříme předpoklady k získávání celistvého objektivního obrazu historie tím, že se žáci učí poznávat dějiny vlastního národa v kontextu s evropským a světovým vývojem a hledají souvislosti národních a světových dějin

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování vlastních myšlenek, názorů, citů i postojů
- vedeme žáky k vnímání a chápání různých historických skutečností
- učíme žáky hodnotit historické události na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a zaujmout k němu vlastní stanovisko

Kompetence pracovní

- nabízíme žákům další činnosti: pomocí obrázků - porovnáváme a všímáme si rozdílů např. ve vývojových typech člověka, vyvozujeme základní znaky uměleckých slohů – románský, gotický, renesanční,...
- pomocí map sledujeme a zaznamenáváme historický vývoj a posun hranic jednotlivých říší a států

Kompetence sociální a personální

- do hodin zařazujeme skupinovou práci, kde se žáci učí receptivním, produktivním a interaktivním řečovým dovednostem

Kompetence občanské

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve třídě i ve skupinách
- vedeme žáky k formování postojů: úcta ke kulturnímu dědictví lidstva a vlastního národa, k duchovním a materiálním výtvarům minulosti, snaha o ochranu historických a kulturních památek, smysl pro etnické, náboženské a kulturní odlišnosti jiných národů, pochopení potřeby života v míru

Vzdělávací obsah

DĚJEPIS - očekávané výstupy u žáka 6. třídy	Učivo	PT
Člověk v dějinách		
• uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků v souvislosti se současností	význam zkoumání dějin, získávání informací a poznatků o dějinách, princip vývoje na konkrétních příkladech	
• uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	historické prameny poznání	
• orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy	historický čas a prostor	
Počátky lidské společnosti		
• charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	vznik člověka, jednotlivé vývojové typy člověka, vznik náboženství a umění	
• vysvětlí význam zemědělství, dobytkařství, zpracování kovů pro lidskou společnost	vznik zemědělství, chov dobytka, vznik řemeslné výroby	
• uvede příklady archeologických kultur na našem území	Střední Evropa v pravěku	
Nejstarší civilizace a kořeny evropské kultury		
• rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	Starověká Mezopotámie, Starověký Egypt, Indie, Čína, Amerika, střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	
• uvede nejvýznamnější typy památek, které jsou součástí světového kulturního dědictví	nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	PT3c
• předvede na konkrétních příkladech přínos antické kultury, uvede nejznámější osobnosti antiky, které mají význam pro evropskou civilizaci, seznámí se se zrodem křesťanství a souvislostmi s judaismem	antické Řecko a Řím	
• porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech, vysvětlí princip antické demokracie	nejstarší civilizace, jejich společenská zřízení	PT2d

DĚJEPIS - očekávané výstupy u žáka 7. třídy	Učivo	PT
tematický celek		
<ul style="list-style-type: none"> popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států objasní zrod středověké Evropy 	nový etnický obraz Evropy, stěhování národů, zrození nové Evropy, zánik otrokářské společnosti	
<ul style="list-style-type: none"> porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti ukáže na mapě územní rozsah nově utvářejících se říší a států a dá je do geografických souvislostí se současnými státy podá stručný přehled o vývoji vybraných středověkých států shromáždí poznatky o náboženství v arabském světě, popíše jeho hlavní znaky, uvede významné památky, podá důkazy o jeho šíření a důsledcích 	utváření států a říší ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj, islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)	PT3c
<ul style="list-style-type: none"> objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech ukáže na mapě územní rozsah Velkomoravské říše a Českého státu 	Velká Morava a Český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	
<ul style="list-style-type: none"> vyneší úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám objasní příčiny křížových výprav, popíše jejich průběh a zhodnotí jejich přínos pro Evropu 	křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy	
<ul style="list-style-type: none"> sestaví přehlednou strukturu středověké společnosti ilustruje a popíše postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti 	struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev	
<ul style="list-style-type: none"> uvede příklady románské a gotické kultury na příkladech demonstuje a popíše hlavní znaky románského a gotického slohu zařadí umělecké slohy v chronologickém sledu a zaznačí je na časové ose 	kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky vysvětlí pojmy reformace, protireformace, katolíci, evangelíci, křesťanství orientuje se v evropské náboženské situaci, objasní nepořádky v církvi, vysvětlí Husovy reformní myšlenky vyneší význam husitské tradice pro český politický a kulturní život 	renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou	
<ul style="list-style-type: none"> s pomocí mapy popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, objasní jejich příčiny a zhodnotí jejich důsledky 	zámořské objevy a počátky dobývání světa	

DĚJEPIS - očekávané výstupy u žáka 8. třídy	Učivo	PT
tematický celek		
<ul style="list-style-type: none"> objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí jejich důsledky na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus 	český stát a velmoci v 15. – 18. století	
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných 	barokní kultura a osvícenství	

<ul style="list-style-type: none"> kulturních památek shromáždí základní údaje o životě a díle J. A. Komenského a vypráví o něm vysvětlí pojmy osvícenství a osvícenský absolutismus 		
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla 	industrializace a její důsledky pro společnost kulturní rozrůzněnost doby vznik USA	
<ul style="list-style-type: none"> objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé zhodnotí myšlenky Deklarace lidských práv a občanských práv vzhledem k době vzniku 	velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět	
<ul style="list-style-type: none"> porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů popíše průběh a výsledky snah o česko-německé vyrovnání uvede přehled úspěchů národně osvobozenického hnutí 	národní hnutí velkých a malých národů, utváření novodobého českého národa	
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin objasní vznik společenských organizací a dělnického hnutí 	sociální otázka	PT2c
<ul style="list-style-type: none"> uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích u vybraných států popíše příčiny a výsledky revolucí 	revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů	
<ul style="list-style-type: none"> na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy uvede hlavní politické strany a jejich vůdce, objasní jejich vznik 	politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva	PT2b
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií 	konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	
<ul style="list-style-type: none"> popíše vojenskou taktiku, vyjmenuje nové zbraně a na příkladech demonstruje zneužití techniky v 1.S.V. a jeho důsledky rozeře skutečné příčiny války od záminky, popíše průběh války vysvětlí vojenský charakter války – zákopová 	první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	

DĚJEPIS - očekávané výstupy u žáka 9. třídy	Učivo	PT
tematický celek		
<ul style="list-style-type: none"> objasní podstatu versailleského systému a vznik Společnosti Národů rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů a destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu vyvodí odlišnost totality a demokracie zhodnotí postavení ČSR Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 	nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě	
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje a popíše symboly nového státu popíše a vysvětlí fungování pluralitní demokracie objasní problémy, které muselo ČSR Československo řešit a výsledky jejich řešení (otázka hranic, národnostní, hospodářství) 	vznik ČSR Československa , její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy	
<ul style="list-style-type: none"> uvede příčiny a důsledky hospodářské krize najde souvislost mezi hospodářským vývojem a nástupem 	mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech	

<ul style="list-style-type: none"> extrémních politických sil vysvětlí pojem nacismus a uvede jeho znaky popíše politiku appeasementu a zhodnotí její výsledky 		
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět 	totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro ČSR Československo a svět	PT2d
<ul style="list-style-type: none"> na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv na příkladech demonstuje zneužití techniky v 2.S.V. a jeho důsledky popíše vývoj válečných operací uvede základní časové mezníky a místa nejvýznamnějších bitev shromáždí poznatky o holocaustu a vypráví o něm 	druhá světová válka, holocaust, politické, mocenské a ekonomické důsledky války	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem Protektorát Čechy a Morava a vztah Čechů a Slováků k novému útvaru. vypráví o životě v období pod nadvládou nacistického Německa orientuje se v domácím a zahraničním odboji : popíše jeho činnost a stručně uvede konkrétní přínos vybraných osobností odboje v souvislosti s konkrétními místy, akcemi. 	naše země za druhé světové války, domácí a zahraniční odboj	
<ul style="list-style-type: none"> uvede příklady střetávání obou bloků vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa posoudí postavení rozvojových zemí vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce 	studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět	PT4e
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku; zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situaci ve střední Evropě. 	vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)	
<ul style="list-style-type: none"> shromáždí konkrétní důkazy pro označení vlády KSČ jako totalitní – především události těsně po únoru 1948 a v 50. letech. srovná komunistický totalitní model s modelem demokracie v západních zemích, zformuluje základní rozdíly. zhodnotí význam roku 1968 jako pokusu o reformu. na základě popisu období normalizace ocení význam disidentského hnutí, objasní pád totalitního režimu a vznik České republiky 	vývoj Československa Československa od roku 1945 únorového převratu do roku 1989 vznik ČR České republiky	PT2d
<ul style="list-style-type: none"> prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	problémy současnosti, věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava	

Učební osnovy vyučovacího předmětu OBČANSKÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Občanská výchova přináší ucelený pohled na svět okolo nás. Rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Výchova k občanství vzdělávací oblasti Člověk a společnost Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Předmět je rozčleněn na tematické okruhy:

Název tematického okruhu

1. Člověk ve společnosti
2. Člověk jako jedinec
3. Stát a hospodářství
4. Stát a právo
5. Mezinárodní vztahy, globální svět

Předmět je již svou podstatou zaměřen na rozvoj znalostí, vědomostí i dovedností. K jeho hlavním cílům patří formování a rozvíjení občanského a osobnostního profilu žáka. Navazuje na učivo prvouky, vlastivědy a dalších předmětů. Integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z výuky a osobního života žáků s informacemi z jiných zdrojů. Pomáhá utvářet vztahy žáků ke skutečnosti, formuje jejich postoje, otevírá cestu k sebepoznávání. V rámci tohoto předmětu jsou průběžně realizována všechna PT.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	0	0	0	0	0	1	1	1	1

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá podle časové dotace v jednotlivých třídách, u vhodných témat využíváme počítačovou učebnu. Do vyučování zařazujeme metody skupinové práce žáků, metody samostatné práce, didaktické hry i projektového vyučování. Nedílnou součástí výuky občanské výchovy je spolupráce s odborníky na jednotlivá témata (exkurze, přednášky...)

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací, předkládáme možnosti, jak lze informace dále využívat v praktickém životě
- vedeme žáky k tomu, aby poznávali smysl a cíl učení, posoudili vlastní pokrok, určili překážky, plánovali zdokonalení procesu učení

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky ke kritickému myšlení, schopnosti se obhájit, nést zodpovědnost za svá rozhodnutí
- předkládáme žákům dostatek možností k samostatnému řešení problémů a volbě vhodných způsobů jejich řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů v logickém sledu, k výstižnému vyjadřování
- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenského dění

- předkládáme žákům vzorce komunikace s druhými lidmi, vyjadřování, schopnosti se asertivně prosadit
- vedeme žáky k tomu, aby využívali získané komunikativní dovednosti k vytváření plnohodnotných vztahů s ostatními lidmi

Kompetence pracovní

- nabízíme žákům projekty
- vedeme žáky k využívání nabytých zkušeností a znalostí v zájmu jejich vlastního rozvoje i pro přípravu na budoucnost (další vzdělávání, profesní zaměření)

Kompetence sociální a personální

- do hodin zařazujeme skupinovou práci
- navozujeme situace, které učí žáky přijmout názory druhých, začlenit se do různých společenských vztahů a vazeb, respektovat ostatní, spolupracovat
- vedeme žáky k utváření vlastních názorů, hodnot, postojů, sebe sama

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování druhých, k odmítavému postoji vůči násilí
- utváříme ucelené představy o lokálních a globálních problémech současného světa, o způsobech řešení těchto problémů na národní i mezinárodní úrovni
- rozvíjíme zájem žáků o historii a kulturu národní a evropskou
- podněcujeme zájem žáků získávat orientaci v aktuálním politickém, společenském, ekonomickém a kulturním dění v ČR a ve světě
- vedeme žáky k respektování mravních a morálních principů a společenských pravidel, k přebírání zodpovědnosti za své chování a jednání a za jejich důsledky, získávání základních poznatků z oblasti práva
- umožňujeme žákům, aby se seznámili s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby aktivního zapojení jednotlivců do občanského života
- motivujeme k aktivní účasti na životě ve společnosti

Vzdělávací obsah

OBČANSKÁ VÝCHOVA - očekávané výstupy u žáka 6. třídy	Učivo	PT
Člověk ve společnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání • zhodnotí nabídku kulturních institucí • na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci 	<ul style="list-style-type: none"> - naše vlast - pojem vlast, státní symboly, státní svátky, významné dny v roce - kulturní život - kulturní instituce - zajímavá a památná místa ČR, významné osobnosti - naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žakovské samosprávy, společná pravidla a normy - naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice - zásady lidského soužití - výhody spolupráce lidí, pravidla chování 	PT1g
Stát a hospodářství		
<ul style="list-style-type: none"> • ~~popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem~~ • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost 	<ul style="list-style-type: none"> - majetek, vlastnictví – hospodaření s penězi, majetkem - peníze – ~~rozpočet rodiny~~ - hospodaření – rozpočet domácnosti 	

jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti		
Stát a právo		
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí • přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí 	<ul style="list-style-type: none"> - státní správa a samospráva – orgány a instituce obecní samosprávy, úkoly - lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, šikana 	

OBČANSKÁ VÝCHOVA - očekávané výstupy u žáka 7. třídy	Učivo	PT
Člověk ve společnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování • vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí • na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí 	<ul style="list-style-type: none"> - naše obec, region, kraj – ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku - masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia - lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi - zásady lidského soužití - pravidla chování, dělba práce a činností - multikulturní výchova 	PT1f PT4c, d PT5c PT6b
Stát a hospodářství		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede jejich příklady • ~~objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví~~ • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení • dodržuje zásady hospodárnosti, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí 	<ul style="list-style-type: none"> - majetek, vlastnictví – formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana - hospodaření s penězi a dalšími formami vlastnictví, funkce a podoby peněz, formy placení, banky - hospodaření – úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků 	
Stát a právo		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky • rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí • objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování 	<ul style="list-style-type: none"> - stát – znaky, typy a formy států, státní občanství ČR - složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu - principy demokracie, znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, význam voleb do zastupitelstev - lidská práva v dokumentech, poškozování lidských práv, diskriminace 	PT2d
Mezinárodní vztahy, globální svět		
<ul style="list-style-type: none"> • uvede některé globální problémy současnosti, popíše jejich hlavní příčiny a možné důsledky pro život lidstva • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu 	<ul style="list-style-type: none"> - významné globální problémy, způsoby jejich řešení - ekologické problémy našeho regionu 	PT5c

OBČANSKÁ VÝCHOVA - očekávané výstupy u žáka 8. třídy	Učivo	PT
Člověk ve společnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem • zaujímá tolerantní postoje k menšinám • zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti • posoudí přínos spolupráce lidí 	<ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi lidmi, osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích - problémy lidské nesnášenlivosti 	PT1h
Člověk jako jedinec		
<ul style="list-style-type: none"> • objasní, jak může realističtější poznání a vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho vztahy s druhými lidmi • rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti a překonávat osobní nedostatky 	<ul style="list-style-type: none"> - člověk jako osobnost, charakter člověka - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, schopnosti a dovednosti, vrozené předpoklady, systém hodnot, důležitost osobního rozhodování, vrstevnické vztahy, přátelství - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování sebe sama i druhých lidí - rozvíjení sebe sama, chování, jednání a prožívání člověka v různých životních situacích 	PT1b, d,k
Stát a hospodářství		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu ~~• na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu~~ • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz 	<ul style="list-style-type: none"> - výroba, obchod, služby – jejich funkce - principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání 	
Stát a právo		
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů • objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – manželství • provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, prodej, oprava či pronájem věci • rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů 	<ul style="list-style-type: none"> - politický systém ČR, politické strany, systém fungování státní správy a samosprávy, význam a formy voleb - manželství jako právní vztah - právní řád ČR – orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, publikování právních předpisů - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady - ochrana lidských práv 	
Mezinárodní vztahy, globální svět		
<ul style="list-style-type: none"> • popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování 	<ul style="list-style-type: none"> - evropská integrace, podstata, význam, výhody, struktura EU, orgány EU 	PT3c

OBČANSKÁ VÝCHOVA - očekávané výstupy u žáka 9. třídy	Učivo	PT
Člověk ve společnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu • aktivně vystupuje proti vandalskému chování • zhodnotí význam vzájemné solidarity mezi lidmi, posoudí svoje možnosti, jak pomoci lidem v nouzi • cíleně vybírá hodnotné kulturní akce 	<ul style="list-style-type: none"> - pojem vlast a vlastenectví, nacionalismus - kultura jako hodnota, kulturní tradice - lidská solidarita, potřební lidé ve společnosti, osobní a neosobní vztahy 	PT4e PT6d

<ul style="list-style-type: none"> • kriticky přistupuje k mediálním informacím • posoudí přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních problémů v rodině, ve škole, v obci • objasní potřebu vzdělání pro život člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - kulturní život našeho regionu - působení médií na veřejnost - význam spolupráce mezi lidmi, morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, - vklad vzdělání pro život 	
Člověk jako jedinec		
<ul style="list-style-type: none"> • objasní, jak může hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování a kvalitu života • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • popíše, jak lze pěstovat zdravou sebedůvěru • kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - sebehodnocení, osobní potenciál - životní cíle a plány, životní perspektiva, význam motivace - seberozvíjení, osobní kázeň, vůle, aktivita, adaptace na životní změny - hodnocení sebe sama, zvládání životních krizí 	PT1b
Stát a hospodářství		
<ul style="list-style-type: none"> • ~~uplatňuje znalost zásad ochrany duševního vlastnictví ve svém jednání~~ • rozdílí, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané 	<ul style="list-style-type: none"> - duševní vlastnictví, ochrana autorských práv - ~~rozpočet státu~~, význam daní, sociální politika státu - hospodaření – rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní 	
Stát a právo		
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu • objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr • rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady • diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - právní řád ČR, Ústava ČR a její struktura - protiprávní jednání – jeho druhy a postihy včetně korupce, trestní postizitelnost, porušování silničních předpisů 	
Mezinárodní vztahy, globální svět		
<ul style="list-style-type: none"> • uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích • uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory • vyjádří svůj osobní názor na globální problémy současného světa • uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> - mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní, výhody a nevýhody, významné mezinárodní organizace, jejich význam (RE Rada Evropy, NATO, OSN ...) - projevy globalizace - významné globální problémy současnosti včetně válek a terorismu - problematika mezinárodního terorismu 	PT5d

Učební osnovy vyučovacího předmětu FYZIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Fyzika rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Fyzika vzdělávací oblasti Člověk a příroda Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Předmět je rozdělen na tematické okruhy:

1. Látky a tělesa
2. Veličiny a jejich měření
3. Pohyb těles, síly
4. Mechanické vlastnosti tekutin
5. Práce a energie
6. Tepelné, zvukové, světelné jevy
7. Elektrický proud, elektromagnetické děje, polovodiče
8. Atomy a záření
9. Vesmír, astronomie

Výuka je založena na aktivních činnostech – pozorování, měření, experimentování. Tyto činnosti vedou k porozumění fyzikálním jevům a procesům vyskytujícím se v přírodě, v běžném životě i v technické a technologické praxi. Učí žáky přesnému vyjadřování, rozvíjí jejich specifické zájmy a uvádí je do možností a perspektiv moderních technologií.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	0	0	0	0	0	1	2	2	1

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá podle časové dotace v odborné pracovně. U vhodných témat je využívána počítačová učebna, event. prostory mimo školu.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k plánování, organizování a řízení činností
- umožňujeme jim vyhledávat a třídit informace
- vedeme je k operování s přesnými termíny, znaky a symboly, k uvádění věcí, jevů do souvislostí s reálným životem
- umožňujeme jim samostatně pozorovat a experimentovat, nabádáme je k vyvozování závěrů pro využití výsledků v budoucnosti
- vedeme žáky k sebereflexi, hodnocení výsledků svého učení, diskusi o nich

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům dostatek úloh z reálného života vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- učíme je vyhledat informace hodné k řešení problému, vedeme je k využívání získaných vědomostí a dovedností při objevování různých variant řešení
- umožňujeme žákům prakticky ověřit správnost řešení problému, osvědčený postup aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování svých myšlenek a názorů v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně a souvisle
- učíme je porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů
- vedeme žáky k diskusi, obhajobě svého názoru, vhodné argumentaci

Kompetence sociální a personální

- podporujeme práci ve skupině
- vedeme je k poskytování vzájemné pomoci při řešení problému
- učíme žáky respektovat různá hlediska a čerpat poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- učíme žáky chápat ekologické souvislosti a vliv techniky a člověka na životní prostředí
- vedeme je k porozumění nutnosti využití technických prostředků a technologií k ochraně života na Zemi

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování stanovených postupů, logického sledu pracovních činností při samostatných pokusech, také k dodržování bezpečnosti práce

Vzdělávací obsah

Výstupy RVP	FYZIKA - očekávané výstupy u žáka 6. třídy	Učivo	PT
	vyjádří vlastními slovy obsah vědního oboru fyzika	fyzika jako věda	
	Látky a tělesa		
	<ul style="list-style-type: none"> • rozliší na příkladech pojmy látka a těleso • vyjmenuje skupenství 	látky, skupenství	
<ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí 	<ul style="list-style-type: none"> • zkoumá a popíše strukturu látek pod mikroskopem • dá do souvislosti vlastnosti pevných látek a jejich použití v životě • zdůvodní chování a uskládňování plynů • na difuzi popíše pojem neustálého neuspořádaného pohybu částic • uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí • na příkladech uvede stlačitelnost pevných, kapalných a plyných látek • nakreslí složení molekul z atomů 	částicové složení látek, difúze	
<ul style="list-style-type: none"> • změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů 	<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech uvede použití veličin délka, objem, hmotnost, hustota, čas • naučí se z paměti jejich jednotky a násobky • při řešení jednoduchých slovních úloh užije převodů jednotek • změří délku různými měřidly • experimentuje při měření hmotnosti těles • vytvoří postup pro měření objemu různých těles – pravidelných i nepravidelných • vysvětlí pojem hustota, uvede jednotku, vyhledá hustoty různých látek v tabulkách • využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů • porovná různé časové údaje • převádí jednotky času 	veličiny a jejich měření – délka, objem, hmotnost, čas	

<ul style="list-style-type: none"> • předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty 	<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje jednotky teploty °C, °F, K, jejich používání ve světě • popíše významné body Celsiovy stupnice • sestaví graf teploty vody při jejím ohřívání a chlazení • na příkladech dá do souvislosti změnu objemu těles – roztažnost – a jejich teplotu 	teplota a její změna, roztažnost	
	Síly		
<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje síly působící na dálku • popíše vlastnosti magnetu, magnetického pole, experimentuje s magnetem a kovovými pilinami • vyjmenuje druhy elektrických nábojů • nakreslí vzájemné působení elektrických nábojů • sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod, nakreslí jejich schémata • popíše působení gravitační síly • rozliší vodorovný a svislý směr popíše nástroje k jejich měření 	síly působící na dálku: magnetická síla elektrická síla gravitační síla	

Výstupy RVP	FYZIKA - očekávané výstupy u žáka 7. třídy	Učivo	PT
	Pohyb těles		
<ul style="list-style-type: none"> • rozhodne, jaký druh pohybu koná těleso vzhledem k jinému tělesu • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles 	<ul style="list-style-type: none"> • rozhodne, jaký druh pohybu koná těleso vzhledem k jinému tělesu – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, přímočarý a křivočarý • experimentálně určí průměrnou rychlost tělesa ze změřené dráhy a času • vyjádří grafem závislost dráhy a času při rovnoměrném pohybu • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles, užije převodů jednotek • určí, kdy se rychlosti sčítají a kdy odečítají při vzájemném pohybu dvou těles 	pohyby těles	
	Síly		
<ul style="list-style-type: none"> • změří velikost působící síly • určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikost, směry a výslednici 	<ul style="list-style-type: none"> • popíše sílu jako orientovanou úsečku – směr, velikost a působiště • naučí se z paměti označení a jednotku síly, její násobky a díly • změří velikost působící síly • určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikost, směry a výslednici • vysvětlí gravitační sílu jako působení gravitačního pole; přímou úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa 	síla, gravitační síla	

	<ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché slovní úlohy na výpočet tíhy 		
	<ul style="list-style-type: none"> • definuje třecí sílu • popíše souvislosti mezi velikostí třecí síly, drsností plochy a kolmé síly k povrchu • najde v tabulkách velikosti součinitele smykového tření • uvede příklady ze života, kdy je třecí síla užitečná a kdy je škodlivá • navrhne způsoby zmenšování a zvětšování třecí síly 	třecí síla	
	<ul style="list-style-type: none"> • popíše tlakovou sílu jako sílu působící kolmo k povrchu • naučí se z paměti označení a jednotku tlaku, násobky • vyřeší jednoduché úlohy na výpočet tlaku, použije převodů jednotek • uvede příklady ze života, kdy je tlak užitečný a kdy je škodlivý 	tlaková síla	
	<ul style="list-style-type: none"> • určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil působících na těleso ve stejných a opačných směrech • graficky zjistí velikost výslednice dvou různoběžných sil • na příkladech ze života popíše působení různoběžných sil 	skládání sil	
<ul style="list-style-type: none"> • využije Newtonovy zákony při objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích 	<ul style="list-style-type: none"> • využije tři Newtonovy zákony při objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích 	Newtonovy zákony	
<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů 	<ul style="list-style-type: none"> • experimentuje s rovnováhou na rovnoramenné páce a pevné kladce • při řešení jednoduchých slovních použije vztah pro výpočet momentu síly • naučí se z paměti označení a jednotku momentu • vysvětlí pojem těžiště, experimentálně určí polohu těžiště nepravidelného plochého tělesa • aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů 	moment síly	
	Mechanické vlastnosti tekutin		

<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů • předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří hypotézu o působení sil v kapalině • naučí se z paměti Pascalův zákon • navrhne hydraulické zařízení s použitím Pascalova zákona • objasní princip vzniku hydrostatického tlaku kapaliny • naučí se z paměti vztah pro výpočet hydrostatického tlaku kapaliny, jeho označení, jednotku a její násobky • zdůvodní technické řešení vodních staveb • na příkladech ze života popíše pojem spojené nádoby • naučí se z paměti hodnotu normálního tlaku vzduchu • vysvětlí pojmy tlaková výše a tlaková níže • pozná měřidla atmosférického tlaku • naučí se z paměti Archimédův zákon • analyzuje pohyb tělesa ve vodě podle vztlakové síly, která na něj působí • předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní 	mechanické vlastnosti tekutin Pascalův zákon hydrostatický tlak atmosférický tlak Archimédův zákon	
	Světelné děje		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá zákona o přímočarosti světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh • rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozřídí zdroje světla • popíše rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích • experimentuje s rozkladem bílého světla hranolem • analyzuje, zda se jedná o optické prostředí stejnorodé či nestejnorodé • aplikuje přímočarost šíření světla při řešení úloh – clona, stín, zatmění Slunce a Měsíce • na příkladech popíše zákon odrazu světla s určením úhlu dopadu a úhlu odrazu • využívá zákona o přímočarosti světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh • experimentuje s rovinným, dutým a vypuklým zrcadlem • nakreslí a vysvětlí zobrazení rovinným, dutým a vypuklým zrcadlem, použije pojem ohnisko • rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice • nakreslí a vysvětlí zobrazení čočkami – tenkou spojkou a rozptylkou, použije pojem ohnisko • rozloží bílé světlo hranolem, experimentuje s čočkami • objasní krátkozrakost a dalekozrakost oka a podstatu jejich odstranění brýlemi 	světelné děje vlastnosti světla	

světla čočkami			
----------------	--	--	--

Výstupy RVP	FYZIKA - očekávané výstupy u žáka 8. třídy	Učivo	PT
	Energie		
<ul style="list-style-type: none"> určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh 	<ul style="list-style-type: none"> určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou naučí se z paměti vztahy pro výpočet práce a výkonu, jejich označení, jednotky a jejich díly a násobky experimentuje při zjišťování velikosti práce a výkonu, využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem objasní změnu energie tělesa při konání práce při výpočtech používá vztah pro výpočet polohové energie analyzuje vliv hmotnosti a rychlosti na velikost pohybové energie naučí se z paměti zákon zachování energie využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh 	<p>energie</p> <p>práce a výkon</p> <p>formy energie</p>	PT5b
<ul style="list-style-type: none"> určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> na modelu popíše pojem vnitřní energie dá do souvislostí teplotu a velikost vnitřní energie na Jouleově pokusu popíše vztah mezi prací a teplem objasní pojem měrná tepelná kapacita, zná označení a jednotku vyhledá v tabulkách měrnou tepelnou kapacitu zkoumané látky naučí se z paměti vztah pro výpočet velikosti tepla dodaného, či odevzdaného tělesem, označení, jednotku a její násobky aplikuje vztah pro výpočet tepla na jednoduchých příkladech charakterizuje tepelnou výměnu vedením, prouděním a zářením, zkombinuje je na příkladech zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	<p>teplo a teplota</p> <p>vnitřní energie</p> <p>obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • popíše skupenské změny tání a tuhnutí; vypařování, var a kapalnění; sublimace a desublimace • objasní skupenské teplo tání a tuhnutí; vypařování a kapalnění • na příkladech pojmenuje látky krystalické a beztvaré 	přeměny skupenství	
	<ul style="list-style-type: none"> • popíše princip parního stroje • rozdělí spalovací motory podle principu práce, nakreslí fáze čtyřtátního motoru 	tepelné motory	
	Zvukové děje		
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná zdroje zvuku ve svém okolí, přiřazuje jim vlastnosti chvějícího se tělesa • kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • definuje tón a hluk na základě frekvence, popíše výšku tónu • naučí se z paměti hodnotu rychlosti zvuku ve vzduchu při 20°C, seznámí se s rychlostmi zvuku v různých prostředích • charakterizuje odraz zvuku na překážce, pohlcování zvuku • řeší jednoduché slovní úlohy na výpočet dráhy zvuku, užívá převodů jednotek • vysvětlí pojem ozvěna • charakterizuje hlasitost zvuku • naučí se z paměti označení, jednotku, užívaný díl (dB) • seřadí zvukové projevy podle hlasitosti, určí hranici, kdy nadměrný hluk škodí zdraví • posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 	zvukové děje	
	Elektrický proud		
<ul style="list-style-type: none"> • sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • změří elektrický proud a napětí • rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností • využívá Ohmův zákon pro část 	<ul style="list-style-type: none"> • sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • naučí se z paměti označení, jednotku elektrického náboje; objasní ji kvantitativně • popíše elektrický proud, napětí a odpor, naučí se z paměti označení, jednotky, jejich násobky a díly • rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností • změří elektrický proud a napětí • využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů • řeší úkoly na výpočet velikosti odporu v sériovém a paralelním zapojení • naučí se z paměti vztah pro výpočet výkonu elektrických sil • užije vztahu pro výpočet výkonu elektrických sil v jednoduchých úkolech • vysvětlí pojem účinnosti elektrického zařízení • analyzuje bezpečné a nebezpečné elektrické zařízení 	elektrický obvod	

obvodu při řešení praktických problémů			
--	--	--	--

Výstupy RVP	FYZIKA - očekávané výstupy u žáka 9. třídy	Učivo	PT
	Elektromagnetické děje		
<ul style="list-style-type: none"> rozliší stejnosměrný proud od střídavého využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní 	<ul style="list-style-type: none"> experimentuje s cívkou jako elektromagnetem určí severní magnetický pól elektromagnetu využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní vysvětlí princip práce stejnosměrného elektromotoru, dynama a alternátoru nakreslí průběh střídavého proudu v naší rozvodné soustavě, uvede její parametry – frekvenci, efektivní hodnotu rozliší stejnosměrný proud od střídavého 	elektromagnetické děje	
<ul style="list-style-type: none"> rozliší vodič a izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností zapojí správně polovodičovou diodu 	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem polovodič rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností zapojí polovodičovou diodu v propustném a závěrném směru navrhne využití diody 	polovodiče	
	Atomy a záření		
<ul style="list-style-type: none"> využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh zhodnotí výhody a nevýhody 	<ul style="list-style-type: none"> objasní pojem elektromagnetické záření na spektru elmg.záření popíše jeho výskyt v běžném životě, využití shrne přirozené a umělé zdroje záření, objasní pojem urychlovač nakreslí strukturu atomu, popíše pojmy nukleon, nuklid, izotop, charakterizuje poločas přeměny popíše druhy záření a jejich nebezpečí pro živý organizmus na příkladech vyjmenuje využití záření na obrázku popíše řetězovou jadernou reakci při štěpení jádra Uranu 235 	záření, jaderná energie	PT5c

využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • na obrázku popíše strukturu jaderného reaktoru • vysvětlí způsob výroby elektrické energie v jaderné elektrárně 		
	<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech popíše řetězec proměn energie, posoudí obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	
	Vesmír		
<ul style="list-style-type: none"> • objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet • odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností 	<ul style="list-style-type: none"> • objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet • popíše hlavní složky sluneční soustavy • objasní měsíční fáze • na obrázku pozná některá souhvězdí • odliší hvězdu od planety na základě jejich složení, vlastností • charakterizuje Slunce jako hvězdu • seznámí se s jednotkami světelný rok, astronomická jednotka • popíše naši Galaxii • objasní pojem černá díra • seznámí se s teoriemi o vzniku a struktuře vesmíru 	Vesmír Sluneční soustava Hvězdy	

Učební osnovy vyučovacího předmětu CHEMIE

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Chemie rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Chemie vzdělávací oblasti Člověk a příroda Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Předmět je rozdělen na tematické okruhy:

1. Pozorování, pokus a bezpečnost práce
2. Směsi
3. Částicové složení látek a chemické prvky
4. Chemické reakce
5. Anorganické sloučeniny
6. Organické sloučeniny
7. Chemie a společnost

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	0	0	0	0	0	0	0	2	2

Předmět je realizován formou vyučovací hodiny nebo dvouhodiny v chemické laboratoři nebo ve třídě, podle aktuálně probíraného učiva a potřeb vyučujícího. Do výuky chemie jsou integrována PT: Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podporujeme u žáka rozvoj schopností abstraktního a logického myšlení, zejména zařazujeme vhodné problémové úkoly, logické úlohy
- během výuky klademe důraz na práci s textem, vyhledávání informací, žáky vedeme k prezentování vlastního zpracování nalezených informací k zadané problematice
- vedeme žáky k stručnému vyjadřování využívajícímu chemického jazyka včetně chemické symboliky

Kompetence k řešení problému

- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- vedeme žáky k poznatku, že chemická úloha a nejen ona má různé varianty řešení, učíme žáky nalézat a objevovat různé varianty řešení úloh
- vedeme žáky k tomu, aby uměli známé a osvědčené postupy řešení aplikovat při řešení obdobných nebo nových úkolů a problémů
- vedeme žáky k provádění rozboru úkolu (problému), tvorbě plánu jeho řešení, odhadu výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a k vyhodnocení správnosti výsledku vzhledem k zadání
- vytváříme u žáků dovednost vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a umět své hypotézy ověřit nebo vyvrátit pomocí příkladů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů v logickém sledu
- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- vedeme žáka k přesnému a stručnému vyjadřování, užívání chemického jazyka včetně chemické symboliky, učíme žáky porozumět a orientovat se v různých grafech, tabulkách, diagramech apod.

Kompetence pracovní

- žáky vedeme k seznámení se základními pracovními postupy v chemické laboratoři a jejich využití v běžném životě
- dbáme na to, aby se žáci seznámili se základními bezpečnostními pravidly při práci s nebezpečnými látkami, která uplatňují při laboratorní práci, popř. v praktickém životě
- objasňujeme žákům nejefektivnější jednání na modelových příkladech s únikem nebezpečných látek

Kompetence sociální a personální

- do hodin zařazujeme skupinovou práci
- žáci jsou vedeni k vzájemné výměně zkušeností, pomoci a spolupráci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve třídě i ve skupinách, k pomoci slabším spolužákům
- na modelových příkladech klademe důraz na propojení s Environmentální výchovou

Vzdělávací obsah

CHEMIE - očekávané výstupy u žáka 8. a 9. třídy	Učivo	PT
Pozorování, pokus a bezpečnost práce		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje látky a tělesa • popíše vlastnosti látek (barva, skupenství, rozpustnost ve vodě) • určí společné a rozdílné vlastnosti látek • používá v souvislostech pojmy hustota, teplota varu, teplota tání, skupenství, vodivost tepla a elektrického proudu při popisu vlastností • pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí 	vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek zásady bezpečné práce ve školní laboratoři i v běžném životě	PT1i
<ul style="list-style-type: none"> • popíše základní pravidla bezpečné práce s nebezpečnými látkami • pracuje s výstražnými symboly • používá R-věty a S-věty označené na obalech nebezpečných chemických látek • objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek 	nebezpečné látky-R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam mimořádné události- havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	
Směsi		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje směsi a chemické látky • vysvětlí princip usazování, filtrace, destilace, krystalizace a sublimace • navrhne a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení při oddělování složek známých směsí • samostatně provede filtraci ve školních podmínkách • uvede příklady oddělování složek v praxi • vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení 	směsi-různorodé, stejnorodé roztoky hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku oddělování složek směsí hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku	
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá, zpracuje a následně interpretuje popřípadě obhájí nebo vysvětlí nejasnosti týkající se úlohy(projektu) 	Voda, vzduch	PT5b

<p>zadané na určité téma</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění uvede složení vzduchu charakterizuje vlastnosti hlavních atmosférických plynů a jejich využití v lidské činnosti objasní pojmy smog, čistota ovzduší, skleníkový efekt určí na příkladech zdroje znečišťování ovzduší a vysvětlit jejich vliv na znečišťování ovzduší 	<p>vzduch, hlavní atmosférické plyny (H₂, O₂, N₂)</p>	
Částicové složení látek a chemické prvky		
<ul style="list-style-type: none"> používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech popíše složení atomu 	<p>částicové složení látek-molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony</p>	
<ul style="list-style-type: none"> užívá pojem prvek ve správných souvislostech orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti vysvětlí pojem protonové číslo a užívat ho k určení prvků a počtu protonů a elektronů v atomech prvků objasní pojem prvek a používat chemické značky vybraných prvků orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti určí prvky, které patří mezi halogeny popíše charakteristické vlastnosti a použití některých halogenů objasní jednotlivé modifikace uhlíku (grafit, diamant, popřípadě fullereny) charakterizuje uhlík jako nekovový prvek periodické soustavy prvků a určí jeho využití rozlišuje kovy a nekovy popíše vlastnosti a použití některých kovových prvků (Fe, Al, Cu, Zn, Ag, Au, Pt, Hg, alkalické kovy, Mg) objasní pojem slitina kovů, její vlastnosti, složení (mosaz, bronz) vysvětlí pojem těžké kovy a chápe význam recyklace odpadu (navrhne způsob recyklace) 	<p>prvky-názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků, protonové číslo</p> <p>halogeny</p> <p>uhlík</p> <p>kovy</p>	PT5b
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívat ve správných souvislostech charakterizuje obsah pojmu chemická vazba objasní pojem elektronegativita prvku rozlišuje význam pojmů kation a anion vysvětlí pojem molekula, ze vzorce určí počet atomů prvků v molekule 	<p>chemické sloučeniny-chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin</p>	
Chemická reakce		
<ul style="list-style-type: none"> rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu provede jednoduchou chemickou reakci v baňce nebo ve zkumavce 	<p>chemická reakce-zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost</p>	
<ul style="list-style-type: none"> provede klasifikaci důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání vysvětlí pojem neutralizace a uvede příklad využití v praxi 	<p>klasifikace chemických reakcí-slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní</p>	

<ul style="list-style-type: none"> rozezná neutralizaci mezi ostatními chemickými reakcemi vymezí pojem exotermický a endotermický děj objasní pojem molární reakční teplo 		
<ul style="list-style-type: none"> aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu popíše činitele ovlivňující rychlost chemické reakce (teplota, tlak, koncentrace reaktantů, velikost aktivního povrchu, katalyzátory) vysvětlí pojem katalyzátor chemické reakce a uvést příklad využití vysvětlí pojem inhibitor chemické reakce a uvést příklad využití 	faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí-teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	
<ul style="list-style-type: none"> objasní výrobu elektrické energie zhodnotí význam jaderné energetiky (výhody a nevýhody) vysvětlí pojem bioplyn 	chemie a elektřina-výroba elektrického proudu chemickou cestou	
Anorganické sloučeniny		
<ul style="list-style-type: none"> porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet zapiše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech popíše vlastnosti a použití některých oxidů (CO₂, CO, SO₂, NO_x, CaO, SiO₂) 	oxidy-názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů	
<ul style="list-style-type: none"> porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi rozlišuje kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů a uvede příklady takovýchto roztoků změří pH roztoků s užitím indikátorového papírku a určí, zda se jedná o kyselý nebo zásaditý roztok správně ředí roztoky kyselin a hydroxidů popíše podstatu první pomoci při poleptání pokožky roztokem kyseliny nebo hydroxidu popíše první pomoc při zasažení pokožky roztokem silné kyseliny nebo zásady zapiše vzorce a popíše použití kyseliny sírové, chlorovodíkové, dusičné, uhličitě, siřičité a hydroxidu sodného, draselného a vápenatého vysvětlí pojem slabá a silná kyselina objasní pojem kyslíkatá a nekyslíkatá kyselina vysvětlí pojem neutralizace a uvést příklad využití v praxi rozezná neutralizaci mezi ostatními chemickými reakcemi 	kyseliny a hydroxidy-kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	
<ul style="list-style-type: none"> porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí zapiše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech popíše nejvýznačnější vlastnosti a použití některých halogenidů (NaCl, KCl, AgBr) 	soli kyslíkaté a nekyslíkaté-vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů halogenidy soli kyslíkaté	

<ul style="list-style-type: none"> • • objasní názvosloví solí kyslíkatých kyselin • zapíše z názvů vzorce a naopak ze vzorců jejich název solí kyslíkatých kyselin • určí oxidační číslo atomů prvků v solích kyslíkatých kyselin • popíše vlastnosti a použití některých solí • popíše vlastnosti a použití sádry 		
Organické sloučeniny		
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • zapíše vzorce, popíše výskyt, vlastnosti a použití některých alkanů, alkenů, alkynů a arenů (methan, propan, butan, ethylen, acetylen, benzen a naftalen) • vysvětlí pojem organická chemie • zapíše chemickou reakci spalování methanu • vyjmenuje přírodní zdroje uhlovodíků a objasní význam jejich použití v životě člověka 	uhlovodíky-příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	
<ul style="list-style-type: none"> • vymezí pojem frakční destilace ropy a vyjmenuje základní frakce ropy a jejich použití • rozliší fosilní a vyráběné palivo • zhodnotí z ekologického hlediska využívání různých paliv, včetně pohonných látek pro automobily • vysvětlí význam používání automobilových katalyzátorů • popíše nebezpečí a zásady bezpečného užívání svítiplynu, zemního plynu a propan-butanu v domácnosti • uvede zásady bezpečné práce s hořlavinami • vysvětlí princip hašení požárů a rozlišit použití vhodného hasícího přístroje vzhledem k typu požáru 	paliva-ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	
<ul style="list-style-type: none"> • objasní pojem uhlovodíkový zbytek • vymezí pojem derivát uhlovodíků • uvede vlastnosti halogenderivátů, popíše jejich využití v životě člověka • vysvětlí a v dostupných informačních zdrojích vyhledá jejich škodlivé účinky na životní prostředí (freony) • napíše vzorce některých halogenderivátů • napíše vzorce, uvede vlastnosti a použití některých alkoholů (methanolu, ethanolu a glycerolu) • vysvětlí pojem alkohol a fenol • vysvětlí pojem alkoholismus a popíše škodlivé účinky na lidský organismus • vymezí pojem karboxylová kyselina • napíše vzorce, uvede vlastnosti a použití některých karboxylových kyselin (mravenčí, octová) • popíše využití některých kyselin v domácnosti(citronová, mastné kyseliny) • rozeznává esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí • napíše vzorec, uvede vlastnosti a použití ethylesteru kyseliny octové • slovně vyjádří složení mýdel a uvede výhody a nevýhody používání mýdel a saponátů v domácnosti 	<p>deriváty uhlovodíků-příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin</p> <p>halogenderiváty uhlovodíků</p> <p>alkoholy a fenoly</p> <p>karboxylové kyseliny, estery</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve výchozích látkách a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovin, tuků a sacharidů 	přírodní látky-zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle	

<ul style="list-style-type: none"> popíše zdroje, vlastnosti a použití sacharidů (glukosa, sacharosa, škrob, celulóza) popíše zdroje a vlastnosti tuků a jejich vhodný obsah ve stravě člověka vyjmenuje příklady zdrojů bílkovin a uvést důvody a obecné zásady pro jejich začlenění do stravy objasní pojem denaturace bílkovin a popíše faktory, které ji způsobují rozezná aminokyselinu mezi jinými deriváty uhlovodíků uvede výchozí látky, produkty a podmínky průběhu fotosyntézy určí výskyt a význam některých vitamínů objasní pojem hypo- a hypervitaminóza 	<p>sacharidy</p> <p>tuky</p> <p>bílkoviny</p> <p>fotosyntéza</p> <p>vitaminy</p>	
	chemická reakce	
<ul style="list-style-type: none"> zapiše jednoduché chemické rovnice při zadání názvů a vzorců výchozích látek a produktů aplikuje zákon zachování hmotnosti používá veličinu látkové množství a jednotku mol při čtení chemických rovnic vypočítá molární hmotnost sloučeniny o známém vzorci z molárních hmotností chemických prvků řeší nejjednodušší výpočtové úlohy z chemických rovnic (vypočítat hmotnost reaktantu nebo produktu ze známé hmotnosti jiného reaktantu nebo produktu) vypočítá hmotnostní zlomek vymezí pojem látková koncentrace 	základní chemické výpočty	
Chemie a společnost		
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje chemický průmysl v ČR vyjmenuje některé produkty chemického průmyslu a jejich využití (průmyslová hnojiva, pesticidy, cement, vápno, sádra, léčiva aj.) popíše výrobu alespoň dvou chemikálií zhodnotí vliv chemického průmyslu na znečišťování životního prostředí zhodnotí vliv chemie a chemického průmyslu na ochranu životního prostředí rozeznává redoxní reakce mezi ostatními chemickými reakcemi určí v zápisu nejjednodušších chemických rovnic oxidaci a redukci vysvětlí pojem koroze popíše alespoň dva činitele ovlivňující rychlost koroze navrhne alespoň dva způsoby ochrany proti korozi 	<p>chemický průmysl v ČR-výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze</p> <p>redoxní děje, hoření, koroze</p>	
<ul style="list-style-type: none"> uvede příklady solí, které se používají jako dusíkatá a draselná průmyslová hnojiva (zhodnotí výhody a nevýhody hnojení průmyslovými hnojivy) vysvětlí dopad použití fosfátů jako součást pracích prášků a kombinovaných hnojiv na životní prostředí vyhledá aktuální negativní důsledky používání fosfátů (problematika výskytu sinic) 	průmyslová hnojiva	
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	tepelně zpracovávané materiály- cement, vápno, sádra, keramika	
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje příklady plastů a syntetických vláken, uvede jejich vlastnosti a zná jejich výhody i nevýhody při jejich používání zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin 	plasty a syntetická vlákna-vlastnosti, použití, likvidace	PT5c

<ul style="list-style-type: none"> z hlediska trvale udržitelného rozvoje na zemi • zdůvodní význam recyklace 		
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá, zpracuje a následně interpretuje popřípadě obhájí nebo vysvětlí nejasnosti týkající se úlohy(projektu) zadané na určité téma 	Detergenty, ~~a~~ pesticidy, a insekticidy- chemie a trvale udržitelný rozvoj, chemické látky v životním prostředí- projekt	PT5c
<ul style="list-style-type: none"> • uvede zásady bezpečné práce s hořlavinami • vysvětlí princip hašení požárů a rozlišit použití vhodného hasícího přístroje vzhledem k typu požáru • aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe 	hořlaviny-význam tříd nebezpečnosti	
<ul style="list-style-type: none"> • popíše příklady volně i nezákonně prodávaných drog • uvede příklady nebezpečí pro lidský organismus 	léčiva a návykové látky	

Učební osnovy vyučovacího předmětu CHEMIE

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Chemie rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Chemie vzdělávací oblasti Člověk a příroda Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Předmět je rozdělen na tematické okruhy:

8. Pozorování, pokus a bezpečnost práce
9. Směsi
10. Částicové složení látek a chemické prvky
11. Chemické reakce
12. Anorganické sloučeniny
13. Organické sloučeniny
14. Chemie a společnost

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
počet hodin	0	0	0	0	0	0	0	2	2

Předmět je realizován formou vyučovací hodiny nebo dvouhodiny v chemické laboratoři nebo ve třídě, podle aktuálně probíraného učiva a potřeb vyučujícího. Do výuky chemie jsou integrovány na PT: Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podporujeme u žáka rozvoj schopností abstraktního a logického myšlení, zejména zařazujeme vhodné problémové úkoly, logické úlohy
- během výuky klademe důraz na práci s textem, vyhledávání informací, žáky vedeme k prezentování vlastního zpracování nalezených informací k zadané problematice
- vedeme žáky k stručnému vyjadřování využívajícímu chemického jazyka včetně chemické symboliky

Kompetence k řešení problému

- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- vedeme žáky k poznatku, že chemická úloha a nejen ona má různé varianty řešení, učíme žáky nalézat a objevovat různé varianty řešení úloh
- vedeme žáky k tomu, aby uměli známé a osvědčené postupy řešení aplikovat při řešení obdobných nebo nových úkolů a problémů
- vedeme žáky k provádění rozboru úkolu (problému), tvorbě plánu jeho řešení, odhadu výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a k vyhodnocení správnosti výsledku vzhledem k zadání
- vytváříme u žáků dovednost vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a umět své hypotézy ověřit nebo vyvrátit pomocí příkladů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů v logickém sledu

- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- vedeme žáka k přesnému a stručnému vyjadřování, užívání chemického jazyka včetně chemické symboliky, učíme žáky porozumět a orientovat se v různých grafech, tabulkách, diagramech apod.

Kompetence pracovní

- žáky vedeme k seznámení se základními pracovními postupy v chemické laboratoři a jejich využití v běžném životě
- dbáme na to, aby se žáci seznámili se základními bezpečnostními pravidly při práci s nebezpečnými látkami, která uplatňují při laboratorní práci, popř. v praktickém životě
- objasňujeme žákům nejefektivnější jednání na modelových příkladech s únikem nebezpečných látek

Kompetence sociální a personální

- do hodin zařazujeme skupinovou práci
- žáci jsou vedeni k vzájemné výměně zkušeností, pomoci a spolupráci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve třídě i ve skupinách, k pomoci slabším spolužákům
- na modelových příkladech klademe důraz na propojení s Environmentální výchovou

Vzdělávací obsah

CHEMIE - očekávané výstupy u žáka 8. a 9. třídy	Učivo	PT
Pozorování, pokus a bezpečnost práce		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje látky a tělesa • popíše vlastnosti látek (barva, skupenství, rozpustnost ve vodě) • určí společné a rozdílné vlastnosti látek • používá v souvislostech pojmy hustota, teplota varu, teplota tání, skupenství, vodivost tepla a elektrického proudu při popisu vlastností • pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí 	vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek zásady bezpečné práce ve školní laboratoři i v běžném životě	PT1i
<ul style="list-style-type: none"> • popíše základní pravidla bezpečné práce s nebezpečnými látkami • pracuje s výstražnými symboly • používá R-věty a S-věty označené na obalech nebezpečných chemických látek • objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek 	nebezpečné látky-R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam mimořádné události- havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	
Směsi		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje směsi a chemické látky • vysvětlí princip usazování, filtrace, destilace, krystalizace a sublimace • navrhne a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení při oddělování složek známých směsí • samostatně provede filtraci ve školních podmínkách • uvede příklady oddělování složek v praxi • vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení 	směsi-různorodé, stejnorodé roztoky hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku oddělování složek směsí hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku	
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá, zpracuje a následně interpretuje popřípadě obhájí nebo vysvětlí nejasnosti týkající se úlohy(projektu) zadané na určité téma 	Voda, vzduch vzduch, hlavní atmosférické plyny(H ₂ ,	PT5b

<ul style="list-style-type: none"> rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění uvede složení vzduchu charakterizuje vlastnosti hlavních atmosférických plynů a jejich využití v lidské činnosti objasní pojmy smog, čistota ovzduší, skleníkový efekt určí na příkladech zdroje znečišťování ovzduší a vysvětlit jejich vliv na znečišťování ovzduší 	O ₂ , N ₂)	
Částicové složení látek a chemické prvky		
<ul style="list-style-type: none"> používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech popíše složení atomu 	částicové složení látek-molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony	
<ul style="list-style-type: none"> užívá pojem prvek ve správných souvislostech orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti vysvětlí pojem protonové číslo a užívat ho k určení prvků a počtu protonů a elektronů v atomech prvků objasní pojem prvek a používat chemické značky vybraných prvků orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti určí prvky, které patří mezi halogeny popíše charakteristické vlastnosti a použití některých halogenů objasní jednotlivé modifikace uhlíku (grafit, diamant, popřípadě fullereny) charakterizuje uhlík jako nekovový prvek periodické soustavy prvků a určí jeho využití rozlišuje kovy a nekovy popíše vlastnosti a použití některých kovových prvků (Fe, Al, Cu, Zn, Ag, Au, Pt, Hg, alkalické kovy, Mg) objasní pojem slitina kovů, její vlastnosti, složení (mosaz, bronz) vysvětlí pojem těžké kovy a chápe význam recyklace odpadu (navrhne způsob recyklace) 	prvky-názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků, protonové číslo halogeny uhlík kovy	PT5b
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech charakterizuje obsah pojmu chemická vazba objasní pojem elektronegativita prvku rozlišuje význam pojmů kation a anion vysvětlí pojem molekula, ze vzorce určí počet atomů prvků v molekule 	chemické sloučeniny-chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	
Chemická reakce		
<ul style="list-style-type: none"> rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu provede jednoduchou chemickou reakci v baňce nebo ve zkumavce 	chemická reakce-zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost	
<ul style="list-style-type: none"> provede klasifikaci důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání vysvětlí pojem neutralizace a uvede příklad využití v praxi rozezná neutralizaci mezi ostatními chemickými reakcemi 	klasifikace chemických reakcí-slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní	

<ul style="list-style-type: none"> • vymezí pojem exotermický a endotermický děj • objasní pojem molární reakční teplo 		
<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu • popíše činitele ovlivňující rychlost chemické reakce (teplota, tlak, koncentrace reaktantů, velikost aktivního povrchu, katalyzátory) • vysvětlí pojem katalyzátor chemické reakce a uvést příklad využití • vysvětlí pojem inhibitor chemické reakce a uvést příklad využití 	faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí-teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	
<ul style="list-style-type: none"> • objasní výrobu elektrické energie • zhodnotí význam jaderné energetiky (výhody a nevýhody) • vysvětlí pojem bioplyn 	chemie a elektřina-výroba elektrického proudu chemickou cestou	
Anorganické sloučeniny		
<ul style="list-style-type: none"> • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet • zapíše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy • určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech • popíše vlastnosti a použití některých oxidů (CO₂, CO, SO₂, NO_x, CaO, SiO₂) 	oxidy-názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů	
<ul style="list-style-type: none"> • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi • rozlišuje kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů a uvede příklady takovýchto roztoků • změří pH roztoků s užitím indikátorového papírku a určí, zda se jedná o kyselý nebo zásaditý roztok • správně ředí roztoky kyselin a hydroxidů • popíše podstatu první pomoci při poleptání pokožky roztokem kyseliny nebo hydroxidu • popíše první pomoc při zasažení pokožky roztokem silné kyseliny nebo zásady • zapíše vzorce a popíše použití kyseliny sírové, chlorovodíkové, dusičné, uhličitě, siřičité a hydroxidu sodného, draselného a vápenatého • vysvětlí pojem slabá a silná kyselina • objasní pojem kyslíkatá a nekyslíkatá kyselina • vysvětlí pojem neutralizace a uvést příklad využití v praxi • rozezná neutralizaci mezi ostatními chemickými reakcemi 	kyseliny a hydroxidy-kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	
<ul style="list-style-type: none"> • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • • • • zapíše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy • určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech • popíše nejvýznačnější vlastnosti a použití některých halogenidů (NaCl, KCl, AgBr) • 	<p>solí kyslíkaté a nekyslíkaté-vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů</p> <p>halogenidy</p> <p>solí kyslíkaté</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • objasní názvosloví solí kyslíkatých kyselin • zapíše z názvů vzorce a naopak ze vzorců jejich název solí kyslíkatých kyselin • určí oxidační číslo atomů prvků v solích kyslíkatých kyselin • popíše vlastnosti a použití některých solí • popíše vlastnosti a použití sádry 		
Organické sloučeniny		
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • zapíše vzorce, popíše výskyt, vlastnosti a použití některých alkanů, alkenů, alkynů a arenů (methan, propan, butan, ethylen, acetylen, benzen a naftalen) • vysvětlí pojem organická chemie • zapíše chemickou reakci spalování methanu • vyjmenuje přírodní zdroje uhlovodíků a objasní význam jejich použití v životě člověka 	uhlovodíky-příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	
<ul style="list-style-type: none"> • vymezí pojem frakční destilace ropy a vyjmenuje základní frakce ropy a jejich použití • rozliší fosilní a vyráběné palivo • zhodnotí z ekologického hlediska využívání různých paliv, včetně pohonných látek pro automobily • vysvětlí význam používání automobilových katalyzátorů • popíše nebezpečí a zásady bezpečného užívání svítiplynu, zemního plynu a propan-butanu v domácnosti • uvede zásady bezpečné práce s hořavinami • vysvětlí princip hašení požárů a rozlišit použití vhodného hasícího přístroje vzhledem k typu požáru 	paliva-ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	
<ul style="list-style-type: none"> • objasní pojem uhlovodíkový zbytek • vymezí pojem derivát uhlovodíků • uvede vlastnosti halogenderivátů, popíše jejich využití v životě člověka • vysvětlí a v dostupných informačních zdrojích vyhledá jejich škodlivé účinky na životní prostředí (freony) • napíše vzorce některých halogenderivátů • napíše vzorce, uvede vlastnosti a použití některých alkoholů (methanolu, ethanolu a glycerolu) • vysvětlí pojem alkohol a fenol • vysvětlí pojem alkoholismus a popíše škodlivé účinky na lidský organismus • vymezí pojem karboxylová kyselina • napíše vzorce, uvede vlastnosti a použití některých karboxylových kyselin (mravenčí, octová) • popíše využití některých kyselin v domácnosti(citronová, mastné kyseliny) • rozeznává esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí • napíše vzorec, uvede vlastnosti a použití ethylesteru kyseliny octové • slovně vyjádří složení mýdel a uvede výhody a nevýhody používání mýdel a saponátů v domácnosti 	<p>deriváty uhlovodíků-příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin</p> <p>halogenderiváty uhlovodíků</p> <p>alkoholy a fenoly</p> <p>karboxylové kyseliny, estery</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve výchozích látkách a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovin, tuků a sacharidů • popíše zdroje, vlastnosti a použití sacharidů(glukosa, 	<p>přírodní látky-zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle</p> <p>sacharidy</p>	

<ul style="list-style-type: none"> sacharosa, škrob, celulóza) popíše zdroje a vlastnosti tuků a jejich vhodný obsah ve stravě člověka vyjmenuje příklady zdrojů bílkovin a uvést důvody a obecné zásady pro jejich začlenění do stravy objasní pojem denaturace bílkovin a popíše faktory, které ji způsobují rozezná aminokyselinu mezi jinými deriváty uhlovodíků uvede výchozí látky, produkty a podmínky průběhu fotosyntézy určí výskyt a význam některých vitamínů objasní pojem hypo- a hypervitaminóza 	tuky bílkoviny fotosyntéza vitaminy	
<ul style="list-style-type: none"> zapiše jednoduché chemické rovnice při zadání názvů a vzorců výchozích látek a produktů aplikuje zákon zachování hmotnosti 	chemická reakce	
<ul style="list-style-type: none"> používá veličinu látkové množství a jednotku mol při čtení chemických rovnic vypočítá molární hmotnost sloučeniny o známém vzorci z molárních hmotností chemických prvků řeší nejjednodušší výpočtové úlohy z chemických rovnic (vypočítat hmotnost reaktantu nebo produktu ze známé hmotnosti jiného reaktantu nebo produktu) vypočítá hmotnostní zlomek vymezí pojem látková koncentrace 	základní chemické výpočty	
Chemie a společnost		
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje chemický průmysl v ČR vyjmenuje některé produkty chemického průmyslu a jejich využití (průmyslová hnojiva, pesticidy, cement, vápno, sádra, léčiva aj.) popíše výrobu alespoň dvou chemikálií zhodnotí vliv chemického průmyslu na znečišťování životního prostředí zhodnotí vliv chemie a chemického průmyslu na ochranu životního prostředí rozeznává redoxní reakce mezi ostatními chemickými reakcemi určí v zápisu nejjednodušších chemických rovnic oxidaci a redukci vysvětlí pojem koroze popíše alespoň dva činitele ovlivňující rychlost koroze navrhne alespoň dva způsoby ochrany proti korozi 	chemický průmysl v ČR-výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze redoxní děje, hoření, koroze	
<ul style="list-style-type: none"> uvede příklady solí, které se používají jako dusíkatá a draselná průmyslová hnojiva (zhodnotí výhody a nevýhody hnojení průmyslovými hnojivy) vysvětlí dopad použití fosfátů jako součást pracích prášků a kombinovaných hnojiv na životní prostředí vyhledá aktuální negativní důsledky používání fosfátů (problematika výskytu sinic) 	průmyslová hnojiva	
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	tepelně zpracovávané materiály-cement, vápno, sádra, keramika	
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje příklady plastů a syntetických vláken, uvede jejich vlastnosti a zná jejich výhody i nevýhody při jejich používání zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na zemi 	plasty a syntetická vlákna-vlastnosti, použití, likvidace	PT5c

<ul style="list-style-type: none"> • zdůvodní význam recyklace 		
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá, zpracuje a následně interpretuje popřípadě obhájí nebo vysvětlí nejasnosti týkající se úlohy(projektu) zadané na určité téma 	Detergenty, ~~a~~ pesticidy, ~~a~~ insekticidy- chemie a trvale udržitelný rozvoj, chemické látky v životním prostředí- projekt	PT5c
<ul style="list-style-type: none"> • uvede zásady bezpečné práce s hořlavinami • vysvětlí princip hašení požárů a rozlišit použití vhodného hasícího přístroje vzhledem k typu požáru • aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe 	hořlaviny-význam tříd nebezpečnosti	
<ul style="list-style-type: none"> • popíše příklady volně i nezákonně prodávaných drog • uvede příklady nebezpečí pro lidský organismus 	léčiva a návykové látky	

Učební osnovy vyučovacího předmětu ZEMĚPIS

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Zeměpis rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Zeměpis vzdělávací oblasti Člověk a příroda Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Předmět je rozdělen na tematické okruhy:

1. Terénní geografická výuka, praxe a aplikace
2. Česká republika
3. Regiony světa
4. Životní prostředí
5. Společenské a hospodářské prostředí
6. Přírodní obraz Země
7. Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

Výukou zeměpisu vedeme žáky k poznání složitosti a mnohotvárnosti světa, souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, uvědomění závislosti člověka na přírodních zdrojích a vlivu člověka na životní prostředí. Proto jsme do výuky zeměpisu ve větší míře zařadili průřezové téma Environmentální výchova. Umožňujeme žákům odhalovat souvislosti mezi přírodními podmínkami a životem lidí a lidského společenství nejen v nejbližším okolí, ale i v regionech, na území ČR, v Evropě i ve světě. Žáci nezískávají jen vědomosti o obrazu světa, ale také si osvojují praktické dovednosti při samostatné práci s mapami, grafy, statistickými materiály. Vysvětlují údaje v nich obsažené a spojují poznatky z výuky s informacemi z jiných zdrojů. Dále jsou integrována PT Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	0	0	0	0	0	2	2	2	2

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá podle časové dotace v učebně. U vhodných témat probíhá výuka formou vycházek a exkurzí. Pro aktualizaci informací hojně využíváme Internet i jiné informační zdroje.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací a k využívání takto získaných znalostí v procesu učení i v praktickém životě
- učíme žáky rozumět základním termínům z oboru geografie a kartografie, vhodně tyto termíny používat a poznatky propojovat do širších celků
- vedeme žáky k porovnávání a posuzování vyhledaných informací

Kompetence k řešení problému

- učíme žáky vnímat a chápat problémové situace na globální i regionální úrovni, vedeme je k hledání řešení
- podněcujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací potřebných k řešení problému a k aplikaci získaných poznatků v běžném životě
- vedeme žáky k tomu, aby svoje rozhodnutí dokázali kriticky zhodnotit a obhájit

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulaci myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižně a souvisle
- učíme žáky využívat informační a komunikační technologie
- učíme žáky rozumět odborným textům a obrazovým materiálům a vhodně je zpracovávat do podoby odpovídající potřebě žáka

Kompetence pracovní

- učíme žáky pracovat s učebními pomůckami, jako jsou například atlasy, mapy, kompas apod.
- vedeme žáky k využívání dostupné literatury a dalších zdrojů
- vedeme žáky k odpovědnému přístupu k pracovní činnosti
- umožňujeme žákům samostatně pracovat na projektech, vypracovávat referáty apod.

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat ve skupině a vytvářet dobré pracovní vztahy
- podněcujeme žáky k diskusi a vhodné obhajoby svých názorů
- vedeme žáky k vzájemnému poskytování pomoci, výměně poznatků a zkušeností

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování názorů a přesvědčení jiných lidí, k pomoci slabším spolužákům
- vedeme žáky k pochopení situace ve světě, k uvědomění odpovědnosti a potřeby trvale udržitelného rozvoje

Vzdělávací obsah

ZEMĚPIS – očekávané výstupy u žáka 6.třídy	Učivo	PT
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace		
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s mapou, orientuje se podle ní v terénu • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ~~ve~~ volné přírodě v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, exkurze - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu	
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie		
<ul style="list-style-type: none"> • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • podle mapy určí zeměpisnou polohu a pásmový čas 	geografická kartografie a topografie, geografický a kartografický jazyk - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy, hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; glóbus, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám	
Přírodní obraz Země		
<ul style="list-style-type: none"> • popíše postavení Země ve vesmíru • porovná podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy • uvede důsledky pohybů Země kolem své osy a kolem Slunce • vysvětlí pohyby Měsíce a jeho vliv na procesy na Zemi 	Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas	
• rozliší a porovná základní složky a prvky přírodní sféry,	krajinná sféra, systém přírodní sféry -	PT 5b

jejich vzájemnou souvislost • porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost • rozezná vliv tvarů zemského povrchu a nadmořské výšky na výskyt a rozšíření organizmů	složky a prvky přírodní sféry, geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně, přírodní oblasti	
--	--	--

ZEMĚPIS – očekávané výstupy u žáka 7.třídy	Učivo	PT
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie		
• vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech a pro vytváření postojů k okolnímu světu • organizuje a hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	geografický a kartografický jazyk - statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat, praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	
Regiony světa – kromě Evropy		
• rozlišuje kritéria pro vymezení regionů světa • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií • orientuje se na mapách jednotlivých makroregionů světa • porovnává a hodnotí polohu, rozlohu, přírodní a společenskohospodářské poměry jednotlivých makroregionů světa podle předem zadaných kritérií • hodnotí potenciál a bariéry jednotlivých makroregionů	světadíly, oceány, makroregiony světa - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	
• zvažuje změny probíhající ve vybraných regionech světa • předpovídá na přiměřené úrovni budoucí vývoj vybraných regionů	modelové regiony světa - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	

ZEMĚPIS – očekávané výstupy u žáka 8.třídy	Učivo	PT
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie		
• vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech a pro vytváření postojů k okolnímu světu • organizuje a hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	geografický a kartografický jazyk - statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat, praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	
Regiony světa – Evropa		
• rozlišuje kritéria pro vymezení regionů světa • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií • orientuje se na mapách jednotlivých makroregionů světa • porovnává a hodnotí polohu, rozlohu, přírodní a společenskohospodářské poměry jednotlivých makroregionů světa podle předem zadaných kritérií • hodnotí potenciál a bariéry jednotlivých makroregionů	světadíly, oceány, makroregiony světa - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	
• zvažuje změny probíhající ve vybraných regionech světa • předpovídá na přiměřené úrovni budoucí vývoj vybraných regionů	modelové regiony světa - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	
Česká republika		

<ul style="list-style-type: none"> • vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy • zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu • analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům • zhodnotí na přiměřené úrovni možnosti dalšího rozvoje místního regionu 	místní region - zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)	
<ul style="list-style-type: none"> • porovná polohu a rozlohu území ČR vzhledem k okolním státům • orientuje se na mapě České republiky • orientuje se v přírodních, společenských a hospodářských podmínkách České republiky • zhodnotí přírodní a lidské zdroje České republiky a její hospodářský potenciál • uvede příklady účasti České republiky ve světových mezinárodních institucích a organizacích 	Česká republika - zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu	PT 3b
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky • charakterizuje základní přírodní, společenské a hospodářské podmínky vybraných regionů 	regiony České republiky - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	

ZEMĚPIS – očekávané výstupy u žáka 9.třídy	Učivo	PT
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie		
<ul style="list-style-type: none"> • organizuje a hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů 	geografický a kartografický jazyk - statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat, praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	
Společenské a hospodářské prostředí		
<ul style="list-style-type: none"> • popíše prostorovou organizaci světové populace, její rozložení • posoudí na přiměřené úrovni strukturu, složení, růst, dynamiku růstu a pohyby světové populace • rozliší základní typy sídel • posoudí jak přírodní a společenské podmínky souvisí s funkcí sídel 	obyvatelstvo světa - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace	PT4c
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí strukturu, složky a funkce světového hospodářství • vyhledá na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje, hlavní oblasti světového hospodářství • porovná předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit 	světové hospodářství - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně	PT5b PT5c
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady kritérií vzájemné odlišnosti a podobnosti států světa • porovná státy světa na základě podobných a odlišných znaků • uvede příklady nejvýznamnějších seskupení států světa, 	politická mapa světa - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení	PT2c PT2d PT3c PT5d

<p>popíše činnost a cíle těchto seskupení</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách aktuální politické změny a problémy • posoudí příčiny konfliktů ve světě 	<p>(integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska, aktuální společenské a politické poměry současného světa,</p>	
Životní prostředí		
<ul style="list-style-type: none"> • určí jednotlivé složky krajiny • uvede příklady přírodní a kulturní krajiny, rozliší jejich znaky a funkce 	<p>krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajín</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí vliv lidské činnosti na životní prostředí • uvede na příkladech závažné důsledky lidské činnosti na životním prostředí • vysvětlí pojem trvale udržitelný rozvoj • s využitím dostupných zdrojů vytvoří referát o současných ekologických problémech 	<p>vztah příroda a společnost - trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva</p>	PT 5c
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace		
<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří mapu využití krajiny v okolí školy nebo bydliště s pomocí topografické mapy regionu • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě 	<p>cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, exkurze</p>	

Učební osnovy vyučovacího předmětu PŘÍRODOPIS

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodopis rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Přírodopis vzdělávací oblasti Člověk a příroda Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Předmět je rozdělen na tematické okruhy:

1. Obecná biologie a genetika
2. Biologie hub
3. Biologie rostlin
4. Biologie živočichů
5. Biologie člověka
6. Neživá příroda
7. Základy ekologie
8. Praktické poznávání přírody

Při výuce přírodopisu se snažíme u žáka vytvářet ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou, představu o různorodosti a mnohotvárnosti života na Zemi, ale také se snažíme, aby žáci porozuměli nutnosti udržovat přírodní rovnováhu pro zachování živých soustav **i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.** Z toho důvodu je do předmětu ve větší míře integrováno průřezové téma Environmentální výchova. Žáci získávají poznatky o přírodě mimo jiné pozorováním a srovnáváním součástí přírody a prováděním vlastních pokusů. Učíme žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, **které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku,** souvislosti mezi nimi, klást otázky a hledat na ně odpovědi, řešit problémy a využívat získaných poznatků v běžném životě. Žáky vedeme k individuálnímu získávání nových vědomostí o přírodě pomocí literatury, médií i ke zvládání spolupráce ve skupinách. V 8. ročníku jsou do výuky integrovány kapitoly vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví úzce související s biologií člověka. Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

Třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	0	0	0	0	0	2	2	2	2

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá podle časové dotace ve specializované učebně přírodopisu nebo ve kmenové třídě. U vhodných témat probíhá výuka formou vycházek, exkurzí a laboratorních prací.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací o přírodě a jejich třídění, k využívání takto získaných znalostí v procesu učení i v praktickém životě
- podporujeme žáky v samostatném pozorování a experimentování
- učíme žáky rozumět běžným i odborným termínům a umět tyto termíny vhodně používat, poznatky propojovat do širších celků

Kompetence k řešení problému

- učíme žáky rozpoznávat a chápat problémy (především environmentální), vedeme je k hledání vhodného řešení
- podněcujeme žáky k aplikaci získaných poznatků při řešení problémů v běžném životě
- vedeme žáky k tomu, aby svoje rozhodnutí dokázali kriticky zhodnotit a obhájit je

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulaci myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižně a souvisle
- učíme žáky využívat informační a komunikační technologie
- učíme žáky rozumět odborným textům a obrazovým materiálům a vhodně je zpracovávat do podoby odpovídající potřebě žáka

Kompetence pracovní

- učíme žáky používat běžné učební pomůcky, jako je např. mikroskop nebo lupa
- vedeme žáky k využívání dostupné literatury a dalších médií při studiu přírody
- žáky vedeme k odpovědnému přístupu k pracovní činnosti s ohledem na ochranu svého zdraví i druhých a na ochranu životního prostředí
- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností v běžném životě

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat ve skupině, vytvářet dobré pracovní vztahy
- vedeme žáky k vzájemnému poskytování pomoci, výměně poznatků a zkušeností
- podněcujeme žáky k diskuzi, vhodné obhajobě svých názorů

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování názorů a přesvědčení jiných lidí, k pomoci slabším spolužákům
- vedeme žáky k pochopení ekologických souvislostí a environmentálních problémů, ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Vzdělávací obsah

PŘÍRODOPIS - očekávané výstupy u žáka 6.třídy	Učivo	PT
Praktické poznávání přírody		
<ul style="list-style-type: none"> • popíše jednotlivé části mikroskopu, připraví preparát a vytvoří nákres • určí rostliny a houby pomocí jednoduchého klíče • vytvoří herbář 	praktické metody poznávání přírody	
<ul style="list-style-type: none"> • uvádí příklady významných biologů a význam jejich objevů pro člověka 	významní biologové a jejich objevy	
Obecná biologie a genetika		
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v názorech na vznik Země i života • popíše vznik atmosféry, hydrosféry a ozónosféry a její význam pro život • rozliší základní projevy a podmínky života • vysvětlí princip fotosyntézy a dýchání 	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života	
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů, hub a bakterií • objasní funkci základních organel • vysvětlí rozdíly mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy 	základní struktura života - buňky, pletiva, tkáně, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné	
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje základní taxonomické jednotky • s pomocí atlasů a klíčů třídí organismy do základních taxonomických jednotek 	význam a zásady třídění organismů	
<ul style="list-style-type: none"> • uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií 	víry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití	
Biologie hub		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí různé způsoby výživy hub • vysvětlí význam hub v přírodě • vysvětlí význam hub bez plodnic pro člověka a jejich využití 	houby bez plodnic - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy	
<ul style="list-style-type: none"> • nakreslí a popíše stavbu těla hub • rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby a porovná je podle charakteristických znaků 	houby s plodnicemi - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami	
<ul style="list-style-type: none"> • objasní pojem symbióza na stavbě lišejníků • uvede význam a výskyt lišejníků 	lišejníky - stavba, symbióza, výskyt a význam	
Biologie rostlin		

<ul style="list-style-type: none"> • odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla • nakreslí a porovná stavbu jednotlivých orgánů rostlinného těla • vysvětlí funkci a význam jednotlivých orgánů • uvádí na základě pozorování různé způsoby rozmnožování rostlin a příklady přizpůsobení rostlin podmínkám prostředí 	anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí princip základních fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin 	fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základní taxonomické skupiny rostlin • uvádí významné zástupce rostlin a jejich význam a využití 	systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradin (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců	
<ul style="list-style-type: none"> • objasní význam rostlin a rostlinných společenstev pro život • zdůvodní nutnost ochrany přírody • vyhledá příklady ohrožených a chráněných druhů rostlin 	význam rostlin a jejich ochrana	PT5a PT5b

PŘÍRODOPIS - očekávané výstupy u žáka 7.třídy	Učivo	PT
Praktické poznávání přírody		
<ul style="list-style-type: none"> • určí živočišné druhy pomocí atlasu a klíče 	praktické metody poznávání přírody	
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá informace o významných bioloziích a jejich objevech pomocí dostupných zdrojů 	významní biologové a jejich objevy	
Biologie živočichů		
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje základní vnější a vnitřní stavbu hlavních taxonomických skupin živočichů • vysvětlí funkci jednotlivých orgánů 	stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, zařazuje vybrané živočichy do taxonomických skupin • charakterizuje způsob života skupin živočichů 	vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)	
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka • uvádí a uplatňuje zásady bezpečného chování při styku se živočichy • zdůvodní nutnost ochrany přírody 	rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva	PT5a
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí základní projevy chování živočichů v přírodě • na příkladech objasní způsob života živočichů a jejich přizpůsobení danému prostředí 	projevy chování živočichů	

PŘÍRODOPIS – očekávané výstupy u žáka 8.třídy	Učivo	PT
Praktické poznávání přírody		
<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech objasní způsob života živočichů a jejich přizpůsobení danému prostředí • vyhledá informace o významných bioloziích a hodnotí význam jejich objevů pro život člověka 	projevy chování živočichů významní biologové a jejich objevy	
Biologie člověka		
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v názorech na vznik a vývoj člověka • stručně charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka jako druhu • objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří 	fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka	PT4c

<ul style="list-style-type: none"> objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla vysvětlí vztahy mezi orgány 	anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti	
Obecná biologie a genetika		
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním a jejich význam z hlediska dědičnosti objasní princip přenosu dědičných vlastností uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů 	dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	
Výchova ke zdraví - změny v životě člověka a jejich reflexe		
<ul style="list-style-type: none"> optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví 	dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny	
<ul style="list-style-type: none"> v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíly mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování 	sexuální dospívání a reprodukční zdraví - předčasná sexuální zkušenost; těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	
Výchova ke zdraví – zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence		
<ul style="list-style-type: none"> dává do souvislostí složení stravy a způsob stavování z rozvojem civilizačních nemocí uplatňuje zdravé stravovací návyky zdůvodní pozitivní vliv správného životního stylu na zdraví člověka uvede příklady správného životního stylu 	výživa a zdraví, civilizační choroby, životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka - zásady zdravého stravování, vliv životního stylu a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy, zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí uplatňuje osvojené preventivní způsoby chování a léčby, objasní význam zdravého způsobu života v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech prakticky předvede aplikaci ~~předlékařské~~ první pomoci při poranění v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc 	ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy, tělesná a duševní hygiena - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví, bezpečné způsoby chování (nemocí přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy); preventivní a lékařská péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, epidemie při sportu, na pracovišti, v dopravě)	

PŘÍRODOPIS - očekávané výstupy u žáka 9.třídy	Učivo	PT
Praktické poznávání přírody		
<ul style="list-style-type: none"> určuje vybrané nerosty a horniny, zejména ze svého regionu 	praktické metody poznávání přírody	
Neživá příroda		
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v názorech na vznik Země popíše stavbu Země objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života 	Země - vznik a stavba Země	
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje a popíše vlastnosti nerostů zařadí nerosty a horniny do skupin podle vzniku a složení rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty uvede příklady praktického využití nerostů a hornin 	nerosty a horniny - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje příčiny a důsledky vnitřních a vnějších geologických procesů 	vnější a vnitřní geologické procesy - příčiny a důsledky	
<ul style="list-style-type: none"> porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy 	půdy - složení, vlastnosti a význam	PT5b

<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje hlavní půdní druhy a půdní typy v naší přírodě na základě pozorování určí převažující půdní typ v místním regionu 	půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje geologická období podle charakteristických znaků vybere typické organismy pro jednotlivá geologická období 	vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v geologické stavbě území České republiky 	geologický vývoj a stavba území ČR - Český masiv, Karpaty	
<ul style="list-style-type: none"> uvádí význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj ~~a udržení~~ života na Zemi různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi popíše oběh vody v přírodě, jeho příčiny a důsledky 	podnebí a počasí ve vztahu k životu význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	

Učební osnovy vyučovacího předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Hudební výchova rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Hudební výchova vzdělávací oblasti Umění a kultura Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Předmět je rozdělen na tematické okruhy:

1. Vokální činnosti
2. Instrumentální činnosti
3. Hudebně pohybové činnosti
4. Poslechové činnosti a hudební nauka

Hudební výchova vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnost emocionálního prožití hudby a poskytuje vhled do hudební kultury.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Do výuky jsou integrována PT Osobnostní a sociální výchova a Multikulturní výchova. Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá podle časové dotace v jednotlivých třídách, nebo v místech vhodných pro zvolenou činnost.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k pochopení specifických hudebních pojmů a termínů a jejich použití
- vytváříme u žáků povědomí o hudbě jako součásti celé kultury
- podporujeme samostatnost při analýze a interpretaci hudby

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k tomu, aby uměli získané teoretické dovednosti uplatnit při realizaci hudebních cvičení, úloh, pohybových činností apod.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování pocitů a prožitků z hudebních činností
- vedeme žáky k přesnému vyjadřování se pomocí hudební terminologie, k porozumění nejjednodušších hudebních záznamů

Kompetence pracovní

- používáme hudební nástroje
- nabízíme možnost výroby nejjednodušších hudebních nástrojů

Kompetence sociální a personální

- do hodin zařazujeme skupinovou práci
- žáci jsou vedeni k vzájemné výměně zkušeností, pomoci a spolupráci
- předkládáme možnost okamžitého ohodnocení výsledku své práce i práce ostatních

Kompetence občanské

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve třídě i ve skupinách, k pomoci slabším spolužákům
- učíme žáky porozumět hudebním tradicím
- vytváříme povědomí o české hudební kultuře

Vzdělávací obsah

HUDEBNÍ VYCHOVA-očekávané výstupy u žáka 1. třídy	Učivo	PT
vokální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> zpívá na základě svých dispozic rytmicky přesně 	<ul style="list-style-type: none"> - správné dýchání, výslovnost, hlasová hygiena, hlasový rozsah $c^1 - a^1$ - realizace písni ve 2/4 3/4 4/4 taktu - hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď) 	
instrumentální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> rytmizuje jednoduché texty využívá jednoduchých hudebních nástrojů k doprovodné hře reprodukuje rytmická cvičení předvedená učitelem 	<ul style="list-style-type: none"> - hra na rytmické nástroje, hra na tělo - hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď) - rytmizace říkadel 	
hudebně pohybové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> reaguje pohybem ruky i těla na znějící hudbu předvede jednoduchou krokovou variaci vysvětlí rozdíl mezi pochodem a ukolébavkou 	<ul style="list-style-type: none"> - taneční hry se zpěvem - pochod, ukolébavka - pohybové vyjádření hudby – tón vysoký, hluboký, silný, slabý, pomalu, rychle, silně, slabě - pohyb na místě, vpřed i vzad 	
poslechové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální rozpozná barvu lidského hlasu najde rozdíl v kvalitách tónu 	<ul style="list-style-type: none"> - hlas mužský, ženský, dětský - poslech hudby instrumentální, vokální a vokálně instrumentální - vlastnosti tónu – délka, výška, síla, barva 	

HUDEBNÍ VYCHOVA-očekávané výstupy u žáka 2. třídy	Učivo	PT
vokální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> zpívá na základě svých dispozic rytmicky přesně zaznamená pohyb melodie do notového sešitu ukáže správné dýchání 	<ul style="list-style-type: none"> - dýchání, výslovnost, hlasová hygiena, nasazení tónu, hlasový rozsah $c^1 - a^1$ - realizace písni ve 2/4 3/4 4/4 taktu - prodleva, kánon - hudební hry - diatonické postupy v durových tóninách - zachycení pohybu melodie pomocí jednoduchého grafického vyjádření 	
instrumentální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> rytmizuje a melodizuje jednoduché texty používá jednoduchých hudebních nástrojů k doprovodné hře reprodukuje rytmická cvičení předvedená učitelem pozná rozdíl mezi hrou silně a slabě, sám ji předvede a hudební nástroj 	<ul style="list-style-type: none"> - hra na hudební nástroje – hudební doprovod na těžké doby - hudební hry – melodizace otázek a odpovědí - reprodukce jednoduchých rytmických motivů - piano, forte 	PT 1a
hudebně pohybové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> pohybem ruky a těla vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku melodie předvede poskočný krok předvede pomocí pantomimy hru na hudební nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> - taneční hry se zpěvem, pohybová improvizace - taktování ve 2/4 taktu - poskočný krok 	
poslechové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná v proudu znějící hudby i na obrázku některé hudební nástroje reaguje na tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby 	<ul style="list-style-type: none"> - klavír, flétna, buben, housle, - zesilování, zeslabování, zrychlování, zpomalování, hudba taneční 	

HUDEBNÍ VYCHOVA-očekávané výstupy u žáka 3. třídy	Učivo	PT
vokální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> zpívá na základě svých dispozic intonačně a rytmicky přesně zazpívá 3 opěrné písně předvede správné dýchání a nasazení tónu 	<ul style="list-style-type: none"> dýchání, výslovnost, hlasová hygiena hlasový rozsah $c^1 - h^1$, volný nástup 3., 1. a 5. stupně nasazení a tvorba tónu, diatonické postupy v durových a mollových tóninách realizace písní ve 2/4 3/4 4/4 taktu hudební hry, kánon 	
instrumentální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> využívá jednoduchých hudebních nástrojů k doprovodné hře při zpěvu i tanci improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem orientuje se v notové osnově zapiše do notové osnovy noty a houslový klíč čte rytmické schéma identifikuje noty podle jejich délky popíše rozdíl mezi hrou sólového hráče a orchestru 	<ul style="list-style-type: none"> nota jako grafický znak pro tón (c^1, d^1, e^1, f^1, g^1) zápis rytmu jednoduché písně nota čtvrtová, půlová, osminová, pomlky houslový klíč, notová osnova reprodukce jednoduchých skladeb hudební doprovod, tvorba předeher čtení rytmického schématu jednoduché písně orchestr, sólo 	
hudebně pohybové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> pohybem ruky i těla vyjádří směr melodie, metrum, tempo a dynamiku předvede poskočný krok na 2 doby a přísuvný krok na 3 doby předvede taktování ve dvou a tříčtvrtovém taktu 	<ul style="list-style-type: none"> taktování, pohybový doprovod znějící hudby, taneční hry, melodie zesiluje, zeslabuje, zrychluje, zpomaluje, klesá, stoupá dvoudobá chůze, přísuvný krok, pohyb ve 3/4 taktu 	
poslechové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje slovně i pohybem těla jednotlivé kvality tónu a pohyb melodie pojmenuje v proudu znějící hudby i na obrázku některé hudební nástroje vyjmenuje nástroje, na které se hraje rytmus a nástroje, na které se hraje melodie 	<ul style="list-style-type: none"> rozdíl rytmus – melodie, délka, síla, barva tónu zvukomalba, rytmické a dynamické změny v proudu hudby, pohyb melodie harfa, činely kontrabas 	PT 1a

HUDEBNÍ VYCHOVA-očekávané výstupy u žáka 4. třídy	Učivo	PT
vokální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i dvojhase realizuje podle svých individuálních schopností jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not 	<ul style="list-style-type: none"> hlasová hygiena, hlasový rozsah $c^1 - d^1$, volný nástup 8. a spodního 5. stupně realizace písní, lidový dvojhlas, diatonické postupy v durových a mollových tóninách notový zápis jako opora při realizaci písně stupnice dur 	
instrumentální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře zahraje na rytmické nástroje rytmus jednoduché písně podle notového zápisu v notovém zápisu najde a vysvětlí význam některým hudebních značek čte noty z notového zápisu 	<ul style="list-style-type: none"> reprodukce motivů a témat, čtení notového zápisu, repetice, legato staccato, tvorba předeher, doher, jednoduchá písňová forma čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku (noty $c^1 - h^1$), délka not – celá, půlová, čtvrtová, 	

	osminová, pomlky	
hudebně pohybové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, pantomimy • realizuje jednoduchou píseň zapsanou pomocí not • předvede jednoduchý pohyb ve dvoudobém a třídobém rytmu 	<ul style="list-style-type: none"> - balet, pohyb, pantomima - taneční kroky 2/4 a 3/4 rytmu - kroky se zhoupnutím - pohybová improvizace - orientace v prostoru 	
poslechové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na tempové a dynamické změny • nabývá povědomí o významu Bedřicha Smetany, Antonína Dvořáka • slovně vyjádří pocity z poslouchané hudby • popíše rozdíl mezi malou a velkou písňovou formou na základě poslechu lidových písní • najde společné znaky hudebních nástrojů, seřadí je do skupin 	<ul style="list-style-type: none"> - velká a malá písňová forma - hudební výrazové prostředky (harmonie, kontrast, gradace) - epizody ze života skladatelů poslouchané hudby - rozlišování melodie od doprovodu - barva jako výrazový prostředek (hudební nástroje) 	PT 4a

HUDEBNÍ VYCHOVA-očekávané výstupy u žáka 5. třídy	Učivo	PT
vokální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách • dodržuje zásady hlasové hygieny • realizuje jednoduchou píseň zapsanou pomocí not • orientuje se notovém záznamu písně • zazpívá českou hymnu 	<ul style="list-style-type: none"> - zpěv české hymny a okolnosti vzniku-hlasová hygiena, nasazení a tvorba tónu, hlasový rozsah c¹ – d¹ - realizace písní, dvojhlas a vícehlas - diatonické postupy v dur a moll tóninách, volné nástupy - notový zápis jako opora při realizaci písně 	
instrumentální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří na základě svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry • zapíše vytvořené přede hry, mezihry i dohry do notové osnovy • realizuje podle svých schopností jednoduchou píseň zapsanou pomocí not 	<ul style="list-style-type: none"> - hra na hudební nástroje, hudební improvizace, tvorba přede her, doher, meziher s využitím tónového materiálu, - čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu 	
hudebně pohybové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků • na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků - pohybové prvky menuetu a některého společenského tance 	
poslechové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby, zapíše schéma • rozpozná v proudu znějící hudby metrytmické a harmonické změny • nabývá povědomí o společenské funkci hudby a o významu skladatelů (J.J. Ryba, W.A. Mozart, J.S. Bach..) • popíše prožitek z hudby • odliší slovně hudbu klasickou od moderní, popíše užití výrazové prostředky • zakreslí umístění jednotlivých nástrojů v symfonickém orchestru 	<ul style="list-style-type: none"> - hudební výrazové prostředky (rytmus, melodie, harmonie, barva, gradace, kontrast) - rondo, variace - zážitku z hudby - hudba moderní a klasická - symfonický orchestr - epizody ze života skladatelů 	PT 4a

HUDEBNÍ VYCHOVA-očekávané výstupy u žáka 6. třídy	Učivo	PT
vokální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách 	<ul style="list-style-type: none"> - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, dýchání, vokalizace, 	

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu • zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i dvojhlasu • předvede techniky vedoucí k rozšiřování hlasového rozsahu 	frázování, diatonické postupy v durových a mollových tóninách - odhalování souvislostí rytmu řeči a hudby	
instrumentální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata • volí a vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • přečte notový záznam, vysvětlí význam hudebních značek • zahraje akord jako doprovod k jednoduché písni • vyjmenuje nástroje používané v lidové hudbě 	- improvizování doprovodů s oporou o notový zápis - přede hry, mezihry, dohra, hra jednoduchých skladbiček na jednoduché nástroje - předznamenání, noty, akord - hudební nástroje v lidové hudbě	
hudebně pohybové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností lidové písně • rozpozná lidové tance • zvolí správný způsob taktování k poslouchané hudbě • předvede jednoduchou pohybovou vazbu ve dvojici 	- pohybové vyjádření kontrastu v hudbě - polka, valčík, mateník, lidová píseň, taktování, taneční kroky - dynamika, tempo rytmus, metrum, harmonie	
poslechové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdíl mezi operou a operetou • vnímá užité hudebně výrazové prostředky • chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k dílu jako k logicky utvářenému celku • pozná hudební díla a jejich autory 	- analýza hudebního díla - opera, opereta, hudba k baletu, partitura - epizody ze života skladatelů - slovní charakterizování hudebního díla - lidová hudba	

HUDEBNÍ VYCHOVA-očekávané výstupy u žáka 7. třídy	Učivo	PT
vokální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu • zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase • vysvětlí pravidla hlasové hygieny 	- rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, dýchání, vokalizace, frázování, diatonické postupy v durových a mollových tóninách - o lidském hlase, interpreti	
instrumentální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata • volí a vytváří jednoduché doprovody, které zapisuje do notového zápisu • provádí jednoduché hudební improvizace • čte z notového záznamu 	- přede hry, mezihry, dohry - záznam hudby, noty - vyjadřování rytmických, melodických, tempových a dynamických představ pomocí hudebního nástroje	
hudebně pohybové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • předvede prvky z lidového tance, baletu, výrazového tance a některého společenského tance 	- taneční kroky - pohybové vyjádření změn v proudu znějící hudby - lidový tanec, balet, výrazový tanec, společenský tanec	
poslechové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • vnímá užité hudebně výrazové prostředky • chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí poslouchanou skladbu do správného stylového období • vysvětlí charakteristické znaky ve stavbě poslouchaných děl 	- orientace v hudebních skladbách – baroko, klasicismus - fuga, koncert, sonátová forma, symfonie - epizody ze života skladatelů - muzikál	

HUDEBNÍ VYCHOVA-očekávané výstupy u žáka 8. třídy	Učivo	PT
vokální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a vícehlase 	<ul style="list-style-type: none"> upevňování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, dýchání, vokalizace, frázování, diatonické postupy v durových a mollových tóninách, rozvoj hudebního sluchu 	
instrumentální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata volí a vytváří jednoduché doprovody provádí jednoduché hudební improvizace orientuje se v hudebních nástrojích, které používá moderní hudba 	<ul style="list-style-type: none"> moderní hudební nástroje improvizování doprovodu s oporou o notový zápis předehry, mezihry, dohry, hra jednoduchých skladbiček na jednoduché nástroje stupnice, tónina 	
hudebně pohybové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby stylů 20. století pojmenuje některé z tanců různých stylových období 20. století zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě svých individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu 	<ul style="list-style-type: none"> pantomima, improvizace taneční pohyb, tance 20. století 	
poslechové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> zařadí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami vyhledá a zaznamená společné znaky hudby, výtvarného umění a architektury zařadí poslouchané interpretace do správného stylového období 	<ul style="list-style-type: none"> hudební dějiny- zahraniční hudba artificiální a nonartificiální hudba – vývoj, interpreti, skladatelé, výrazové prostředky interpreti zahraniční hudby 20. století 	

HUDEBNÍ VYCHOVA-očekávané výstupy u žáka 9. třídy	Učivo	PT
vokální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase zaspívá některou z českých písní charakteristickou pro 20. století 	<ul style="list-style-type: none"> upevňování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, dýchání, vokalizace, frázování, diatonické postupy v durových a mollových tóninách, rozvoj hudebního sluchu divadla malých forem 	
instrumentální činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata z populárních písní volí a vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace orientuje se v notových záznamech, přečte je, pojmenuje použité zkratky, zahraje 	<ul style="list-style-type: none"> moderní hudební nástroje improvizování doprovodu s oporou o notový zápis předehry, mezihry, dohry, hra jednoduchých skladbiček na jednoduché nástroje rytmus, metrum, tempo, harmonizace 	
hudebně pohybové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná některé z tanců různých stylů 20. století zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě svých individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu 	<ul style="list-style-type: none"> pantomima, improvizace taneční pohyb 	
poslechové činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> orientuje interpreta do správného stylového období 	<ul style="list-style-type: none"> hudební dějiny v Čechách česká artificiální a nonartificiální hudba – vývoj, interpreti, skladatelé, výrazové prostředky 	PT4a

	- interpreti české hudby 20. století ,	
--	--	--

Učební osnovy vyučovacího předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Výtvarná výchova vzdělávací oblasti Umění a kultura Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Žáci dosahují očekávaných výstupů ve třech tematických okruzích:

1. Rozvíjení smyslové citlivosti
2. Uplatňování subjektivity
3. Ověřování komunikačních účinků

Učivo těchto tří tematických okruhů se prolíná a nelze je striktně oddělovat.

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech, díky kterým se rozvíjí a uplatňuje vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazie a kreativita. Žáci jsou vedeni k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Výtvarná výchova přispívá k rozvoji a formování citlivé, celistvé, otevřené lidské bytosti, schopné uvědomovat si sebe sama ve světě. Výtvarná výchova napomáhá také k formulování a obhajování vlastních názorů a citlivému vnímání názorů druhých. Základním rysem koncepce předmětu je propojování smyslových, citových a myšlenkových složek psychiky žáka se schopností hlubokého prožívání a osobitého vyjadřování jevů a vztahů v mnohotvárném vnějším i vnitřním světě.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	1	1	1	2	2	2	1	2	1

Obsah učiva je rozdělen na tři období (1. – 3. třída, 4. -5. třída, 6. – 9. třída). Učitel sám podle svého uvážení rozdělí učivo do ročníků. Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá podle časové dotace v jednotlivých třídách, nebo v místech vhodných pro zvolenou činnost. Výtvarnou výchovu lze kombinovat a propojovat s ostatními předměty dle potřeb a aktuálního dění ve škole i mimo ni. Tam, kde je to možné, je vhodné zařazovat předmět ve dvouhodinových blocích. Do výuky jsou integrována PT Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k pochopení a poznání umělecké hodnoty
- vedeme žáky k chápání umění a kultury jako neoddelitelné součásti lidské existence
- žáci se učí prostřednictvím vlastní tvorby
- obnovujeme a pěstujeme u žáků představivost, imaginaci a fantazii.
- rozvíjíme a kultivujeme citové a smyslové schopnosti vnímání a soustředěné pozorování
- u žáků rozvíjíme výtvarné estetické vnímání, pozorování a reagování na vnější i vnitřní podněty

Kompetence k řešení problému

- probouzíme a kultivujeme osobité reakce žáků na podněty a problémy.
- vedeme žáky k tvořivému řešení konkrétních lidských problémů prostřednictvím výtvarně výrazových prostředků

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k užívání jazyka umění
- vedeme žáky k vyjadřování osobních prožitků a postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

- vedeme žáky k tomu, aby se uměli slovně vyjádřit k tvorbě svojí i svých spolužáků

Kompetence pracovní

- nabízíme žákům výtvarné řady, projekty, hru a experimentaci s výtvarnými prostředky a objevování jejich výrazových prostředků
- vedeme žáky ke kultivaci jejich výtvarných dovedností a schopností

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- nabízíme žákům obohacení jejich emocionálního života
- podporujeme rozvoj tvůrčího potenciálu
- vedeme žáky k vytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu
- vedeme žáky k účinné spolupráci ve třídě i ve skupinách
- rozvíjíme chápání potřeby efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- učíme žáky ocenit zkušenosti druhých lidí

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování, ochraně a k ocenění našich tradic a kulturního i historického dědictví.
- rozvíjíme pozitivní vztah k uměleckým dílům a ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti.
- vedeme žáky k porozumění, toleranci i kritičnosti, k projevům vlastním i ostatních lidí a zvláště k projevům výtvarné kultury a umění.

Vzdělávací obsah

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – očekávané výstupy u žáků 1. -3.třídy	Učivo	PT
Rozvíjení smyslové citlivosti		
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ • pozoruje, zkoumá a poznává blízké i vzdálené věci, jevy a činnosti; tvary a barvy (např. hračky, zařízení školy, stromy; stmívání, růst, sestavování, rozebírání) • pozoruje barvy, tvary a linie kolem sebe, sleduje jejich výraz a působení v přírodě, v lidských výtvorech a umění • rozliší základní geometrické plošné tvary a prostorové útvary, odlišuje je od tvarů přírodních • tvůrčím způsobem experimentuje s barvami (např. míchání a překrývání) • vyhledává výrazné a zajímavé linie, tvary, barvy, struktury a zaznamenává je (kresba, malba, otisk, muchláž, prostorová konstrukce) 	<p>prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality (barvy teplé a studené, světlé a tmavé, základní a podvojně), textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše a prostoru</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • pojmenovává základní prvky (např. velké – malé, tmavé – světlé, měkké – tvrdé tvary a předměty) 	<p>uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém vyjádření</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • zamýšlí se nad novými smyslovými zážitky, nad vztahem živého a neživého v přírodě a nad svým vztahem k okolí (např. světlo a tma, ožívování věcí) • pozoruje projevy člověka, jeho gesta, pohyby, řeč, 	<p>reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových,</p>	

zkoumá sebe sama – své projevy, nálady, podoby	pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	
<ul style="list-style-type: none"> • cíleně pozoruje vizuálně obrazná vyjádření • pozoruje přírodní a umělé tvary, struktury (např. lidová architektura, lidová řemesla) • vlastními slovy popíše svoje dojmy ze společných akcí (besedy, videoprojekce, výstavy, apod.) 	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, film, tiskoviny pro děti, televize, reklama	
Uplatňování subjektivity		
<ul style="list-style-type: none"> • v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace • vybavuje si a zaznamenává autentické smyslové zážitky, emoce, myšlenky, události, pohyb v čase a prostoru (linií, barvou, tvarem) • hledá inspirace a poučení v pohádkách, mýtech a bájích, odhaluje podoby a projevy smyšlených bytostí • experimentuje s různými běžnými i neobvyklými nástroji a materiály (např. ruka, tužka, štětec, dřívko, nit, kůra, papír, zemina, písek, plasty, látky, kovy, kůže) • experimentuje s tvary, liniemi, znaky • vyjadřuje se pohybem vlastního těla při výtvarně dramatických a komunikačních hrách, při pohybové relaxaci a při cvičení pro orientaci v prostoru (živé sochy, masky, divadlo, loutkové divadlo) 	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	PT 1e
<ul style="list-style-type: none"> • zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří předměty a souvislosti nové a neobvyklé • hledá zajímavé detaily, dotváří je kresbou, malbou, skládáním a množním • volně experimentuje s linkou, tvarem a obrysem • vytváří vlastní ilustrace 	typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, animovaný film, comics	
<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky 	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	
Ověřování komunikačních účinků		
<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření • odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností • zdůvodňuje, hodnotí a obhájí výtvarné pojetí, vede dialog, vyjadřuje se k tvorbě své a druhých – toleruje jejich způsoby vidění a výtvarného vyjádření • na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která 	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák	

<p>samostatně vytváří, vybírá či upravuje</p> <ul style="list-style-type: none"> • ověřuje si vliv svých činností na okolí – vystavuje své práce, s pomocí učitele realizuje drobné výtvarné projekty, podílí se podle svých možností na zlepšení prostředí školy 	<p>pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</p>	
--	--	--

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – očekávané výstupy u žáků 4. -5.třídy	Učivo	PT
Rozvíjení smyslové citlivosti		
<ul style="list-style-type: none"> • při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) • vyhledává linie, barvy, struktury, světlo, kontrast • hodnotí výrazové možnosti barev a jejich kombinací (odstín – sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly) ve volné tvorbě i praktickém užití (např. oděv, interiér) 	<p>prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • pojmenovává velké – malé, tmavé – světlé, měkké – tvrdé tvary a předměty • orientuje se v řazení prvků v tvarové a barevné kompozici • orientuje se v prostorových a barevných vztazích 	<p>uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly 	<p>reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá dostupná média a technické prostředky (např. kopírku, magnetofon, televizi, rozhlas, videokameru, videorekordér, fotoaparát, skener, internet, mikroskop, dalekohled atd.), soustředí se při tom především na výtvarné kvality záznamu • pracuje s různými zdroji odborných informací (např. s učebnicemi výtvarné výchovy, encyklopediemi, slovníky, monografiemi, životopisnými filmovými dokumenty, katalogy, časopisy, www) • pořídí záznam z navštívené výstavy 	<p>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny pro děti, televize, elektronická média, reklama</p>	PT6f
Uplatňování subjektivity		
<ul style="list-style-type: none"> • při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností • zaznamená autentické smyslové zážitky, emoce, myšlenky (hledá jejich podobnosti a odlišnosti) • pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) 	<p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností –manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby</p>	PT1e

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje linie, barvy, struktury, světlo, kontrast, kompozici ve vlastní tvorbě • využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací (odstín – sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly) ve volné tvorbě i praktickém užití (např. oděv, interiér) • tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů (např. mnohoúhelníků, spirál, elips, přímek, křivek) • při experimentování využívá řazení, seskupování, prolínání, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru • experimentuje s reprodukcemi a tiskovinami (postavy, příroda, technika, písmo, struktury, výtvarné znaky a symboly) • užívá prvky akční tvorby, výrazové možnosti těla <ul style="list-style-type: none"> ▪ zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé 		
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření v plošné, objemové i prostorové tvorbě • užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: • v plošném vyjádření linie a barevné plochy • v objemovém vyjádření modelování a sopečná postup • v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model • vyhledává a pojmenovává kompoziční přístupy a principy (horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanty atd.) • vyjadřuje charakteristické rysy stavby přírodních tvarů v prostoru i ploše, člení je, rozkládá a syntetizuje • vědomě volí a užívá nástroje a techniky pro konkrétní vizuálně obrazná vyjádření 	typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama	
<ul style="list-style-type: none"> • osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření 	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	
Ověřování komunikačních účinků		
<ul style="list-style-type: none"> • vědomě se zaměřuje na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy • porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace • nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil • osvojuje si schopnost výtvarné výpovědi (hodnocení, 	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci	

<p>zdůvodnění a obhájení, vedení dialogu)</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjadřuje se k tvorbě vlastní i ostatních (tolerance k rozdílným způsobům výtvarného vyjádření) ověřuje si vliv svých činností na okolí – vystavuje své práce, realizuje výtvarný projekt, podílí se na zlepšení prostředí školy na příkladech konkrétních výtvarných děl současnosti i minulosti vyhledává a srovnává různé způsoby uměleckého vyjádření hledá styčné body výtvarného umění s dalšími druhy a projevy umění – např. kniha, písmo, literatura, divadlo, film, architektura, hudba 	<p>se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</p>	
--	--	--

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – očekávané výstupy u žáků 6. - 7.třídy	Učivo	PT
Rozvíjení smyslové citlivosti		
<ul style="list-style-type: none"> vybírání, vytváření a pojmenovávání co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů vyhledávání, pojmenovávání linie, barvy, struktury, světlo, kontrast, kompozici ve vlastní výtvarné tvorbě orientuje se v základních pojmech nauky o barvách (tón, jas, lomená barva, pestré a nepestré barvy, míchání barev, barevný kontrast a harmonie, přírodní a syntetická barviva) vyhledává a zdůvodní závislost tvaru na funkci vhodnými výtvarnými technikami (např. otisky, frotáže, roláže, montáže, různé transformace – stylizace, deformace tvarů, transpozice a nadsázka barev) vystihuje přírodní tvary – jejich stavbu, barvy, povrchy, struktury hledá vhodné formy pro vyjádření obsahu v ploše a prostoru – kresba, malba, grafika, prostorová tvorba, instalace, PC grafika, multimédia 	<p>prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření</p>	
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v řazení prvků v tvarové a barevné kompozici orientuje se v prostorových a barevných vztazích 	<p>uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření</p>	
Uplatňování subjektivity		
<ul style="list-style-type: none"> prvky vizuálně obrazného vyjádření uplatňuje pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie zaznamenává autentické smyslové zážitky (např. 	<p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností –manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění</p>	PT 1e

<p>emoce, snové představy, prchavé okamžiky, jemné projevy energie, myšlenky), hledá jejich podobnost a odlišnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazových vyjádření • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu • vyjadřuje se pohybem vlastního těla při haptickém, komunikačním a prostorově orientačním cvičení – zobrazí znázorněné situace, využívá skupinové tvorby (tvoří záznamy a dokumentaci akcí) • cíleně zkoumá vztahy vlastního těla a prostoru (fáze pohybu, tanec, sport, pantomima, gesta) • užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích • využívá rozmanité materiály – přírodní i umělé • experimentuje s různými výtvarnými materiály (např. papírem, papírovou hmotou, ručním papírem, benzínovými papíry, vlnitou lepenkou, novinami) • uplatňuje jednodušší grafické techniky (monotyp, tisk z koláže, protisk ...) 	a interpretace	
<ul style="list-style-type: none"> • v tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace • zachází s dostupnými zobrazovacími prostředky – video, foto, PC, skener atd. • tvoří jednoduchá dramatická a multimediální představení • uvede znaky ilustrace, jmenuje některé ilustrátory s přihlédnutím k věku a čtenářským zájmům 	typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	
Ověřování komunikačních účinků		
<ul style="list-style-type: none"> • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci • hodnotí, obhajuje a zdůvodňuje vlastní výtvarnou výpověď, vede o ní dialog, vyjadřuje se k tvorbě druhých a toleruje ji • porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů 	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – očekávané výstupy u žáků 8. - 9.třídy	Učivo	PT
Rozvíjení smyslové citlivosti		

<ul style="list-style-type: none"> • spojuje výtvarnou tvorbu s hudbou, pohybem (dramatem) • vyhledává spojení hudby a výtvarného umění v multimediální tvorbě – např. videoklipy a reklama 	<p>reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává a hodnotí účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenávání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu • zkoumá charakter a psychický účín barev, jejich symbolické významy • hodnotí a porovnává užití barvy v umění • zkoumá a hodnotí význam formy, obsahu a působení uměleckých děl • zkoumá estetiku pohybu, tělo a pohyb v umění (např. Segal, Jakobsen, body art, PC animace) • vyhledává a využívá reprodukce, fotografie, časopisy a tiskoviny (porovnává strukturu, postavy, písmo a výtvarné znaky atd.) • hodnotí knihy, časopisy, noviny jako spojení slova s výtvarným projevem • využívá dostupnou odbornou literaturu (např. encyklopedie) • pořídí záznam z navštívené výstavy 	<p>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě</p>	
<p>Uplatňování subjektivity</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření uplatňuje pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • zaznamená autentické smyslové zážitky (např. emoce, snové představy, prchavé okamžiky, jemné projevy energie, myšlenky), hledá jejich podobnost a odlišnost • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazových vyjádření • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i 	<p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností –manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace</p>	<p>PT 1e</p>

<p>symbolického obsahu</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje se pohybem vlastního těla při haptickém, komunikačním a prostorově orientačním cvičení – zobrazí znázorněné situace, využívá skupinové tvorby (tvoří záznamy a dokumentaci akcí) • cíleně zkoumá vztahy vlastního těla a prostoru (fáze pohybu, tanec, sport, pantomima, gesta) • užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích • využívá rozmanité materiály – přírodní i umělé • experimentuje s různými výtvarnými materiály (např. papírem, papírovou hmotou, ručním papírem, benzínovými papíry, vlnitou lepenkou, novinami) • uplatňuje jednodušší grafické techniky (monotyp, tisk z koláže, protisk ...) 		
<ul style="list-style-type: none"> • osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření • rozpozná realistické zobrazení od výtvarné stylizace, nadsázky • vnímá a chápe využití barvy, světla, stínu pro modelaci tvarů a vyjádření prostoru 	<p>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech</p>	
<p>Ověřování komunikačních účinků</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • sleduje, dokumentuje a prezentuje proměny vlastního výtvarného vývoje (př. archiv, portfolio, dokumentace, tematická výstava, výtvarná publikace, přehlídka) • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • cíleně se zaměřuje na proměny konkrétních námětů, témat a konceptů ve výtvarném umění (zátiší, krajina, portrét, figurální kompozice, rodina, smrt, apokalypsa, drogy, muž a žena, erotika a pornografie atd.) • hledá, srovnává, posuzuje historické souvislosti, paralely s vlastními životními zkušenostmi, situacemi • seznamuje se s různými typy zobrazení a vnímá je v historických souvislostech – rovnoběžné promítání, pohledy, perspektiva (např. renesanční perspektiva, perspektiva ve fotografii, více pohledové zobrazení) • pozoruje, porovnává a zařazuje do historických souvislostí základní stavební prvky architektury (např. římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika) • dokumentuje proměny svého města – jeho architekturu, zajímavá místa • shromažďuje informace o zvláštních 	<p>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti</p>	

architektonických útvarech, slavnostech, výstavách, tamních umělcích (portály, mosty, nádraží, ateliéry, grafity, vztahy mezi lidmi atd.) – skicuje v exteriéru, fotografuje, hodnotí		
---	--	--

Učební osnovy vyučovacího předmětu RODINNÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Rodinná výchova rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví vzdělávací oblasti Člověk a zdraví Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Předmět je rozdělen na tematické okruhy:

1. Vztahy mezi lidmi
2. Změny v životě člověka a jejich reflexe
3. Zdravý způsob života a péče o zdraví
4. Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
5. Hodnota a podpora zdraví
6. Osobnostní a sociální rozvoj

Některé kapitoly vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví úzce souvisí s biologií člověka. Tyto kapitoly z tematických okruhů Změny v životě člověka a jejich reflexe a Zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence jsou integrovány v předmětu Přírodopis v 8. ročníku. Do předmětu jsou integrována PT Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova. Výuka je zaměřena na aktivní rozvoj a ochranu zdraví a propojení jednotlivých složek – fyzické, psychické a sociální. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní a zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům. Rozšiřují si poznatky o rodině, škole, společenství vrstevníků, vztazích mezi lidmi, rozhodují ve prospěch svého zdraví.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	0	0	0	0	0	1	1	0	0

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá podle časové dotace nejčastěji v kmenové učebně třídy. U vhodných témat jsou využívány odborné učebny i prostory mimo školu

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k plánování, organizování a řízení činností, k zájmu o studium a celoživotní vzdělávání
- umožňujeme jim vyhledávat a třídit informace a nové poznatky uplatňovat v tvůrčích činnostech a praktickém životě
- vedeme je k operování s přesnými termíny, znaky a symboly, k uvádění věcí, jevů do souvislosti s reálným životem
- umožňujeme jim samostatně pozorovat a experimentovat, nabádáme je k vyvozování závěrů pro využití výsledků v budoucnosti
- vedeme žáky k sebereflexi, hodnocení výsledků svého učení, diskusi o nich

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům dostatek úloh z reálného života vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- učíme je vyhledat informace vhodné k řešení problému, vedeme je k využívání získaných vědomostí a dovedností při objevování různých variant řešení

- umožňujeme žákům prakticky ověřit správnost řešení problému, osvědčený postup aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek a názorů v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně a souvisle
  - učíme je porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů
  - vedeme žáky k diskusi, obhajobě svého názoru, vhodné argumentaci
  - vedeme žáky k využívání komunikativních dovedností při vytváření nových vztahů a spolupráci s ostatními lidmi
- Kompetence sociální a personální
- podporujeme práci ve skupině
  - vedeme je k poskytování vzájemné pomoci při řešení problému
  - učíme žáky respektovat různá hlediska a čerpat poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- Kompetence občanské
- učíme žáky respektovat jeden druhého, vcítit se do situace ostatních lidí, uvědomit si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
  - vedeme žáky k pochopení základních principů společenských norem a zákonů
  - pomáháme mu v uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- Kompetence pracovní
- vedeme žáky k dodržování stanovených postupů, logického sledu pracovních činností při samostatných pokusech, také k dodržování bezpečnosti práce
  - umožňujeme jim činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a technickém profesním zaměření

Vzdělávací obsah

RODINNÁ VÝCHOVA - očekávané výstupy u žáka 6.třídy	Učivo	PT
Vztahy mezi lidmi a formy soužití		
<ul style="list-style-type: none"> • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky a partnery • vysvětlí role členů komunity, uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu 	<p>Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství, rodičovství</p> <p>Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, skupiny s určitým zaměřením, obec, spolek</p>	PT1f
Změny v životě člověka a jejich reflexe		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím 	Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní, společenské změny	
Zdravý způsob života a péče o zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví a zdraví druhých • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • vytváří si vlastní názor k problematice zdraví, předává si poznatky v okruhu rodiny a mezi vrstevníky a v okolí nejbližších • seznamuje se se složením stravy, způsobem stravování a rozvojem civilizačních chorob • uplatňuje v rámci možností zdravé stravovací návyky 	<p>Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, poruchy příjmu potravin</p> <p>Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota</p> <p>Tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit</p> <p>Režim dne</p> <p>Civilizační choroby</p>	PT1c
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence		
<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s kompenzačními a relaxačními technikami a sociální dovedností k regeneraci organismu 	<p>Stres a jeho vztah ke zdraví – relaxační, kompenzační, regenerační cvičení</p> <p>Návykové látky a jejich zneužívání</p>	

<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se se zdravotními a psychosociálními riziky spojenými s užíváním návykových látek, poznává a procvičuje sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo školu projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí 	Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) Bezpečné chování – pohyb v rizikovém prostředí, krizové situace Šikana a jiné projevy násilí, seznámení s odbornou pomocí	
Osobnostní a sociální rozvoj		
<ul style="list-style-type: none"> pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu 	Sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, utváření vědomí vlastní identity Mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce – respektování sebe sama i druhých, empatie, přijímání a respektování názoru druhých, aktivní naslouchání, dialog, komunikace a spolupráce v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	PT1 h,j,k

RODINNÁ VÝCHOVA - očekávané výstupy u žáka 7.třídy	Učivo	PT
Vztahy mezi lidmi a formy soužití		
<ul style="list-style-type: none"> respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery vysvětlí role členů komunity, uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu 	Práva a povinnosti členů rodiny Rodina a domov Rodina a bydlení Ekonomika domácnosti	
Změny v životě člověka a jejich reflexe		
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím poznává fyziologické změny v období dospívání, respektuje je, vhodně na ně reaguje respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování 	Sexuální dospívání – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, promiskuita, poruchy pohlavní identity Muž a žena	
Zdravý způsob života a péče o zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování, v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky vyjádří vlastní názor k problematice zdraví, předává si poznatky v okruhu rodiny a mezi vrstevníky a v okolí nejbližších aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc svěří se se zdravotním problémem, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc 	Ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty Ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy, prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a léčebná péče, základy první pomoci Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví	
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence		
<ul style="list-style-type: none"> samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovedností k regeneraci 	Stres a jeho vztah ke zdraví – relaxační, kompenzační, regenerační cvičení	

<p>organizmu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p> <ul style="list-style-type: none"> • dává uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka • uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni • vyhledá v případě pomoci odbornou pomoc 	<p>Auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologické hráčství, práce s počítačem, dopink, bezpečnost v dopravě</p> <p>Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví</p> <p>Bezpečné chování a komunikace – bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, přítomnost v konfliktních a krizových nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení</p> <p>Formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, šikana, komunikace se službami odborné pomoci, kriminalita mládeže</p> <p>Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt</p> <p>Ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí</p>	
<p>Hodnota a podpora zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví a zdraví druhých, vyvozuje osobní zodpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví, svěří se se zdravotními problémy, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví (ve škole, v obci) 	<p>Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich posloupnost</p> <p>Podpora zdraví a její formy – prevence, intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví</p> <p>~~Podpora zdraví v komunitě – programy podpory zdraví~~</p>	
<p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytváří odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu 	<p>Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování</p> <p>Psychohygiena – předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci v problémech</p> <p>~~Morální rozvoj – hodnotové postoje, rozhodovací dovednosti, dovednosti při řešení problémů~~</p>	PT1 c,k

Učební osnovy vyučovacího předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Tělesná výchova rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova vzdělávací oblasti Člověk a zdraví Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Učivo předmětu je členěno do etap na sebe navazujících:

- I.stupeň – 1. až 3. ročník, kdy se žák adaptuje na školu a pracovní režim, osvojuje si elementární pohybové dovednosti, zvládnutí spolupráce při jednoduchých týmových pohybových činnostech, je schopen uplatňovat zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech, je schopen reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti.
- I.stupeň – 4. až 5. ročník, kdy žák rozvíjí nové pohybové dovednosti, podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení své zdatnosti, seznamuje se a zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, zvládá dle individuálních předpokladů osvojované pohybové dovednosti, uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, reaguje adekvátně na možný úraz spolužáka, hodnotí kvalitu pohybových dovedností spolužáků, jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, zná a dovede užívat základní tělocvičné názvosloví.
- II. stupeň – 6. až 9. ročník, kdy žák již aktivně vstupuje do svého pohybového režimu, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v jiném sportovním prostředí, dokáže předvídat možné nebezpečí úrazu, odmítá škodliviny (drogy aj.) jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, zvládá s ohledem na svou individualitu osvojované poh. dovednosti a dokáže je tvořivě aplikovat při hře, soutěži apod., umí označit zjevné nedostatky a jejich eventuální příčiny, dokáže se dohodnout na jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva, rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti rolí hráčů, rozhodčích, či diváků, dokáže zorganizovat jednoduché turnaje, závody aj., zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách, podílí se na jejich prezentaci, uplatňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky.

Plavecký výcvik, bruslení, lyžování, turistika, pobyt v přírodě apod. mohou být do výuky řazeny v případě vhodných podmínek školy ve formě kurzů (plavání) nebo jednorázových hodin. Tyto aktivity mohou být řazeny v nižší, nebo vyšší etapě a sloužit jako průprava pro nácvik náročnějších činností, nebo ho učitel využívá k opakování a zkvalitňování pohybových dovedností.

Celým obsahem učiva předmětu tělesná výchova prostupují činnosti ovlivňující zdraví (význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech, výživa, úrazová zábrana), prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí. Učivo je předkládáno jako ucelený soubor námětů, poznatků, organizačních či jiných dovedností, činností a výstupů pro vzdělávací etapy.

Celým obsahem učiva předmětu tělesná výchova se prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova se všemi svými tematickými okruhy.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Vyučovací jednotkou je vyučovací hodina, výuka probíhá podle časové dotace v prostorách tělocvičny, sportovního hřiště (I. stupeň po třídách, II. stupeň odděleně dívky-chlapci), v případě sezónních sportů v okolí školy nebo na sportovištích k tomu určených (ledová plocha, sjezdovka, plavecký bazén, volná příroda).

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podporujeme u žáka schopnost logického myšlení při řešení složitějších skupinových soutěživých poh. aktivit
- rozvíjíme schopnost užívat znaků, povelů, symbolů při společných aktivitách
- vedeme žáky k posuzování a porovnávání, objektivnímu hodnocení
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k pohybovým činnostem.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vnímání nejrůznějších problémových situací při sportovních soutěžích, kdy jsou nuceni přemýšlet, jakým způsobem problém vyřešit, zlepšit svůj výkon apod.
- vytváříme u žáků schopnost uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí volbou vhodných skupinových tělesných aktivit v hodinách TV

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k schopnosti naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, reagovat na ně, obhajovat svůj názor
- učíme žáky rozumět různým typům běžně užívaných gest, zvuků a jiných komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině, podílet se na vytváření pravidel v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role ve sport. činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu výkonu svého týmu či družstva
- vedeme žáky k utváření příjemné atmosféry v týmu, učíme je ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi
- budujeme v žácích pozitivní představy o sobě samých, které podporují jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých, ke schopnosti vcítit se do situace druhých lidí učíme je odmítat útlak a hrubé zacházení
- vedeme žáky ke schopnosti rozhodovat se zodpovědně v dané situaci, poskytnout pomoc dle svých možností a chovat se zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících zdraví a život člověka

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k přístupu k výsledkům svých sport. činností z hlediska kvality, funkčnosti ale také z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých

Vzdělávací obsah

TĚLESNÁ VÝCHOVA - očekávané výstupy u žáka 1.třídy	Učivo	PT
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>		
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	<u>Význam pohybu pro zdraví</u> <u>Příprava organismu -</u> před pohybovou činností, uklidnění po zátěži	PT1c,d
• uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách	<u>Zdravotní tělesná výchova -</u> prevence, pohybový režim, vnímání pocitu při cvičení, dechová cvičení, zásady správného držení těla	
• uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	<u>Hygiena při TV –</u> hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	

	<u>Bezpečnost při pohybových činnostech</u> – cvičební prostor, šatny, umývárny	
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individ. předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině 	<u>Základy gymnastiky</u> -převaly stranou v lehu,kolébka na zádech,kotoul vpřed,chůze vpřed a vzad,obraty a přeběhy na lavičce <u>Rytmičné a kondiční formy cvičení pro děti</u> -rytmizace jednoduchých pohybů podle říkadel a písni,hudebních doprovodů,pokus o přísuný krok,cval stranou,nácvik správného držení těla <u>Základy atletiky</u> -běh střídáný s chůzí,překonávání překážek,rychlý běh na 50 m,vytrvalostní běh do 60 m,skok daleký z místa snožmo,s rozběhem,hod míčkem horním obloukem do dálky <u>Turistika a pobyt v přírodě</u> -chůze ke vzdálenějšímu cíli,chování v přírodě	
<ul style="list-style-type: none"> • Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových (poh). činnostech a soutěžích 	Pohybové hry s různým zaměřením-spojené s během, s házením a chytáním míče,s manipulací nejrůznějších pomůcek a náčiní,hry pro uklidnění,hry na hřišti a v tělocvičně,na ledu,na sněhu <u>Základy sportovních her</u> (manipulace s míčem apod.,průpravné hry...)	
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje na základní povely a pokyny k osvojované činnosti a její organizaci 	<u>Komunikace v TV</u> <u>Organizace při TV</u> -pořadová cvičení-základní postoje(pozor,pohov v řad nastoupit,nástup na značky,do řady,do družstev) Pravidla jednoduchých poh.činností	

TĚLESNÁ VÝCHOVA - očekávané výstupy u žáka 2.třídy	Učivo	PT
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti 	<u>Význam pohybu pro zdraví</u> <u>Příprava organismu (org.) před poh.činnostmi,uklidnění po zátěži</u> -průpravná cvičení(rozcvičky k procvičení koordinace pohybů,ve stoji spojném i rozkročném,cvičení v lehu na zádech,relaxační cvičení)	PT1c,d
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech • zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením 	<u>Zdravotní tělesná výchova</u> prevence, pohybový režim, vnímání pocitu při cvičení, dechová cvičení, zásady správného držení těla, základní cvičební polohy, základní technika cvičení	
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy 	<u>Hygiena při TV</u> - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity <u>Bezpečnost při poh.činnostech</u> (cvičební prostor,šatny,umývárny,příprava a ukládání jednoduchého nářadí,náčiní a pomůcek)	
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individ.předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině 	<u>Základy gymnastiky</u> -převaly stranou v lehu,kolébka na zádech,kotoul vpřed,chůze vpřed a vzad,obraty a přeběhy, nácvik kotoulu vzad, nácvik odrazu <u>Rytmičné a kondiční formy cvičení pro děti</u> -rytmizace jednoduchých pohybů podle říkadel a písni,hudebních doprovodů,pokus o přísuný krok,cval stranou,nácvik správného držení těla, základní taneční kroky <u>Základy atletiky</u> -běh střídáný s chůzí,překonávání překážek,rychlý běh na 50 m,vytrvalostní běh do 60 m,skok daleký z místa snožmo,s rozběhem,hod míčkem horním obloukem do dálky, nácvik	

	vytrvalostního běhu <u>Turistika a pobyt v přírodě</u> -chůze ke vzdálenějšímu cíli, chování v přírodě	
• spolupracuje při jednoduchých týmových poh. činnostech a soutěžích	Pohybové hry s různým zaměřením-hry spojené s během, s házením a chytáním míče, s použitím rozmanitých pomůcek a náčiní, hry pro zdokonalování jednotlivých pohybových dovedností, hry bojové a soutěživé, hry pro uklidnění Cvičení rovnováhy-poskoky na jedné noze, chůze po lavičce s plněním drobných úkolů <u>Základy sportovních her</u> -základní pravidla, vymezení hřiště pro hry s míčem (vybíjená), přihrávka obouruč na místě a v pohybu, vrchní přihrávka jednoruč, chytání obouruč na místě (návlek), driblíng s lehkým míčem na místě a v chůzi, základní přihrávky rukou a nohou	
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u>		
• reaguje na základní povely a pokyny k osvojované činnosti a její organizaci	<u>Komunikace v TV</u> <u>Organizace při TV</u> -pořadová cvičení, znalost základních povelů při pohybových a sportovních hrách <u>Pravidla jednoduchých poh. činností</u> <u>Zásady jednání fair play</u>	

TĚLESNÁ VÝCHOVA - očekávané výstupy u žáka 3. třídy	Učivo	PT
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>		
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	<u>Význam pohybu pro zdraví</u> <u>Příprava org. před poh. činnostmi</u> , uklidnění po zátěži- tělovýchovné chvíle během dne, sport a jeho prospěšnost pro zdraví člověka <u>Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti,</u> <u>síly, pohyblivosti, koordinace pohybu-rozcvičky</u> k procvičení koordinace pohybů, cvičení ve stoji spojném, rozkročném, v lehu, v kleku, v sedu, cvičení rovnováhy, stoj na jedné noze, poskoky na jedné noze, chůze po malé kladince	PT1c
• uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy • zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	<u>Zdravotní tělesná výchova</u> prevence, pohybový režim, vnímání pocitu při cvičení, dechová cvičení, zásady správného držení těla, základní cvičební polohy, základní technika cvičení, nevhodná cvičení a činnosti, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení	
• uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	<u>Hygiena při TV</u> -hlavní zásady hygieny, oděv, cvičební úbor, obuv <u>Bezpečnost při poh. činnostech</u> (cvičební prostor, šatny, umývárny, bezpečná příprava a ukládání náradí)-předcházení úrazům, ošetření drobného poranění	
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u>		
• zvládá v souladu s individ. předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině	<u>Základy gymnastiky</u> -kolébka na zádech, stoj s oporou o lopatky a záloktí (svíčka), kotoul vpřed ze stoje spojného, dva kotouly za sebou, leh na zádech, vztyk bez pomoci rukou, kotoul vzad, chůze po kladince s dopomocí, návlek gymnastického odrazu, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu, skoky prosté odrazem snožmo z trampolínky, ručkování ve svisu po hrazdě nebo podobném nářadí se stejnou funkcí <u>Rytmičné formy cvičení pro děti</u> -rytmizace jednoduchých pohybů podle písni, krok přisunný, poskočný, cval, návlek jednoduchého tanečku ve dvojicích, správné držení těla	

	<p><u>Základy atletiky</u>-běh střídáný s chůzí,Rychlý běh na 50 m,vytrvalostní běh do 800m,startovní povely,start nízký a vysoký,skok daleký z místa snožmo i s rozběhem do pisku,úprava doskočiště,přeskok pruhu širokého 50-100cm ve výši asi 60cm,hod míčkem horním obloukem do dálky z místa i s rozběhem,hod míčkem nebo přírodninou na cíl,znalost základních atletických disciplín,základní způsoby měření výkonů</p> <p><u>Průpravné úpoly</u>-jednoduché přetahy a přetlaky v rámci pohybových her</p> <p><u>Turistika a pobyt v přírodě</u>-pěší turistika,chování v přírodě,poznávání a ochrana přírody,orientace v lese,chování v dopravních prostředcích</p> <p><u>Plavání</u>(je zařazováno do základní výuky ve formě kurzu pod vedením školených instruktorů v plavecké škole</p> <p><u>Bruslení</u>(je zařazováno podle podmínek školy a vyspělosti a vybavenosti školy)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • spolupracuje při jednoduchých týmových poh. činnostech a soutěžích 	<p><u>Pohybové hry s různým zaměřením</u>-netradiční hry,využití netradičního náčiní,pohybová tvořivost</p> <p><u>Základy sportovních her</u>-příhrávka obouřuč z místa,vrchní příhrávka jednoruč z místa,chytání míče obouřuč i jednoruč(nácvík),pohyb s míčem a bez míče,držení jiného náčiní a pohyb s ním(florb.hokejka),základní pravidla,označení hřiště,pokyny a povely rozhodčího(vybíjená)</p>	
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • reaguje na základní povely a pokyny k osvojované činnosti a její organizaci 	<p>Komunikace v TV-pořadová cvičení,znalost povelů a pokynů a jejich dodržování</p> <p><u>Organizace při TV-nástupy</u> do družstev,skupin,příprava nářadí a jeho úklid,sledování základních výkonů a jejich záznam</p> <p>Pravidla jednoduchých poh.činností</p> <p>Zásady jednání a fair play</p>	

TĚLESNÁ VÝCHOVA - očekávané výstupy u žáka 4.třídy	Učivo	PT
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu,uplatňuje kondičně zaměřené činnosti 	<p><u>Význam pohybu pro zdraví</u>-různé funkce pohybu ve zdravém životním stylu(rozvoj zdatnosti,dovedností regenerace)</p> <p><u>Příprava org. před poh.činnostmi,uklidnění po zátěži</u>-rozcvičky k procvičení koordinace pohybů,protahování podle druhu sport.zaměření dané vyuč.jednotky,schopnost vést jednoduchou rozcvičku,cvičení ve stoji spojném,rozkročném,v sedu,kleku,lehu,cviky protahovací,posilovací,cvičení rovnováhy(stoj na jedné noze,poskoky na jedné noze)</p> <p><u>Zdravotně zaměřené činnosti</u>-relaxační cvičení,jóga pro děti,kompensace jednostranného zatížení,protahovací a napínací cvičení,cvičení dechová,cvičení pro správné držení těla,cvičení motivační,tvořivá,napodobivá</p> <p>Rozvoj různých forem rychlosti,vytrvalosti,síly,pohyblivosti,koordinace pohybu</p>	PT1c
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle 	<p><u>Zdravotní tělesná výchova</u></p> <p>prevence, pohybový režim, vnímání pocitu při cvičení, dechová cvičení, zásady správného držení těla, základní cvičební polohy, základní technika cvičení, nevhodná cvičení a činnosti, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sport. prostředí 	<p><u>Hygiena při TV-</u> hlavní zásady hygieny, oděv, cvičební úbor, obuv, otužování, správná životospráva, dodržování čistoty a pořádku</p> <p><u>Bezpečnost při pohybových činnostech-</u> předcházení úrazům bezpečným chováním, schopnost ošetřit drobná zranění, umět přivolat pomoc</p>	
<p><u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u></p>		
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individ. předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině 	<p><u>Základy gymnastiky-</u> základní cvičební polohy paží, nohou, postoje, názvy nářadí, kotoul vpřed a vzad a jejich modifikace, obraty, stoj na jedné noze (váha), počátek nácviku stoje na rukou (vzdálenost paží, poloha hlavy, zpevnění trupu), nácvik gymnastického odrazu z můstku, roznožka přes kozu našří, chůze po kladince bez dopomoci, cvičení na kruzích a hrazdě (přešvih do svisu vznesmo a střemhlav – nácvik)</p> <p><u>Rytmičké a kondiční formy cvičení pro děti-</u> krok přísunný, poskočný a cval, střídání tempa a základní tance založené na těchto krocích</p> <p><u>Průpravné úpoly-</u> jednoduché přetahy a přetlaky ve stoje, v sedu v rámci pohybových her</p> <p><u>Základy atletiky-</u> startovní povely, disciplíny, úprava doskočiště, sprint na 50 m, vytrvalostní běh do 800 m podle pohlaví, běh v terénu, start nízký a polovysoký, skok daleký z místa i s rozběhem, přeskok pruhu širokého 100 cm, skok vysoký střížný, hod míčkem do dálky i na cíl</p> <p><u>Turistika a pobyt v přírodě-</u> pěší turistika ke vzdálenějšímu cíli, pozorování a ochrana přírody, volba vhodného oděvu a obuvi, pohyb v terénu v různých ročních obdobích, chování se v dopravních prostředcích</p> <p><u>Plavání</u> (je zařazováno formou kurzu pod vedením školených instruktorů v plavecké škole)</p> <p><u>Bruslení</u> (je zařazováno v souvislosti s vyspělostí a vybaveností žáků)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohyb. Činnosti dovednosti, vytváří varianty osvojovaných osvojených pohyb. her 	<p><u>Pohybové hry-</u> hry spojené s během, manipulací s nejrůznějším náčiním, hry lokomoční, kondiční a koordinační, soutěživé a bojové, pro rozvoj představivosti a tvořivosti (na základě pohádek, pocitů, představ...)</p> <p><u>Základy sportovních her-</u> přihrávka obouruč z místa, vrchní přihrávka jednoruč z místa, chytání míče obouruč i jednoruč (nácvik), pohyb s míčem a bez míče, držení jiného náčiní a pohyb s ním (florb. hokejka), základní pravidla, označení hřiště, pokyny a povely rozhodčího (vybíjená), základy pravidel jednoduchých sport. her</p>	PT1i
<p><u>Činnosti podporující pohybové učení</u></p>		
<ul style="list-style-type: none"> • jednoduše zhodnotí pod vedením pg. doзору kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti • užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení 	<p><u>Komunikace v TV-</u> pořadová cvičení, pozor, pohov, vlevo vbok, vpravo vbok, rozchod čelem vzad, vyrovnat, do řady do zástupu, na značky, do družstev</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví 	<p>Zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly)</p> <p><u>Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových</u></p>	

činností(vybíjená, florbal, basketbal)		
TĚLESNÁ VÝCHOVA - očekávané výstupy u žáka 5.třídy	Učivo	PT
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>		
<ul style="list-style-type: none"> podílí se na realizaci pravidelného poh. režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti 	<u>Význam pohybu pro zdraví</u> - různé funkce pohybu ve zdravém životním stylu, význam sledování zákl. tělesných parametrů pro zdraví i poh. činnost, vhodné a nevhodné prostředí pro TV a sport <u>Příprava org. před poh. činností, uklidnění po zátěži</u> - rozcvičky k procvičení a přípravě na jednotlivé pohyby, schopnost vést jednoduchou rozcvičku, cvičení ve stoji spojné, rozkročné, sedu, kleku lehu, cviky posilovací, protahovací	PT1c
<ul style="list-style-type: none"> zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením 	<u>Zdravotně zaměřené činnosti</u> - cvičení relaxační, jóga pro děti, cvičení pro rozvoj kloubní flexibility, dechová, kompenzační, pro správné držení těla, vyrovnávací, psychomotorická cvičební chvíle během celého dne Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	
<ul style="list-style-type: none"> zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením 	<u>Zdravotní tělesná výchova</u> prevence, pohybový režim, vnímání pocitu při cvičení, dechová cvičení, zásady správného držení těla, základní cvičební polohy, základní technika cvičení, nevhodná cvičení a činnosti, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení, pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	
<ul style="list-style-type: none"> uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka 	<u>Hygiena při TV</u> - hlavní zásady hygieny, osobní čistota, oděv, cvič. úbor, obuv, otužování, správná životospráva, bezpečný pohyb v méně známých prostorech, škodlivý vliv kouření, alkoholu a drog na zdraví a pohybovou činnost <u>Bezpečnost při poh. činnostech (první pomoc v podmínkách TV- předcházení úrazům, bezpečná příprava a úklid nářadí, ošetření drobných poranění, přivolání pomoci v případě úrazu)</u>	
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u>		
<ul style="list-style-type: none"> zvládá v souladu s individ. předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení 	<u>Základy gymnastiky</u> - kotoul vpřed a vzad a jejich modifikace, obraty, stoj na jedné noze (váha), nácvik stoje na ruku s dopomocí, přeskok přes kozu roznožkou, výskok do vzporu dřepmo a nácvik skrčky přes kozu, chůze po kladince bez dopomocí, cvičení na kruzích nebo hrazdách (svis vznesmo a střemhlav podle výšpělosti žáků) <u>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</u> - rytmizace pohybů podle písni, krok přísunný, poskočný, cval, změna tempa, taneček v páru <u>Průpravné úpoly</u> - jednoduché přetahy a přetlaky v rámci pohybových her <u>Základy atletiky</u> - běh a chůze, překonávání překážek, úprava startu, startovací povely, úprava doskočiště, základní způsoby měření a zaznamenání výkonů, sprint na 50 m, vytrvalý běh do 800 m podle pohlaví, skok daleký do písku s rozběhem, běh	PT1i

<ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her 	<p>v terénu, skok vysoký, hod míčkem do dálky i na cíl</p> <p><u>Turistika a pobyt v přírodě</u>- pěší turistika ke vzdálenějšímu cíli, pozorování a ochrana přírody, volba vhodného oděvu a obuvi, pohyb v terénu v různých ročních obdobích, chování se v dopravních prostředcích při přesunu</p> <p><u>Pohybové hry</u>- spojené s během, s házením a chytáním míče, s manipulací různého náčiní, hry lokomoční, kondiční a koordinační, hry pro zdokonalování poh. Dovedností, soutěživé a bojové, hry relaxační, vyrovnávací, motivační</p> <p><u>Základy sportovních her</u>- pravidla vybíjené, florbalu, velmi zjednodušená pravidla košíkové, přihrávky míčem obouruč, vrchní přihrávka jednoruč, chytání míče na místě i za pohybu, driblíng na místě i za pohybu.</p> <p>Zvládnutí pravidel vybíjené zcela, florbal-pohyb s míčkem, střelba na branku, plnění úkolů při hře ve prospěch družstva, nebezpečí úrazu, basketbal-driblíng na místě a v pohybu, přihrávky na místě a v pohybu, střelba na koš, zjednodušená pravidla bez driblíngu</p> <p><u>Bruslení</u>(je zařazováno v souladu s vyspělostí a vybaveností žáků)</p>	
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti 	<p><u>Komunikace v TV</u>- pořadová cvičení, pozor, pohov, vlevo vbok, vpravo vbok, rozchod čelem vzad, vyrovnat, do řady do zástupu, na značky, do družstev</p> <p>Měření a posuzování osvojených pohybových činností</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví • užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení 	<p>Zásady jednání a chování(fair play, olympijské ideály a symboly)</p> <p><u>Pravidla zjednodušených osvojených pohybových činností</u>(vybíjená, florbal, basketbal)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy 	<u>Organizace v TV</u> - rozhodování při pohybov. a sport. hrách, soutěžích,	
<ul style="list-style-type: none"> • změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky 	Měření a posuzování pohybových dovedností	
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace 	<u>Zdroje informací o pohybových činnostech</u> - časopisy, knihy, televize, rozhlas	

TĚLESNÁ VÝCHOVA - očekávané výstupy u žáka 6. třídy	Učivo	PT
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • pod pg. vedením vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně • 	<p><u>Význam pohybu pro zdraví</u> – rekreační a výkonnostní sport dívek a chlapců, pohyb ve zdravém životním stylu, sledování zákl. tělesných parametrů pro zdraví i poh. činnost, rozlišení vhodného a nevhodného prostředí pro TV a sport</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti 	<u>Zdravotně orientovaná zdatnost-rozvoj ZOZ</u> (základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu, příprava organismu pro jednotlivé poh. činnosti s pomocí učitele), kondiční, koordinační a	

	strečinkové programy (rychlostně silová cvičení, vytrvalostní, dechová, kompenzační cvičení), manipulace se zatížením (podstata únavy, jednostranné zátěže a svalové nerovnováhy)	
<ul style="list-style-type: none"> pod pg. vedením se připraví před poh. činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností 	<u>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí</u> – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení (cvičení korektivní, cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti, cvičení kompenzační, cvičení pro správné držení těla)	
<ul style="list-style-type: none"> uplatňuje vhodné a bezpečné chování odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím 	<u>Hygiena a bezpečnost při poh. činnostech</u> – hlavní zásady hygieny, osobní čistota, otužování, správná životospráva, škodlivý vliv kouření, alkoholu a drog na zdraví a pohybovou činnost, bezpečný pohyb v tělocvičně i v nestandardních prostředích, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného, prevence úrazů, bezpečná příprava a úklid náradí	
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u>		
<ul style="list-style-type: none"> zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti posoudí pod vedením pg. dozoru osvojované pohybové činnosti 	<p><u>II. Pohybové hry</u> - spojené s během, s házením a chytáním různých druhů míčů, s manipulací různého náčiní, hry lokomoční, kondiční, koordinační, soutěživé a bojové</p> <p><u>Gymnastika</u> - akrobacie (kotoul vpřed a vzad a jejich modifikace, obraty, nácvik stoje na rukou s dopomocí, stoj na lopatkách), přeskok (roznožka přes kozu, výskok do vzporu dřepmo, nácvik skrčky přes kozu, výskok do vzporu dřepmo na švédskou bednu), hrazda nebo kruhy (svis vnesmo, střemhlav, překot vpřed a vzad), kladina (různé druhy chůze, rovnovážné polohy podle vyspělosti žáků)</p> <p><u>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</u> – základy rytmické gymnastiky (různé druhy pohybů s hudebním a rytmickým doprovodem, aerobní formy cvičení, výběr vhodného hudebního doprovodu, kroky, skoky, pohyby se švihadlem)</p> <p><u>Úpoly</u> – základy sebeobrany (přetahy, přetlaky a úpolové odpory)</p> <p><u>Atletika</u> – rychlý běh (běh do 100 m), vytrvalý běh na dráze (do 1 500 m), v terénu, skok do dálky s rozběhem, hod míčkem nebo granátem</p> <p><u>Sportovní hry</u> – herní činnosti jednotlivce (basketbal – nácvik driblinku na místě a v pohybu, přihrávky na místě a v pohybu, nácvik střelby na koš, odbíjená – nácvik spodního podání, nácvik odbití obouruč vřchem a spodem, kopaná – nácvik pohybu s míčem, přihrávky a střelby na branku, florbal – pohyb s míčkem, střelba na branku)</p> <p><u>Turistika a pobyt v přírodě</u> – přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, ochrana přírody</p> <p><u>Bruslení</u> – podle vyspělosti a vybavenosti žáků</p>	PT1i
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u>		
<ul style="list-style-type: none"> užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, 	<u>Komunikace v TV</u> – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely a signály, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech (pořadová cvičení, nástup do	

<p>respekt</p> <ul style="list-style-type: none"> • k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, diváka • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony 	<p>řady, zástupu, na značky, do družtev, pohotová reakce na signály)</p> <p><u>Organizace prostoru a pohybových činností –</u> v podmínkách tělocvičny a na hřišti, příprava potřebného nářadí a náčiní</p> <p><u>Historie a současnost sportu –</u> zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly, významné soutěže a sportovci</p> <p><u>Pravidla osvojovaných pohybových činností –</u> her, soutěží (basketbal, florbal, odbíjená)</p> <p><u>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech –</u> vzájemná ohleduplnost, čestnost</p> <p><u>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností –</u> měření atletických disciplín (hody, skoky)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • usiluje o vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením • vyhýbá se činností, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení 	<p><u>Zdravotní tělesná výchova</u> Základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, nevhodná cvičení a činnosti</p> <p>Speciální cvičení na oslabení podpůrně pohybového systému, na oslabení vnitřních orgánů, na oslabení smyslových a nervových funkcí</p> <p>Pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV –s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>	

TĚLESNÁ VÝCHOVA - očekávané výstupy u žáka 7.třídy	Učivo	PT
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • vstupuje do organizace svého pohybového režimu pod pg. vedením, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně • 	<p><u>Význam pohybu pro zdraví –</u> rekreační a výkonnostní sport dívek a chlapců, pohyb ve zdravém životním stylu, sledování zákl. tělesných parametrů pro zdraví i poh. činnost, rozlišení vhodného a nevhodného prostředí pro TV a sport</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti 	<p><u>Zdravotně orientovaná zdatnost-rozvoj ZOZ (základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu, příprava organismu pro jednotlivé poh. činnosti s pomocí učitele), kondiční, koordinační a strečinkové programy (rychlostně silová cvičení, vytrvalostní, dechová, kompenzační cvičení, příprava organismu pro různé pohybové činnosti s pomocí učitele, základní způsoby kontroly jednotlivých cvičení se spolužákem), manipulace se zatížením (podstata únavy, jednostranné zátěže a svalové nerovnováhy)</u></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • připraví se pod pg. vedením před poh. činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností 	<p><u>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí –</u>průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení (cvičení korektivní, cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti, cvičení kompenzační, cvičení pro správné držení těla)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím 	<p><u>Hygiena a bezpečnost při poh. činnostech –</u> hlavní zásady hygieny, osobní čistota, otužování, správná životospráva, škodlivý vliv kouření, alkoholu a drog na zdraví a pohybovou činnost, bezpečný pohyb v tělocvičně i v nestandardních prostředích, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného, prevence úrazů, bezpečná příprava a úklid nářadí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními 	<p><u>II. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u></p>	PT1i

<p>předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře a v soutěži</p> <ul style="list-style-type: none"> posoudí pod vedením pg. dozoru osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky 	<p><u>Pohybové hry</u> - spojené s během, s házením a chytáním různých druhů míčů, s manipulací různého náčiní, hry lokomoční, kondiční, koordinační, soutěživé a bojové</p> <p><u>Gymnastika</u> - akrobacie (kotoul vpřed a vzad a jejich modifikace, obraty, nácvik stoje na rukou s dopomocí, stoj na lopatkách, nácvik přemetu stranou, rovnovážné polohy v postojích), přeskok (roznožka přes kozu, výskok do vzporu dřepmo, nácvik skrčky přes kozu, výskok do vzporu dřepmo na švédskou bednu, nácvik skrčky přes švédskou bednu), hrazda nebo kruhy (svís vnesmo, střemhlav, překot vpřed a vzad, přešvihy únožmo ve vzporu), kladina (různé druhy chůze, rovnovážné polohy podle vyspělosti žáků, doprovodné pohyby paží, obraty, seskoky)</p> <p><u>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</u> – základy rytmické gymnastiky (různé druhy pohybů s hudebním a rytmickým doprovodem, aerobní formy cvičení, výběr vhodného hudebního doprovodu, kroky, skoky, obraty, pohyby se švihadlem, vyjádření dynamiky pohybem, základy techniky jednoduchých tanců)</p> <p><u>Úpoly</u> – základy sebeobrany (přetahy, přetlaky a úpolové odpory)</p> <p><u>Atletika</u> – rychlý běh (běh do 100 m), vytrvalý běh na dráze (do 1 500 m), v terénu, skok do dálky s rozběhem, hod míčkem nebo granátem</p> <p><u>Sportovní hry</u> – herní činnosti jednotlivce(basketbal – nácvik driblinku na místě a v pohybu, přihrávky na místě a v pohybu, nácvik střelby na koš, odbíjená – nácvik spodního podání, nácvik odbití obouruč vrchem a spodem, kopaná – nácvik pohybu s míčem, přihrávky a střelby na branku, florbal – pohyb s míčkem, střelba na branku)</p> <p><u>Turistika a pobyt v přírodě</u> – přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, ochrana přírody, chůze v terénu do 10 km, základy jízdy na běžeckých lyžích</p> <p><u>Bruslení</u> – podle vyspělosti a vybavenosti žáků</p> <p><u>LVK</u> - dle podmínek školy a žáků</p>	
<p><u>Činnosti podporující pohybové učení</u></p> <ul style="list-style-type: none"> užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, diváka sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva organizuje v týmu pod vedením pg. dozoru jednoduché turnaje na úrovni školy 	<p><u>Komunikace v TV</u> – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely a signály, gesta, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech (pořadová cvičení, nástup do řady, zástupu, na značky, do družstev, pohotová reakce na signály a gesta)</p> <p><u>Organizace prostoru a pohybových činností</u> – v podmínkách tělocvičny a na hřišti, příprava potřebného nářadí a náčiní, výstroj a výzbroj při nácviku běžeckém a sjezdovém lyžování</p> <p><u>Historie a současnost sportu</u> – zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly, významné soutěže a sportovci</p> <p><u>Pravidla osvojovaných pohybových činností</u> – her, soutěží (basketbal, florbal, odbíjená)</p> <p><u>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</u> – vzájemná ohleduplnost, čestnost</p> <p><u>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností</u> – měření atletických disciplín (hody, skoky, měření času při rychlém běhu)</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • usiluje o vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením • vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení 	<u>Zdravotní tělesná výchova</u> Základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, nevhodná cvičení a činnosti Speciální cvičení na oslabení podpůrně pohybového systému, na oslabení vnitřních orgánů, na oslabení smyslových a nervových funkcí Pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV –s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	
--	---	--

TĚLESNÁ VÝCHOVA - očekávané výstupy u žáka 8.třídy	Učivo	PT
<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu pod pg. vedením, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně • 	<u>Význam pohybu pro zdraví</u> – rekreační a výkonnostní sport dívek a chlapců, pohyb ve zdravém životním stylu, sledování zákl. tělesných parametrů pro zdraví i poh. činnost, rozlišení vhodného a nevhodného prostředí pro TV a sport	
<ul style="list-style-type: none"> • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program 	<u>Zdravotně orientovaná zdatnost-rozvoj ZOZ</u> (základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu, příprava organismu pro jednotlivé poh. činnosti s pomocí učitele), kondiční, koordinační a strečinkové programy (rychlostně silová cvičení, vytrvalostní, dechová, kompenzační cvičení, příprava organismu pro různé pohybové činnosti s pomocí učitele, základní způsoby kontroly jednotlivých cvičení se spolužákem), manipulace se zatížením (podstata únavy, jednostranné zátěže a svalové nerovnováhy)	
<ul style="list-style-type: none"> • samostatně se připraví před poh. činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností pod pg. dozorem – zatěžovanými svaly 	<u>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí</u> – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení (cvičení korektivní, cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti, cvičení kompenzační, cvičení pro správné držení těla)	
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím • 	<u>Hygiena a bezpečnost při poh. činnostech</u> – hlavní zásady hygieny, osobní čistota, otužování, správná životospráva, škodlivý vliv kouření, alkoholu a drog na zdraví a pohybovou činnost, bezpečný pohyb v tělocvičně i v nestandardních prostředích, příprava organismu před cvičením, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného, prevence úrazů, bezpečná příprava a úklid náradí	
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, v soutěži při rekreačních činnostech • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky 	<u>Pohybové hry</u> - spojené s během, s házením a chytáním různých druhů míčů, s manipulací různého náčiní, hry lokomoční, kondiční, koordinační, soutěživé a bojové, netradiční pohybové hry a aktivity <u>Gymnastika</u> - akrobacie (kotoul vpřed a vzad a jejich modifikace, obraty, stoj na rukou s dopomocí i s výdrží, nácvik přemetu stranou, rovnovážné polohy v postojích), přeskok (roznožka přes kozu, skrčka přes kozu, nácvik skrčky přes švédskou bednu našif i nadél, skoky odrazem z trampolínky a jejich modifikace), hrazda nebo kruhy (svis vnesmo, střemhlav, překot vpřed a vzad, přešvihy únožmo ve vzporu, nácvik	PT1h

	<p>výmky), kladina (různé druhy chůze, rovnovážné polohy podle vyspělosti žáků, doprovodné pohyby paží, obraty, náskoky, seskoky, jednoduché vazby a krokové variace)</p> <p><u>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</u> – základy rytmické gymnastiky (různé druhy pohybů s hudebním a rytmickým doprovodem, aerobní formy cvičení, výběr vhodného hudebního doprovodu, kroky, skoky, obraty, pohyby se švihadlem, s míčem, vyjádření dynamiky pohybem, technika jednoduchých tanců různého žánru, vlastní pohybová improvizace na hudební doprovod, jednoduché pohybové skladby)</p> <p><u>Úpoly</u> – základy sebeobrany (přetahy, přetlaky a úpolové odpory, nácvik pádů do kolébky, kotoulem přes rameno)</p> <p><u>Atletika</u> – rychlý běh (běh do 100 m), vytrvalý běh na dráze (do 2 000 m), v terénu, skok do dálky s rozběhem, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí do 3 kg</p> <p><u>Sportovní hry</u> – herní činnosti jednotlivce (basketbal – driblíng na místě a v pohybu, přihrávky na místě a v pohybu, střelba na koš, odbíjená – podání spodní, odbití obouruč vrchem a spodem, florbal – pohyb s míčkem, střelba na branku, kopaná – pohyb s míčem, střelby na branku), základy herních systémů</p> <p><u>Turistika a pobyt v přírodě</u> – přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, ochrana přírody, chůze v terénu do 15 km, orientace podle mapy, plánu, buzoly, příprava tábořiště, základy jízdy na běžeckých lyžích, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla</p> <p><u>Bruslení</u> – podle vyspělosti a vybavenosti žáků</p>	
<p><u>Činnosti podporující pohybové učení</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt • k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách 	<p><u>Komunikace v TV</u> – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povel a signály, gesta, základy grafického zápisu pohybu</p> <p>vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech (pořadová cvičení, nástup do řady, zástupu, na značky, do družstev, pohotová reakce na signály a gesta)</p> <p><u>Organizace prostoru a pohybových činností</u> – v podmínkách tělocvičny a na hřišti, příprava potřebného nářadí a náčiní, výstroj a výzbroj při nácviku běžeckého lyžování</p> <p><u>Historie a současnost sportu</u> – zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly, významné soutěže a sportovci</p> <p><u>Pravidla osvojovaných pohybových činností</u> – her, soutěží (basketbal, florbal, odbíjená, kopaná)</p> <p><u>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</u> – vzájemná ohleduplnost, čestnost</p> <p><u>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností</u> – měření, evidence atletických disciplín (hody, skoky, měření času při rychlém běhu)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně do svého 	<p><u>Zdravotní tělesná výchova</u></p> <p>Základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu</p>	

<p>pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení 	<p>zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti</p> <p>Speciální cvičení na oslabení podpůrně pohybového systému, na oslabení vnitřních orgánů, na oslabení smyslových a nervových funkcí</p> <p>Pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV –s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>	
<p>TĚLESNÁ VÝCHOVA - očekávané výstupy u žáka 9.třídy</p>	<p>Učivo</p>	<p>PT</p>
<p><u>Činnosti ovlivňující zdraví</u></p>		
<ul style="list-style-type: none"> aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a z konkrétním účelem 	<p><u>Význam pohybu pro zdraví</u> – rekreační a výkonnostní sport dívek a chlapců, pohyb ve zdravém životním stylu, sledování základních tělesných parametrů pro zdraví i poh. činnost, rozlišení vhodného a nevhodného prostředí pro TV a sport</p>	
<ul style="list-style-type: none"> usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program 	<p><u>Zdravotně orientovaná zdatnost-rozvoj ZOZ</u> (základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu, příprava organismu pro jednotlivé poh. činnosti), kondiční, koordinační a strečinkové programy (rychlostně silová cvičení, vytrvalostní, dechová, kompenzační cvičení, příprava organismu pro různé pohybové činnosti, základní způsoby kontroly jednotlivých cvičení se spolužákem), manipulace se zatížením (podstata únavy, jednostranné zátěže a svalové nerovnováhy)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> samostatně se připraví před poh. činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly 	<p><u>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí</u> – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení (cvičení korektivní, cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti, cvičení kompenzační, cvičení pro správné držení těla)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší 	<p><u>Hygiena a bezpečnost při poh. činnostech</u> – hlavní zásady hygieny, osobní čistota, otužování, správná životospráva, škodlivý vliv kouření, alkoholu a drog na zdraví a pohybovou činnost, bezpečný pohyb v tělocvičně i v nestandardních prostředích, příprava organismu před cvičením, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného, prevence úrazů, bezpečná příprava a úklid náradí</p>	
<p><u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u></p>		
<ul style="list-style-type: none"> zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	<p><u>Pohybové hry</u> - spojené s během, s házením a chytáním různých druhů míčů, s manipulací různého náčiní, hry lokomoční, kondiční, koordinační, soutěživé a bojové, netradiční pohybové hry a aktivity</p> <p><u>Gymnastika</u> - akrobacie (kotoul vpřed a vzad a jejich modifikace, obraty, stoj na rukou i s výdrží, přemet stranou, rovnovážné polohy v postojích), přeskok (roznožka přes kozu, skrčka přes kozu, nácvik skrčky přes švédskou bednu našší i nadél, skoky odrazem z trampolínky a jejich modifikace), hrazda nebo kruhy (svis vnesmo, střemhlav, překot vpřed a vzad, přešvihy únožmo ve vzporu, nácvik výmyku), kladina (různé druhy chůze, rovnovážné polohy podle vyspělosti žáků, doprovodné pohyby paží, obraty, náskoky, seskoky, jednoduché vazby a krokové variace)</p>	<p>PT1h</p>

	<p><u>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</u> – základy rytmické gymnastiky (různé druhy pohybů s hudebním a rytmickým doprovodem, aerobní formy cvičení, výběr vhodného hudebního doprovodu, kroky, skoky, obraty, pohyby se švihadlem, s míčem, vyjádření dynamiky pohybem, technika jednoduchých tanců různého žánru, vlastní pohybová improvizace na hudební doprovod, složitější pohybové skladby)</p> <p><u>Úpoly</u> – základy sebeobrany (přetahy, přetlaky a úpolové odpory, nácvik pádů do kolébky, kotoulem přes rameno)</p> <p><u>Atletika</u> – rychlý běh (běh do 100 m), vytrvalý běh na dráze (do 3 000 m), v terénu, skok do dálky s rozběhem, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí 3 - 5 kg</p> <p><u>Sportovní hry</u> – herní činnosti jednotlivce (basketbal – driblíng na místě a v pohybu, přihrávky na místě a v pohybu, střelba na koš, odbíjená – podání spodní, odbítí obouruč vrchem a spodem, florbal – pohyb s míčkem, střelba na branku, kopaná – pohyb s míčem, střelby na branku), jednotlivé herní systémy</p> <p><u>Turistika a pobyt v přírodě</u> – přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, ochrana přírody, chůze v terénu do 20 km, orientace podle mapy, plánu, buzoly, příprava tábořiště, organizace turistické akce, základy jízdy na běžeckých lyžích</p> <p><u>Bruslení</u> – podle vyspělosti a vybavenosti žáků</p>	
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 	<p><u>Komunikace v TV</u> – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely a signály, gesta, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech (pořadová cvičení, nástup do řady, zástupu, na značky, do družstev, pohotová reakce na signály a gesta)</p> <p><u>Organizace prostoru a pohybových činností</u> – v podmínkách tělocvičny a na hřišti, příprava potřebného nářadí a náčiní, výstroj a výzbroj při nácviku běžeckého lyžování</p> <p><u>Historie a současnost sportu</u> – zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly, významné soutěže a sportovci</p> <p><u>Pravidla osvojovaných pohybových činností</u> – her, soutěží, turnajů (basketbal, florbal, odbíjená, kopaná)</p> <p><u>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</u> – vzájemná ohleduplnost, čestnost</p> <p><u>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností</u> – měření, evidence, vyhodnocování atletických disciplín (hody, skoky, měření času při rychlém běhu)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení 	<p><u>Zdravotní tělesná výchova</u></p> <p>Základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti</p> <p>Speciální cvičení na oslabení podpůrně pohybového systému, na oslabení vnitřních orgánů, na oslabení</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	smyslových a nervových funkcí Pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV –s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	
---	--	--

Učební osnovy vyučovacího předmětu PRACOVNÍ ČINNOSTI

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Pracovní činnosti rozpracovává obsah vzdělávacího oboru a vzdělávací oblasti Člověk a svět práce Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Na prvním stupni má předmět komplexní charakter a dělí se na tematické okruhy:

1. Práce s drobným materiálem
2. Konstrukční činnosti
3. Pěstelské práce
4. Příprava pokrmů

Na druhém stupni jsou zařazeny tematické okruhy:

1. Pěstelské práce a chovatelství
2. Příprava pokrmů
3. Svět práce

Výuka je založena na aktivních činnostech žáků. V jejich průběhu získává žák základní poučení o materiálech, pomůckách a náradí, které používá, a to v nezbytné míře a na uživatelské úrovni, s ohledem na využití v praxi. Veškeré dovednosti a pracovní návyky žáci získávají v přímých praktických činnostech. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Pro výuku je možné dělit třídu na skupiny s respektováním bezpečnostních předpisů

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá dle časové dotace v jednotlivých třídách. Podle potřeby jsou využívány další prostory školy, školní dílny. Učivo může být rozloženo cyklicky, nebo v jednorázových blocích. Do výuky jsou integrována PT Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky ke správnému výběru a využití vhodných metod a pomůcek pro zvolenou činnost
- seznamujeme žáky s činnostmi využitelnými v jeho budoucím životě, učíme ho pojmenovat své možnosti, hledat způsoby, jak odstranit své nedostatky
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, posuzování výsledků a jejich využití v praxi

Kompetence k řešení problému

- nabízíme žákům ve všech činnostech dostatek úkolů, při nichž mají možnost výběru způsobu řešení
- umožňujeme žákům řešení pojmenovat a prakticky realizovat
- směřujeme zadávání úloh k tomu, aby odpovídaly věku a zájmu žáků, aby mohli sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů – postupujeme od jednoduchých ke složitějším činnostem
- směřujeme žáky k sebehodnocení, odhadu svých možností a zodpovědnosti za své rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky pomocí vypracování jednoduchých konstrukčních postupů k vyjadřování se v logickém sledu
- učíme žáky rozumět jednoduchým odborným textům (návody na obsluhu jednoduchých spotřebičů, jednoduché konstrukční činnosti, brožury s nabídkou dalšího vzdělávání apod.)
- umožňujeme žákům využití dostupných informačních technologií – zvláště při výběru budoucího povolání a seznamování se se světem kolem nás – časopisy, internet, odborná literatura
- podporujeme vytváření dobrého soužití mezi žáky i ostatními lidmi pomocí řešení modelových situací z běžného života

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky s požíváním a využíváním různých materiálů, nástrojů, pomůcek k pracovním činnostem, zahradnickému nářadí, vybavení kuchyně, domácnosti
- umožňujeme žákům, aby teoretické poznatky mohli co nejvíce využít při praktických činnostech tak, aby rozvíjeli své individuální zájmy
- dbáme na to, aby všechny činnosti žáci prováděli správně i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých
- nabízíme žákům orientaci v různých lidských aktivitách, vedoucích k uskutečňování jejich záměrů v budoucím životě (tem.okruh Svět práce)

Kompetence sociální a personální

- nabízíme žákům takové činnosti, aby mohli uplatit své návrhy a náměty pro individuální i společnou činnost
- vedeme žáky k tomu, aby dovedli poskytnout radu nebo pomoc ostatním při činnostech, které jsou zadávány pro skupiny
- hodnotíme nejen individuální práci žáka, ale práci skupiny, kolektivu
- učíme žáky naslouchat návrhům, názorům a radám ostatních, vybírat z nich podstatné věci
- pomáháme žákům poznávat, ve kterém oboru činnosti se cítí silní, vybírat činnosti, ve kterých by mohl nalézt další uplatnění

Kompetence občanské

- vedeme žáky v pěstitelských činnostech pomocí pozorování přírody k poznávání vlivu prostředí na rostliny, na člověka, tím pomáháme žákům chápat základní ekologické souvislosti
- vedeme žáky při všech činnostech spojených s možností nějakého poranění k zodpovědnému rozhodování se v krizových situacích tak, aby dokázali účinně a správně poskytnout pomoc
- nabízíme žákům činnosti, při kterých se seznámí s našimi národními tradicemi rukodělných výrobků
- vedeme žáky, aby svoji tvořivost využili i mimo školní prostředí – dárky u příležitostí kulturních akcí v obci apod.

Vzdělávací obsah

PRACOVNÍ ČINNOSTI - očekávané výstupy u žáka 1. třídy	Učivo	PT
Práce s drobným materiálem		
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních materiálů • pracuje podle slovního návodu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti práce 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálů - papír, modelína, textil - pracovní pomůcky (nůžky, lepidlo, špejle, vlna, apod.) - jednoduché pracovní postupy (stříhání, lepení, prostřihování,) - lidové zvyky, tradice, řemesla (Vánoce, Velikonoce) 	
Konstrukční činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • podle svých schopností vytváří vlastní plošné i prostorové kompozice • sestaví jednoduché modely z konstrukčních stavebnic se spojovacími prvky a díly 	<ul style="list-style-type: none"> - práce montážní a demontážní - stavebnice - kompozice z různých materiálů – plošné i prostorové 	PT1e

Pěstitelské práce		
<ul style="list-style-type: none"> • pečuje o nenáročné rostliny • pojmenuje alespoň semena tří rostlin • zaznamená pomocí obrázků klíčení semen, růst rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> - ošetřování rostlin - zalévání, kypření - základní podmínky pro pěstování rostlin (hlína, světlo, zálivka) - pěstování rostlin ze semen – hrách, fazole, čočka 	
Příprava pokrmů		
<ul style="list-style-type: none"> • zvládne jednoduchou úpravu stolu • chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduché prostírání (talíř, příbor, ozdoba) - pravidla správného stolování - čistota a hygiena 	

PRACOVNÍ ČINNOSTI - očekávané výstupy u žáka 2. třídy	Učivo	PT
Práce s drobným materiálem		
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních materiálů • přiřadí prvky lidové tradice ke správné příležitosti • pracuje podle slovního návodu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti práce 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálů (modelína, papír, textil, přírodniny) - pracovní pomůcky (nůžky, lepidlo, špejle, tupá jehla, nit, vlna, apod.) - jednoduché pracovní postupy (stříhání, lepení, prostřihování, navlékání, jednoduchý steh) - lidové zvyky, tradice – vánoční a velikonoční motivy 	
Konstrukční činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • podle svých schopností vytváří vlastní plošné i prostorové kompozice • sestaví jednoduché modely z konstrukčních stavebnic se spojovacími prvky a díly 	<ul style="list-style-type: none"> - práce montážní a demontážní - stavebnice - modely podle představy 	PT1e
Pěstitelské práce		
<ul style="list-style-type: none"> • pečuje o nenáročné rostliny • pojmenuje pěstitelský materiál (semena, hlína, květináč) 	<ul style="list-style-type: none"> - ošetřování rostlin (zalévání, kypření) - základní podmínky pro pěstování rostlin (hlína, světlo, zálivka) - pěstování rostlin ze semen 	
Příprava pokrmů		
<ul style="list-style-type: none"> • upraví stůl • chová se vhodně při stolování • použije správně příbor • pojmenuje nádobí používané při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduché prostírání (talíř, příbor, ozdoba) - použití příboru - pravidla správného stolování 	

PRACOVNÍ ČINNOSTI - očekávané výstupy u žáka 3. třídy	Učivo	PT
Práce s drobným materiálem		
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • předvede správné použití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek • pracuje podle slovního návodu a předlohy • použije vhodné tradiční lidové prvky • udržuje pořádek na pracovním místě • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálů (přírodniny, modelovací hmoty, papír a karton, textil, drát, fólie) - pracovní pomůcky a nástroje, jejich a využití - jednoduché pracovní postupy (stříhání, skládání, lepení, ohýbání, prostřihování, odměření a navečení nitě) - lidové zvyky, tradice a řemesla (Vánoce a Velikonoce) - bezpečnost při práci 	
Konstrukční činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • předvede elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • sestaví jednoduché modely z konstrukčních stavebnic s pomocí plánu • sestaví model podle svých představ 	<ul style="list-style-type: none"> - skládání prvků stavebnice do sebe, slepování, spojování pomocnými prvky, - sestavování modelů (špejle, karton, stavebnice) - práce s předlohou 	PT1e

Pěstitelské práce	
<ul style="list-style-type: none"> zalévá, pleje, kyprí nenáročné rostliny pozoruje přírodu a změny v ní zaznamená a zhodnotí výsledky svého pozorování pod vedením učitele 	<ul style="list-style-type: none"> rozmožování a výživa rostlin pokusy – vliv světla, tepla a vody na růst rostlin kalendář přírody (jednoduché údaje – obloha, srážky, pozorovatelné změny v přírodě)
Příprava pokrmů	
<ul style="list-style-type: none"> připraví stůl k dané příležitosti chová se vhodně při stolování předvede správné použití příboru zvolí vhodné nádobí k danému pokrmu 	<ul style="list-style-type: none"> lidové zvyky, rodinné slavnosti pravidla správného chování použití příboru a vhodného nádobí (talíře, sklenice, hrnky, misky)

PRACOVNÍ ČINNOSTI - očekávané výstupy u žáka 4. třídy	Učivo	PT
Práce s drobným materiálem		
<ul style="list-style-type: none"> vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti výrobky z daného materiálu a z kombinací materiálů využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu pracuje správně se zvolenými nástroji vytvoří vzorník sestaví jednoduchý pracovní postup vytvoří herbář z rostlinného materiálu, který si připraví 	<ul style="list-style-type: none"> pracovní pomůcky a nástroje (tradiční i netradiční) - dláto, kleště, šroubovák atd. materiál: přírodní, umělý, papír, textil, kov, drát lisování rostlin jednoduché stříhy, šití, vyšívání práce s papírem, kartonem vzorník – látky, papíry návyk plánování práce 	
Konstrukční činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> provádí jednoduchou montáž a demontáž stavebnic a jednoduchým předmětů pracuje podle jednoduché předlohy a návodu dodržuje zásady bezpečné práce naplňuje a zaznamená postup jednoduché činnosti popíše zásady první pomoci při lehčích zranění předvede pomoc při simulovaném zranění 	<ul style="list-style-type: none"> stavebnice jednoduché modely ze špejlí a drátů práce s jednoduchým náčrtem, návodem a předlohou vytváření vlastních prostorových kompozic (přírodní materiály) demontáž a montáž různých předmětů (kolo, hračka, kuchyňské přístroje) návody k obsluze domácích spotřebičů zásady 1. pomoci, zdravotnický materiál 	PT 1e
Pěstitelské práce		
<ul style="list-style-type: none"> provádí jednoduchou pěstitelskou činnost ošetřuje a pěstuje pokojové rostliny provádí a samostatně zaznamenává pokusy volí správné pomůcky a nástroje k pěstitelské činnosti vytvoří jednoduchou vazbu květin předvede správné použití zahradnického nářadí popíše zásady bezpečnosti při práci se zahradnickým nářadím vyjmenuje části pracovního oděvu 	<ul style="list-style-type: none"> sazení, setí, ošetřování květináče, hlína, semena sazenice, řízků podmínky života rostlin záznamník pokusů a výsledků práce vazba a úprava květin nářadí a náčiní na zahradě, oděv první pomoc při drobných poraněních, lékárnička bezpečnost při práci 	
Příprava pokrmů		
<ul style="list-style-type: none"> připraví jednoduchý teplý pokrm pod vedením učitele vybere potraviny potřebné k přípravě daného pokrmu popíše způsob nákupu a skladování potravin předvede správné stolování a společenského chování u stolu předvede správné zacházení s jednoduchými kuchyňskými přístroji 	<ul style="list-style-type: none"> základní vybavení kuchyně technika v kuchyni – historie a význam výběr, nákup a skladování potravin úprava stolu s jednoduchou aranží příprava teplé kuchyně obsluha a chování u stolu 	

<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje základním vybavení kuchyně • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce 	- bezpečnost práce v kuchyni	
---	------------------------------	--

PRACOVNÍ ČINNOSTI - očekávané výstupy u žáka 5. třídy	Učivo	PT
Práce s drobným materiálem		
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti výrobky z daného materiálu a z kombinací materiálů • využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • pracuje správně se zvolenými nástroji • vytvoří vzorník • sestaví jednoduchý pracovní postup • vytvoří herbář z rostlinného materiálu, který si připraví 	<ul style="list-style-type: none"> - pracovní pomůcky a nástroje (tradiční i netradiční) - dláto, kleště, šroubovák atd. - materiál: přírodní, umělý, papír, textil, kov, drát - lisování rostlin - jednoduché stříhy, šití, vyšívání - práce s papírem, kartonem - vzorník – látky , papíry - návyk plánování práce 	
Konstruktivní činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduchou montáž a demontáž stavebnic a jednoduchým předmětů • pracuje podle jednoduché předlohy a návodu • dodržuje zásady bezpečné práce • naplňuje a zaznamenává postup jednoduché činnosti • popíše zásady první pomoci při lehčích zranění • předvede pomoc při simulovaném zranění 	<ul style="list-style-type: none"> - stavebnice - jednoduché modely ze špejlí a drátů - práce s jednoduchým náčrtem, návodem a předlohou - vytváření vlastních prostorových kompozic (přírodní materiály) - demontáž a montáž různých předmětů (kolo, hračka, kuchyňské přístroje - návody k obsluze domácích spotřebičů - zásady 1. pomoci , zdravotnický materiál 	PT1e
Pěstelské práce		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduchou pěstelskou činnost • ošetřuje a pěstuje pokojové rostliny • provádí a samostatně zaznamenává pokusy • volí správné pomůcky a nástroje k pěstelské činnosti • vytvoří jednoduchou vazbu květin • předvede správné použití zahradnického nářadí • popíše zásady bezpečnosti při práci se zahradnickým nářadím • vyjmenuje části pracovního oděvu 	<ul style="list-style-type: none"> - sázení, setí, ošetřování - květináče, hlína, semena sazenice, řízky - podmínky života rostlin - záznamník pokusů a výsledků práce - vazba a úprava květin - nářadí a náčiní na zahradě, oděv - první pomoc při drobných poraněních, lékárnička - bezpečnost při práci 	
Příprava pokrmů		
<ul style="list-style-type: none"> • připraví jednoduchý teplý pokrm pod vedením učitele • vybere potraviny potřebné k přípravě daného pokrmu • popíše způsob nákupu a skladování potravin • předvede správné stolování a společenského chování u stolu • předvede správné zacházení s jednoduchými kuchyňskými přístroji • vyjmenuje základním vybavení kuchyně • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení kuchyně - technika v kuchyni – historie a význam - výběr, nákup a skladování potravin - úprava stolu s jednoduchou aranží - příprava teplé kuchyně - obsluha a chování u stolu - bezpečnost práce v kuchyni 	

PRACOVNÍ ČINNOSTI - očekávané výstupy u žáka 6. třídy	Učivo	PT
Pěstelské práce, chovatelství		
<ul style="list-style-type: none"> • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu v interiéru 	okrasné rostliny – základy pěstování a ošetřování pokojových květin, výživa rostlin, hnojení	
<ul style="list-style-type: none"> • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu 	dodržování zásad bezpečnosti a	

a správné uskladnění	ochrany při práci, hygieny práce a technologické kázně; pracovní nářadí a pomůcky, jejich údržba	
<ul style="list-style-type: none"> • pozná běžné druhy ovocných rostlin, uvede způsob pěstování, uskladnění plodů a zpracování • podílí se na přípravě výstavky ovoce • pečuje o vybrané ovocné dřeviny 	základní podmínky pro pěstování, poznávání ovocných rostlin, exkurze do zahradnictví	
<ul style="list-style-type: none"> • podle charakteristických znaků pozná některé léčivé rostliny a uvede způsob jejich využití • uvede rizika nesprávného užívání nebo zneužívání léčivých rostlin 	léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté, alergie, vliv rostlin na zdraví člověka a jeho psychiku, rostliny jako drogy a jejich zneužívání	
<ul style="list-style-type: none"> • pozná běžné druhy zeleniny, uvede její použití a způsob pěstování • podílí se na přípravě výstavky zeleniny 	zelenina – podmínky a zásady pěstování, osivo, sadba, výpěstky	
<ul style="list-style-type: none"> • zvolí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných okrasných rostlin v exteriéru 	okrasné rostliny - péče o živé ploty, okopávání, odplevelení	
<ul style="list-style-type: none"> • zkoumá druhy půd v okolí bydliště a školy, navrhne způsob jejího zpracování 	půda a její zpracování	
<ul style="list-style-type: none"> • chrání životní prostředí – v okolí školy vyhledá příklady nesprávné péče o půdu a životní prostředí, navrhne nápravu • uvede některé ekologické způsoby ochrany rostlin 	ochrana rostlin a půdy, ochrana proti chorobám a škůdcům	PT5b
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá jednoduchou vazbu, úpravu květin a základní aranžérské techniky 	aranžování a vazba rostlin	
<ul style="list-style-type: none"> • na vybraných příkladech prokáže základní znalost chovu drobných zvířat 	chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu	
<ul style="list-style-type: none"> • uvede zásady bezpečného kontaktu se zvířaty, poskytne první pomoc při úrazu 	první pomoc při úrazech způsobených zvířaty, kontakt se známými a neznámými zvířaty	
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce 	bezpečnost a hygiena chovu drobných zvířat	
<ul style="list-style-type: none"> • pečuje o akvarijní nebo terarijní živočichy 	chov akvarijních a terarijních živočichů	

PRACOVNÍ ČINNOSTI - očekávané výstupy u žáka 7. třídy	Učivo	PT
Příprava pokrmů		
<ul style="list-style-type: none"> • používá základní kuchyňský inventář • bezpečně obsluhuje základní spotřebiče (vařič, sporák, aj.) • 	kuchyně – základní vybavení (nádobí, náčiní, elektrické a plynové spotřebiče, mikrovlnná trouba, horkovzdušná trouba, fritovací hnec, aj.)	
<ul style="list-style-type: none"> • provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí • bezpečně zachází se základními čistícími prostředky 	udržování pořádku a čistoty (mycí a čistící prostředky)	
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje zásady hygieny a bezpečnost práce 	bezpečnost a hygiena provozu	
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává potravinářské výrobky podle informací na obalech • popíše způsoby uchovávání a skladování potravin 	potraviny – výběr (polotovary, zmrazené a konzervované potraviny, výrobky racionální výživy, aj.); nákup (cena, jakost, hmotnost, datum spotřeby, stav obalů); skladování, skupiny potravin	
<ul style="list-style-type: none"> • sestaví jídelníček 	- sestavování jídelníčku	
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší jednotlivé druhy masa 	- rozlišování potravin: druhy masa	
<ul style="list-style-type: none"> • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • pracuje podle návodu (receptu) 	příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena (studená kuchyně); základní způsoby tepelné úpravy; základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů (snídaně, předkrm, polévky, úprava	

	masa, přílohy, nádivky, moučníky, krémy, saláty a kompoty)	
• zná zásady správné výživy a řídí se jimi při přípravě jídla	- zdravá výživa; bílkoviny, tuky, sacharidy, vitamíny, nerostné látky a jejich význam v organismu	
• provede úpravu stolu pro všední i sváteční stolování	úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání (rodinný stůl pro běžné každodenní stolování); slavnostní stolování v rodině (slavnostní prostírání – rodinný stůl pro oslavu narozenin, vánoc); zdobné prvky a květiny na stole	
• dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	obsluha a chování u stolu	
• poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	první pomoc při úrazech v kuchyni – opaření, popálení, polití rozpáleným tukem, řezné rány	

Výstupy RVP	PRACOVNÍ ČINNOSTI - očekávané výstupy u žáka 8. třídy	Učivo	PT
	Svět práce		
• orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	• orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce	
• posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	• posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	PT1b,c
	Práce s technickými materiály		
	• uvede příklady řemesel • uvědomuje si důležitost techniky v moderním světě • uvědomuje si závažnost zneužívání techniky • uvědomuje si důležitost recyklace materiálů pro pozdější využití • třídí odpady	technika v životě člověka, využití, zneužití, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice, řemesla	
	• rozeznává rozdíl v pojmech surovina, polotovár, výrobek, vyjmenuje příklady • rozeznává různé druhy materiálů – dřevo, kov, plast, kompozit • vyjmenuje příklady užití materiálů v praxi (dřevo, kov, plast, kompozit) • určuje základní fyzikální a technické vlastnosti dřeva, kovu, plastů, kompozitů, technickou zpracovatelnost	vlastnosti materiálů a jejich využití v praxi, druhy dřeva, jejich vlastnosti, užití v praxi	
• užívá	• užívá jednoduchou technickou	technická dokumentace, náčrty, výkresy,	

technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	dokumentaci, dokáže popsat rozměry výrobku pomocí technické dokumentace <ul style="list-style-type: none"> vytvoří náčrt jednoduchého výrobku účelně využívá návody k výrobkům 	návody	
<ul style="list-style-type: none"> Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň organizuje a plánuje svou pracovní činnost 	<ul style="list-style-type: none"> pojmenuje pracovní pomůcky a nářadí pro ruční opracování dřeva a určí jejich význam provádí jednoduché technické práce se dřevem a dodržuje technologickou kázeň změří rozměry výrobku, orýsuje materiál k výrobě výrobku účelně užívá řezání, pilování, rašplování, broušení, vtání, dlabání, hoblování k úpravě materiálu a výrobě výrobku spojí dřevěné plochy hřebíky a vruty slepí dřevěné plochy vyjmenuje příklady jak se starat a chránit dřevěné výrobky před poškozením provádí povrchové úpravy materiálů a výrobků vytvoří výrobek ze dřeva organizuje a plánuje svou práci dodržuje důležité technologické postupy při práci se dřevem 	<p>práce se dřevem – měření, orýsování, řezání, pilování, rašplování, broušení, vtání, dlabání, hoblování, spojování hřebíky a vruty, lepení, povrchová úprava (natírání, lakování, moření)</p> <p>organizace práce, důležité technologické postupy při práci se dřevem</p>	
<ul style="list-style-type: none"> dodržuje zásady bezpečnosti práce a hygieny, zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> dodržuje zásady bezpečnosti práce a hygieny, zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím poskytne první pomoc při úrazu 	bezpečnost práce a hygiena, první pomoc	
jako nadstavbové učivo lze užít učivo z vyššího ročníku			

Výstupy RVP	PRACOVNÍ ČINNOSTI - očekávané výstupy u žáka 9. třídy	Učivo	PT
	Svět práce		
	<ul style="list-style-type: none"> informuje ostatní spolužáky o vybraných učebních a studijních oborech na jednotlivých školách 	možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby	
<ul style="list-style-type: none"> využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání prokáže v modelových 	<ul style="list-style-type: none"> navštíví Úřad práce ve Svitavách z dostupných zdrojů vyhledá další instituce poskytující pomoc při hledání zaměstnání prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	PT1b,c

situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce			
	<ul style="list-style-type: none"> zmapuje nejčastější formy podnikání v regionu 	podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	
	Práce s technickými materiály		
<ul style="list-style-type: none"> provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů pracovních nástrojů a nářadí 	<ul style="list-style-type: none"> pojmenuje pracovní pomůcky a nářadí pro ruční opracování kovů, plastů a kompozit a určí jejich význam provádí jednoduché technické práce se kovem, plastem a kompozitem a dodržuje technologickou kázeň změří rozměry výrobku, orýsuje materiál k výrobě výrobku účelně užívá stříhání, řezání, pilování, broušení, vtání, ohýbání, rovnání, spojování, lepení k úpravě materiálu a výrobě výrobku vyjmenuje příklady jak se starat a chránit výrobky z kovu, plastu a kompozit před poškozením provádí povrchové úpravy materiálů a výrobků rozhodne, jaký materiál je vhodné užít k výrobě zadaného výrobku a vyrobí ho 	<p>práce s kovem - měření a orýsování, stříhání, řezání, pilování, broušení, vtání, ohýbání, rovnání, spojování</p> <p>práce s plasty – měření a orýsování, stříhání, řezání, pilování, broušení, vtání, lepení</p> <p>práce s kompozity – měření a orýsování, řezání, pilování, broušení, vtání, lepení</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> organizuje a plánuje svou práci dodržuje důležité technologické postupy při práci s kovy, plasty, kompozity 	organizace práce, důležité technologické postupy při práci s kovy, plasty, kompozity	
	<ul style="list-style-type: none"> dodržuje zásady bezpečnosti práce a hygieny, zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím poskytne první pomoc při úrazu 	bezpečnost práce a hygiena, první pomoc	

Učební osnovy vyučovacího předmětu CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Cvičení z českého jazyka rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Předmět je určený pro žáky deváté třídy. Slouží především k souhrnnému opakování učiva českého jazyka na základní škole a zároveň jako podpůrný předmět sloužící k přípravě žáků na přijímací zkoušky na střední školy. Součástí tohoto předmětu je testování žáků ze znalostí učiva českého jazyka na úrovni ZŠ. Výběr testů určí vyučující na základě vlastního posouzení. Měsíc květen a červen jsou určeny pro realizaci projektu, tzn. zpracování a vlastní interpretace určitého učiva nebo úlohy z českého jazyka. Výběr a přesné zadání je v kompetenci učitele.

Předmět je realizován formou jedné vyučovací hodiny týdně ve třídě, popř. v učebně výpočetní techniky. Předmět není integrovaný ani do něj nejsou integrována PT.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

Třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0	0	0	0	0	0	0	0	1

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládáme žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- vedeme žáky k systematickému vedení a ukládání informací
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamujeme žáky s mluvnickými termíny

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézt chyby v textu a odůvodnit správné řešení

Kompetence komunikativní

- pomocí gramatického učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke vzájemné výměně zkušeností

Kompetence občanské

- seznamujeme žáka s naším slovesným dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

Vzdělávací obsah

CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA - očekávané výstupy u žáka 9. třídy	Učivo	PT
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje nejznámější jazykové rodiny, uvede příklady jazyků • rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk • uvede příklady nářečí, obecné češtiny 	obecné výklady o jazyce - jazykové rodiny (zejm. slovanské jazyky) - útvary jazyka – spisovný,	

<ul style="list-style-type: none"> vyhledá a přečte ukázky literatury psané nářečím, text převede do spisovné češtiny 	nespisovný - práce s jazykovými příručkami	
<ul style="list-style-type: none"> využívá znalosti pravidel spisovné výslovnosti 	zvuková stránka jazyka (hláskosloví – samohlásky, souhlásky), zvuková stránka slova (slabiky, přízvuk), zvuková stránka věty (pauzy, melodie, důraz, tempo)	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby, rozpoznává přenesená pojmenování pozná, jakým způsobem se do češtiny dostalo dané slovo rozliší jednotlivé části slova 	slovní zásoba a tvoření slov <ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba – slovo a jeho význam slova jednoznačná a mnohoznačná homonyma, synonyma, antonyma obohacování slovní zásoby – způsoby tvoření slov – stavba slova způsoby tvoření slov 	
<ul style="list-style-type: none"> správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov správně určuje jmenné a slovesné kategorie 	tvarosloví <ul style="list-style-type: none"> slovní druhy – určování, hledání v textu podstatná jména – druhy, jmenné kategorie, skloňování přídavná jména – druhy, jmenné kategorie, stupňování zájmena – druhy, skloňování číslovky – druhy, skloňování, psaní číslovek slovesa – slovesné tvary, slovesné kategorie příslovce – stupňování předložky, spojky, částice, citoslovce – určování v textu 	
<ul style="list-style-type: none"> využívá poznatků o jazyce ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí 	pravopis <ul style="list-style-type: none"> -i/-y- po obojetných souhláskách psaní -i/y v koncovkách podstatných a přídavných jmen -ě/-je- po souhláskách b, p, v psaní -mě/-mně- přepony s-/z-/vz- předložky s/z psaní velkých písmen u vlastních jmen 	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 	skladba <ul style="list-style-type: none"> větný člen – holý, rozvitý, několikanásobný základní větné členy rozvíjející větné členy věta jednoduchá a souvětí věta hlavní a vedlejší souvětí souřadné a podřadné 	
<ul style="list-style-type: none"> v psaném projevu vhodně užívá prostředků řeči 	slohové postupy a útvary, funkční styly (prostěsdělovací, publicistický, odborný, administrativní, umělecký, řečnický - tvořivá práce	
<ul style="list-style-type: none"> dle zadání učitele vytvoří vlastní pracovní list na základě osvojených znalostí z mluvnice využívá různé zdroje informací 	- projekt - tvorba pracovního listu z ČJ	

Učební osnovy vyučovacího předmětu CVIČENÍ Z MATEMATIKY

Obsahové, časové a organizační vymezení

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Vyučovací předmět Cvičení z matematiky je utvořen na základě rozpracování vzdělávacího obsahu oboru matematika. Je to předmět určený pro žáky deváté třídy, který slouží především k souhrnnému opakování učiva matematiky na základní škole (ZŠ) a zároveň jako podpůrný předmět sloužící k přípravě žáků na přijímací zkoušky na střední školy. Součástí tohoto předmětu je testování žáků z matematických znalostí učiva ZŠ na základě standardizovaných testů, které jsou určeny pro žáky 9. tříd. Výběr těchto testů určí vyučující na základě vlastního posouzení. Měsíc květen a červen budou určeny pro realizaci projektu, tzn. Zpracování a vlastní interpretace určitého učiva nebo úlohy z matematiky ZŠ, výběr a přesné zadání určí vyučující.

Předmět je realizován formou jedné vyučovací hodiny ve třídě. Předmět není integrovaný, neobsahuje PT – o jejich zařazení rozhodne vyučující.

Vzdělávací obsah oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na 3 tematické okruhy:

1. Čísla a početní operace
2. Geometrie v rovině a v prostoru
3. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

Třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0	0	0	0	0	0	0	0	1

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podporujeme u žáka rozvoj schopností abstraktního a logického myšlení, zejména zařazujeme vhodné problémové úlohy, logické úlohy, matematické hádanky, kvízy, rébusy apod.
- vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe
- vedeme žáky k stručnému vyjadřování využívajícímu matematického jazyka včetně matematické symboliky

Kompetence k řešení problému

- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- vedeme žáky k poznatku, že matematická úloha a nejen ona má různé varianty řešení, učíme žáky nalézat a objevovat různé varianty řešení úloh
- vedeme žáky k tomu, aby uměli známé a osvědčené postupy řešení aplikovat při řešení obdobných nebo nových úkolů a problémů
- vedeme žáky k provádění rozboru úkolu (problému), tvorbě plánu jeho řešení, odhadu výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a k vyhodnocení správnosti výsledku vzhledem k zadání
- vytváříme u žáků dovednost vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a umět své hypotézy ověřit nebo vyvrátit pomocí příkladů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů v logickém sledu
- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- vedeme žáka k přesnému a stručnému vyjadřování, užívání matematického jazyka včetně matematické symboliky, učíme žáky porozumět a orientovat se v různých grafech, tabulkách, diagramech apod.

Kompetence pracovní

- nabízíme žákům projekty a další činnosti (modelování), ve kterých se mj. budou učit zvládat základní pracovní činnosti (práce s různými materiály - papírem, dřevem, kovem)

Kompetence sociální a personální

- do hodin zařazujeme skupinovou práci
- žáci jsou vedeni k vzájemné výměně zkušeností, pomoci a spolupráci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve třídě i ve skupinách, k pomoci slabším spolužákům

Vzdělávací obsah

CVIČENÍ Z MATEMATIKY - očekávané výstupy u žáka 9. třídy	Učivo	PT
• převádět jednotky délky, plochy, objemu, hmotnosti	převody jednotek	
• pracovat s desetinnými čísly	desetinná čísla	
• rozeznat prvočíslo a přirozené číslo, znaky dělitelnosti • určit největší spol. dělitel a nejmenší společný násobek dvou až tří přirozených čísel • řešit jednoduché slovní úlohy vedoucí k určení největšího společného dělitele a nejmenšího společného násobku dvou až tří přirozených čísel	přirozená čísla	
• vyznačit vrcholové, vedlejší, souhlasné a střídavé úhly a určit jejich velikosti • určit velikosti vnitřních úhlů trojúhelníku • užívat úhlové jednotky	úhel a jeho vlastnosti	
• používat zlomky v početních operacích	zlomky, racionální čísla	
• aplikovat pravidla pro počítání s celými čísly	celá čísla	
• užívat poměr a řešit úlohy z praxe s využitím poměru	poměr	
• řešit slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti	přímá a nepřímá úměrnost	
• řešit slovní úlohy na výpočet počtu procent (promile), procentové části, celku	procenta, promile	
• užít středovou souměrnost v praxi • rozlišovat osově a středově souměrný útvar	středová a osová souměrnost	
• užívat věty o shodnosti trojúhelníků sss, sus, usu • sestrojit trojúhelník zadaný sss, sus, usu • řešit slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu všech geometrických útvarů • sestrojit rovnoběžník a lichoběžník v jednoduchých případech • sestrojit trojúhelník ze dvou stran a výšky • sestrojit trojúhelník ze dvou stran a těžnice • sestrojit rovnoběžník a lichoběžník, když známe výšku	trojúhelník, lichoběžník, rovnoběžník	

<ul style="list-style-type: none"> • vypočítat povrch a objem hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou podstavou 	hranol	
<ul style="list-style-type: none"> • řešit slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty 	Pythagorova věta	
<ul style="list-style-type: none"> • provádět základní početní operace s mocninami s užitím pravidel pro počítání s mocninami 	mocnina s přirozeným mocnitelem	
<ul style="list-style-type: none"> • pracovat s číselnými výrazy a s výrazy s proměnnými 	výrazy	
<ul style="list-style-type: none"> • řešit lineární rovnice a provádět zkoušku správnosti svého řešení • řešit slovní úlohy vedoucí k řešení lineární rovnice 	lineární rovnice	
<ul style="list-style-type: none"> • užít pojmy kruh, kružnice v praktických situacích • vypočítat obsah a obvod kruhu, délku kružnice • řešit slovní úlohy vedoucí k výpočtům obsahu a obvodu kruhu, délky kružnice 	kruh, kružnice	
<ul style="list-style-type: none"> • vypočítat objem a povrch válce • řešit slovní úlohy vedoucí k výpočtům povrchu a objemu válce 	válec	
<ul style="list-style-type: none"> • zpracovat a následně interpretovat popřípadě obhájit nebo vysvětlit nejasnosti týkající se úlohy(projektu) zadané na určité téma 	projekt	

Učební osnovy vyučovacího předmětu KONVERZACE Z ANGLICKÉHO JAZYKA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Konverzace z anglického jazyka vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka konverzace z anglického jazyka je založena na získávání vědomostí a dovedností potřebných k osvojování spisovné podoby anglického jazyka. Tento předmět je nabízen pro žáky s ambicemi jazykovými nebo pro žáky, kteří potřebují více procvičování a doučování. Žáci se učí poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Konverzace z anglického jazyka je zařazena jako volitelný předmět v 7., 8. a 9. ročníku.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	0	0	0	0	0	0	2	2	2

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá podle časové dotace v jednotlivých třídách, u vhodných témat je k procvičování učiva využívána počítačová učebna.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podporujeme u žáka zájem o studium anglického jazyka (zařazujeme vhodné úkoly, hádanky, písničky, rébusy)
- vytváříme pozitivní vztah k tomuto předmětu (slovní zásoba – moje rodina, domov, škola, město, příroda, nákupy, komunikace, setkání)
- vedeme žáky k stručnému vyjadřování v anglickém jazyce včetně anglické symboliky

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- učíme žáky vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání
- vytváříme předpoklady k mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama
- žáci jsou vedeni, úměrně věku, k používání internetu, čtení časopisů, pohádek

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu
- učíme mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu, analyzovat jej a posoudit jeho obsah

Kompetence pracovní

- nabízíme žákům další činnosti: pomocí obrázků - porovnáváme a všímáme si rozdílů např. v bydlení – britský rodinný dům x český rodinný dům, pomocí výrobků – vytváříme a ztvárňujeme pomůcky, kterými si připomínáme zvyky a tradice v anglicky mluvících zemích
- výuku doplňujeme praktickým předváděním daných situací např. nákup v obchodě apod.

Kompetence sociální a personální

- do hodin zařazujeme skupinovou práci, kde se žáci učí receptivním, produktivním a interaktivním řečovým dovednostem
- usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídát role ve skupině

Kompetence občanské

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve třídě i ve skupinách
- vedeme žáky k uplatnění praktických dovedností i mimo školu v běžných situacích (komunikace v obchodě, na nádraží, ve městě, na poště a orientace ve městě
- v hodině při práci si žáci společně stanovují pravidla chování

Vzdělávací obsah

KONVERZACE Z ANGLICKÉHO JAZYKA - očekávané výstupy u žáka 7. třídy	Učivo	PT
<ul style="list-style-type: none"> • představí nejen sebe, ale i ostatní spolužáky • používá vhodné fráze, my portfolio 	představování, škola, to be, množné číslo podstatných jmen	
<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří, že někomu něco patří, že někdo něco vlastní nebo se na to i zeptá • pojmenuje členy rodiny 	rodina, domácí mazlíčci, přivlastňovací pád, sloveso mít	
<ul style="list-style-type: none"> • požádá někoho, aby něco udělal • řekne někomu, aby něco nedělal • popíše své bydliště • zeptá se a oznámí, kolik je hodin • řekne a napíše datum 	dům, byt, bydlení, čas a datum, rozkazovací způsob	
<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří, že někdo něco umí nebo neumí • požádá o svolení, zda něco smí udělat • vyjádří, že se někde něco vyskytuje nebo nevyskytuje 	oslava narozenin, jídlo a pití, sloveso can, vazba there is/are	
<ul style="list-style-type: none"> • poradí návštěvníkům ČR, jak zde mohou strávit volný čas • zeptá se a popíše, co kdo dělá právě v tuto chvíli • mluví o opakujících se činnostech • popíše běžné zvyky 	Česká republika, Praha – naše hlavní město, přítomný čas průběhový, britská škola, naše škola, přítomný čas prostý	
• pracuje s autentickým materiálem	práce s časopisy, poslechy	

KONVERZACE Z ANGLICKÉHO JAZYKA - očekávané výstupy u žáka 8. - 9. třídy	Učivo	PT
<ul style="list-style-type: none"> • mluví o svých zálibách 	mimoškolní aktivity, Přítomný čas prostý, frekvenční příslovce	
<ul style="list-style-type: none"> • hovoří o předmětech blízkých a vzdálených • vyjádří názor na vzhled někoho nebo něčeho • zeptá se na zájmy a zvyky 	oblečení, nákupy, ukazovací zájmena, přítomný čas prostý, doplňovací otázky	
<ul style="list-style-type: none"> • zdůvodní svůj názor • používá spojku protože • popíše určité chování, opakovanou činnost • rozlišuje opakovanou a právě probíhající činnost 	školní výlet, zvířata, srovnávání přítomných časů	
<ul style="list-style-type: none"> • říká, co dělal v minulosti • mluví o zážitcích • mluví o počasí 	víkend, prázdniny, počasí,	

	minulý čas prostý,	
<ul style="list-style-type: none"> • zeptá se na cestu • popíše cestu • říká, komu určitá věc patří • ptá se na události v minulosti 	naše vesnice, prohlídka města, orientace ve městě, minulý čas prostý a průběhový,	
<ul style="list-style-type: none"> • reaguje na otázku Kde jsi byl? Co sis koupil? Koho jsi viděl? 	předpřítomný čas,	
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s autentickým materiálem 	práce s časopisy, poslechy,	

Učební osnovy vyučovacího předmětu RUSKÝ JAZYK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Ruský jazyk rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka ruského jazyka je založena na získávání základních vědomostí a dovedností potřebných k osvojování spisovné podoby ruského jazyka. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích. Žáci musí rovněž porozumět čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni.

Výuka seznamuje žáky s realitami zemí, jež tímto jazykem hovoří. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Vzdělávací obsah předmětu Ruský jazyk má komplexní charakter. ~~Desahované výstupy v jednotlivých ročnících jsou pro přehlednost rozděleny do tří složek:~~

- ~~Receptivní řečové dovednosti~~
- ~~Produktivní řečové dovednosti~~
- ~~Interaktivní řečové dovednosti~~

~~Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.~~

Ruský jazyk je zařazen jako volitelný předmět v 7., 8. a 9. ročníku.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

Třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	0	0	0	0	0	0	2	2	2

Úprava pro školní roky 2013/2014 a 2014/2015 – viz Poznámky k učebnímu plánu.

Předmět je realizován formou vyučovací hodiny ve třídě, ~~žáci využívají i výpočetní techniku.~~

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podporujeme u žáka zájem o studium cizího jazyka (zařazujeme vhodné úkoly, hádanky, písně, rébusy)
- učíme vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos
- umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady
- vytváříme pozitivní vztah k tomuto předmětu (slovní zásoba – moje rodina, domov, škola, město, příroda, nákupy, komunikace, setkání)
- klademe důraz na čtení s porozuměním

Kompetence k řešení problému

- motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu, čtení časopisů, pohádek
- žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- vedeme žáky k vnímání a chápání různých jazykových sdělení

- vedeme k správnému a plynulému čtení s porozuměním

Kompetence pracovní

- nabízíme žákům i další činnosti: pomocí obrázků - porovnáváme a všímáme si rozdílů např. v bydlení – např. rodinný dům
- výuku doplňujeme praktickým předváděním daných situací např. nákup v obchodě apod.

Kompetence sociální a personální

- během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení
- usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině
- učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

Kompetence občanské

- během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení
- usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině
- učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

Vzdělávací obsah

RUSKÝ JAZYK – očekávané výstupy u žáka 7. třídy	Učivo	PT
Receptivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby • rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje • používá dvojjazyčný abecední slovník učebnice • vybarvuje obrázek podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> — slovní zásoba a tvoření slov — jednoduchá sdělení – pozdrav, omluva, adresa — práce se slovní zásobou — obrázkový diktát 	
Produktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • sděluje ústně i písemně základní údaje o své osobě své rodině • reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu • napíše jednoduchá sdělení a odpovědi na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět 	<ul style="list-style-type: none"> — základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov — věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě, číslovky, přítomný čas sloves — slovní zásoba a tvoření slov synonyma, antonyma, význam slov v kontextu — jednoduchá sdělení adresa, blahopřání, omluva, pozdrav 	
Interaktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších dvou osob prostřednictvím běžných výrazů • Poslouchá nahrávku, opakuje podle nahrávky 	<ul style="list-style-type: none"> — rozhovory, práce ve skupině — poslechy 	

RUSKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 7. třídy	Učivo	PT
- poslech s porozuměním – žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a	- zvuková a grafická podoba jazyka fonetické znaky (pasivně),	

<p>reaguje na ně – rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>- mluvení – žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času dalších osvojovaných témat – odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p> <p>- čtení s porozuměním – žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům – rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům – rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci – žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p> <p>- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	<p>základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - představování, pozdravy (při setkání, při loučení), návštěva, telefonování, rodina, povolání, volný čas, dopisování, nákupy, počasí, zvířata, měsíce, dny v týdnu – základní poučení o přízvuku - rozlišování přízvučných a nepřízvučných slabik - intonace tázacích a oznamovacích vět - jednotlivá písmena - psaní „ně“ u sloves - jména příslušníků národu - intonace zvolacích vět - pohyblivý přízvuk - výslovnost tvrdého „l“ a měkkého „l“ - časování sloves v přítomném čase - zvrtná slovesa - slovesné vazby - číslovky od 0 – 1000 - hry, básně, písně - práce s internetem 	
--	---	--

RUSKÝ JAZYK – očekávané výstupy u žáka 8. třídy	Učivo	PT
Receptivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku • používá abecední slovník učebnice a dvojazyčný slovník • rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje 	<ul style="list-style-type: none"> — základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov — věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě, použití tázacích slov — slovní zásoba a tvoření slov, práce se slovníkem — základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích: pozdrav, poděkování, představování, počasí, volný čas 	
Produktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • sděluje ústně i písemně základní údaje o své osobě, 	<ul style="list-style-type: none"> — slovní zásoba a tvoření 	

<p>své rodině, o běžných každodenních situacích</p> <ul style="list-style-type: none"> • reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace • napíše jednoduchá sdělení a odpovědi na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět • vyjmenuje běžné dopravní prostředky 	<p>slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu</p> <p>— základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích</p> <p>pozdrav, poděkování, představování, počasí, volný čas</p> <p>— tematické okruhy domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, příroda a počasí</p> <p>— základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov</p> <p>věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě, použití tázacích slov, jednotné a množné číslo podstatných jmen, předložky</p> <p>— dopravní prostředky</p>	
<p>Interaktivní řečové dovednosti</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších dvou osob prostřednictvím běžných výrazů • poslouchá nahrávku, opakuje podle nahrávky • vyjmenuje roční období a přiřadí k nim typické činnosti 	<p>— rozhovory, práce ve skupině</p> <p>— poslechy</p> <p>— roční období, počasí, nákupy</p>	

RUSKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 8. třídy	Učivo	PT
<p>- poslech s porozuměním – žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně – rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>- mluvení – žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času dalších osvojovaných témat – odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p> <p>- čtení s porozuměním – žák rozumí jednoduchým</p>	<p>- zvuková a grafická podoba jazyka</p> <p>fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok, zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí - řadové číslovky 	

<p>informačním nápisům a orientačním pokynům – rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům – rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci – žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p> <p>- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - předložky „po“, „posle“ - vyjádření vykání - minulý čas - skloňování zájmen „kdo, co“ - skloňování podstatných jmen v jednotném a množném čísle - infinitivní věty typu „Co koupit“, „Jak se dostanu“ - nesklonná podstatná jména - hry, básně, písně - práce s internetem - práce ve skupině 	
--	--	--

RUSKÝ JAZYK – očekávané výstupy u žáka 9. třídy	Učivo	PT
Receptivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám, s pomocí učitele i složitějším frázím • vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché i složitější texty složené ze známé slovní zásoby • používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník 	<ul style="list-style-type: none"> — slovní zásoba a tvoření slov — základní gramatické struktury a typy vět minulý čas, předložky, význam v kontextu, tázačí zájmena, rozkazovací způsob — tematické okruhy domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje — práce se slovníkem, vyhledávání neznámých slov 	
Produktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduchá sdělení a odpovědi na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět • reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy, a jednoduché konverzace • vytvoří krátké dialogy podle osvojené slovní zásoby • krátce pohovoří o zvycích a svátcích 	<ul style="list-style-type: none"> — základní gramatické struktury a typy vět minulý čas, předložky, význam v kontextu, tázačí zájmena, rozkazovací způsob — tematické okruhy domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje — slovní zásoba a tvoření slov 	

	— rozhovory — tradice a zvyky	
Interaktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • ~~zapojuje se do jednoduché, pečlivě vyslované konverzace dalších dvou osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadovanou informaci~~ • ~~poslouchá nahrávku, opakuje podle nahrávky~~ • ~~vyjmenuje roční období a přiřadí k nim typické činnosti~~ • ~~pracuje s neznámým textem k určitému tématu~~ 	<ul style="list-style-type: none"> — ~~rozhovory, práce ve skupině~~ — ~~poslechy~~ — ~~roční období, počasí, nákupy~~ — ~~práce s časopisem, internetem~~ 	

RUSKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 9. třídy	Učivo	PT
<p>poslech s porozuměním – žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně – rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>- mluvení – žák se zapojuje do jednoduchých rozhovorů – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času dalších osvojovaných témat – odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p> <p>- čtení s porozuměním – žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům – rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům – rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci – žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p> <p>- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	<p>- zvuková a grafická podoba jazyka fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - tématické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok, zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí - časování sloves typu „věrnťuca“ - věty typu „mně prid’oca mně prišlos“ - vyjádření podobnosti - skloňování přídavných jmen - skloňování řadových číslovek - vyjádření vzájemnosti - použití zájmen „Jaký, Který“ - použití spojek „Protože, Proto“ - Praha, Moskva, Leningrad – historické památky - vyjádření možnosti, nutnosti, potřeby 	

	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádření data, letopočtu - práce ve skupině – setkání na ulici - rozhovory na téma – „Jak vypadám“, „jak se oblékám“ - hry, básně, písňe - práce s internetem 	
--	--	--

Učební osnovy vyučovacího předmětu ~~NĚMECKÝ JAZYK~~

Obsahové, časové a organizační vymezení

~~Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Německý jazyk rozpracovává obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.~~

~~Výuka německého jazyka je založena na získávání základních vědomostí a dovedností potřebných k osvojování spisovné podoby německého jazyka. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni porozumět se s cizincem v běžných situacích. Žáci musí rovněž porozumět čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni.~~

~~Výuka seznamuje žáky s realitami zemí, jež tímto jazykem hovoří. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.~~

~~Vzdělávací obsah předmětu Německý jazyk má komplexní charakter. Dosahované výstupy v jednotlivých ročnících jsou pro přehlednost rozděleny do tří složek:~~

- ~~• Receptivní řečové dovednosti~~
- ~~• Produktivní řečové dovednosti~~
- ~~• Interaktivní řečové dovednosti~~

~~Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.~~

~~Německý jazyk je zařazen jako volitelný předmět v 7., 8. a 9. ročníku.~~

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

Třída	1.—	2.—	3.—	4.—	5.—	6.—	7.—	8.—	9.—
počet hodin	0	0	0	0	0	0	2	2	2

~~Úprava pro školní roky 2013/2014 a 2014/2015 viz Poznámky k učebnímu plánu.~~

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- ~~• podporujeme u žáka zájem o studium cizího jazyka (zařazujeme vhodné úkoly, hádanky, písňe, rébusy)~~
- ~~• učíme vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos~~
- ~~• umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady~~

- vytváříme pozitivní vztah k tomuto předmětu (slovní zásoba – moje rodina, domov, škola, město, příroda, nákupy, komunikace, setkání)

- klademe důraz na čtení s porozuměním

Kompetence k řešení problému

- motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu, čtení časopisů, pohádek
- žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- vedeme žáky k vnímání a chápání různých jazykových sdělení
- vedeme k správnému a plynulému čtení s porozuměním

Kompetence pracovní

- nabízíme žákům i další činnosti: pomocí obrázků porovnáváme a všímáme si rozdílů např. v bydlení – např. rodinný dům
- výuku doplňujeme praktickým předváděním daných situací např. nákup v obchodě apod.

Kompetence sociální a personální

- během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení
- usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídát role ve skupině
- učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

Kompetence občanské

- během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení
- usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídát role ve skupině
- učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

Vzdělávací obsah

NĚMECKÝ JAZYK – očekávané výstupy u žáka 7. třídy	Učivo	PT
Receptivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby • rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje • používá dvojjazyčný abecední slovník učebnice • vybarvuje obrázek podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> — slovní zásoba a tvoření slov — jednoduchá sdělení-pozdrav, omluva, adresa — práce se slovní zásobou — obrázkový diktát 	
Produktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • sděluje ústně i písemně základní údaje o své osobě své rodině • reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu • napíše jednoduchá sdělení a odpovědi na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět 	<ul style="list-style-type: none"> — základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov-věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě, číslovky, přítomný čas sloves — slovní zásoba a tvoření slov synonyma, antonyma, význam slov v kontextu — jednoduchá sdělení-adresa, blahopřání, omluva, pozdrav 	
Interaktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších dvou osob prostřednictvím běžných výrazů • Poslouchá nahrávku, opakuje podle nahrávky 	<ul style="list-style-type: none"> — rozhovory, práce ve skupině — poslechy 	

NĚMECKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 7. třídy	Učivo	PT
Receptivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje používá dvojjazyčný abecední slovník učebnice vybarvuje obrázek podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba a tvoření slov jednoduchá sdělení pozdrav, omluva, adresa práce se slovní zásobou obrázkový diktát 	
Produktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> sděluje ústně i písemně základní údaje o své osobě své rodině reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu napiše jednoduchá sdělení a odpovědi na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět 	<ul style="list-style-type: none"> základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě, číslovky, přítomný čas sloves slovní zásoba a tvoření slov synonyma, antonyma, význam slov v kontextu jednoduchá sdělení adresa, blahopřání, omluva, pozdrav 	
Interaktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších dvou osob prostřednictvím běžných výrazů Poslouchá nahrávku, opakuje podle nahrávky 	<ul style="list-style-type: none"> rozhovory, práce ve skupině poslechy 	

NĚMECKÝ JAZYK - očekávané výstupy u žáka 8. třídy	Učivo	PT
Receptivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje 	<ul style="list-style-type: none"> základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě, použití tázacích slov slovní zásoba a tvoření slov, práce se slovníkem základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích pozdrav, poděkování, představování, počasí, volný čas 	
Produktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> sděluje ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině, o běžných každodenních situacích reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace napiše jednoduchá sdělení a odpovědi na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět vyjmenuje běžné dopravní prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba a tvoření slov synonyma, antonyma, význam slov v kontextu základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích pozdrav, poděkování, představování, počasí, volný čas tematické okruhy domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, příroda a počasí základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov věta jednoduchá, tvorba otázky a 	

	záporu, pořádek slov ve větě, použití tázacích slov, jednotné a množné číslo podstatných jmen, předložky — dopravní prostředky	
Interaktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslované konverzace dalších dvou osob prostřednictvím běžných výrazů • poslouchá nahrávku, opakuje podle nahrávky • vyjmenuje roční období a přiřadí k nim typické činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> — rozhovory, práce ve skupině — poslechy — roční období, počasí, nákupy 	

NĚMECKÝ JAZYK – očekávané výstupy u žáka 9. třídy	Učivo	PT
Receptivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám, s pomocí učitele i složitějším frázím • vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché i složitější texty složené ze známé slovní zásoby • používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník 	<ul style="list-style-type: none"> — slovní zásoba a tvoření slov — základní gramatické struktury a typy vět-minulý čas, předložky, význam v kontextu, tázací zájmena, rozkazovací způsob — tematické okruhy-domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje — práce se slovníkem, vyhledávání neznámých slov 	
Produktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduchá sdělení a odpovědi na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět • reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy, a jednoduché konverzace • vytvoří krátké dialogy podle osvojené slovní zásoby • krátce pohovoří o zvycích a svátcích 	<ul style="list-style-type: none"> — základní gramatické struktury a typy vět-minulý čas, předložky, význam v kontextu, tázací zájmena, rozkazovací způsob — tematické okruhy-domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje — slovní zásoba a tvoření slov — rozhovory — tradice a zvyky 	
Interaktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslované konverzace dalších dvou osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadovanou informaci • poslouchá nahrávku, opakuje podle nahrávky • vyjmenuje roční období a přiřadí k nim typické činnosti • pracuje s neznámým textem k určitému tématu 	<ul style="list-style-type: none"> — rozhovory, práce ve skupině — poslechy — roční období, počasí, nákupy — práce s časopisem, internetem 	

Učební osnovy vyučovacího předmětu MATEMATICKÁ CVIČENÍ

Obsahové, časové a organizační vymezení

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Vyučovací předmět Cvičení z matematiky je utvořen na základě rozpracování vzdělávacího obsahu oboru matematika v šestém ročníku. Je to volitelný předmět určený pro žáky šestého ročníku, který slouží především k posílení opakování a zafixování učiva z matematiky.

Vzdělávací obsah oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na 3 tematické okruhy:

4. Čísla a početní operace
5. Geometrie v rovině a v prostoru
6. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Předmět je realizován formou jedné vyučovací hodiny ve třídě. Předmět není integrovaný, neobsahuje PT – o jejich zařazení rozhodne vyučující.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	0	0	0	0	0	1	0	0	0

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá podle časové dotace v jednotlivých třídách, u vhodných témat je k procvičování učiva využívána počítačová učebna.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podporujeme u žáka rozvoj schopností abstraktního a logického myšlení, zejména zařazujeme vhodné problémové úkoly, logické úlohy, matematické hádanky, kvízy, rébusy apod.
- vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe
- vedeme žáky k stručnému vyjadřování využívajícím matematického jazyka včetně matematické symboliky

Kompetence k řešení problému

- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- vedeme žáky k poznatku, že matematická úloha a nejen ona má různé varianty řešení, učíme žáky nalézat a objevovat různé varianty řešení úloh
- vedeme žáky k tomu, aby uměli známé a osvědčené postupy řešení aplikovat při řešení obdobných nebo nových úkolů a problémů
- vedeme žáky k provádění rozboru úkolu (problému), tvorbě plánu jeho řešení, odhadu výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a k vyhodnocení správnosti výsledku vzhledem k zadání
- vytváříme u žáků dovednost vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a umět své hypotézy ověřit nebo vyvrátit pomocí příkladů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů v logickém sledu
- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- vedeme žáka k přesnému a stručnému vyjadřování, užívání matematického jazyka včetně matematické symboliky, učíme žáky porozumět a orientovat se v různých grafech, tabulkách, diagramech apod.

Kompetence sociální a personální

- do hodin zařazujeme skupinovou práci
- žáci jsou vedeni k vzájemné výměně zkušeností, pomoci a spolupráci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve třídě i ve skupinách, k pomoci slabším spolužákům

Vzdělávací obsah

MATEMATICKÁ CVIČENÍ - očekávané výstupy u žáka 6. třídy	Učivo	PT
Číslo a početní operace		
<ul style="list-style-type: none"> • zaokrouhluje des.číslo na daný řád (106 – 10-6) • násobí a dělí des.číslo 10, 100, 1000 • písemně sčítá a odčítá, násobí a dělí des.číslo, účelně využívá kalkulátor • řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům s des.čísly • provádí odhad a kontrolu výsledků řešení úloh 	desetinná čísla rozvinutý zápis v desítkové soustavě	
<ul style="list-style-type: none"> • rozeznat prvočíslo a číslo složené, znaky dělitelnosti • provede rozklad přir. č. na prvočinitele • určí čísla soudělná a nesoudělná • určí největší spol. dělitel a nejmenší spol. násobek dvou až tří přir.čísels • řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí k určení největšího spol. dělitele a nejmenší spol. násobku dvou až tří přir. čísel 	dělitelnost přirozených čísel prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti	
Závislosti, vztahy, práce s daty		
<ul style="list-style-type: none"> • čte a sestavuje jednoduché tabulky, grafy a diagramy, údaje z nich využívá k dalším výpočtům • vyhledává, sbírá a třídí data 	diagramy, grafy, tabulky	
Geometrie v rovině a prostoru		
<ul style="list-style-type: none"> • převádí jednotky délky, plochy, objemu, hmotnosti • řeší slovní úlohy s užitím převodu jednotek 	převody jednotek	
<ul style="list-style-type: none"> • vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníka, • vypočítá objem a povrch kvádrů, krychle • sestrojí síť kvádrů, krychle • sestrojí obraz kvádrů, krychle ve volném rovnoběžném promítání • řeší úlohy z praxe na výpočty objemů a povrchů kvádrů a krychle 	rovinné útvary-čtyřúhelník prostorové útvary-kvádr, krychle	
<ul style="list-style-type: none"> • narýsuje úhel dané velikosti určené ve stupních • změří velikost úhlu pomocí úhloměru • užívá jednotky stupeň, minuta • odhadne velikost úhlu • graficky sčítá a odčítá úhly • sestrojí osu úhlu • vyznačí vrcholové, vedlejší, souhlasné a střídavé úhly a určí jejich velikosti 	úhel a jeho vlastnosti druhy úhlů osa úhlu vzájemná poloha přímek v rovině	
<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí obraz rovinného obrazce v osově souměrnosti • určí osu souměrnosti osově souměrného obrazce • sestrojí osu úsečky 	osová souměrnost osa úsečky vzdálenost bodu od přímky	

<ul style="list-style-type: none"> třídí a popíše trojúhelníky sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti určí střed souměrnosti středově souměrného rovinného obrazce užívá středovou souměrnost v praxi rozliší osově a středově souměrný útvar určí velikosti vnitřních úhlů trojúhelníku 	trojúhelník trojúhelníková nerovnost	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
<ul style="list-style-type: none"> užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy	
Pozn. jako nadstandardní učivo může být zařazeno učivo z vyššího ročníku.		

Učební osnovy vyučovacího předmětu CVIČENÍ Z ANGLICKÉHO JAZYKA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Cvičení z anglického jazyka vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka Cvičení z anglického jazyka je založena na posilování vědomostí a dovedností potřebných k osvojování spisovné podoby anglického jazyka. Tento předmět je nabízen pro žáky s ambicemi jazykovými nebo pro žáky, kteří potřebují více procvičování a doučování. Žáci se učí poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Konverzace z anglického jazyka je zařazena jako volitelný předmět v 6. ročníku.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících

třída	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	0	0	0	0	0	1	0	0	0

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá podle časové dotace v jednotlivých třídách, u vhodných témat je k procvičování učiva využívána počítačová učebna.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- posilujeme u žáka zájem o studium anglického jazyka (zařazujeme vhodné úkoly, hádanky, písně, rébusy)
- vytváříme pozitivní vztah k tomuto předmětu (slovní zásoba – moje rodina, domov, škola, město, příroda, nákupy, komunikace, setkání)
- vedeme žáky k stručnému vyjadřování v anglickém jazyce včetně anglické symboliky

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- učíme žáky vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání
- vytváříme předpoklady k mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama
- žáci jsou vedeni, úměrně věku, k používání internetu, čtení časopisů, pohádek

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu
- učíme mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu, analyzovat jej a posoudit jeho obsah

Kompetence pracovní

- nabízíme žákům další činnosti: pomocí obrázků - porovnáváme a všímáme si rozdílů např. v bydlení – britský rodinný dům x český rodinný dům, pomocí výrobků – vytváříme a ztvárňujeme pomůcky, kterými si připomínáme zvyky a tradice v anglicky mluvících zemích
- výuku doplňujeme praktickým předváděním daných situací např. nákup v obchodě apod.

Kompetence sociální a personální

- do hodin zařazujeme skupinovou práci, kde se žáci učí receptivním, produktivním a interaktivním řečovým dovednostem
- usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině

Kompetence občanské

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve třídě i ve skupinách
- vedeme žáky k uplatnění praktických dovedností i mimo školu v běžných situacích (komunikace v obchodě, na nádraží, ve městě, na poště a orientace ve městě
- v hodině při práci si žáci společně stanovují pravidla chování

Vzdělávací obsah

CVIČENÍ Z ANGLICKÉHO JAZYKA - očekávané výstupy u žáka 6. třídy	Učivo	PT
Receptivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • porozumí jednoduché a zřetelně vyslované promluvě a konverzaci 	gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov- minulý čas prostý a průběhový slovní zásoba a tvoření slov, podmětová otázka, jednoduchá sdělení-oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, představování, omluva, poděkování a reakce na poděkování	
<ul style="list-style-type: none"> • používá dvojjazyčný slovník 	slovní zásoba a tvoření slov- odvozování	
Produktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • písemně, gramaticky správně tvoří a obmění jednoduché věty a krátké texty • vyžádá jednoduchou informaci 	gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov- minulý čas prostý a průběhový, řadové číslovky, budoucí čas-to be going to, vyjádření množství, stupňování přídavných jmen, určování času, řadové a násobné číslovky, základní vztahy-existenciální (Kdo?), prostorové (Kde?, Kam?), časové (Kdy?)	
<ul style="list-style-type: none"> • samostatně vytvoří ve dvojici krátký rozhovor 	Rozhovory na zadané téma	
<ul style="list-style-type: none"> • zazpívá vybranou píseň, recituje vybranou báseň 	Písně, básně	
Interaktivní řečové dovednosti		
<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích • hovoří o svém víkendu (Kde jsi byl o víkendu?), volném čase a krátce o svých oblíbených filmech • vyjádří vlastními slovy vybrané zvyky a tradice 	tematické okruhy-domov, rodina, škola, nákupy, volný čas a zájmová činnost	

6. Hodnocení žáků a autoevaluace

6.1 Úvod

Zpracováním tohoto ŠVP nejsou již pedagogičtí pracovníci naší školy odkázáni na to, co z vnějšku přinese normativní dokument, ale realizují to, co sami vytvořili. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce. Tato kapitola upravuje pravidla pro každodenní a závěrečné hodnocení žáků. Vystává také potřeba získávat zpětnou vazbu, jak celý systém uvnitř školy funguje. Autoevaluaci školy chápeme jako průběžnou diskusi o tom, co se ve škole děje, o problémech, které je potřeba řešit o způsobech jejich nápravy.

6.2 Stanovení dlouhodobých cílů školy

- a) Vzdělávací cíle
  - vedle tradičních reprodukčních a receptivních dovedností pěstovat v žácích dovednosti aplikační a produktivní (Bloomova taxonomie)
  - docilovat integrace učiva všech předmětů
  - zabývat se školním hodnocením žáků a to zlepšovat
  - spojovat požadavky funkční gramotnosti s vyučovacími procesy
  - snažit se, aby žáci dosáhli na další studium dle vlastního výběru
- b) Výchovné cíle
  - uvádět do života nový školní řád a vyžadovat jeho plnění
  - snižovat vliv handicapovanosti na výsledky vzdělávání postižených žáků
  - motivovat nadané žáky
  - vzbuzovat zájem reprezentovat školu
  - napomáhat ve třídě vytvářet přátelskou, pracovní atmosféru
  - vychovávat žáky k souměřitelnosti se školou, k hrdosti nad dobrým jménem školy
  - učit žáky zvládání běžných životních situací
- c) Cíle v řídicí činnosti
  - sladit koncepční cíle, záměry a plány školy
  - dosáhnout minimalizace neodborného suplování
  - vzájemnými hospitacemi si předávat zkušenosti s používáním klasických i moderních metod výuky
  - zvyšovat zájem veřejnosti o školu
- d) Cíle v oblasti personální
  - dosažení vysoké aprobovanosti výuky
  - dosažení vysoké kvalifikace pedagogických pracovníků
  - plnit plán samostudia
  - udržovat stabilitu pedagogického sboru
- e) Cíle v oblasti pracovních a vzdělávacích podmínek pedagogů
  - pečovat o majetek školy
  - udržovat organizovanost provozu
  - zlepšovat vybavenost školy (inventář, učební pomůcky, informační a komunikační technologie, pracovní a ochranné pomůcky,...)
  - zlepšování pracovního prostředí
  - ve spolupráci s obcí realizovat investiční výstavbu podle koncepčních cílů školy
- f) Cíle v oblasti kontrolní činnosti
  - pokrýt kontrolní činností všechny funkce školy

- připravit a otestovat metodiku evaluačního systému školy
- účinnou kontrolou zachytit rodící se nedostatky a přijímat opatření k jejich nápravě

6.3 Hodnocení žáků

Úvod

Účelem hodnocení je vést žáka k odpovědnému přístupu ke vzdělávání. Hodnocení podporuje motivaci žáků k další práci. Umožňuje jim orientovat se v dosavadních výsledcích a porovnávat je.

Pravidla hodnocení a klasifikace žáka ZŠ se řídí vyhláškou MŠMT ČR č. 48/2005 Sb. ze dne 18. 1. 2005, konkrétně zněním § 14 – §23.

Metodický pokyn určuje postup při hodnocení a klasifikaci žáků. Zabývá se hodnocením a klasifikací dílčích i celkových výsledků a projevů žáka i jeho schopností používat osvojené vědomosti a dovednosti v konkrétních situacích. Také postihuje vztah k plnění povinností.

6.3.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

a) Funkce hodnocení žáka

- orientační a informační – informuje žáka, učitele a rodiče
- pedagogická – slouží k motivaci a povzbuzení žáků

b) Zásady hodnocení žáků

- cílené – žák by měl vědět, proč se učí, k čemu to je
- systematické – klasifikujeme průběžně, uceleně podle stupnice 1 – 5
- efektivní – žák by měl dopředu vědět, za co bude hodnocen
- informativní – poskytuje informace o úrovni dosaženého vzdělání
- bereme ohled na individuální zvláštnosti žáka, motivujeme žáka k pozitivnímu sebehodnocení, jsme otevření k dětem i rodičům

c) Způsoby hodnocení

- klasifikace
- slovní hodnocení
- sebehodnocení

6.3.2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení žáků probíhá ústně při pohovorech žáka s vyučujícím daného předmětu a to bezprostředně po vykonané činnosti, po vykonaném přezkoušení znalostí, po splnění úkolu.

6.3.3 Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika

A) Hodnocení průběhu vzdělávání

- žáci se klasifikují ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku
- klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu
- při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce žáka objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšímu
- klasifikace se používá vždy u zkoušení, samostatných prací, vysvědčení

Zásady pro použití klasifikace:

- známka z vyučovacího předmětu nezahrnuje chování žáka
- klasifikuje se jen probrané a procvičené učivo
- učitel bere vyváženě v úvahu: vědomosti, dovednosti, postupy, práci s informacemi, komunikační dovednosti
-

Klasifikace v naukových předmětech

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev, práce a zvládnutí očekávaných výstupů požadovaných osnovami předmětu má jen menší nedostatky. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o vyučovací předmět, na předmět je připraven, včetně pomůcek.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý a samostatný. Má menší zájem o vyučovací předmět. Na odstranění chyb při naplňování očekávaných výstupů spolupracuje s učitelem.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Výstupy je schopen zvládnout pouze s pomocí učitele. Projevuje menší snahu a zájem o vyučovací předmět.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Jeho projev je většinou chybný. Osvojené vědomosti a dovednosti aplikuje jen s velkou pomocí učitele. Výstupy naplňuje nebo částečně naplňuje pouze při vynaložení velkého úsilí a času. Má malý zájem o vyučovací předmět.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech pasivní. Jeho projev je chybný. Nenaplňuje výstupy ani při vynaložení velkého úsilí, nebo úsilí k naplňování nevyvíjí. Neprojevuje zájem o vyučovací předmět. Osvojené vědomosti nedovede nebo nechce aplikovat.

Klasifikace ve výchovných předmětech

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, samostatný, využívá osobních předpokladů, projev a práce je přiměřená věku a jeho schopnostem. Žák aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Jeho projev, práce a zvládnutí výstupů v předmětu má jen menší nedostatky. Má aktivní zájem o vyučovací předmět, na předmět je připraven, včetně pomůcek.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Projev je méně působivý, občas se dopouští chyb. Vědomosti a dovednosti mají drobné mezery. Na odstranění chyb při zvládnutí výstupů spolupracuje s učitelem. Má zájem o vyučovací předmět.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech málo aktivní, tvořivý a samostatný. Úkoly řeší s častými chybami. Výstupy je schopen zvládnout pouze s pomocí učitele. Projevuje malou snahu a zájem o vyučovací předmět.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní, snaha o rozvoj svých schopností neuspokojivá. Osvojené vědomosti nedovede aplikovat. Výstupy naplňuje nebo částečně naplňuje pouze při vynaložení velkého úsilí a času. Zájem o předmět je minimální.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech zcela pasivní, nepracuje ani pod vedením učitele, jeho projev je chybný. Nenaplňuje výstupy ani při vynaložení velkého úsilí, nebo úsilí k naplňování nevychází. Neprojevuje zájem o vyučovací předmět.

Výchovná opatření

Výchovná opatření jsou pochvaly a jiná ocenění a opatření k posílení kázně.

Třídní učitel, ředitel školy nebo zástupce obce může žákovi po projednání v pedagogické radě udělit za mimořádný projev lidskosti, občanské a školní iniciativy, za záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci pochvalu či jiné ocenění (dále je pochvala).

Třídní učitel může žákovi podle závažnosti provinění udělit napomenutí nebo důtku; udělení důtky neprodleně oznámí řediteli školy. Ředitel školy může žákovi po projednání v pedagogické radě udělit důtku.

Ředitel školy nebo třídní učitel oznámí důvody udělení výchovného opatření prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka.

Třídní učitel zaznamenává udělení výchovného opatření do katalogového listu žáka.

Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně.

B) Hodnocení výsledků vzdělávání – celkové hodnocení žáka

Celkové hodnocení žáka je uvedeno v § 15 vyhlášky č. 48/2005 Sb.

- Celkový prospěch hodnocení zahrnuje výsledky klasifikace z povinných předmětů, povinně volitelných předmětů a chování, nezahrnuje klasifikaci nepovinných předmětů.
- Výsledky vzdělávání žáka jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům. Slovní hodnocení nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace lze použít na základě odůvodněné žádosti zákonného zástupce žáka. Ředitel školy rozhodne, zda bude žák touto formou hodnocen.
- při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Přitom se přihlíží k systematickosti v práci žáka v celém klasifikačním období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.
- při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce žáka objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšmu

- Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné klasifikovat ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí neklasifikuje.
- Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do 30. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák, který nemohl být ze závažných objektivních, zejména zdravotních důvodů klasifikován ani v náhradním termínu, opakuje ročník.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 - výborný,
- b) 2 - chvalitebný,
- c) 3 - dobrý,
- d) 4 - dostatečný,
- e) 5 - nedostatečný.

Při hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Při hodnocení žáka se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a),
- d) nehodnocen(a).

Žák je hodnocen stupněm

- a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1 písm. e),
- b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

(8) Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) pracoval(a) úspěšně,
- b) pracoval(a).

Klasifikace chování

- Klasifikaci chování navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují a s ostatními učiteli, pedagogická rada o klasifikaci hlasuje, ředitel po projednání v pedagogické radě rozhoduje
- Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování školního řádu a základních pravidel slušného chování
- Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka
- Postihování žáka mimo školu – škola hodnotí a klasifikuje a hodnotí žáky pouze za jejich chování ve škole a při akcích pořádaných školou

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení řádu školy. Má dobrý vztah ke všem spolužákům a přispívá k tváření dobrých pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka není v souladu s pravidly chování a s ustanovením řádu školy. Dopustí se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Žák není vždy přístupný výchovnému působení.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo řádu školy.

Informovanost o prospěchu a chování

Rodiče jsou informováni o prospěchu a chování žáka:

- průběžně v žákovské knížce učiteli jednotlivých předmětů
- osobně na rodičovských schůzkách
- dle nutnosti telefonicky a individuální konzultací
- v pololetí výpisem z vysvědčení a na konci školního roku vysvědčením
- doporučeným dopisem ředitele školy v odůvodněných případech

Výstupní hodnocení

~~Výstupní hodnocení se vydává podle §16 odst.(3) vyhlášky č. 48/2005.~~

~~Hlavní obsah výstupního hodnocení obsahuje:~~

- ~~• vyjádření o dosažené výstupní úrovni vzdělání~~

- ~~možnosti žáka a jeho nadání~~
- ~~předpoklady pro další vzdělávání a uplatnění~~
- ~~chování žáka v průběhu povinné školní docházky~~
- ~~jiné skutečnosti: účasti na soutěžích, zájmové aktivity...~~

6.3.4 Zásady pro používání slovního hodnocení

- použije se na základě žádosti rodičů u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
- je prvotně zaměřeno na poskytování zpětné vazby
- žák dostává informace, jak dosáhnout zlepšení
- hodnocení osobního pokroku, porovnání s minulými výsledky
- je adresné – obrací se vždy k žákovi

Možná škála jednotlivých hledisek:

- Ovládnutí učiva dle osnov – ovládá bezpečně, ovládá, v podstatě ovládá, ovládá se značnými mezerami, neovládá
- Úroveň myšlení – pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, uvažuje celkem samostatně, menší samostatnost v myšlení, nesamostatné myšlení, odpovídá nesprávně i na návodné otázky
- Úroveň a aplikace vědomostí – spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou dovede používat vědomostí a dovedností, dopouští se jen menších chyb, s pomocí učitele řeší úkoly, překonává potíže a odstraňuje chyby, dělá podstatné chyby a nesnadno je překonává, praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele
- Píle a zájem o učení – aktivní, učí se svědomitě a se zájmem, učí se svědomitě, k učení a práci nepotřebuje větších podnětů, malý zájem o učení, potřebuje stále podněty, pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

6.3.5 Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Celkové hodnocení žáka na vysvědčení se vyjadřuje stupni:

a) prospěl(a) s vyznamenáním – pokud v žádném z předmětů, které jsou hodnoceny klasifikačním stupněm, není hodnocen stupněm horším než 2, jeho chování je hodnoceno stupněm 1 nebo pokud v předmětech, ve kterých je použito slovní hodnocení, jeho celkové výsledky na vysvědčení nejsou hodnoceny jako nesplnění požadavků platných učebních osnov a není záporně hodnocena jeho píle a přístup ke vzdělávání,

b) prospěl(a) – není-li v žádném z předmětů, které jsou hodnoceny klasifikačním stupněm, hodnocen stupněm 5 nebo v předmětech, ve kterých je použito slovní hodnocení, nejsou jeho celkové výsledky na vysvědčení hodnoceny jako nesplnění požadavků platných učebních osnov a je výrazně záporně hodnocena jeho píle a přístup ke vzdělávání,

c) neprospěl(a) – je-li v některém z předmětů, které jsou hodnoceny klasifikačním stupněm, hodnocen stupněm 5 nebo pokud v předmětech, ve kterých je použito slovní hodnocení, jsou jeho celkové výsledky na vysvědčení hodnoceny jako nesplnění požadavků platných učebních osnov.

Slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení převádíme v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání převádíme slovní hodnocení do klasifikace.

6.3.6 Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

Podklady pro hodnocení žáků získáváme:

- soustavným pozorováním výkonů žáka, jeho zájmu o vyučování, jeho přípravy na vyučování, plnění zadaných (i domácích) úkolů, nošení pomůcek
- různými druhy zkoušek – písemnými, ústními, grafickými, praktickými, pohybovými, didaktickými testy
- kontrolními písemnými pracemi a testy (tj. práce v délce max. 45 min.)
- konzultací s pracovníky PPP, popř. s lékařem
- rozhovory se žákem a rodiči

Žáka klasifikujeme za pololetí nejméně 3x, ve výchovách 2x.

Výsledky ústního zkoušení oznamujeme ihned, výsledky písemných prací do týdne a výsledky kontrolních prací do 14 dnů.

Kontrolní práce zadáváme průběžně.

Učitel je povinen vést o každém žákovi soustavnou evidenci.

6.3.7 Komisionální a opravné zkoušky

Komisionální zkoušky:

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o jeho komisionální přezkoušení, je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, může zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení krajský úřad.

Komisi pro přezkoušení žáka jmenuje ředitel školy, v případě, že je vyučujícím ředitel, jmenuje komisi krajský úřad.

Školní komise je tříčlenná, tvoří ji předseda, kterým je zpravidla ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel, jímž je zpravidla vyučující daného předmětu, a přísedící, který má aprobaci pro týž nebo příbuzný předmět. Klasifikační stupeň určí komise většinou hlasů. O komisionální zkoušce se pořizuje protokol.

Komise žáka přezkouší neprodleně, nejpozději do deseti dnů, není-li možné žáka pro jeho nepřítomnost v tomto termínu přezkoušet, může ředitel školy nebo školní inspektor stanovit nový termín k přezkoušení pouze výjimečně, a to ze závažných důvodů. Výsledek přezkoušení, který je konečný, sdělí ředitel školy prokazatelným způsobem zástupci žáka, další přezkoušení žáka je nepřipustné.

Dále se komisionální zkoušky konají v těchto případech:

- při zařazování žáka do vyššího ročníku bez absolvování předcházejícího ročníku
- při zkoušení žáka, který plní povinnou školní docházku mimo území České republiky
- při zkoušení žáka, který je osvobozen od povinnosti docházet do školy
- při opravných zkouškách

- při přezkoušení dětí českých občanů, při jejichž vzdělávání v zahraničí nebylo postupováno podle platných předpisů
- při přezkoušení, nařídil-li je školní inspektor nebo ředitel školy

Opravné zkoušky:

Žákovi prvního až devátého ročníku školy, který je na konci druhého pololetí klasifikován v jednom, nebo nejvýše ve dvou předmětech stupněm „nedostatečný“, ředitel školy umožní vykonat opravné zkoušky.

Žák koná opravné zkoušky nejpozději v posledním týdnu hlavních prázdnin, termín stanoví ředitel školy.

Nemůže-li se žák z vážných důvodů dostavit k opravným zkouškám, umožní mu ředitel školy vykonání opravných zkoušek nejpozději do 15. září; do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnu zkoušku, a to i v náhradním termínu.

Nedostaví-li se žák k opravným zkouškám ve stanoveném termínu bez odůvodněné omluvy, klasifikuje se v předmětu, z něhož měl vykonat opravnu zkoušku, stupněm nedostatečný.

6.3.8 Hodnocení a klasifikace žáků s SVP

Při hodnocení a klasifikaci žáků s SVP přihlížíme k druhu vzdělávacích potřeb dle doporučení školského poradenského zařízení. Pozitivně hodnotíme, když se žák sám aktivně podílí na svém vzdělávání. Na žádost rodičů hodnotíme při celkové klasifikaci i slovně.

6.4 Autoevaluace školy

Cíle autoevaluace

Hlavním cílem vlastního hodnocení – autoevaluace – je zhodnocení stavu, informace o tom, jak ŠVP ZV podporuje práci učitelů, jaké je prostředí, v němž se realizuje výuka apod.

Do autoevaluace školy patří kromě níže tabulkově zpracovaných oblastí také:

Vlastní hodnocení školy je zaměřeno na:

- a) cíle, které si škola stanovila zejména v koncepčním záměru rozvoje školy a ve školním vzdělávacím programu, a jejich reálnost a stupeň důležitosti,
- b) posouzení, jakým způsobem škola plní cíle podle písmene a) s přihlédnutím k dalším cílům uvedeným zejména v rámcovém vzdělávacím programu a odpovídajících právních předpisech,
- c) oblasti uvedené v odstavci 2, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků, a oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření,
- d) účinnost opatření podle písmene c) obsažených v předchozím vlastním hodnocení.
- e) Posouzení naplňování Dlouhodobé koncepce školy na příslušné roky
- f) Posouzení naplňování Hodnotících kritérií školy podle České školní inspekce v příslušném školním roce
- g) Posouzení a vyhodnocení rizik, opatření k jejich snížení a plnění těchto opatření

Díličí cíle – oblasti autoevaluace – a způsob jejich vyhodnocování jsou rozpracovány pro každou oblast v tabulce.

Oblasti autoevaluace

- 6.4.1 podmínky ke vzdělávání
- 6.4.2 průběh vzdělávání,
- 6.4.3 podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání,
- 6.4.4 výsledky vzdělávání žáků
- 6.4.5 řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- 6.4.6 úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

6.4.1 Podmínky ke vzdělávání

Kritérium	indikátor	nástroje	čas	odpovědná osoba
Počty žáků	• naplnění minimálního počtu ve třídě	• zahajovací výkaz	• říjen	• ředitel
Vztah se zřizovatelem	• kontroly, vzájemná jednání	• zápis z kontroly, rozhovor, jednání	• podle zřizovatele	• ředitel
Dopravní obslužnost	• včasný příjezd do školy, vyhovující spoje ze školy, možnost ovlivnit dopravce	• jízdní řád	• podle vydání	• ředitel
Škola prezentuje výsledky	• vystavení prací při akcích pro veřejnost	• fotodokumentace • www stránky	• průběžně • průběžně	• ředitel • správce

žakovských prací	<ul style="list-style-type: none"> • prezentace na www stránkách • školní družina vytváří originální dárky sponzorům a přátelům školy při veřejných akcích 			webu <ul style="list-style-type: none"> • školní družina
Škola informuje veřejnost o své činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • prezentace v místním tisku • prezentace na www stránkách 	<ul style="list-style-type: none"> • informační materiál • www stránky 	<ul style="list-style-type: none"> • průběžně • průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> • ředitel • správce webu
Žáci školy se účastní vědomostních a sportovních soutěží	<ul style="list-style-type: none"> • podpora žákům při účasti v mimoškolních soutěžích 	<ul style="list-style-type: none"> • www stránky 	<ul style="list-style-type: none"> • průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> • správce webu
Škola vytváří příznivé klima k dosahování cílů školy, přátelské a motivující k učení a k práci	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelé se k žákům chovají vstřícně a s respektem. Nedochází k zesměšňování a ponižování žáků. prostředí školy je bezpečné. Žáci mají důvěru k učitelům, vedení školy. Škole se daří úspěšně si poradit s projevy šikany 	<ul style="list-style-type: none"> • dotazník 	<ul style="list-style-type: none"> • 1x ročně 	<ul style="list-style-type: none"> • ředitel

6.4.2 Průběh vzdělávání

Kritérium	indikátor	nástroje	čas	odpovědná osoba
Škola disponuje rozmanitými nástroji hodnocení, aby umožnily vyniknout žákům s různými schopnostmi	<ul style="list-style-type: none"> • Každý žák je hodnocen podle všech vztahových norem – ke stanoveným požadavkům, ke spolužákům, k vlastnímu pokroku 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorování, hospitační protokol 	<ul style="list-style-type: none"> • průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> • vyučující, hospitující
Škola má jasná kritéria hodnocení žakovských výkonů	<ul style="list-style-type: none"> • viz kapitola ŠVP o hodnocení žáků 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorování, hospitační protokol 	<ul style="list-style-type: none"> • průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> • vyučující, hospitující
Žáci předem znají kritéria, podle kterých budou jejich výkony hodnoceny	<ul style="list-style-type: none"> • Učitel seznámí žáky s hodnotícími kritérii včetně dílčích - podle charakteru předmětu a úkolu – úplnost, správnost, preciznost, kreativita, originalita, vzhled, komunikační dovednosti, dodržení termínu apod. 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorování, hospitační protokol, • dotazník 	<ul style="list-style-type: none"> • průběžně • 1x ročně 	<ul style="list-style-type: none"> • vyučující, hospitující • tř. učitel
Hodnocení poskytuje žákům informaci, jak svoji práci zlepšit	<ul style="list-style-type: none"> • Učitel formuluje hodnocení tak, aby tuto informaci žákovi dalo 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorování, hospitační protokol • dotazník 	<ul style="list-style-type: none"> • průběžně • 1x ročně 	<ul style="list-style-type: none"> • vyučující, hospitující • tř. učitel

6.4.3 Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání

Kritérium	indikátor	nástroje	čas	odpovědná osoba
Respektování rozdílů mezi žáky	<ul style="list-style-type: none"> • zajišťujeme dětem stejnou příležitost k účasti na všech aktivitách • učitel jedná se všemi dětmi 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorování • dotazník • hospitační protokol 	<ul style="list-style-type: none"> • průběžně • 1x ročně • průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> • vyučující • tř. učitel • hospitující

	s úctou • učitel respektuje individuální možnosti žáků			
Uznávání individuálních potřeb žáků	• učitel vytváří IVP nástroj • spolupráce s PPP • nabízíme reedukační péči • nabízíme možnost slovního hodnocení	• vytvořený dokument IVP • zpráva z poradny • viz kapitola „Zabezpečení výuky žáků s SVP a mimořádně nadaných“ • slovní hodnocení	• podle potřeby • podle potřeby • podle potřeby • 2x ročně	• vyučující • ředitel • ředitel • vyučující
Poznání dítěte a jeho zázemí	• rozhovory s dětmi a rodiči • postřehy okolí • vlastní sebehodnocení dítěte	• rozhovor, schůzka rodičů • rozhovor • dotazník	• průběžně • průběžně • 1x ročně	• vyučující • vyučující • tř. učitel
rodiče jsou pravidelně seznamováni se studijními výsledky svých dětí	• komunikace přes žákovskou knížku • rodičovské schůzky	• žákovská knížka • statistika účasti rodičů	• průběžně • 4x ročně	• vyučující • tř. učitel
Škola je v době vyučování otevřená kdykoliv po domluvě s vyučujícím	• rodiče jsou na začátku školního roku informováni	• informační materiál	• 1x ročně	• vyučující
Škola nabízí rodičům možnost shlédnout formy a metody práce běžně užívané ve vyučování	• škola 1x ročně uspořádá pro rodiče den otevřených dveří	• pozvánka	• 1x ročně	• ředitel
Škola zve rodiče na akce pořádané k významným dnům ve školním roce	• škola pořádá a zve na Akademii	• pozvánka, fotodokumentace	• 1x ročně	• ředitel
Škola dostatečně informuje rodiče o organizačních záležitostech a změnách v jejím životě	• v případě potřeby na začátku školního roku škola vytváří informační materiál • aktuální nabídku akcí a informací škola zveřejňuje na svých webových stránkách	• informační materiál • webové stránky	• 1x ročně • průběžně	• ředitel • správce webu

6.4.4 Výsledky vzdělávání

Kritérium	indikátor	nástroje	čas	odpovědná osoba
Škola podporuje testování žáků v průběhu výuky	• účast žáků na testech společnosti SCIO, Cermat apod.	• testy	• 1x ročně	• vých.poradce
Škola se aktivně podílí na volbě dalšího vzdělávání žáka	• umožníme žákům navštívit Úřad práce	• návštěva poradenského centra pro volbu povolání	• 1x ročně	• vých.poradce

6.4.5 Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Kritérium	indikátor	nástroje	čas	odpovědná osoba
Učitel průběžně reflektuje, posuzuje a hodnotí efektivitu svých metod	<ul style="list-style-type: none"> Vzájemné hospitace učitelů ve výuce 	<ul style="list-style-type: none"> pozorování, hospitační protokol 	<ul style="list-style-type: none"> průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> vyučující, hospitujiící
Škola podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků	<ul style="list-style-type: none"> škola má plán DVPP účast na DVPP účastníci školení DVPP seznámí ostatní učitele s obsahem a závěry školení, možnostmi využití nových poznatků 	<ul style="list-style-type: none"> plán DVPP certifikát stručný zápis o využití nových poznatků, materiály ze školení 	<ul style="list-style-type: none"> 1x ročně průběžně průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> ředitel vyučující vyučující
Škola podporuje samostudium pedagogů	<ul style="list-style-type: none"> doplňování učitelské knihovny o odbornou literaturu 	<ul style="list-style-type: none"> inventární kniha - přírůstky 	<ul style="list-style-type: none"> 1x ročně 	<ul style="list-style-type: none"> ředitel
Vedení školy tvoří zázemí učitelům, vytváří podmínky a klima ke kvalitní práci učitelů	<ul style="list-style-type: none"> spokojenost učitelů s pracovním prostředím 	<ul style="list-style-type: none"> zápisy z pedagogických rad 	<ul style="list-style-type: none"> minimálně 1x ročně 	<ul style="list-style-type: none"> ředitel
Vedení školy nakládá s prostředky a zdroji efektivně	<ul style="list-style-type: none"> ekonomický rozbor 	<ul style="list-style-type: none"> kontroly zřizovatelem, krajem, ČŠI 	<ul style="list-style-type: none"> nárazově 	<ul style="list-style-type: none"> ředitel
Škola spolupracuje s rodiči, organizacemi, úřady	<ul style="list-style-type: none"> jednání s rodiči, organizacemi, úřady 	<ul style="list-style-type: none"> zápisy z jednání 	<ul style="list-style-type: none"> průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> ředitel

6.4.6 Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Kritérium	indikátor	nástroje	čas	odpovědná osoba
Škola podporuje udržování dobrého stavu a vybavování tříd novými pomůckami	<ul style="list-style-type: none"> opravy a pořízení nového vybavení tříd 	<ul style="list-style-type: none"> faktury za vybavení, opravy 	<ul style="list-style-type: none"> průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> ředitel
Škola podporuje udržování dobrého stavu a vybavování odborných učeben a kabinetů novými pomůckami	<ul style="list-style-type: none"> zhotovení plánu obnovy opravy a pořízení nového vybavení odborných učeben a kabinetů 	<ul style="list-style-type: none"> plán obnovy faktury za vybavení, opravy 	<ul style="list-style-type: none"> 1x ročně průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> ředitel ředitel
Škola podporuje rozvoj čtenářských dovedností dětí postupnou obnovou žákovské knihovny	<ul style="list-style-type: none"> umožňujeme nákup dětské literatury podle momentální nabídky na trhu 	<ul style="list-style-type: none"> přírůstky v žákovské knihovně 	<ul style="list-style-type: none"> průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> správce žákovské knihovny
Škola podporuje sportovní vyžití dětí	<ul style="list-style-type: none"> dostupnost areálu víceúčelového hřiště 	<ul style="list-style-type: none"> provozní řád hřiště 	<ul style="list-style-type: none"> průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> správce hřiště

mimo vyučování				
Škola umožňuje dětem trávit relaxační chvíle během dne	<ul style="list-style-type: none"> • zajišťujeme dostupnost pingpongových stolů, tělocvičny, odpočinkových zón 	<ul style="list-style-type: none"> • školní řád 	<ul style="list-style-type: none"> • průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> • ředitel, vyučující

7. Školní preventivní strategie

7.1 Současný stav problematiky

Škola vytváří tento program jako základní nástroj prevence. Jde o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit, program je nejméně jednou ročně vyhodnocován, sleduje se účinnost, průběh, měří se efektivita jednotlivých aktivit. Pro školu je závazný a podléhá kontrole České školní inspekce.

Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j.: 20 006/2007-51 z 16.10.2007:

Školní preventivní strategie (školní preventivní program)

- a) je dlouhodobým preventivním programem pro školy a školská zařízení,
- b) je součástí školního vzdělávacího programu, který vychází z příslušného rámcového vzdělávacího programu, popř. přílohou dosud platných osnov a učebních plánů,
- c) vychází z omezených časových, personálních a finančních investic se zaměřením na nejvyšší efektivitu,
- d) jasně definuje dlouhodobé a krátkodobé cíle,
- e) je naplánována tak, aby mohla být řádně uskutečňována,
- f) se přizpůsobuje kulturním, sociálním či politickým okolnostem i struktuře školy či specifické populaci jak v rámci školy, tak v jejím okolí, respektuje rozdíly ve školním prostředí,
- g) oddaluje, brání nebo snižuje výskyt sociálně patologických jevů,
- h) zvyšuje schopnost žáků a studentů činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí,
- i) má dlouhodobé výsledky,
- j) pojmenovává problémy z oblasti sociálně patologických jevů dle čl. 1, odst. 1 a případné další závislosti, včetně anabolik, dopingu, násilí a násilného chování, intolerance a antisemitismu,
- k) pomáhá zejména těm jedincům, kteří pocházejí z nejvíce ohrožených skupin (minoritám, cizincům, pacientům či dětem) při ochraně jejich lidských práv,
- l) podporuje zdravý životní styl, tj. harmonickou rovnováhu tělesných a duševních funkcí s pocitem spokojenosti, chutí do života, tělesného i duševního blaha (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity),
- m) poskytuje podněty ke zpracování Minimálního preventivního programu.

Hlavní aktivity

- Odpovědnost za systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v metodikách preventivní výchovy, v technikách pedagogické preventivní práce, nácviky praktických psychologických a sociálně psychologických dovedností, techniky rozvíjení osobnosti, metody vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a řešení problémových situací,
- systémové zavádění etické a právní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu, oblastí preventivní výchovy do výuky ,
- uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce a skupiny dětí a mládeže, zaměřeného na podporu rozvoje jejich osobnosti a sociálního chování,

- vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času dětí a mládeže,
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu,
- průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole či školském zařízení z hlediska rizik výskytu patologických jevů a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí a mladistvých,
- diferencované uplatňování preventivních aktivit a programů speciálně zaměřených na jednotlivé rizikové skupiny dětí a mládeže,
- poskytování poradenských služeb a zajišťování poradenských služeb specializovaných poradenských a preventivních zařízení pro žáky, rodiče a pedagogy

Stav dětí ve vztahu k patologickým jevům:

Ke zjištění aktuálního stavu sociálně patologických jevů ve škole jsou využívány dotazníkové metody, práce třídních učitelů.

Stav školy z hlediska patologických jevů, její zaměření:

Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, atd.. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech **dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.**

Skupinová práce

Žáci ve vyučování spolupracují, ve dvojicích, ve skupinách. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí **týmové práce, řešení konfliktu** (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo **diskutovat** na základě pravidel diskuse, **sdílet** své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.

Komunikace s rodiči, veřejností

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace. Rodiče mají také možnost navštívit i výuku, často se zapojují do výuky v rámci svých možností a poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole.

Rodiče budou o programu informovat především třídní učitelé na třídních schůzkách. Informovanost bude zaměřena zejména na oblast prevence užívání návykových látek a šikany. Rodiče každého žáka obdrží informace, které budou obsahovat nezbytná telefonní čísla a adresy, základní seznam změn chování, které by se mohli u jejich dětí vyskytnout, ale i několik užitečných rad, jak se zachovat, zjistí-li u svého potomka závislost či stane-li se jejich dítě obětí šikany. Pokud rodiče projeví zájem, rádi pro ně zajistíme alespoň jeden seminář nebo besedu s odborníkem. Budeme se snažit zapojit rodiče do programu i tak, že je požádáme, aby se k jeho průběhu prostřednictvím ankety vyjádřili. Na jejich dotazy a připomínky budeme zpětně reagovat.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP aj.)

Řešení přestupků

Porušování školního řádu, týkající ho se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, je klasifikováno jako hrubý přestupek a jsou vyvozeny patřičné sankce. Jsou sledovány i další sociálně patologické jevy - šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. individuální pohovory se žáky
2. jednání s rodiči na úrovni výchovné komise
3. doporučení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
5. v případě dealerství oznámení Policii ČR

Zveřejnění informací

Informace o problematice budou zveřejňovány na nástěnce vhodně umístěné v budově školy.

Informace obsahují důležitá telefonní čísla a adresy (linky důvěry apod.) a další informace, které se vztahují k tématům zařazeným do Minimálního preventivního programu, zásady první pomoci při výskytu šikany.

Dalším informačním zdrojem pro žáky a hlavně vyučující je knihovna a videotéka v pracovně výpočetní techniky. Během školního roku bychom ji rádi doplňovali o několik aktuálních titulů.

Program bude propagován a zveřejňován na školních webových stránkách a podle možností i v regionálním tisku.

7.2 Personální zajištění prevence

Výchovný poradce

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Učitelé informují výchovného

poradce o případech výskytu agresivního chování ve třídě, signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové), náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádežích ve třídách. Výchovný poradce navrhuje opatření, navrhuje řediteli školy svolání výchovné komise, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci (adresář sociálních služeb, linku bezpečí, apod.). Jedná se sociálním odborem. Konzultuje problémy s odbornými pracovišti – SPC, PPP, dětským psychologem.

Metodik prevence

Metodik prevence spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice sociálně patologických jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci minimálního preventivního programu.

Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhuje opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace.

Ředitel školy.

Sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod.

7.3 Potřebnost projektu

Škola nepřijímá zodpovědnost za výchovu ke zdravému životnímu stylu. Škola rodičům jen pomáhá v rozvoji dítěte jeho vzděláváním a socializací ve skupině dětí. Prevence založená ve společnosti předpokládá řadu spolupracujících složek. Vedle rodiny, škol a školských zařízení jsou to orgány sociálně právní ochrany dětí, zdravotnická zařízení, místní samosprávy, poradenské instituce ve školství, duchovní sdružení, policie, kulturní střediska, zájmové organizace, podnikatelské subjekty apod. Škola usiluje o integraci primárně preventivních aktivit, které sama poskytují, se službami specializovaných zařízení.

Za problémy v oblasti primární prevence u dětí a mládeže jsou považovány:

- nedostatečné využití stávající legislativy
- nedostatečná ochrana dětí před alkoholem a pasivním kouřením v rodině a na veřejnosti
- vysoká společenská tolerance k legálním drogám
- mobilní telefony, Internet
- liberalizace drogové politiky
- absence pocitu zodpovědnosti za vlastní zdraví
- podceňování primární prevence

- prevence pouze ve škole, po skončení vyučování nemožnost postihu, nekontrolovatelnost žáků
- prevence jen ve školách, absence prevence v rodinách
- neodbornost pedagogů v dané oblasti
- nedostatečné pravomoci školních metodiků prevence

7.4 Cíle projektu

a) dlouhodobé

Základními cíli strategie primární prevence sociálně patologických jevů jsou:

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- funkční informační systém, funkční systém vzdělávání školních metodiků, vícezdrojové a víceleté financování projektů primární prevence.

b) střednědobé

- Vytváření a distribuce metodických materiálů
- Zapojování rodin do života škol
- Proškolení školního metodika v rámci specializačního studia školních metodiků prevence podle vyhlášky č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a kariérním růstu
- Zapojování do grantového systému prostřednictvím vlastních projektů
- Finanční zabezpečení funkce školního metodika prevence (snížená přímá míra vyučovací povinnosti)
- Vytvoření a podpora systému víceletého financování pro oblast primární prevence sociálně patologických jevů
- Školní preventivní strategii (dříve Minimální preventivní program) zařadit do školních vzdělávacích programů

Cílem působení v oblasti prevence sociálně patologických jevů je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek.

c) krátkodobé

- Zmapování potřeb v oblasti primární prevence
- Finanční podpora školní preventivní strategie

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže zahrnuje především aktivity v oblastech prevence:

- a) násilí a šikanování,
- b) záškoláctví,
- c) kriminality, delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování,
- d) ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže,
- e) xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu,
- f) užívání návykových látek (vč. opomíjeného alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek,
- g) netolismu (virtuálních drog) a patologického hráčství (gambling),
- h) diváckého násilí.
- i) komerčního sexuálního zneužívání dětí,
- j) syndromu týraných a zneužívaných dětí
- k) sekt a sociálně patologických náboženských hnutí.

7.5 Vymezení cílové skupiny

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. - 9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým, se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům a pedagogům bez odborné kvalifikace. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence.

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy jako šikana, nebo výskyt drog. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany.

7.6 Způsob realizace

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Klíčové vyučovací oblasti jsou

- oblast přírodovědná
(např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.)
- oblast zdravého životního stylu
(např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.)

- oblast společenskovední
(proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)
- oblast rodinné a občanské výchovy
(postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog atd.)
- oblast sociálně právní
(právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)
- oblast sociální patologie
(postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus apod.)

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

Rodinná výchova

Občanská výchova

Přírodopis

Přírodověda, vlastivěda

Český jazyk

Prvouka

Výtvarná výchova a výtvarné soutěže

Tělesná výchova

Chemie

7.7 Znalostní kompetence žáků

1. – 3. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů

3. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva

- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

6. – 9. ročník

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí chápat zdraví ve smyslu holistickém (celostním), ve složce fyzické, duchovní, sociální
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ví, že zneužívání dítěte je trestné
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

7.8 Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny

Program je zaměřen na:

1. – 5. ročník

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy

- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování soc.-patologických problémů ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod. Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd. jako v předchozích letech

6. – 9. ročník

Přechod na druhý stupeň základní školy přináší řadu změn a z nich vyplývajících zátěžových situací – změna třídního učitele, střídání vyučujících v jednotlivých předmětech, odchod některých spolužáků (víceletá gymnázia, sportovní třídy apod.) a příchod nových spolužáků, zvýšené nároky na obsah a strukturu učiva.

Obsah programu:

- vzájemné poznávání účastníků
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- stanovení pravidel soužití třídní komunity
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- začlenění nových žáků do komunity třídy
- trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- zvládání náročných fyzických duševních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- přehled životních rizik
- společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.)
- modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů

7.9 Příklady zařazovaných témat

I. Téma: Informace o návykových látkách a jejich účincích

Cíl: Získat základní informace o návykových látkách, poznat jejich základní účinky.

Základní terminologie (návykové látky; nečinit velký rozdíl mezi alkoholem a jinými drogami, včetně tabáku). Alkohol a nikotin jako vstupní drogy (nejsou pro děti neznámé, jsou snadno dostupné, podceňované). Komunikace je základní prostředek, jak se o drogách něco dovědět.

II. Téma: Jak čelit negativnímu vlivu vrstevníků

Cíl: Získat základní dovednosti, jak čelit negativnímu tlaku vrstevníků

Základem jsou modelové situace, při kterých se děti učí odmítnout návrhy vrstevníků, kteří je svádí k činnostem, které by mohly mít negativní následky. Příprava na odmítnutí nabízené drogy. Formou hry žáci přemlouvají jeden druhého. Zpočátku roli přemlouvajícího hraje učitel. Volíme různé formy nátlaku. Ten, kdo přemlouvá, argumenty odmítajícího neustále vyvrací. Tak musí odmítající dítě stále hledat pádnější argumenty.

Příklady modelových situací:

Kamarád přemlouvá k výrobě „petardy“.
Kamarád přemlouvá k výletu bez vědomí rodičů.
Kamarád přemlouvá k vylezení na skálu (na jiné nebezpečné místo).
Kamarád přemlouvá k vypití láhve vína, kterou našel doma u rodičů.
Kamarád přemlouvá k ukradení čokolády v obchodě.
Kamarád přemlouvá ke schování spolužákovi tašky.
Kamarád přemlouvá k zavolání do školy, že je v ní umístěná bomba.
Kamarád přemlouvá k přivázání plechovky kočce na ocas.
Kamarád přemlouvá k házení kamenů po projíždějících autech.
Atd. (Situace se mohou přizpůsobit podmínkám ve třídě).

III. Téma: Jak se vypořádat s konfliktními situacemi a stresem

Cíl: Rozvíjet schopnost vypořádat se s odmítnutím, zklamáním a selháním

Jedná se o rizikové faktory drogové závislosti. Problémy mohou být spouštěcím mechanismem, prvním krokem k vyzkoušení drogy.

Učitel předkládá modelové konfliktní situace, žáci hledají možné způsoby řešení.

Příklady konfliktních (stresujících) situací:

Dostal jsem špatnou známku, nesmím se dívat na televizi.
Mladší sourozenec vyvolal hádku, potrestán jsem byl já.
Chtěl jsem jít ven, ale musím uklízet pokoj.
Nesmím si hrát na počítači, protože musím dělat úkol.
Rodiče si více všimají mého nově narozeného bratříčka.

Společným hledáním vedeme děti k poznání, že problémy se dají řešit.

7.10 Vyhodnocení preventivní strategie

Vyhodnocení se týká věcné podstaty realizace jednotlivých akcí a aktivit, dává přehled o počtech účastníků, finančních nákladech, schopnosti realizovat jednotlivé programy apod.

Vyhodnocení výsledků uskutečňovaného procesu změn

- zhodnocení psychosociálního klimatu ve škole, kázně a případně i prospěchu žáků
- zhodnocení posunu v postojích a hodnotových systémech dětí
- zhodnocení výskytu sociálně patologických jevů ve škole

Proces změn bude vyhodnocován průběžně a trvale pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu. Dotazníky a škály pomohou objevit slepé uličky, selhání nebo nereálné nároky programu, což lze poté napravit vypracováním upravené verze pro další období.